

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
YENİ TÜRK DİLİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HEKİM HAYREDDİN'İN KİTAB – I ĀKRĀBĀDĪN'İ

Danışman
Prof. Dr. Yakup KARASOY

Hazırlayan
Yasemin YAVUZ

KONYA / 2008

İÇİNDEKİLER

SÖZ BAŞI	1
GİRİŞ	3
KISALTMALAR VE METİNDE KULLANILAN TRANSKRİPSİYON İŞARETLERİ... ..	14
METİN.....	16
METİNDEKİ DERKENARLAR.....	89
DİZİN.....	105
BİBLİYOGRAFYA.....	215
TIPKIBASIM.....	217

SÖZ BAŞI

Türkiye Türkçesinin kaynağı olan Eski Anadolu Türkçesiyle ilgili çalışmaların gerek Türk tarihi çalışmalarına fayda sağlaması, gerek Türkiye Türkçesinin daha doğru ele alınabilmesi ve kurallarının tam bir şekilde ortaya konulabilmesi açısından önemi büyüktür. Eski Anadolu Türkçesi döneminde çeşitli bilim dallarında yazılmış eserler arasında tıp yazmaları önemli yer tutar. Tıp yazmaları üzerine yapılacak araştırmalar, dilimizin söz varlığını gözler önüne sermek yanında; Türklerin tıbbı verdikleri önemi de ortaya çıkaracaktır. Bu araştırmalar Türklerin ve Türkçenin tıp bilimi karşısındaki durumunu yansıtmak, eski tıbbın zannedildiği gibi büyü ve sihir olmadığını kanıtlayacak ve tıp araştırmalarına yol gösterecektir.

Eski Anadolu Türkçesine ve tıp araştırmalarına yarar sağlayacağını düşünerek hazırladığımız çalışmamız, Hekim Hayreddin bin Bâyezit bin Şâhi'nin Hulâsatu't-Tıbb adlı eserinin devamında yer alan "Kitâb-ı Ākrâbâdîn" bölümüdür. Müellif, Hulâsatu't-Tıbb'da anlattığı hastalıklara uygulanacak ilaç terkiplerini çalışmamıza konu olan bölümde açıklamıştır. Terkiplerin hangi hastalık için kullanılacağı söylendikten sonra ilacın hazırlanışı ve nasıl uygulanacağı açıklanmıştır.

XIV. yüzyıla ait olan eser, dönemin dilini en güzel şekilde yansıtmaktadır. Türkçenin güzelliklerini ve söyleyiş kolaylığını eserde çok rahat görmekteyiz. Müellif Türkçeye büyük önem vermiş, Arapça, Farsça ya da Yunanca olarak verdiği bitki adlarının veya hastalık adlarının hemen Türkçe açıklamasını yapmış; hatta satır aralarına ya da sayfa kenarlarına açıklayıcı notlar düşmüştür.

Çalışmamız; Giriş, Metin, Dizin ve Tıpkıbasım bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde Oğuzcanın teşekkülü, Osmanlı dönemindeki tıp faaliyetleri, ilk tıp eserleri, eserin müellifi ve çalışmamız hakkında bilgi verdik.

Metin bölümü, el yazması metnin transkripsiyonlu olarak - dönemin dil özellikleri de göz önüne alınarak - Latin harflerine aktarımından oluşmaktadır. Tıp metninin söz varlığına anlam vermede, sözlük niteliğindeki yayınların yetersizliği ve eski tıp, botanik ve eczacılık alanına ilişkin terimlerin anlamını tam olarak belirleyememe büyük sorun oluşturmaktadır. Çalışmamızda anlamını belirleyemediğimiz sözcükler metin içinde yanına konulan (?) işaretiyle gösterilmiştir: mirî (?), şebreş (?)... gibi. Okuyamadığımız sözcükleri de (.?) işaretiyle verdik. Çalışmamız harekesiz olarak yazılmıştır. Fakat bazı sözcükler, anlam karışıklığını önlemek ya da yabancı sözcüklerin farklı yazılışlarını da göstermek için harekelendirilmiştir. Biz o kelimeleri okurken harekeli şekillerini esas aldık. Sayfaları çevreleyen derkenarlar ve satır aralarına yapılan açıklamaları Metin bölümünün ardına

Derkenarlar başlığı altında verdik; ayrıca derkenarlara -numara verebildiklerimize- kendi içinde satır numarası verdik.

Dizin bölümünü metinde ve derkenarlarda geçen sözcüklerin tümünü ve geçtikleri tüm yerleri gösteren unsurlardan oluşturduk. Madde başı olan sözcüklerin anlamlarını verirken metindeki kullanımlarını esas aldık. Madde başlarını tek bir sözcüğe indirdik. Bileşik sözcük niteliğindeki yapıları türev olarak verdik. Madde başı olan sözcüğü anlamlandırdıktan sonra sözcüğün aldığı ekler ve oluşturduğu bileşik sözcük niteliğindeki terimlerin ve tamlamaların sıralamasında ilkin diğer sözcüklerle yalın durumda oluşturduğu yapılara yer verip ardından kelimenin aldığı ekleri ve varsa bu eklerle beraber kullanıldığı kelimeleri de verdik. Aynı sözcüğün el yazması metinde farklı şekillerde yazıldığını gördük ve farklı yazılışları da madde başı olarak verdik. “krş.” Şeklindeki ifadeyle her iki yazılımı da gösterdik. Derkenarlarda geçen kelimeleri ve geçtikleri yerleri dizin içerisinde “*italik*” olarak yazdık. Numara verebildiklerimizi kendi içinde satır numarası verdik. Satır numarası verilemeyecek şekilde yazılmış derkenarları da bulunduğu sayfanın numarasını ve hizasında bulunduğu satırın numarasını vererek gösterdik. Satır numarasının yanına “*” işaretini koyarak bunların diğerleriyle karışmasını önledik.

Çalışmamızı sonuna eklediğimiz tıpkıbasımla tamamladık.

Çalışmamızın Eski Anadolu Türkçesinin önemli bir eseri olarak bu alandaki çalışmalara yardımcı olacağını umuyoruz.

Beni bu zevkli çalışmaya teşvik eden danışmanım Prof. Dr. Yakup KARASOY’a; yaptığım hataları göstererek çalışmama son şeklini vermemi sağlayan Yrd. Doç. Dr. Mustafa TOKER’e; çalışmam boyunca yardımlarını benden esirgemeyen Araştırma Görevlisi Emel KAYA’ya teşekkürlerimi sunarım.

Yasemin YAVUZ

KONYA / 2008

GİRİŞ

Türkçe, çeşitli tarihi sebepler ve Türklerin çok geniş bir coğrafi sahaya yayılmış olması sebebiyle oldukça çok lehçeye ayrılmış bulunmaktadır.¹ Bilindiği üzere XI. yüzyıl sonlarına doğru, 1071 Malazgirt Savaşı'yla, Anadolu'nun fethedilmesinden sonra, büyük dalgalar hâlinde Anadolu'ya çeşitli Türk boyları gelip yerleşmiştir. Anadolu'ya gelip yerleşen Türklerin büyük çoğunluğu Oğuzlara dayandığı için, Anadolu'da kurulup gelişen yazı dilinin temeli de Oğuzcaya dayanmıştır.²

Oğuz Türkçesinin doğrudan doğruya kendi lehçe özelliklerine dayalı özgür bir yazı dili olarak kuruluşu XIII.yüzyıla rastlamıştır.³ Orta Türkçe devresinin ikinci kısmı olarak nitelendirdiğimiz devirde yani artık XIII.yüzyılda hem bu çağın hem de Türk yazı dili tarihinin en önemli hadiselerinden biri diyebileceğimiz yeni Türk yazı dili şiveleri teşekkül etmiştir.⁴

Oğuzlar bugünkü Türkmenistan, Afganistan ve İran üzerinden bir devlet kurarak (Selçuklular) Hazar denizinin güneyinden Akdeniz'e ve Anadolu'ya ilerlemişlerdir.⁵ Türkler, Anadolu'ya gelmeden önce belli bir kültürle kaynaştılar ve bu özümseme sonucunda yeni Anadolu kültürünü oluşturdular.⁶

Anadolu Selçukluları kendilerinden önce müspet bilimlerle ilgili çalışmalardan yararlanmak suretiyle çeşitli konularda, yani matematik, astronomi, fizik, kimya ve tıpta varlık göstermişlerdir.⁷ Selçuklu Devletinin yıkılmasından Osmanlı Devletinin imparatorluk hâline gelene kadar geçen⁸ Anadolu beylikleri devrinde, gelişmiş yerli ve milli yazı dilinde pek çok eser verilmiştir.

Anadolu'da Türkçe ilk tıp kitabı Hekim Bereket'in Lübâbu'n - Nuhâb adlı Arapça eserden çeviri yaptığı Tuhfe - i Mübârîz'dir. Anadolu Selçuklu Devleti'nin çökmesiyle ortaya çıkan Beylikler döneminde telif eserler önem kazanmıştır. Bilhassa Candaroğulları, Germiyanogulları ve Osmanogullarının, Türkçeye, bilime, ilim ve sanat adamlarına verdiği

¹ Faruk Kadri TİMURTAŞ, Tarih İçinde Türk Edebiyatı, Vilayet Yayınları, İstanbul, 1981, s.66.

² Zeynep KORKMAZ, Selçuklular Çağı Türkçesinin Genel Yapısı, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, 1.Cilt, Ankara 1995, s.274.

³ Zeynep KORKMAZ, Eski Türkçedeki Oğuzca Belirtiler, Türk Dili Üzerine Araştırmalar, 1.Cilt, Ankara 1995, s.205.

⁴ Ali Fehmi KARAMANOĞLU, Türk Dili, Dergâh Yay, 4.baskı, 1986 s.61.

⁵ Ali Fehmi KARAMANOĞLU, age, s.65

⁶ Prof.Dr. Esin KAHYA, Prof.Dr. A:DEMİRHAN ERDEMİR, Bilimsel Çalışmalar Işığında Osmanlıdan Cumhuriyete Tıp ve Sağlık Kurumları, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları. Ankara 2000, s.73.

⁷ Prof.Dr. Esin KAHYA, age. s.73

⁸ Faruk Kadri TİMURTAŞ, age. s.54.

önem sebebiyle, bu dönemde birçok eser tercüme ve telif edilmiştir. ⁹ XII.yüz yılda ünlü botanik bilgini İbnü'l Baytar'ın Kitâbü'l- Cami' fi'l Edvîyetü'l Müfredede'sinden kısaltılarak adı bilinmeyen bir zat tarafından Aydınogulları Umur Bey emriyle yazılan bir eser, tıp tarihi çalışmaları için faydalı bir eser olarak görülmüş ve beylikler döneminde bilime verilen önemi göstermiştir. Osmanlılarda tıp alanındaki ilerlemeler I.Murat ve Yıldırım Beyazıt devirlerinde (1359-1402) hareketlilik kazanmıştır. Osmanlı Türkleri tarafından yazılan ilk tıp eseri Murat bin İshak'ın derlediği Havâssü'l- Edviye olmuştur. ¹⁰

I. ESER HAKKINDA

Üzerinde çalıştığımız Kitâb-ı Ākrâbâdîn'in içinde yer aldığı Hulâsâtu't - Tıbb adlı eser Esbâb ve ° Alâmet, Zübde fi't - Tıbb, Zahîre - i Harzemşahî ve El - Mansûb ve'l - Merfû adlı dört kitaptan toplanarak yazılmıştır. ¹¹Hulâsâtu't - Tıbb, Candarogullarından İsfendiyâr Beyzâde Kasım Bey adına Anadolu'da yazılmış ilk Türkçe tıp eserlerinden biridir. ¹²

Hayatı hakkında çok fazla bilgiye sahip olmadığımız Hekim Hayreddin, XIV. yüzyılda yaşamıştır. Eseri Hulâsâtu't - Tıbb'ın dört adet nüshası vardır:

- 1.Bursa Ulucami Nüshası (Ulucami Kitaplığı/ 2601),
- 2.Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Deontoloji Anabilim Dalındaki Nüsha (15402/A),
- 3.İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Tarihi Kürsüsündeki Nüsha (Cerrahpaşa Tıp Tarihi Kürsüsündeki Nüsha (Cerrahpaşa Tıp Tarihi Kürsüsü 1/68),
- 4.Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesi Nüshası (Koyunoğlu Kütüphanesi/ 12030).¹³

Çalışma konumuz olan Kitâb - ı Ākrâbâdîn, Konya İzzet Koyunoğlu Kütüphanesinde 12030'da kayıtlı olan Hulâsâtu't- Tıbb'ın devamı niteliğindedir. 12031'de kayıtlı olan çalışmamız bağımsız bir kitap değildir, Hulâsâ'nın içinde bir bölümdür. Hulâsâ'da geçen hastalıkların tedavisinde kullanılacak ilaçlar ve terkipler hakkındaki açıklamaları kapsamaktadır.

Kitabın tamamı 148 varaktır. Hulâsâ, 2a ile 69b arasındadır. Ākrâbâdîn 70b/den başlar, 125b/5'te sona erer. 125b/6'dan itibaren ayrı bir başlık altında 137a/7'ye kadar Arapça başka bir kitap yer alır. Yazıda ve mürekkepte herhangi bir değişiklik yoktur. Hulâsâ, Ākrâbâdîn ve 12 varaklık Arapça bölüm de aynı şahıs tarafından yazılmıştır. Hulâsâ'nın son varakları,

⁹ Nevzat KÖSEĞOLU, Türk Dünyası Tarihi ve Türk Medeniyeti üzerine Düşünceler, Ötüken Neşriyat, İstanbul, 1997, s.114.

¹⁰ Adnan ADIVAR, Osmanlı Türklerinde İlim, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2000, s.17-20.

¹¹ Emel KAYA, Hekim Hayreddin Amasyavî'nin Hulasatu't - Tıbb Adlı Eseri (Transkripsiyonlu Metin - İnceleme - Dizin -), Yüksek Lisans Tezi Konya, 2002. (Metin 69b/4-5-6)

¹² Prof.Dr. İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI; Osmanlı Tarihi, 1.Cilt, TTK Basımevi, Ankara 1961, s.89.

¹³ Emel KAYA, Hekim Hayreddin'in Hulasatu't - Tıbb Adlı Eseri Üzerine Bir Değerlendirme.Konya, 2002, s.3.

Ākrābādīn ve Arapça bölüm harekesiz nesihledir. ¹⁴ Kitāb-ı Ākrābādīn, okunaklı ve harekesiz nesihle, 13 satırlı olarak düzenlenmiştir ve 55 varaktan oluşmuştur.

II. ESERİN İÇERİĞİ

Kitap, “Bismillāhirrahmānirrahīm el- qarābādīn elḥamdülillāhi ḥamdü’ş-şākirīne ve’ş-şalātü ° alā nebiyyihī Muḥammedin ve ālihī ecma° in ...” şeklinde başlamıştır. Eser bölümlere ayrılmadan yazılmıştır. Yapılacak terki bin adı veya kullanılacak hastalığa uygulanış şeklinin genel adı kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Eserde terkipler muhtelif farmakolojik şekillerde sunulmuştur.

Hemen her sayfanın kenarına düşülmüş notlar veya bazı sayfaları çevreleyen derkenarlarda o sayfada açıklanan hastalıkla ilgili bazı bilgiler verilmiştir. Derkenarların bazıları Arapça olarak yazılmıştır. Bazı derkenarlar da silik olduğu ya da yazıları karışık olduğu için okunamaz hâldedir.

“...temme qarābādīn bu kitābuñ qarābādīni tamām oldı buğur geldik yemişlere ve tazelere ve otlara...” (53a/4-5) ifadesiyle akrabadini tamamlamış ve Arap alfabesine göre sıraladığı ve “babü’l -elif, bābü’l - bā’, bābü’t- te...” gibi başlıklarla o harfle başlayan bir yemişi veya bitkiyi tanıtmıştır. 56b/6’ ya geldiği zaman Arapça olarak yazılan bölüm başlar.

II. a. Eserde Geçen Terkipler

*burun terkipleri; (7b/13)

*fıtıl; anüse konulan donmuş yağ kıvamında ilaçlar (7b/5-9-12, 8a/6-9, 9a/2)

*gargara; gargara yapılan ilaçlar (8a/6, 12b/2-38-9)

*ḥabb; tablet şeklindeki ilaçlar (2a/12, 2b/4, 3a/2, 8b/2,13a/9,14b/2-4-9,39b/3-9,46b/1)

*ḥuḳne; lavmanlar, bağırsağa şırınga edilen ilaçlar (3b/11,6b/3,12b/11,28a/1-6, 30a/7)

*ḳurş; tablet şeklinde hazırlanmış ilaçlar (13a/13,15a/7,15b/3,16a/8,17a/11,19a/9-10,
23a/7,24b/7,25a/4-5,27a/3-6,29a/12,29b/5-8,
30a/3,31a/4,33b/1,35b/5,41a/5,42a/2)

*ḳurşa; tablet şeklinde hazırlanmış ilaçlar (13b/3,16a/9-11,17a/6,19a1-13,20b/3,21a8-9
23a/7,23b/2,24a/3)

*ḳuṭūr; kulak ilaçları, kulak damlaları (8b/4,9b/4,25a/3,41b/6)

*kühl; sürme, göz ilaçları (7a/7-9-11-12, 7b/2-5-8, 43b/12, 47b/12, 49a/8)

*lū° üḳ; pastil şeklindeki ilaçlar (15b/8)

---

¹⁴ Emel KAYA, agm. s.3

- *ma^c cūn; hamur şeklinde hazırlanmış ilaçlar (2b/7, 14b/10, 22b/12, 24a/9,35b/11,36b/4, 47b/4)
- *maṭūḥ; kaynatılarak yapılan ilaçlar (3a/5-6-13, 4a/3,8a/12, 8b/3,13b/4-12,39a/18,41a/2 44b/5)
- *mażmaża; gargara yapılan ilaçlar; (11a/11-13, 11b/1)
- *müshil; vücutta boşaltım sağlayan ilaçlar (15a/8, 49a/1)
- *naṭūl; başa sürülecek ilaçlar (1b/9, 2a/1)
- *sinā; diş rahatsızlığında kullanılan ilaçlar (2a/11)
- *sufūf; toz halindeki ilaçlar (16b/9, 29a/12, 31b/8, 38b/12, 39b/6)
- *su^c ūd; enfiye (2a/8)
- *sürme; göz ilaçları (7a/7-9-11-12, 7b/2-5-8, 43b/12, 47b/12, 49a/8)
- *ṭilā; sürülerek kullanılan ilaçlar (1b/6, 2b/12, 4b/3, 10a/8, 16a/9, 25a/10, 30b/1, 32a/10, 39a/1, 43a/6, 45b/3, 55b/13)
- *tiryak; zehirlenmede kullanılan ilaçlar (51a/2, 51b/12)
- *yunma; banyo (52b/11)
- *zammad; yakı türü ilaçlar (20a/6, 33a/7, 34a/4-11, 35a/8, 50b/4, 51a/5-7)

Eski tıpta ilaçların bitkilerden yapılması, hemen tüm bitkilerin çeşitli hastalıklara karşı ilaç olarak kullanılmasından dolayı, tıp metinleri bitki adları açısından akla gelen ilk kaynaklardandır. Çalışmamız da bu alana katkı sağlayacak kadar zengin bir kelime hazinesine sahiptir. Bitkilerin hemen hemen tümü, meyve ve sebzeler çeşitli hastalıklara karşı bazen tek olarak bazen de diğer bitki ve maddelerle çeşitli işlemlere tabi tutularak ilaç olarak kullanılmıştır. Terkip için gerekli ilaçlar sıralandıktan sonra terkinin hazırlanışı üzerinde durulmuş ve hangi hastalıklarda kullanılacağı belirtilmiştir.

Kitāb-ı Āḫrābādīn'de genel sağlık bilgisi terimleri önemli yer tutmaktadır. Genellikle Arapça olarak verilen sağlık terimleri için eserin başka bir yerinde başka dilden sözcüklerin de kullanıldığını görmekteyiz.

II. b. Eserde Geçen Hastalık Adları

- *^c ab ısıtması (40b/8)
- *^c alak (44a/13)
- *ağız, dil ve boğaz ağrısı (11b/2)
- *ağız tabağı (12a/9, 55a/5)
- *ak tabak (12a/6)

- *bağır ağrısı (20b/4)
- *bağır katı olmaklığı (25b/12-13)
- * bağır sayrılığı (23a/11, 23b/3-5-7, 23b/8, 24a/13, 25a/12)
- *bağır za° ifliğı (25b/11, 25b/12, 41b/12)
- *bahağ (45a/8)
- *baraş (43a11, 45a/13)
- *baş (8b/12, 40a/11, 42a/6, 43b/7, 44a7-10)
- *baş ağrısı (1b/3-6-9-12, 4b/5, 6a/12)
- *besre (7b/11)
- *bevāsır (32b/13, 33b/9-12, 34b/4-5)
- * bevāsır ağrısı ve şişi (34a/4, 35a/12)
- * bevāsır ve raħim ağrısı (35a/9)
- * bevāsır yili (21b/10)
- *bevvāc sayrılığı (38a/12)
- *boğaz sayrılığı (15b/13)
- *boğaz şişi (12b/7)
- *bögrek başı (31b/4, 33a/10)
- *bögrek ve kavuğ sayrılığı (31b/3)
- * bögrek ve kavuğ şişi (33a/7)
- *bögrek renci (29a/4)
- *cederī (41b/3)
- *cüzzām (3a/6)
- *çıban (43a/5-6)
- *çığıt (30a/9, 35a/2, 46z4-7, 54b/6)
- *çiçek (41b/6-8-10)
- *çinke (54b/17)
- *daħıs (43b/7)
- *dāü's-ša° leb (1b/1,46b/2-4-12)
- *delülik (18a/2)
- *demregü (3a/6, 44b/13)
- *devāü'-baħr (12a/1)
- *dığ (24b/4)
- *dil şişi (12b/7)
- *dīn üçükmekligi (14b/5-7, 15b/8)

- *dimağ kuruluşu (6a/12)
- *diş ağrısı (10a/12, 10b/6-11, 11a/2)
- *diz ağrısı (6a/3)
- *edviyetü'l-dīdān (31a/5)
- * edviyetü'l- kalb (17a/1*)
- * edviyetü'l- ḥamiyyāt (40b/1)
- *edviyetü's-şadr (4a/1)
- *edviyetü's-şad (13a/5*)
- *el-ḥavānīkū'l-bārde (13a/2)
- * el-ḥavānīk ve evrāmü'l- lisānū'l-çāre (12b/6-7)
- *el-istiskā-i zūfā (25a/5*)
- *edviyetü'l-ḳurūḥ ve'l-cerāḥat ve'l-evrām (42a/5)
- *edviyetü'l- maḳ^c ad ve er-raḥim (33b/8)
- *edviyetü's- şadr ve'r-rīḥ (13a/7)
- *fāliç renci (4a/2)
- *fıḳdanü's-şem (7b/13)
- *fi-tine'l-enf (8a/4)
- *geñiz ve nefes^c illetleri (15b/13)
- *göñül bulanmağı (21a/6, 26b/8)
- *göyüz şişi (10a/8)
- *gözün zulmetin ve za^c iflīgın (7a/12)
- *ğumre (45b/6-9-11-13)
- *ğuşsa (3b/2-3, 17a/13, 52b/15)
- *ḥafaḳan (17a/3-9, 17b/7, 18a/2, 54a/11)
- *ḥaşba (5a/6, 41b/8-10)
- *ḥayza (21a/6, 18b/11, 19b/2)
- *hummā (40b/3, 41a/8)
- *ḥumre (43a/6)
- *ırḳu'n-nisā (38a/12, 39a/13, 39b/3, 40a/1)
- *ısıtma (3a/8, 4a/6, 13b/1, 16b/5, 17b/8, 23a/12, 24b/8, 27a/4, 30b/1, 40b/2, 41a/12,
41b/12, 55a/13, 56a/3)
- *iç sovuḳlığı (28a/13)
- *idrār-ı bevl (23b/11)
- *^c ile'l-ers (1b/3)

- *ince ađrı (40b/2,)
- *ishāl (21b/1, 30b/4, 56a/13)
- *istisķa (23b/10, 25a/1, 25b/3, 26a/13, 26b/2,28b/6,)
- * istisķa-yı tıblıye (26b/5)
- * istisķa-yı lahmiye (23b/11)
- * istisķa-yı zıķķıyye (25a/6)
- *ķabız (26b/2, 28a/7, 54b/2, 55b/8)
- *ķan sayrılıđı (5a/6)
- *ķan ķusmak ķađırmak (16a/2)
- *ķara bahaķ (3a/6, 45b/3)
- *ķarın bađlamak (19b/2, 22b/10, 29a/8, 30a/1)
- *ķarın burmak (54b/4)
- *ķarın geķmek (23a/12)
- *ķarın iřletmek (28a/9)
- *ķarın sũrmek (22b/12, 26b/13, 27b/9)
- *ķarın yũritmek (12b/12, 54a/13)
- *ķarın varmak (22a/7-11, 29b/3-9, 30b/1)
- *ķasık bařı (33a/11)
- *ķasık yolu za' iflıđı (33b/3)
- *ķařınmak (44b/6)
- *ķatı solumađı (14a/12)
- *ķavuk bařı (31b/14)
- *ķavuk tařı (55b/10)
- *ķavuk ve bũgrek bařı (31b/9, 32a/2)
- * ķavuk bũgrek tařı (56a/7)
- *kelef (46a/4)
- *ķoņak (52b/12)
- *ķorđu (18a/2)
- *ķorđu (3b/2, 18b/3)
- *ķulaķ ađrısı (8a/12, 8b/4-9, 9b/5)
- *ķulunķ (21b/6, 26b/8-12-13, 27a/4, 27b/5-11, 28b/6-11, 29a/3, 54b/4, 55a/11)
- *ķuru œksũrũk (13a/8, 15a/2-12, 15b/4, 56b/3)
- *ķuru uyuz (44b/2)
- *ķurtcuđaz (9a/11, 12b/14, 31a/5)

- *laḡva (2a/9-12, 4b/10, 6a/3)
- *maḡ^c aduñ aḡrısı (34a/13)
- * maḡ^c ad ıġıtıġı (35a/2)
- * maḡ^c aduñ ŐiŐi ve aḡrısı (34a/11)
- *mālīḡūlyā (3a/6, 5a/1, 6b/1)
- *masikū'l-bevl (32a/12)
- *maḡbūḡu'l-cereb ve'l-ḡikke (44b/5)
- *meslūl (16b/3)
- *mi^c de aḡrısı (19a/5, 29b/3, 54b/13)
- *mi^c dedaġı baġırsaġlardaġı yili taḡlīl itmek (50b/11)
- *mi^c de sovuġlıġı ve za^c īflıġı (19b/9, 19b/9)
- *mi^c de sovuġlıġı (20b/12, 21b/4, 28b/6)
- *mi^c de ŐiŐi (24a/10)
- *mi^c de sūstlıġı (21b/10, 22a/8)
- *mi^c de za^c īflıġı (17a/13, 19b/9, 20b/4, 20b/5, 22a/1)
- *muḡriḡā (4a/3, 17b/8, 24b/4, 40b/3)
- *muḡbiḡā (4b/1, 5a/6, 17b/8)
- *mūsāfir (49b/11)
- *nefes dutulmaḡ (13b/9)
- *nefes uukmekligi (14a/6-11, 13b/13, 55b/3)
- *nezle (15a/2)
- *nıḡrıs (2a/13, 27a/4, 38a/12-13, 38b/4-9, 39a/1-3, 40a/1, 53b/3)
- *ōksūrūk (13a/13, 13b/4-9-13, 14a/5, 14b/10, 15a/2-8-12, 16a/4-12, 53b/10, 54b/6, 55b/2)
- *ōyken baŐı (15a/12)
- *rās ısıtmalar (28a/7)
- *Őafrā ishāli (22a/1, 30b/4)
- *Őafrā sayrılıġı (4b/6, 28b/11)
- *saḡḡa (30a/7, 30b/5)
- *Őara^c (2a/9, 3a/1)
- *sarulıḡ (4a/7)
- *sekte (3b/11, 4a/1, 4b/9)
- *seleŐ (18b/32)
- *sersām (4a/13, 6a/12, 6b/4, 28a/6)
- *sidūk dutulmaġı (56a/6)

- *sigil (45a/2-4)
- *siñe iriligi (15a/8)
- *sil (15a/3-9, 16b/3, 50a/9)
- *su dutulmağı (31b/9)
- *suyını dutamama (33b/12)
- *su yolu göyünmekligi (31b/3-9, 32a/2)
- *su yolından irin gelmekligi (32b/7)
- *su^c āl (18b/14)
- *susamak (29a/9, 53b/13, 54b/3, 55b/4)
- *susalıg (17b/4)
- *südde (25b/6, 55b/9)
- *şakağ (34a/13, 34b/4, 48b/13)
- *şeb körligi (7a/12)
- *tasalanmağ (20a/4)
- *tabağ (11b/9)
- *talağ ağrısı (50b/11)
- *talağ sayrılıgı (25a/12)
- * talağ şişi (26a/8)
- * talağ şişi ve yili (25b/6-7)
- *taşı gidermek (32a/8)
- *tağtîrû'l-bevl (32b/2)
- *uçuk (2b/7, 3a/1, 50b/11)
- *^c usr (44b/11)
- *uyuz (3a/6, 44b/6-11)
- *vebā (41a/8)
- *vecāü's-esnan (10b/6)
- *vecāü'l-mefāsıl (39a/8)
- *vecā-ı mefāsıl (38a/12, 38b/12, 39a/9, 40a/1)
- *vehm (3b/1, 17a/13, 18b/3)
- *yan ağrısı (27a/8, 54b/10)
- *yarağan (4a/7, 24b/8)
- *yedürü'l-bevl (32a/7)
- *yil (27a/7, 28a/1-4, 29b/5, 39b/7-10, 53b/7, 55a/10, 56a/1)
- *yil ağrısı (6a/4, 29a/4)

- *yil ve iç katılığı (33b/7)
- *yil sürmek (21b/5, 22b/10, 27b/1)
- *yürek göyünmekliği (17b/9, 40b/3)
- *yürek oynamağı (17a/13, 50b/12)
- *yürek uğınmağı (3b/2)
- *yürek za° iflğı (17b/8)
- *zaḥīre (29b/5)
- *zatü'l-cenb sayrılığı (15a/8)
- *züḳām (13b/7*)

III. ESERİN DİLİ

Hekim Hayreddin; anlaşılır, güzel bir Türkçe kullanılmıştır. Döneminin dil özelliklerini - 14. yüzyıl Eski Anadolu Türkçesi- çok iyi yansıtmıştır. Eserde Arapça ve Farsça terimlerin Türkçeleştirme çabası dikkat çekicidir. Anlaşılrlığı sağlama amacıyla Arapça, Farsça ya da Yunanca terimler kullanıldığında, varsa Türkçe karşılığı hemen verilmekte, Türkçe karşılık doğrudan verilmeyince de terim açıklanıp tanımlanmakta, sayfanın kenarlarına veya satır aralarına düşülen notlarla izah edilmektedir.

III. a. Eserde Geçen Hastalık Adlarının Arapça Karşılıkları

TÜRKÇE	ARAPÇA
baş ağrısı	° ile'l-ers / rās ısıtmaları
başlar ve şişler	ḳurūh ve'l-cerāhat ve'l-evrām
boğaz şişi	ḥavānīk
boğaz ve dil şişi	ḥavānīk ve evrām
burun dutulması	fıḳdanü'ş-şem
burundan yoz yiye gelme	tine'l-enf
çığıt / çinke	kelef
çiçek	cederi
diş ağrısı	vecāü's-esnān
ince ağrı	sil / meslūl/ dıḳ
kaşınmaḳ	ḥikke
ḳorḳu / ḳorḳu	vehm

ķurtcuġaz	didān
öksürük	su° āl
saç ve saçal dökülmesi	dāü's-sa'leb
saruluk	yaraķan
sigil	besre
taşalanmaķ	° ab / ġuşşā
uçuk	sara°
uyuz	cereb
yürek oynaması	ħafaķan

III. b. Eserde Geçen Bitki Adlarının Arapça, Farsça, Yunanca Karşılıkları

TÜRKÇE	ARAPÇA	FARŞÇA	YUNANCA
aġu ķundusu	kündüs		
oġlan aşı	sirħışt	cünd-i bīdester	
ķunduz taşāġı	sirħışt	cünd-i bīdester	
topalaķ	ķuşt / su° d		
semiz otı		toħmeķan	
semiz otı		berbehen	
ebucehil ķarpuzı	şahm-ı ġanzal		
sütlüġen	ferfiyyün		basaliķün
teke saçalı		feķıştıdās	
ķatran köpüġi	ġarīķün		
ılgın / yılġun	gezmāzū		
andız	rāsen		

KISALTMALAR

A.	Arapça
age	Adı geçen eser
agm	Adı geçen makale
F.	Farsça
F.>A.	Farsça-Arapça
F.>Y.	Farsça-Yunanca
Y.	Yunanca
Yay.	Yayınları

METİNDE KULLANILAN TRANKRİPSİYON İŞARETLERİ

ه آ ا	a	خ	ḫ
ه آ ا	ā	ای ی	ı
ب	b, p	ای ی	i
ج	c, ç	ای ی	ī
چ	ç	ك	k
د	d	ق	ḳ
ض	ḍ	ل	l
ه ا	e	م	m
ف	f	ن	n
ك	g	ك	ñ
غ	ğ	او و	o
ه	h	او و	ö
ح	ḥ	پ ب	p

س	s	و	v
ص	ʃ	ی	y
ث	s	ز	z
ش	ʃ	ظ	ʒ
ت	t	ض	ʒ
ط	ʈ	ذ	ʒ
او و	u	ع	ʕ
او و	ū	ء	ʔ
او و	ü		

METİN

- 1b** ¹Bismillāhirrahmānirrahīm el- qarābādīn ²Elḥamdülillāhi ḥamdü's-
şākirīne ve's-şalātü °alā nebiyyihī Muḥammedin ve ālihī ecma° in
³edviye-i °ile'l-ers baş ağrısı kim balğamdan ola ve göz örtile otları
ḥabb-ı ⁴ķūķiyā vireler ḥabb-ı ķūķiyā nüshasın otları bir direm şahm-ı
ḥanzal bir deng maḥmūde ⁵bir deng türbūd buçuk direm ustūhūdūs
buçuk direm dükeli otları dögeler ve birbirine ⁶ķatalar ḥabb eyleyeler
ve gice vireler kim içe yā yuda ve bu bir şerbetdür tılā baş ağrısına
kim ⁷sovuğdan ola otları cünd-i bīdester ola ferfiyyūn ve afyon ve
mī° ā ve fūlfül ve sezāb ⁸ve yarpuz ve ḥardal bu otları dögeler ve
ķarḥa eyleyeler ḥācet vaķtinde ezeler ve başına ⁹dürteler naṭūl bir
sudur kim otları ķaynadalar ve başına ķoyalar baş ağrısı kim yilden
¹⁰ve sovuğdan ola bu otları ķaynadalar ve ķoyalar başlarına bābūnec
ve yavşan ve nemām ¹¹ve merzencūş ve (.?.) ve sa° ter ve varaķu°l- ğā
bu otları çok su-y-ıla ¹²ķaynadalar ve başına ķoyalar tılā baş ağrısına
kim issiden ola beng toḥmı ve mārūl ¹³toḥmı ve şāf-ı māmīşā ve gül
ve şandal ve fūlfül ve luffāḥ dibi ve afyon ķamusın ¹dögeler ve gül
şuyı ve birez sirke birle başına dürteler bir naṭūl daḥı baş ķatı ağrısı ve
uyķu ²olmasa otları budur benefşe ve arpa dögülmüş ve ķabaķ toḥmı
ve kettān toḥmı ve birez ķaṭūnā ³ve toḥmekān ve ḥaşḥaş ķabı ve gül
ve ḥaṭmi toḥmı ve mārūl toḥmı ve söğüt yaprağı ⁴ve kıızıl gül
ķamusın ķaynadalar çok su-y-ıla ve becid başa ķoyalar birkaç kez
ķurş-ı sersām ⁵kim issiligden ola ve uyķusuz ola ķatı şusaya otları
ḥıyār toḥmın ve ķabaķ toḥmın erideler ⁶ve mārūl toḥmın
degmesinden on direm rubb-ı sūs ve nişāsta keşirā ve afyon
- 2a**

⁷ degmesinden üç direm ve bir deng kâmusın dögeler ve birez kaçûnâ lu^c âbı birle ⁸ yuğuralar ve kırşlar eyleyeler şerbet iki direm su^c üd bir nesnedür kim burun deliginden ⁹ geñzine ala fâliç ve laçva ve şara^c sayrılığında ve sovuğdan baş ağrısına yavlak eyüdü ¹⁰ otları cünd-i bîdester bir direm kündüs ve fülful ve ^c artınîşâ ve (. ? .) ve şahm-ı hançal¹¹ ve kızıl boya ve ferfiyyün dögeler kâmusından berâber ve merzencüş suyına kaçatup yuğuralar ¹² ve ezince şâf eyleyeler ve burnına koyalar habbü'l metîn bu bir habbdur kim meflûca ve laçvâya ¹³ ve sovuğ nıkrısa vireler otları ayâric bir direm şahm-ı hançal ve kaçantüryün ve mâhîz ¹ degmesinden buçuğ direm ferfiyyün altı kök veyâ bir deng cünd-i bîdester zencebîl ² hiltîş sekbînec cāvşîr ve kaçatarac ve hardal ve fülful berber (?) çekirdegi sekbînec ³ ve hiltîşi bağanüs şuyına ezeler ve kalan otları açıtalar ve habb eyleyeler ve gice yudalar ⁴ ve yatalar bu bir şerbetdür habb kim kişünñ el ve baş dutar yâ yavlaç ^c azîm nesnedür ⁵ otları âkırçarhâ ve cünd-i bîdester ve kaçatarac ve beng tohmı degmesinden üç direm ⁶ sekbînec ve şahm-ı hançal degmesinden dört direm ayâric beş direm kâmusın dögeler ⁷ ve kerefs şuyı-y-ıla yuğuralar şerbet iki buçuğ direm ma^c cün uçuk için renci yavlaç⁸ eyüdü otları ^c âkırçarhâ ve sîsâliyüs ve ustühuzüs degmesinden on direm ⁹ ğârîkûn beş direm kaçdamânâ ve hiltî ve zerâvend-i müdahrec ve habbe'l- belesân ¹⁰ ve ^c ud-ı belesân degmesinden iki buçuğ direm şebreş (?)dibi on direm antâlya ¹¹ soğanı kim yaş ola sıçalar ve suyn alalar ve bal birle kaçnadalar kim ol şu bala siñe ve bu otları bala kaçatalar ma^c cün eyleyeler şerbet iki mişkal

tılā ol rence otları ḥardal fūlfül ferfiyyūn ve ° asel-i belādır dögeler tılā
3a eyleyeler başına ¹ nüfūḥ bir otlardur kim sayrınıñ burnına uralar
uçuk rencine fāvāniyāy kim ² ° ud-ı şalīb dögeler ve sökelūñ burnına
uralar ḥabb kim sevdāyı gövdeden ³ gidere ve mālīḥūlyā ve cūzzām
rencine vireler otları besfāyic bir mişkāl gārīkūn ⁴ bir direm ḥarbaḥ bir
deng ustūḥuzūs bir direm tuz bir deng dögeler ve bal birle ⁵ yuğuralar
ve ḥabb eyleyeler ve gice vireler kim yuda maṭbūḥ bu renclere kim
sevdāyı gidere ⁶ maṭbūḥ eftimūn nüṣḥası kim cūzzāma ve qara bahak
ve uyuza ve dem-regüye ve mālīḥūlyā ⁷ rencine vireler otları qara
helile ve ustūḥuzūs ve kıızıl üzüm kim çekirdegin çıkaralar
⁸ degmesinden on direm besfāyic yidi direm sināmeki altı direm
türbūd üç direm ⁹ eftimūnsız üç vaḳiyye şu birle ḳaynadalar tā bir
vaḳiyye ḳala ve eftimūnı bir biz ¹⁰ kiseye ḳoyalar ve götiresiye yakın
eftimūnı birağalar kim bir ḳaynaya andan oddan gidereler
¹¹ maṭbūḥdan ilkin bir bucuḳ deng gārīkūn bir direm melḥ-i hindi
bucuḳ direm ḥacer-i ¹² ermenī bir deng dögeler bal cūlāb birle
ḳarıṣduralar maṭbūḥ-dan üç sâ° at ilerü- ¹³ -den cūlāb birle bu otları
3b içireler üç sâ° atden soñra bu maṭbūḥ kim didükdi ¹ anı içireler şıḥḥat
bula ma° cūn-ı müferriḥ kim nūṣḥārū dirler issidür yavlaḳ vehm
ḳorḳuya ve ² ve ḡuşşaya ve beñzi eyü eyler ve ağız yiyisin eyü eyler
ve yürek uḡınmaḡın giderür ve çün ³ becid yiyeler ° aḷīm feraḥ bula ve
hiç ḡuşşası ḳalmaya dāyima işi ḡülmek ola otları kıızıl ⁴ ḡül altı direm
su° d beş direm maṣṭakī ve sünbül ve āsarūn degmesinden üç direm
⁵ zerneb ḡufrān kıırfa degmesinden iki direm besbāse ve ḳāküle ve

cevz-i bevvā degmesinden ⁶ bir direm amlac yüz yigirmi direm ve amlacı sekiz yüz direm su-y-ıla kaynadalar tā iki yüz ⁷ elli direm kıla meselā üç bahşında bir bahş kıla andan anı süze ve seksen direm ⁸ balı ol suya kıoya ve kıaynada tā kıvām duta andan bu otları ol bala kıata ve söğüd ⁹ ağacı birle yassı yunulmuş ola birbirne kıarışduralar ıtrifil gibi birkaç gün eride ¹⁰ kıoyalar andan isti^c māl eyleyeler şerbet dört direm gece yiyeler saçı dahı giç ağarda ¹¹ huķne ^c azīm kıatıdur sekte rencine eyleyeler otları şahm-ı hanzal buķūr-ı meryem kıantüryün ¹² ^c arṭinīsā aķ harbaķ degmesinden bir avuç üç vaķiyye su-y-ıla kıaynadalar tā bir ¹³ ve vaķiyye kıala ve süzeler ve huķne eyleyeler nüfūh kıundus ve aķ harbaķ dögeler ¹ ve az az sektenüñ burnına uralar tıla kim sekte rencinüñ başına uralar başını yülüdeler andan ² uralar otları hardal ve cünd-i bīdester sirke kıatalar ve tıla eyleyeler kıust yağı fāliç rencine ³ ve kıamu sovuķ rence yarar otları kıust biş mişkāl fülful iki buçuķ direm ^c āķırķarhā ⁴ iki buçuķ direm ferfiyyün iki buçuķ direm cünd-i bīdester iki buçuķ mişkāl dögeler ve altmış ⁵ direm süsen yağına kıatalar ve (?.) otlara gövdenüñ dürteler ^c azim assı kıla maṭbūh-ı ⁶ helīle helīle maṭbūhı kim kıamu şafrā sayrılığına eyüdüd ve gün aşırı ısıtmaya ⁷ ve yaraķāna vireler otları kıızıl üzüm yigirmi direm çekirdegi çıķmış ola kıızıl gül dört ⁸ direm öğsüş tohmı üç direm kāsñi tohmı yaru dögülmüş kāsñi yaprağı bir dutam saru ⁹ helīle kıabı biş direm şāhterac bir dutam ^c unnāb yigirmi dāne sipistān on nīlüfer ¹⁰ üç direm kıaynadalar üç vaķiyye şu birle tā bir vaķiyye şu kıala andan süzeler ve yigirmi ¹¹ direm temr-i hindī ve sekiz direm hıyārşenber ve

yidi direm sîrhişt katalar ve ezeler ¹² andan süzeler bir direm türbüd
dögülmüş ve bir deng maħmüde otı üstine ekeler ve vireler kim ¹³ içe
maṭbūḥ (?.) ki maṭbūḥ katı issi rençlere vireler sersām gibi muḥrikā
4b gibi ¹ muṭbika gibi ve katı susmağı giderir otları ṭatlu erük kırk dāne
° unnab yigirmi dāne ² benefşe üç direm kāsni biş direm sipistān on
dāne ḳaynadalar iki vaḳiyye ³ şu-y-ıla tā üç baḥş şu ḳala yigirmi direm
temr-i hindī on direm terengübīn ⁴ ol şuyı şāfi ḳılmışdan soñra ol suya
ḳatalar ve ezeler girü süzeler ṭaṅla sovuḳ ⁵ sovuḳ vireler kim içe (?.)
oldur kim nesne başa dürteler otları baş ağrısı kim ⁶ issiden ola gül
yağın ve benefşe yağın iki cüz' ve sirke buçuḳ cüz've bir şīşeye
⁷ ḳoyalar daḫı çalkayalar kim abaḳ ola andan yaş mārül şuyı ve yaş
kişniç ⁸ şuyı ve yaş ḳabaḳ suyu ve bir zerre kāfur ḳamusın ḳatalar ve
başu dürteler ⁹ (?.) bir nesnedür kim sayrıyı aḳsırdalar fāliç rencine
ve sekte rencine ve laḳva ¹⁰ rencine eyüdü ve dimağ arıdur ve ḳamu
sovuḳ ağırlara eyüdü ve su-y-ılan daḳı ¹¹ içür otları ḳundūs ve
ḫabbetü's-sevdā ve ferfiyyün ve fülful ve cünd-i bīdester ve
¹² zerāvend ve müşk ve ḫabbe'l-belesān ve ° āḳırḳarḫa ve būraḳ
ḳamusından berāber ¹³ dögeler yumşaq ve burnına uralar ṭilā baş
5a ağrısına kim sovuḳdan ola otları müşk ¹ bir deng ferfiyyün ve cünd-i
bīdester degmesinden buçuḳ direm zamg-ı° arabī ° üd ² za° ferān
degmesinden buçuḳ direm afyon kök kerefs şuyı birle başına ³ ṭilā
eyleyeler ayāric otları selīḫa gül ḫabb-ı belesān ° üd-ı belesān dārçinī
za° ferān ⁴ maşṭakī sünbül ve asārün ḳamusından beraber şabr-ı
usḳuṭurī añı otlarca dögeler ⁵ ve bala ḳatalar ḳamu otları şerbet bir

direm şarāb'ül-^c unnāb ^c unnāb şerbeti kan sayrılığına ⁶ ve kaynaduğın sākīn eyler ve haşba ve muṭbiḳa ısıtmasına ve kamu kan sayrılığına ⁷ assıdur otları ^c unnāb-ı curcānī yüz yigirmi direm kuru kişniç otuz direm mercimel ⁸ kabı çıkmış yüz direm kāsñi dibi bir dutam sirkeye ısladalar üç günden sonra ⁹ kaynadalar şāf eyleyeler ve şeker birle sikencübīn eyleyeler ve her gün on direm ¹⁰ zirişk-i naḳū^c birle içeler naḳū^c el- anberbārīs zirişk-i naḳū^c bu daḳı ¹¹ ilkinüñ renclere eyüdür otları ^c unnāb toḫmı çıkmış yüz yigirmi direm zirişk ¹² toḫmı çıkmış yüz yigirmi direm öğşüs bir kef rāvend-i ḫāliş üç direm kamusın ¹³ bir kaba koyalar ve issi suyu üstine koyalar ol kadar kim bir barmaḳ şu otları üstine gele ¹ üç gün güneşde koyalar dura eger yaz günü olsa ve eger kışsa dört gün koyalar dura ² ve her gün bir kadeḫ ol ilerek yazılan sikencübīn birle içe issi yağlar kim ³ sovuḳ renclere dürteler kim i^c tidāl birle eşer eyleye ve gövdede ḳuruluk eylemeye ⁴ yāsemīn yağıdır ve benemşük yağı ve kene toḫmı yağıdır ve süsen yağıdır ve zer- ⁵ -dālū çekirdegi yağıdır ve ḫabbū'l- ğar yağıdır kamusından berāber katarlar ve birez ⁶ cünd-i bīdester ve birez müşk katarlar ve bir zerre kaynadalar ve dürteler sovuḳ ⁷ yağlar kim issi renclere aşavirür gül yağı ve nilüfer yağı ve gül gürbe yağı ve ⁸ benefşe yağı ve tatlu bādem yağı ve haşhaş toḫmı yağı ve bularuñ şan^c atı ⁹ ma^c rūfdur issi yağlar daḳı vir kim çiçeklerden eyleyeler ve toḫmlar birle eylerler ¹⁰ ve bularuñ san^c atı daḳı ma^c rūfdur süsen yağı ve nergīs yağı ve yāsemīn yağı ¹¹ ve bābūneç yağı ve demir dikenı yağı bağanūs yağı ve acı bādem yağı ve zeyt yağı ¹² ve çörek otı yağı ammā yiyeler kim

sovuğdur gül ve benefşe ve nîlüfer ve gül suyu ve ¹³şandal ve kâfur ve

6a sovuğ yimişler hoşusudur elma gibi ayva gibi ammā issi ¹koşular
nergis ve yāsemīn ve süsen ve ° anber ve müşk ve ° uddur veya issi
otlardur kim ²otlar yiyni-yılan içer otları şevnīz gibi sa° ter gibi cünd-
i bīdester gibi dühn ³-‘ül-kuşṭ bir dürlü kuşṭ yağı daḥı kim yavlaḳ assı
kılar fālice ve laḳvaya ve diz ağrısına ⁴ve yil ağrısına ve ne kim
sovuğ ağrur-ısa otları karanfil beş direm sünbül sazeç ve ⁵mī° a ve
süsen dibi ve kırfa ve uşna ve kuşṭ degmesinden on direm rāsen ⁶ve
° üd-ı belesān selīhā degmesinden beş direm mürr üç direm kamu
otları ⁷dögeler erük bulğur gibi ve daḥı biñ direm kadarı süci içinde
bir gün ve bir ⁸dün koyalar andan bularuñ üstine iki yüz kırk direm
şīre-ruğan koyalar ve odda ⁹ḳaynadalar şol kadar kim süci gide ve yağ
ḳala ve anı süzeler ve otlardan ayıralar ve anı ¹⁰bir şīşeye koyalar eger
girü ol otlara süci koyalar ve ḳaynadalar şol kadar kim ilkinüñ ¹¹gibi
süci gide ve yağ ḳala ve anı ḳalan yağa ḳatalar hem revādur ve
eydülmışdür dühn-i ¹²bārid ve raṭb sovuğ yağ baş ağrısına kim
issidendür ve sersām ve dimağ ḳuruluğına ¹³assıdur otları mārül toḥmı

6b ve ḳabak çekirdegi toḥmı ve ṭatlu bādem ve aḳ ḥaṣḥaṣ ¹toḥmı ve
eridilmş küncīd toḥmı ḳamusından berāber ḳamunuñ bala dökeler ve
yağ alalar ve birez ²ḳoyalar buçuḳ direm kadarı ve başına dürteler
ammā ol kim birinden uralar yavlaḳ ³fayda ḳıla ḥuḳne-i leyyīne
yumşaq ḥuḳnedür ḳatı issi ve tiz sayrılığa ve issi ⁴sersāma eyleyeler
otları ° unnāb sipistān degmesinden otuz dāne benefşe dört ⁵direm
incir beş dāne ḥatmi bir dutam kepek bir kise birle çügündür suyu on

⁶ direm üç vaḳiyye ſu birle biſireler tā bir vaḳiyye ḳala andan ſāf eyleyeler on ⁷ direm kızıl ſeker ḳatalar ve yigirmi direm ſīrerūḡan ḳartalar ve ḥukne eyleyeler ma^c cūnu'l ⁸ malīḥulyā bir ma^c cūndur kim sevdāyı gidere otları ḳara helīle emlec gavzūbān ⁹ bāzrenbūya behmenler ve ḳuru kiſniç ḳamusından berāber dōgeler ve almā rubbī birle ¹⁰ ma^c cūn eyleyeler ſerbet üç direm ſāfū'l-ebyazū'l-remmed ve'r-rammaḡ ve'l- ḥumrete ¹¹ fi'l -^c ayn bu ſāfa aḳ ſāf dirler göz aḡrısına kim ḳandandur ve göz ḳapaḳlana otları ¹² isfizāc yuyalar ve ḳurudalar andan on direm anzurūt üç direm niſāsta ¹³ ve keſīrā degmesinden bir direm afyon buḳuḳ direm ḳamusın dōgeler ve ḳatalar ve ſāfcuḡazlar ¹ eyleyeler ve ḳurudalar ve gerek vaḳtın birezcük kız oḡlan südi birle ezeler (?.) üstine ² ve aḡarur günde ḫamzurular zürür-ı aḫmere bir otdur kim kızıl kim göze ekerler gözün aḡın ³ gidere yavlaḳ eyüdü otları maſḫaḳūniyā ve deñiz köpügi ve (?.) ve būre ve ſeker ḳamudan ⁴ berāber ve on direm egir ve on direm māmīrān yüz yigirmi direm ſu birle bu iki ⁵ otı ḳaynadalar tā dōrt baḫşında bir baḫş ḳala ve ilkinün otları dōgeler ve eyleyeler ve bu ⁶ ḳaynamıſ ſu birle yuḡuralar ve gölgede ḳurıdalar def^c an ol ſu birle yuḡuralar ve girü ⁷ ḳurıdalar ve girü yuḡuralar dōrt kezden ſoñra kim ḳurıya sürme gibi dōkeler ve göze ⁸ ekeler hiç miſli yoḳdur göz aḡın gidermek için ve daḡı ne cānavar kim gözinde ⁹ aḳ ola gidere kühl bir sürme daḡı kim göz yaſın gidere otları tūtiyā-i ¹⁰ marāzī on direm mercān dībi ve saru helīle ḳabı ve ſabır degmesinden ¹¹ iki direm fūlful buḳuḳ direm dār-ı fūlful bir direm dōgeler ḳamusın sürme gibi göze ¹² ḫartalar kühl-i

rüşenay bu sürme gözüñ zulmetin ve za'ifliğin ve şeb körlüğün
13 giderür ve otları nuhās-ı muhriķ şāzenc degmesinden beş direm
7b fülful dār-ı fülful şahm-ı 1 hanzal za° ferān degmesinden buçuk direm
jencār şabır büre-yi ermenī degmesinden 2 iki direm ḳalīmiya iki
direm ḳamusın ayru ayru dögeler ve bala ḳatup yana dögeler sürme
gibi 3 göze tartalar edvīyetü'l-enf ve devā-yı ceyyedü'l-ru° āf burun
otları burun 4 ḳanamaḳ otları güllük şabır cūlnār ve büre-yi ḥabbe ve
ḳalkāṭār degirmen duzı kāğıd 5 külin ve māzū ḳamusın dögeler sürme
gibi ve burna uralar ve bir fitil eyleyeler ve bu ota 6 bulaşdurup
burnına ḳoyalar ve bir ot daḫı kāfūr bir māsūra birle burnına uralar
7 bir ot daḫı kāğıd külin ve māzū ve şab ve nişāsta ḳamusından
berāber dögeler 8 sürme gibi ve burna uralar bir ot daḫı māzū ve ḳara
boya ve şab ḳamusından 9 berāber dögeler ve fitil birle burnına
ḳoyalar devāü'l- ḳarūḫ fi'l –enf otlarıdır kim 10 bunı başına issi su bile
ezeler burın-ıla semürelər otları zamğ ve gül yağı ve taḳuḳ 11 iç yağıdır
kim erideler issi su birle burnına semürelər ve eger burun içinde besre
12 olursa bir fitil sirkeye bulaşdura ve birez tuz ḳata bir ḳaç kez
burnına ḳoya illā 13 ḳoḳ vaḳit ḳomaya kim dura merhem-i isfīzāc daḫı
8a yavlaḳ eyüdü devāü'l-fiḳdānū's-1 şemm ve eger burun dutıla hiç yiye
bilmeye ḳara çörek otın dögeler ḳatı kim toz gubāri 2 gibi ola ve eski
zeytün yağıñ ḳatalar ve sayru azğına şu ala ve ḳafası üstine 3 yata ve
burnına birḳaç ḳatre bu yağıdan ṭamzuralar ve bu yatan sayru nefesi
açar ve dūrte 4 üç günde üç kez bunı eyleye ḳurtula fī-tine'l-enf eger
kişinüñ burnından 5 yoz yiye gelse otları sūnbül süg ḳaranfil

degmesinden biş direm üç otlarca ⁶ süci-y-ile kaynadalar burnı birle semüre ve hem gargara eyleye ve hem bir fitili aña bulaya⁷ ve burnına soğa bir ot dağı kaşabu'z-zerire ve nesrîn tohmı ve gül tohmı ve kıranfil ⁸ degmesinden bir direm mazu ve mürr degmesinden buçuk direm müşg büre-yi habbe dögeler ⁹ ve bala kıatup fitil birle burnına kıoyalar el- merhemü'l- hazır ya^c ni yeşil merhem otı ¹⁰ bitürür ve bozar başları arıdur otları jengâr on direm bal on direm anzu- ¹¹ -rüt beş direm merhem eyleyeler iriñi yavlağ arıdur başlardan edviyet- ¹² ü'l -uzn kıulağ otları maṭbūḥ kim kıulağ ağrısına vireler kim issinden ola otları ¹³ saru helile kıabı on iki direm bir vaḳiyye buçuk şu birle

8b kaynadalar tā buçuk ¹ vaḳiyye kıala ve şāf eyleyeler dura andan bir direm şabır ve bir deng maḥmūde eride ² şerbet birle ḥabb eyleyeler matbuḥdan iki sa^c at ilerü ol ḥabbı yidüreler ³ andan maṭbūḥ içeler amma ilkin gerek kim kıan alalar andan bu otları eyleyeler ⁴ kıuṭür bir nesnedür kim ṭamzuralar kıulağ ağrısı kim issinden evvelā gidere otları ⁵ bir zerre afyon birez gül yağına ezeler ve kıulağa ṭamzuralar veyā gül yağı ⁶ birez sirke birle kıatalar ve ṭamzuralar veyā gül gürbe yağı birle ṭamzuralar birez sirke-y-ile ⁷ yiyleyürek veya gül yağı bir gülden de birez sirke birle kaynadalar tā sirke gide yağ ⁸ kıala ve ol yağa birez kıız oğlan südin kıatup kıulağa ṭamzuralar birkaç kez ^c ilāç ⁹ ol kıulağ ağrısına kim kıulağ güvleye ve anı vire ilkin ṭaruyı kıavuralar ¹⁰ ve kıulağ üstine uralar ve andan bu otları kıaynada ve başın buğına duta futenç ¹¹ ve şih ve merzencüş ve birez oğlan aş ve ferfiyyün acı bādem yağına ḥal ideler ¹² ve kıulağına ṭamzuralar bir ṭamzurma dağı

kim kulağda baş ola ve iriñ ağa otları ¹³anzurūt ve şabır ve deñiz köpügi ve büre-yi ermenī ve demū'l- aḥaveyn ve günlük ve mürr ve

9a jengār ¹ve demir-sıflı kamudan berāber bunları sirkeye kıata andan ilkin kulağa birkaç kez bal suyn² tamzura andan bu otlardan kim didük tamzura ve hem bir fitili bu otlara bulaya ve kulağına ³soğa ° ilāç kulağıñ kim anı vire acı bādem yağın veyā turb yağın veyā birez cünd-i ⁴bīdester veyā ferfiyyūn kıatalar ol yağlara tamzurular ve bu otlar buḥārna başın ⁵duta merzencūş ve efsentīn ve şīh ve futenç ve sa^cter kıaynadalar ve başın bu otlara ⁶buḥarna duta ammā birkaç kez kim ḥabb-ı kıuқыā nüshasın yuқа- ⁷-ruda didük kulağ kim işitmeye yeñiden ve eskiden otları şaḥm-ı ḥanzal ⁸iki direm cünd-i bīdester ve zerāvend-i müdahrec ve efsentīn suyn degmesinden ⁹buçuk direm ferfiyyūn bir deng sıgır ödi birle yuğular bir deng kıuş birle şāf ¹⁰eyleyeler kıçrek kıçrek düğme kez bir şāf kulağına kıoyalar acı bādem yağı birle ezeler ¹¹ve kıoyalar kıutrū'd- dūd fi'l- uzn ve'l- ḥikmete kıurtcuğaz olsa kulağda ¹²ve giçse otları ya birez yarpūz suyn tamzurular veyā zerdālū çekirdegi suyn tamzurular ¹³veyā seftālū çekirdegi yağın damzurular ki bir zerre şabır ezeler tamzurular ° ilāç

9b kim ¹çirgin arıda birez sirke büre birle tamzurular ve kulağın issi şu buḥārna dutalar ²ve ḥilāl birle panbuğ ola kulağın sileler birkaç kez kıutur-ı ḥıfz ° alī'l-uzn ³şıḥhate bir damzurma dağı kim kulağı mādām sağılıkda duta otları şāf-ı mā- ⁴-mīşāyı sirkeye ezeler ve degme heftede bir kez kulağa tamzurular kıutūr sovuğdan ⁵ola kulağ ağrısı otları bağanūs veyā sıgın kıoz yağın veyā acı bādem ya- ⁶-ğında

10a

yuğuralar ve birez ol yağdan kulağa tamzuralar bir ot dağı bundan
katarak ⁷ ferfiyyūn bir direm oğlan aşu bir direm süsen yağı birle od
üstinde erideler ⁸ kulağa tamzuralar ve ḥabb-ı kûkūyā vireler ılı suya
becid vire ve katı eski şarb süci ⁹ içe ammā az içe ve yiyesi dağı az
yiye el-merhemü'l-mışrī mışır merhemi ğayet assıdur ¹⁰ kulağda bāş
olsa ve iriñ aqsa otları sirke yidi direm bal sekiz direm jengār ¹¹ iki
direm ilkin sirkeyi bal birle kaynadalar tā kıvām duta andan evvel
jengār ol sirkengübīn ¹² ezeler merhem eyleyeler bir merhem dağı uşak
ve günlük degmesinden altı direm ¹³ jengār üç direm büre beş direm
bal yigirmi beş direm kamusun dögeler bu sirke-y-ile bal ¹ kaynadalar
ve kıvām vireler bu otları ol sirkengübīn katalar ve merhem eyleyeler
ağ merhem ² assıdur ol başlar kim katı issinden ola ve köyüne ve bir
başlarda dağı assıdur kim siñürlü ³ uzuvlarda ola ve isilik birle ola
otları isfīzāc kal^c 1 beş direm mürdeseng-i ⁴ perverde beş direm mūm
on direm gül yağı otuz direm kamusun bala katalar ⁵ ve merhem ve aşu
süreler merhem –i basalīkūn issi bitürmek için otları ve şam sağızı
⁶ zift ve mūm ve zeyt yigirmişer direm ve sığır bögrek yağı on direm
ve dört ⁷ direm dāne çadır katarsa ğayet hūb olur kamudan berāber
katalar ve dögeler ⁸ ve zeyt yağına katalar ve merhem eyleyeler tılā
ya^c ni yağı kim issi ve göyüz şişi üzere ⁹ otları şandal-ı ebyaz üç
direm mamīşā üç direm gül-i ermenī on direm fülful ¹⁰ iki direm
kūkūyā iki direm isfīzāc kal^c 1 bir direm mürdeseng bir direm ḥuzāz
¹¹ iki direm kīmūlyā beş direm kamusun dögeler ve qaşnī suyu birle
yuğuralar ¹² ve sovuğ sovuğ ol şiş üstüne uralar edviyetü'I- esnān diş

10b ağrısı otları kim ¹³ diş buñlaya geyik boynızı göyünmiş gezmāzū su^c d
sünbül k̄amusından berāber ¹ melh otdur anı bunlaruñ rub^c inca meselā
eger bulardan bir direm olursa tuzdan bir deng ² k̄atalar dögeler ve diş
dibine eke sünün bir diş otı dañı kim diş arıda ve dibin ³ berkide otları
zücāc şāmī ve süg k̄alyā k̄amusından berāber dögeler ki yumşak ola
⁴ ve diş dibine ve üstine k̄oyalar bir sünün dañı kim dişin dibin
berkide ve dökülmege ⁵ k̄omaya otları cūlnār ve şab ve süg ve
āk̄āq̄iyā ve hiyū kıstıdās k̄amusından ⁶ berāber dögeler yumşak ve diş
dibine ekeler vecāü'l-esnān diş ağrısı için ⁷ eger diş ağrısı issiden ola
ilkin k̄ifāl tamarından k̄an alalar ve hacāmat dañı ⁸ eyleyeler ve ağzına
sirke-y-ile gülāb duta ve anı duka ve gül yağın duta bir dañı k̄āfūr ⁹ ve
°āk̄ırk̄arhā dibin dökeler ve yaqalar bir dañı bir kök afyon gül yağına
k̄atalar ¹⁰ ve panbuğ birle diş dibine uralar eger ağrısı diş dibinde-y-
ise ol yirde ¹¹ sülük uralar ammā eger diş ağrısı sovuğdan ise otları
°āk̄ırk̄arhā ve ģardal ¹² ve būre ve şaytareç ve fūlfül ve zencebīl
dögeler ve dişüñ dibine uralar eger k̄amu ot ¹³ bulunmazsa ne k̄adar
bulunursa anı dögeler ve uralar panbuğ birle süg acı sirke-y-ile yarpüz
11a ¹ ve sa^c ter suyını k̄atup mażmaza eyleye ammā ol diş k̄ara ola ve
ağrıya fūlfüli ² k̄atrana k̄atup panbuğ birle üstine uralar °ilaç ol diş
ağrısına kim yavlağ k̄atı ola ³ ve k̄atı ısıtması ola sirkenüñ dordusını
zeytün yağı birle k̄aynadalar tā eriye andan ⁴ anı ol ağrır diş üstine ura
birkaç gün ve degme günde birkaç kez ve toħmekān ⁵ yaprağın kim
berpehen dirler çiyneye ve eridilmiş bādem dañı çiyneye ve mūm
çiynekem ⁶ yavlağ eyüdür ve diş üstine tūz ısıdup uralar bir ot dañı

11b

kim diř çirgini ⁷ duċa otları m zery n toĥmı s tl gen s di birle
yuġuralar ve  atran  atalar ve diř ⁸ dibine uralar bir s n n daĥı diř
dibini berkide ve aġrısın gidere ve  anamaġın kise ⁹ otları hel le zerd
bel le emlec g l ve c ln r ve sunb ve teb řir ve   akıřarĥ 
¹⁰  amusından ber ber d geler ve diř dibine ekeler sel ka oldur kim
otları  aynadalar ¹¹ ve ol řu birle maźmaza eyleyeler diř dibi řiře ve
s st olsa bu sel ka'ı ¹² eyleyeler otları  ar řiř ve řeb nar  abı ve sum k
 amudan ber ber  aynadalar ve řuyı birle ¹³ maźmaza eyleyeler bir
sel ka daĥı serv aġacı yapraġı ve koz yapraġı ve c ln r ¹ ve m z  ve
kezm zek  amudan ber ber  aynadalar sirke birle maźmaza eyleyeler
² edviyet 'l-fem ve'l-lis n ve'l-ĥunnaċ aġız ve dil ve boġaz aġrısı
otları  urř-ı zırn ĥ ³ diř dibi otları yinse ve yiye ve  anasan otları řaru
zırn ĥ ve kızıl zırn ĥ ve  hek ⁴ ve m z  degmesinden on direm jenc r
ve  alk tar degmesinden biř direm ⁵   kuy  ve řeb ve c ln r
degmesinden iki direm d geler  atı sirke-y-ile yuġuralar ⁶ bir هفته
g neřde  oyalar ve  urřlar eyleyeler g rkl  vaĥtin bir deng  adarı
⁷ d keler ve diřin n dibine d rteler  at  at ve bir sa  at  oyalar dura
ill   oyalar kim ⁸ boġazna ana   ac yib otdur diř yiyimeġine ve
  r meġine edviye-i  ulaġ  ulaġ ⁹ otı  ulaġ bir rencd r kim adem n
aġız  abaċ olur otları kızıl g l n toĥmı ve niř sta ¹⁰ ve teb řir ve
mercimek kim  abı  ıĥmıř ola ve toĥmeċ n ve  uru kiřniċ ve sum k
ve ĥinn  ¹¹  amusından ber ber   f r birezc k   akıřarĥ  daĥı  alan
otları  amusından ¹² d geler ve bularuĥ  amusınca řeker  atalar ve
 oyalar bir sa   t andan daĥı řoĥra g l b ¹³ g l suyu ve g l yaġı bala

- 12a atup ađzına dutalar ve acāmat dađı eyüdüür bu otları ol ¹ulađuđı deri kim kıızıl devāü'l bađr bir otdur kim ađız yiyisin eyü eyler nefesi ²gökçek eyler otları aranfil süg kıırfa cevz-i bevvä su^c d sünbül turunç abı ³amudan berāber müşk birezcik amusından döğeler ve dānesi çıkmıř eyü yiyilü ⁴zerdālüyi döğeler ve bu otları aña atalar nođud döğeler abblar eyleyeler her tađla ⁵üç abbı arun arun çiyneye ve suyun yuda mādām müřkden yek yiyi ⁶gele devāü'l-ulađu'l-ebyađ bu otları ol kiři çündür kim ađız ađ abađ ola ⁷otları ilkin yumřak uzı bala atup ađıznuđ iine süreler andan řođra sikencübīn ⁸vireler kim ađızna bir dem duta veyā mirī dutasın bir diř ot dađı kim bu ⁹nev^c ađız abađına ve ađız yiyisine eyü eyleye otları su^c d sünbül sāzec süg¹⁰ turunç abı aranfil amāmā^c ud-ı mařtakī göyünmiř uz amusından berāber ¹¹döğeler ve bal-ıla ma^c cūn eyleyeler ve diřine uralar devāü'l- ğuddetü' ti sıđđatü'l- ¹²lisān bir otdur kim yumru nesne kim dil altında ola gidere hekimler aña zıfda^c dirler otları nūřadır ve māzū birle anı ovalar biraç kez
- 12b inřā'llahü¹ ta^c āla kim gidere eđer ğitmese dađı tiz otları birle ovalar ađız otlarında eytmıřiz ²ilācü'l-^c alađ eđer kiřinüđ bođazına sülük inerse ardal sirke birle ğarđara ³eyledeler biraç kez eđer çıkmazsa sirke-y-ile amusını ve uz birle ğarđara eyledeler ⁴eđer ma^c deye ine bir ot vireler sülük ve sođulcān ve arındađı urtcuđazları⁵ gidere otları serđes büreng-i kābilī abbü'l-nīl gibi degmesinden iki direm⁶ abbü'l-nīl bir direm döğeler ve süd birle atup vireler el- a-vānīđ ve evrāmü'l-⁷ -lisānü'l-çāre bođaz řiři ve dil řiři kim issiden ola

° ilacı ilkin ⁸ maye- hoş nar suyu birle ğargara eyleye ve öküş alma şuyı birle veyā ⁹ tut şerbeti şuyı birle veyā sumāk gül şuyı birle ğargara eyleye kifāl ¹⁰ tamarından kan aldıktan soñra üç bu ğargaraları eyleyeler ve sovuğ ¹¹ huğne birle kırnın yürüdüler sovuğ huğne nüshasın yukarda yazılmışdur ¹² ammā nuğū° birle kırnın yürüdeler dört güne degin bu ° ilacı eyleyeler dört ¹³ günden girü kızıl üzüm çekirdegi çıkmış yigirmi direm veyā kırk direm ve aq¹ incir kaynadalar ve hıyārşenberi içine kıatup ğargara eyleyeler ve ammā ğardalı bal şuyına ² kıatup ğargara eyledeler el- ğavānīkü'l-bārde bir boğaz şişe kim sovuğdan ola³ ve kıatı ola ilkin boğazna miğceme uralar ve boğazna belādır balın dürteler ve ğardal ⁴ ve māü'l- ° asel birle ğargara eyledeler ğabbı-ı kũkıyā içireler ğabbı-ı kũkıyā ⁵ yukarda yazılıpdur ve ilkin ğargara māü'l- ° asel birle veyā sirkengübin birle ⁶ eyleyeler andan girü mirī (?.) birle ve andan girü bal suyu ve ğardal birle ğargara eyleyeler ⁷ edvīyetü's-şadr ve'r-rīh sīne ve öyken otları öksürük kim issiden ola ⁸ ve kıuru öksüre ve ısıtması dağı ola ilkin ğamir benefşe vireler ğıda cev- āb ⁹ ola ve şerbet benefşe şerbetin vireler ve bu ğabb her gice dil altında duta ¹⁰ otları rubb-ı sūs on direm şeker on direm nişāsta ve keşirā ve eridilmiş ¹¹ bādem ve şumağ ve benefşe degmesinden biş direm kıamusından dögeler ve ayva ¹² çekirdegi lu° ābı birle yuguralar ve ğabblar eyleyeler her birisin bir bakla kıadar ola ¹³ ve her gice birin dili altında duta kıurş kim öksürüğe vireler kim kıoyu balğam gele ¹ ve ısıtması olamaya otları razyāne toğmı ve kerefs toğmı ve rubbü'l-sūs ve persiyā-² -vşān ve acı bādem

degmesinden berāber dögeler ve ketten tohmı lu^c ābı birle yuğuralar³ ve üç diremden kırşa eyleyeler ve düğme kez bir kırsı zūfa şerbeti birle içe⁴ maṭbūḥ kim bir dürlü öksürüğe eyüdü otları^c unnāb ve sipistān ve on incīr⁵ kaynadalar üç vaḳiyye su-y-ıla tā şülüş ḳala ve on dāne şaru incīr kaynadalar⁶ üç baḥş su-y-ıla ve süzeler ve yidi direm ḥıyārşenber ve on direm terengübīn⁷ ol suya ḳatalar ve ezeler ve girü süzeler ve ṭaīla vireler kim içe ve eger ṭamaḡu⁸ fi^c l virse bir dutam persiyāvşān daḡı ḳatalar ve bal-ıla kaynadalar ilkin buḡūr kim⁹ aḡīm otdur öksürük kim eski ola ve balḡam kim gele ve yiye ve nefes dutula hemān¹⁰ sā^c at açar otları zerāvend mürr mī^c a ḳına ḳamudan berāber kızıl zerenç ḳamu¹¹ otlarca dögeler otları ve sıḡıruñ yaḡına ḳatalar ve findıḳça ḡabblar eyleyeler ve açla her gün¹² birin dütüzdürelər ṭabīhü'z-zūfāi's-şagīr zūfā matbūḡdur^c aḡīm otdur¹³ ve ol öksürük kim issinden ola sīne ar ola nefes üçüğe otları incīr¹ on dāne^c unnāb on dāne çekirdegi çıḳmış kızıl üzüm on direm sipistān² otuz dāne buyān yunulmuş on direm ḡatmi tohmı biş direm bezr-i ḳatūnā³ biş direm benefşe biş direm kaynadalar üç vaḳiyye şu birle tā bir vaḳiyye ḳala⁴ ve andan otuz direm ḡamīr benefşe birle ḳatup içe ṭabihü'z-zūfāi'l-kebīr⁵ bu daḡı^c aḡīm eyüdü öksürük kim çok balḡam gele ve nefes üçüğe ve ḳoyu balḡam⁶ ola göḡsinde otları incīr on dāne ḡurmā dānesi çıḳmış ve ḡulbe ve būyān⁷ dibi ve ḳuru zūfā degmesinden on direm persiyāvşān yidi direm kerefs dibi⁸ ve razyāne dibi ve kerefs tohmı ve razyāne tohmı ve gezne tohmı ve süsen dibi⁹ ve ferāsıyyūn degmesinden biş direm kaynadalar üç vaḳiyye şu birle

tā ki bir vaḳiyye ¹⁰ḳala bunı daḥı ilkinüñ gibi ḥamīr benefşe birle otuz
direm içeler ma^ccūnu'r-rīv ¹¹bu bir ma^ccūndur kim ḳoyu balḡamı
gögüsden çıkarur ve nefes üçükmesin giderür ve ḳatı ¹²solumaḡı
giderür ve iriñ daḥı gögsinden giderür otları rubb-ı sūs ve ḳuru zūfā
¹³ve persiyāvşān degmesinden on direm gezne toḡmı ve ḳardamānā ve
14b zerāvend-i ¹müdaḥrec ve fülful ve acı bādem ve ḥuruf degmesinden
biş direm ḳamusın ²dögeler ve eleyeler ve bala ḳatup ma^ccūn
eyleyeler ve her gün bir mişḳā yiyeler ḥabb kim aḡıza ³dutalar ve
ḳoyu balḡam gögüsden götüre rubb-ı sūs fülful ve şeker ḳamudan
berāber ⁴dögeler ve ḥabb eyleyeler ve her gice dil altına duta ve
degme ḥabb baḳla ḳadar nice ola ⁵bir daḥı eger bu dīn
üçükmekliginüñ ısıtması olursa bu ḥabbı vireler ⁶anlar rubb-ı sūs ve
ḳuru benefşe degmesinden bir direm ḡarīḳūn bir deng ⁷dögeler ve
ḥabb eyleyeler şeker birle ḥabb-ı müshil dīn üçükmekligi kim
sovuḳdan ⁸ola otları şaḥm-ı ḥanzal bir buçuḳ deng büre bir buçuḳ
deng ḡarīḳūn buçuḳ ⁹direm ḳamusın dögeler ve kerefs yā kendāne
şuyı birle yuḡuralar ve ḥabb eyleyeler ¹⁰bu ḳamu bir şerbetdür
ma^ccūn kim öksürük kim ḳoyu balḡam gele ve boḡaz ḥır ḥır eyleye
¹¹ve gögüsde iriñ ola issi eyleye otları persiyāvşān on direm acı
bādem biş ¹²direm ḳāvūn toḡmı içi on direm süsen dibi üç direm kebir
dibinüñ ḳabı ¹³ve burçaḳ unı degmesinden iki direm cintiyāne ve
15a zerāvend degmesinden biş direm¹ḳamusın dögeler ve eleyeler ve
süzmiş bala ḳatup ma^ccūn eyleyeler her gün bir mişḳāl ²iyeler ḳurş-
ı ḥaşḥaş assıdır ḳuru öksürüğe ve nezleye kim başdan iner ve bir

öksürük ³ dahı assıdur kim issidendür ve saru ve sovuğ iner ve nefes
gele ve sil rencine ⁴ otları haşhaş ve kabak tohminuñ içi ve hıyār
tohminuñ içi ve beng tohmı degmesinden ⁵ otuz direm nişāsta ve
keşirā ve zamğ degmesinden on biş direm dögeler ve eleyeler ⁶ ve
ayva çekirdegi lu^c ābı birle yuguralar ve qurşlar eleyeler üçer direm
degmesinden ⁷ bir qurş bir şerbetdür yā haşhaş şerbeti veyā cev-āb
bir[le] içürelər ⁸ qurş-ıbenefşe müshil şafrādur ve aşşıdur öksürüğe
sīne iriligine ve zātü'l-cenb ⁹ sayrılığına ve sil sayrılığına otları
benefşe on direm maħmūde bir mişkāl ¹⁰ rubb-ı sūs ve keşirā ve
nişāsta degmesinden bir direm dögeler ve birez qatūna lu^c ābı ¹¹ birle
yuguralar şerbet bir mişkāldür şeker cülābı birle vireler kim içe şerbet-
i ¹² haşhaş kim assıdur quru öksürüğe ve öyken başına ve ol öksürüğe
kim gice uyumaya ¹³ yatalar haşhaş yüz direm qara haşhaş yüz direm
15b mārul tohmı ve aq beng ¹ tohmı degmesinden otuz direm ve biş yüz
direm şu-y-ıla bişireler iki yüz direm qala ve ² elli direm bezr-i qatūnā
lu^c ābın ve yüz direm meypuhteç bu iki yüz direm süzülmiş şuya ³
qatalar ve qaynadalar tā qoyu ola şerbeti yigirmi diremdür issi şu birle
içe qurş ⁴ quru öksürüğe kim issilikden ve susamaqlıq birle ola
yavlaq assı qıla otları budur ⁵ bŷyān dibi ve benefşe degmesinden otuz
direm hıyār tohmı içi ve kabak tohmı içi ⁶ ve terengübīn degmesinden
bişer direm bezr-i qatūnā ve ayva lu^c ābı birle bu otları dögüp ⁷
qarışduralar ve üçer direm qurşlar eleyeler düğme kez bir qurşa
benefşe şerbeti ⁸ birle ve cev- āb birle vireler kim içe köknār lū^c ūkı
dīn üçükmekligi kim ⁹ sovuğdan otları köknār kırk direm acı bādem

eridilmiş kırk biş direm ¹⁰ rubb-1 sūs yigirmi biş direm dögeler ve bal
katup düğme kez bir kozca yiye ğargara ¹¹ kim bu rence uyğudan ilerü
eyleyeler ve yutalar otları gül ve nār çiçeği ħarnūh şāmı
¹² degmesinden berāber kaynadalar şu birle ve ol şu birle ğargara
eyleyeler ma^c cūn-1 kığı ¹³ bir ma^c cūndur assıdır boğaz sayrılığına
16a geñiz ve nefes illetlerne otları kızıl ¹ üzüm çekirdeksiz yigirmi biş
direm za^c ferān selīhe ve sūnbül ve dār- çīnī ² degmesinden iki direm
kaşabü'z- zerīre ve neffāh ve adħır ^c uliku'l-nebāt degme- ³ -sinden iki
direm buçuğ mürr dört direm dögeler otları ve eyleyeler ve bal birle
ma^c cūn ⁴ eyleyeler şerbet iki direm qurşlar kim assıdır qan kağıрмаğa
kim öksürük birle ⁵ gele otları günlük ve demü'l-aħaveyn
degmesinden üç direm ve şülüş kehrübā biş ⁶ direm şadenc ve gül-i
maħtūm degmesinden on direm şeb iki direm buçuğ ⁷ cūlnār üç direm
ve bir şülüş afyon ve dārçīnī degmesinden iki direm qamusın ⁸ dögeler
ve on qurşa eyleyeler bağa yaprağı şuyı birle degme qurş dört direm ⁹
toħmekān birle iče her gün bir qurşa tılā ya^c ni yaqu kim qan
kağıрмаğa assı kıla ¹⁰ otları fekiştidās ya^c ni deke saçalı ve günlük ve
māzū ve cūlnār ve mürr ve zamğ ¹¹ ve gül-i ermenī ve afyon
degmesinden berāber dögeler ve eyleyeler ve qurşa eyleyeler ve sīneye
¹² tılā eyleyeler ve mi^c deye qurş-1 būssez assıdur qan qusmağına
kağıрмаğına öksürükden ¹³ soñra ola otları zamğ-1 ^c arabī ve gil-i
16b ermenī degmesinden biş direm kehrübā ve būssez ¹ ve şazenç
degmesinden bir direm buçuğ rubb-1 sūs ve nişasta ve demü'l-aħaveyn
² ve razyāne degmesinden iki direm qamusın dögeler ve qatarlar

şerbete üç direm düğme kez ³ bir deng beng tohmı dögeler katalar ve vireler kim içe ^c ilacü'l-meslül sil rencinüñ ⁴ ^c ilacı otları eşek südi ki içmek eyüdü eger bulunmaya keçi südin virmek eyüdü ⁵ etmek birle yiye eger ısıtması yoğ-ısa revādur kim süd vireler ve eger ısıtması var-ısa ⁶ arpa suyn vireler tā ısıtma gidince girü süd vireler ve saklayalar kim qarın geçmeye ⁷ eger qarın geçerse bu sufūfi vireler otları zamğ-ı ^c arabī ve tebāşir ve gil-i ermenī ⁸ ve habbü'l-ās kâmusından berāber persiyāvşān ve günlük bularuñ rubb^c ınca otları ⁹ dögeler ve mersin tohmı rubbı birle vireler kim içe sufūf şerbeti üç direm- ¹⁰ -dür eger öksürük katı-y-ısa haşhaş sufūfi şerbetin vireler ve haşhaş ¹¹ şerbetin nüshasın yaş haşhaş yigirmi dāne bŷyān dibi kurunmuş otuz direm ¹² hatmi tohmı keşira ve zamğ ve ayva çekirdegi degmesinden biş direm kaynadalar haşhaş ¹³ ve bŷyan dibini nīm küft eyleyüp bala iki vaqiyye şu birle tā bir vaqiyye kıla ve bir vaqiyye ¹ şeker birle kıvāma getire ve hatmi tohmı lu^c ābı ve keşirā ve zamğ ve ayva çekirdegi lu^c ābı ² kâmusın bu şerbete kıta ve her gün yigirmi direm veyā otuz direm bu şerbetden içe ³ edviyetü'l-kalb yürek otları kırş-ı kâfŷr assıdur hafakān kim isilik birle ola ⁴ otları tebāşir ve hıyār tohmı içe ve kāsēn tohmı ve şenkıyār tohmı ve tohmekān ve gül ⁵ ve aq şandal kâmadan berāber dögeler ve eleyeler ve degme bir mişkāl ota dört arpa ağı ⁶ kâfŷr katalar ve alma şerbeti birle katalar ve kırşlar eleyeler degme kırşa bir mişkāl ⁷ alma şuyı birle iki hefte içe ve gidāsı ferrŷce ola ekşi havīc birle nārdeng ⁸ gibi zirişk gibi sikencübīn şerbeti dahı eyüdü kırş-ı müşk aşşıdur ol ⁹ hafakān kim sovuqdandur

17a

otları maşakī ve °ūd ve dārçīnī ve қaranfil ve sūnbül ¹⁰ ve süg ve cevz-i bevvā ve kebābe ve қākūle ve turunç қabı ve heyl-i bevvā degmesinden bir mişқāl ¹¹ müşk bir deng ° anber bir deng dögeler ve ayva süci birle қurşlar eyleyeler degme қurş ¹² bir mişқāldür bir қadeh süci birle içe devaü'l-misk assıdur us gitmekliğine ¹³ ve yürek oynamağına ve vehm ve guşşaya ve mi ° de za'ifliğına otları maşakī

17b ¹dārçīnī ve turunç қabı ve қaranfil ve sūnbül ve cevz-i bevvā ve süg ve қākūle ve kebābe² ve heyl-ibevvā ve su°ud ve adhır ve tohm-ı bāzerūc ve tohm-ı efrencmüşk ve tohm-ı bā- ³-zrenbūya ve tohm-ı nemām ve tohm-ı merzencūş ve dār -ı fūlfül ve lü'lü ve būssez ve ⁴kehrübā ve hām ibrişim ve behmenler ve şāzec қamusından berāber onar direm ⁵müşk buçuk direm қamusın dögeler ve arı balı birle қatalar huşūşā kim helīle-i қābilī ⁶bal birle yuguralar ve her gün bir mişқāl şerbetdür bāzrenbu şerbeti birle vireler ⁷el-müferrihü'l- bu sovuқ müferrihdür kim assıdur hafaқān kim issidendür ⁸ve yürek za° ifliğına ve issi ısıtmaya muhırıқа gibi ve muţbıқа gibi susalığ ⁹ve yürek göyünmegin giderür otları gül ve nīlüfer yaprağı degmesinden on direm ¹⁰incīr būssez kehrübā kavzūbān aқ şandal kızıl şandal günlük ağacı қuru kişnic ¹¹degmesinden üçer direm aқ behmen kızıl behmen felencmüşk tohmı reyhān ¹² tohmı tohmekān tohmı mārūl tohmı kasnī tohmı hıyār ve şenkıyār tohmı degmesinden ¹³ikişer direm kāfūr bir mişқāl қamusın dögeler ve alma şerbeti kim şeker

18a birle қatı қıvam ¹getirmişlerdür қarışduralar şerbet bir mişқāldür tohmekān birle içireler müferrih- ²-ü'l-hār issi müferrih kim assıdur

hafakāna ve qorhuya ve delūlige ve erlige ve giç ağarda³ saçı beñzi
 kızıl eyleye otları bāzrenbūya turunç qabı qaranfil kırfı za^c ferān
⁴ maştaķī cevz-i bevvā nār müşk aq behmen kızıl behmen zurunbād
 zerūnec⁵ bāzerūc toħmı felencmüsk toħmı qamusından berāber müşk
 on baħşda bir baħş⁶ qamusın dögeler ve şāf bala qatalar ve ma^c cūn
 eyleyeler ve egir emlec bal birle ma^c cūn⁷ eyleyeler yavlaq eyü ola
 emlec balın daħı (?.) kim nice eyleyeler hoż kitābuñ⁸ yuqarisında
 nūşdar ve ma^c cūnında kim nice eyleyeler ve müferriħ şerbeti bir
 mişķāldür⁹ devāü'l-miskü'l- ħulv bu bir devāü'l-miskü'l ħuvl ve
 tatlıdur kim mi^c deye¹⁰ kuvvet virür yürek daħı kuvvet virür ve qamu
 sovuq şayrılıqlara assıdur zu-¹¹ -runbađ zerūnec lü'lü kehrübā büssez
 degmesinden bişer direm uşna dār-ı fülful¹² zencebil degmesinden
 dörder direm iki direm dögeler qamu otları ve şeker kıvām¹³ vireler
 bal gibi daħı qatalar şerbet bir mişķāldür ve bir nüşhada bu devāü'l-
 misk¹ ħām ibrişim ve aq behmen ve kızıl behmen ve sünbül ve şazec
 ve qāqule ve qaranfil² degmesinden ikişer direm yavlaq eyüdür şarāb-
 ı yaqubu'l- qalb bu şerbet daħı³ kim yüregi kuvvetlendirür ve vehmi
 ve qorkuyı giderür otları kāsñi toħmı ve baz-⁴ -renbū toħmı ve
 felencmüsk toħmı degmesinden yigirmişer direm gavzubān otuz
⁵ direm bazrenbū biş direm būyān dibi biş direm süsen dibi on direm
⁶ besfāyic ve rāzyāne toħmı degmesinden yidişer direm qamusın
 bişireler anı⁷ aña otlar aqrınca gülāb birle ve aña otları aqrınca tatlı
 alma suyu birle⁸ bişireler tā üç baħş südden bir baħş qala ve şāf
 eyleyeler üç vaqıyye⁹ şeker birle kıvama getireler her gün yigirmi

direm şerbete kırk direm mürr kıta¹⁰ ve her tañla içe edviyetü'l-mi^c de
mi^c de otları kırş-ı kendir ve assıdur¹¹ kışmağa ve hayza rencine ve
mi^c deye^c azım kuvvet vire otları günlük¹² on direm tñ-i ħorāsān on
direm kebābe ve kıākule degmesinden bir dāne¹³ ve buçuķ direm
kāfūr süg ve kıaranfil degmesinden bir deng kıamusın dögeler ve nār
19a¹ rubbı birle kırşā eyleyeler degme şerbeti bir mişkāl ola nār şuyı
birle vireler kim² içe rubbu'l rummān nār rubbı kim assıdur kışmağa
ve hayza rencine^c amel kim³ nice eyleyeler getireler öküş nārılar ve
suyın sıķalar ve bir gice kıoyalar kim dura andan süzeler⁴ ve
kıaynadalar kefin alalar ve kııvam dutunca kıaynadalar kırş-ı gül gül
kırş-ı kim assıdur⁵ mi^c de ağırsına ve balğam ağırsına ve balğam
ısıtmasına ve ħazm olmamağa otları⁶ kıızıl gül on direm sünbül bir
buçuķ direm maştakī bir buçuķ direm dögeler ve gülāb⁷ birle kıatalar
ve günde bir mişkāl vireler kim içe bir kırş-ı gül dađı kim balğam
ısıtmasına⁸ eyüdüür otları gül üç direm gavzubān iki direm kāsñi tođmı
üç direm ğāfit⁹ bir mişkāl kıamusın dögeler ve rubb-ı sūs birle
yuğuralar ve kırş eyleyeler ve her gün¹⁰ bir mişkāl içeler bir kırş dađı
kim assıdur ol kışıye kim yiye sñesin sökerneş kıusar¹¹ ola otları gül
tebāşir degmesinden bir direm sumāk üç direm kemmün kim sirkeye
12 islatılmış ola bir direm kışñiç iki direm fıstık kıabı buçuķ direm
maştakī buçuķ¹³ direm nārdeng iki direm dögeler kıamusın kırşlar
19b eyleyeler nār-deng suyı birle her bir kırşā¹ iki direm ola devāü'l-
ħabise bi'l-şarāb bu dađı bir şerbetdür kim mi^c deyi şalāh² getire ve
beñzi eyü eyler ve ħarāb olmuş mi^c deyi kıuvvetlendirür kıarın bađlar ve

sızılar ³ giderür otları kerefs tohmi ve razyâne tohmi ve kemmün ve anīsün ve nānhuvāh ve encüzān ⁴ ve sa^c ter ve kāsım ve kerevyā küzbere ve fūlfül ve dār-ı fūlfül ve küdürü ve dārçinī ⁵ ve sünbül ve kırfā ve cevz-i bevva tohmi cırcır ve soğan tohmi su^c d ve zencebıl ⁶ degmesinden bir mişkāl demür bokı kim hekīmler (?.) dirler on mişkāl iki kez ⁷ bu otlarca süci birle bu otları kaynadalar tā yaru qala şāf eyleyeler ve her gün ⁸ otuz direm andan içe ve üç hefte yiyesi azrāk yiye ve öküş nesne yimeye ⁹ yaş yemişler yimeye meybih kim issikler mi^c de sovuqlığına ve za^c ifliğına otları māye ¹⁰ - hoş ayvanuñ suyun taş havanda döğüp alalar bir gün ve bir dün koyalar kim şāf ¹¹ ola andan bir buçuq ol şudan ve bir çanaq eski süci ve yarım buçuq birez artuğraq ¹² bal ammā şekeri bala qatalar kaynadalar ve kefin alalar ve degme yüz yigirmi direm qadarınca ¹³ zencebıl ve kırfā ve sünbül ve qaranfil degmesinden bir direm mastaqī iki direm qamusın ¹ dögeler ve bir biz kiseye koyalar ve bu ayva suyu birle kaynadalar ve çün kıvama gele od-² -dan götüreler ve çün şuya kiseyi soqalar tā otları giç andan çıqa andan girü aşā ³ alalar otuz direm sikencübın sefercel sāzec kim assıdur iştihasızlıqa ⁴ ve susamağa ve öküş ve yavız yiyili gegirmege ve qatı tasalanmağa ve sayrılıqdan ⁵ otları māye-hoş ayva suyu bir vaqiyye ve şekere dağı bir vaqiyye ve sirke bir ünügeye ya^c ni ⁶ rubb^c inca ve bu sikencübın mi^c deyi ^c azım kuvvetlendirür zammād yaqu kim mi^c dede ⁷ issiden şiş ola bu aşşıdur aq şandal ve gül ve ayva suyu ⁸ ve gül suyu dögeler ve mi^c desin üstine uralar ammā ilkin gerek kim basilik tamarından ⁹ kan alduralar ve

20a

māye- hoş nār suyun içireler ve alma rubbı ve ayva rubbı yidüreler
¹⁰ve kamu öküş ve kabız nesnelere yidüreler ve bir dağı kim bu rence
yavlağ aşşudur kāsñi süci ¹¹birle kaynadalar ve her gün yidi direm
hıyārşenber aç birle içireler kurş-ı sünbül ¹²sünbül kurşı kim assıdur
eski şişlere kim mi^c dede ve bağırdada ola otları adhır ¹³seliğe gül
rīvend-i çīñi kaşabü'z-zerīre sünbül degmesinden üç direm muql-ı
20b ¹ezrak ve maşakī degmesinden iki direm uşak bucuğ direm za'ferān
ve mürr ve ²āñisün ve kuş ve fülful degmesinden bir direm kamusun
dögeler bir mişkal ³kurşlar eyleyeler ve her gün bir kurşa mi^c de
şikāyeti için mey-bih birle vire ⁴ve bağır ağrısı çün sikencübīn birle
vireler habbetü'l- ğarāib assıdur mi^c de ⁵za^c iflīgına ve ten arıklığına
otları demürboğın dögeler sürme gibi ve şevñiz ⁶ve kāşum ve
nāñhuvāh kemmün ve hulbe degmesinden bir avuç kerefüz ve sezāb
⁷ve na^c na^c birer dutam bularuñ üstine avuç çaruñ ayran bu otları
ayran birle ⁸iki gün koyalar kim dura andan şāf eyleyeler ve bucuğ
vaqıyye kadarı bir kezden ⁹içe ve dört sā^c atden şoñra yiyessin yiye
toyunca ve öküş vet tuzlu nesne yimeye ¹⁰ve nice kim şusıya bu
ayrandan içe azcık azcık şöyle kim günde bir bucuğ ¹¹vaqıyye ol
ayrandan içe ^c azīm fayda kıla cevāriş-i kündürü ve bu cevā-¹²-riş
mi^c de sovuqlığına otları fülful ve sünbül ve yarpüz ve kāşum ve
nāñhuvāh ¹³ve āñisün ve şevñiz kamusından berāber günlük ve cülnār
21a degme atınca ikişer meselā ¹eger otlardan bir bir direm olursa
bulardan ikişer direm ola ve bu otları kamusun dögeler ²ve eyleyeler ve
şāf süzmiş balla yuguralar şerbeti üç direm ola bir cevāriş ³dağı kim

mi° deyi ısıda ve balgam kuruda otları günlük ve cülnār degmesinden otuz direm ⁴ fülful ve nānhuvāh ve sūnbül ve k̄aşum anīsūn ve ūšnīz degmesinden ikişer ⁵ direm dögeler ve şāf birle yuguralar şerbet üç direm ola k̄urş-ı °ūd kim assıdur ⁶ k̄uşmağa ve gönül bulanmağına ve hayza rencine otları günlük üç direm ve gül ⁷ altı direm °ūd ham süg ve karanfil ve sūnbül gül-i horāsānī ve tebāşir degmesinden ⁸ birer direm kebābe iki direm dögeler ve k̄urşa eyleyeler yā nār rubbı birle yā elma rubbı ⁹ birle k̄urş-ı rāsen bu k̄urşa fuvāk k̄urşı dirler otları günlük biş direm kuru ¹⁰ rāsen ve kuru yarpūz kim gölgede kurumuş ola ve sezāb dağı eyle ve tohm-ı ¹¹ nemām degmesinden üç direm sa° ter ve nānhuvāh ve su° d degmesinden bir buçuğ ¹² direm k̄amusın dögeler ve k̄urşlar eyleyeler degmesin bir mişkāl ve kemmūn k̄aynadalar ¹³ ve gün suyu birle içireler cevāriş-i hūrī (?) bu dağı bir

21b cevārişdür kim şāfrā ¹ ishāl ola issilig birle otları üzüm çekirdeğini k̄avurular ve dögeler ve sürme gibi ve altışar ² direm mersin tohmı otuz direm harnüb ve cülnār ve kündürü ve kezmāzek ve ³ nānhuvāh degmesinden onar direm k̄amusını dögeler ve eyleyeler ve şāf bal birle ⁴ k̄atalar şerbete üç direm cevāriş-i kemmūn mi° de sovuğın giderür ve öküş ⁵ gegirmeyi giderür tabī °at yemişdür ve yıl sürer ve bağır süddesin açar ⁶ ve eski k̄uluncı giderür otları kemmūn-ı müdebbir yüz direm fülful on iki direm ⁷ zencebīl on direm nānhuvāh on biş direm bağanūs yaprağı kurumuş ⁸ on iki direm büre yigirmi direm illā kızıl büre eftimūn otuz direm dögeler ⁹ ve şāf bala k̄atalar şerbet üç direm tā altı direme degin mizāca göre vireler ¹⁰ ıtrīfil- şağīr bu bir ıtrīfildür

22a

kim issi mi^c de süstlüğüna ve bevāsır yiline ¹¹ ve zihni şāf eyler otları saru helīle ve kābilī ve belīle ve emlec degmesinden ¹² berāber dögeler ve sayāğı birle anı ovalar yā bādem yağı birle ovalar ve bir gün dura ¹³ andan bal birle yuğuralar şerbet üç diremdür cevāriş-i ḥabbü'l -^c ud ¹ bu daḥı bir mersīn toḥmı cevārişidür kim assı kılar mi^c de za^c ī flığına ve şafrā ishāline ² otları mersīn toḥmı ve helīle kābili ve belīle ve emlec degmesinden yigirmi direm fülful ³ ve dār-ı fülful ve zencebīl degmesinden on direm maştakī ve ḳardamānā ve kerevyā ⁴ ve anīsūn ve sūnbül ve selīḥe ve ḳāḳule ve ḳuṣṭ degmesinden altı direm cevz-i bevva ⁵ ve kerefs toḥmı ve nānḥuvāh degmesinden biş direm ve sāzec ve ḥamāmā degmesinden ⁶ dört direm ḳamusını dögeler ve eleyeler ve şāf bala ḳatalar şerbet iki direm ola ⁷ sufūfu'l-ḥarnüb keçi boynuzı sufūfi assıdur ḳarın varmaḳlığına ⁸ ve mi^c de süstlüğüna otları keçi boynuzı kemmūn-ı müdebbir ve sumāḳ ve mersin toḥmı ⁹ ve (?.) ve bellūṭ ve ḳavrulmuş kişnic ve maştakī ḳamusından berāber dögeler ¹⁰ ve talağ azğına birağa şarabü'l-rummānu'l-na^c na nār şerbetidür kim assıdur ¹¹ ḳusmağa ve ḳarın varmağa ve inçḳırmağa kim issiden ola otları māye-ḥoş nār ¹² suyn alalar ve ḳaynadalar tā yaru ḳala ve bu ḳaynayan nār suyunuñ yarusınca eyü şeker ¹³ ḳata ve ḳıvama getire ve ḥācet vaḳtinde otuz direm ḳata içe cevāriş-i ¹ sefercelī bāriḍ yā issidür ayva cevārişidür kim ḳarın süre ve assıdur aḡrısına ve ḥılṭdan ² ve balğamdan mi^c deyi arıda otları ayvā erideler toḥmını ve ḳabını gidereler veyā sirke birle veyā süci ³ birle bişireler şöyle kim ki bişe yüz yigirmi direm ol bişmiş ayvādan ṭaş hāvanda ⁴ ḳatı döge tā ḥal

22b

ola andan ki eyü bal birle bişireler ve dağı oddan gidereler ve bu
5 otları kıala zencebîl ve dâr-ı fülful ve maşakî degmesinden biş direm
dârçini 6 ve hîr-i bevvâ ve kâkule degmesinden üçer direm kıaranfil
za° ferân degmesinden ikişer 7 direm türbüd otuz biş direm mağmude
on iki direm dögeler ve bu otları bişmiş 8 ayva birle yuguralar ma° cün
eyleyeler şerbeti hâcamat vaqtinde biş direm ola veyâ 9 yidi direm ola
mizâca göre sefercelî mümessek bu dağı ayva cevârişidir kim 10 kıarın
bağlar ve kuvvetlendirür ve ta° âm söker ve yıl sürer otları ayvayı
erideler ilkinüñ 11 gibi bişireler ve balla kıatı kıvam vireler ve bu
otları kıatalar zencebîl ve fülful degmesinden 12 dörder direm hâcet
vaqtinde birini yiyeler ma° cün kim kil yimekten âdemi kese 13 otları
helîle belîle emlec ceviz gendüm ya° ni buğdayuñ ve maşakî ve ulu
23a kıakule 1 ve nânıuvâh ve zencebîl bu otları dögeler ve eyleyeler ve bal
birle kıatalar ve tañlacağ bir kıoz 2 kıadarı yiyeler illâ otları berâber
gerek ma° cün-ı enberbârîs ya° ni zirişk kıurşu 3 aşşıdur sayrılıkkara kim
issiden ola ve şusıya ve beñzi saru ola ve issiden mizâcı 4 fesâda
virmiş ola otları zirişki toğmından ayırtlayalar alalar on direm kâsnî
5 toğmı ve hıyâr toğmı degmesinden üç direm gül biş direm râvend-i
çînî ve kerefs 6 toğmı degmesinden bir direm sünbül buçuğ diremlük
bir direm kıamusın dögeler ve it 7 üzümü şuyı birle kıurşlar eyleyeler
degme kıurş bir mişkâl ola ve her gün bir kıurşa 8 şeker sikencübîn birle
kim sirkesi artuğ ola birez içireler bir şerbet dağı bu 9 rence gögez ve
eyü otları kâsnî şuyın ve it üzümü şuyın alalar ve kıaynadalar ve re- 10 -
vâğ ideler her gün sirkengübîn birle içireler kıurş-ı rîvend assıdur bağır

¹¹ sayrılığına kim sovuğdan ola beñzi sayrınıñ aq ve yüz eti yumşaq süst ¹² ola ve qarın geçe ve qabaqlar şışe ve azmış ısıtmaların sökünde dağı eyüdü kim ¹³ vireler otları sünbül ve maşakī ve ğafit suyu ve yavşan suyu ile ve rāzyāne ¹ tohmı ve anīsün degmesinden ikişer direm rīvend-i çīnī on direm dögeler ve kerefs suyu ² birle qurşlar eyleyeler birer mişkal her gün bir qurşa bal yā sirkengübīn birle vireler kim ³ içe ve ol bağır sayrılığı kim issiden götüreler gül ve kızıl şandal ve aq şandal ve birez kāfūr ⁴ kamusun dögeler ve gülāb birle qatalar ve hem birez içe ve bağır üstine kettān biz birle ⁵ tılā eyleyeler becid birkaç kez bu tılā dağı bağır sayrılığına kim issiden ola ve °azīm ⁶ göyüne otları gül ve aq şandal ve fülful ve siyāf-ı māmīşā ve kāfūr dögeler ve it ⁷ üzümü suyu birle bağır üstine tılā eyleyeler °azīm issi kıla bir tılā dağı bağır sayrılığına ⁸ kim sovuğdan ola otları sünbül ve maşakī ve adhır ve qaşabu'z zerīre ve za° ferān ⁹ ve mezālikun mürr süci birle ısladalar ve qalan otları dögüp aña qatalar ve bağır tılā ¹⁰ eyleyeler ve sovuq nesnelere yidürmeyeler qurş-ı ög bu ög °azīm assıdur istisqa-yı ¹¹ lahmīye ve bağır süddesine ve idrār-ı beyle ya° ni südde ki durmasa bu rençlere assıdur ¹² otları ög ve rīvend degmesinden üç direm sünbül ve kerefs tohmı ve nānhuvāh ¹³ ve maşakī ve anīsün ve adhır ve levz ve mürr ve qurş ve kızıl büyā ve ğafit suyu ¹ ve ebhel ve uzun yavşan ve asārūn ve zerāvend ve anīsün ve cinçiyāne ² her birinden bir buçuk direm fülful ve zencebīl degmesinden bir direm kamusun dögeler ³ ve kerefs suyu birle qurşlar eyleyeler degme qurşa bir mişkal ve her gün bir qurşa şarāb-ı ⁴ uşul

birle vireler kim içe şarāb- 1 uşul bağır süddesini açar otları kerefs dibi
5 ve razyāne dibi degmesinden on direm kerefs tohmı ve razyāne
tohmı degmesinden 6 biş direm ve nānhūvāh dügemesinden bişer
direm gül ve sünbül degmesinden üçer direm 7 bu otları kaynadalar üç
vaqiyye şu birle tā bir vaqiyye kıla andan bal birle ve şeker 8 birle
kıvama getireler hācet vaqtinde otuz direm otuz direm dağı issi şu kıta
9 dağı içe ma° cūn-ı rāsen bu ma° cūn anduz ma° cūnidur kim assıdur
bağır kim kıatı 10 şişe ve mi° de şişine dağı aşşıdur otları rīvend
zencebīl anduz uşturgār 11 degmesinden dörder direm kerefs tohmı ve
rāzyāne tohmı ve anīsūn ve nānhūvāh 12 degmesinden ikişer direm
otları dögeler ve bala kıatalar ve gerek vaqtin bir findık kıadarı
13 vireler devā-yı kerkem bu dağı assıdur bağır sayrılığına kim
24b sovuqdan ola otları za° ferān ve sünbül 1 ve seliħe degmesinden dörder
direm dārçīnī ve mürr ve kıuş ve adħır degmesinden 2 ikişer direm
mürri ışladalar gülāb birle ve kıalan otları dögeler bal birle mürr-ile
kıatalar 3 ma° cūn eyleyeler şerbet iki direm kıurş-ı kāfūr kim assıdur
yaraķana kim issi ısıtma 4 birle ola muħriķa ısıtmasına dağı ve dık
ısıtmasına dağı otları zirişk ve tebāşīr 5 ve gül degmesinden üçer
direm kāsni tohmı ve hıyār tohmı içi ve kıabaķ tohmı içi ve mārūl 6
tohmı ve toħmekān ve şandal kıamusın dögeler ve alma suyu birle
yuğurup kıurşlar 7 eyleyeler ikişer direm ve her gün bir kıurş dört arpa
kıadarı kāfūr birle māye 8 -ħoş nār suyu birle vireler kim içe bir ° ilāç
dağı yaraķan kim ısıtma birle ola 9 kāsni suyu ve it üzümü suyu
kıaynadalar ve revāķ eyleyeler ve sikencübīn 10 şeker şerbeti birle

25a

vireler kim içe ve bağına bu zammādı eyleyeler ak şandal kızıl¹¹
şandal dögeler ve it üzümü suyu birle tılā eyleyeler ve karnını erük suyu
birle ve ¹²şeker –ile yürideler ve eger tamarı tolu-y-ısa kan alduralar
ve heftede bir kez süd ¹³çirgini içürelər kuruş-ı māzeryūn bu kuruş karnı
birkaç meclis sürer ¹ve assıdur istiskāya kim yildendür kim her gün
vireler kim içe otları kāsni ² tohmı on direm māzeryūz tohmı bir
direm ve hem māzeryūn yaprağı bir direm ³ve bir deng gārīkūn bir
direm ve bir deng gül ve hıyār tohmı degmesinden iki buçuğ ⁴ direm
gāfit suyu bir buçuğ direm bu otları dögüp kāsni suyu birle on kuruş
eyleyeler ⁵ ve her gün bir kuruş vireler kim içe ° acāyib assı kıla habb-ı
rivend bu rivend habbı ⁶ ° azīm istiskā-yı zıkkıye assıdur kim issiden
ola şu kim karında tolmış ola karından ⁷ kuvvet birle çıkar otları
rivend –i çini ve gāfit suyu ve kāsni tohmı degmesinden ⁸ üç direm
gārīkūn biş direm kerefs tohmı bir direm ve buçuğ direm māzeryūn
⁹ on direm dögeler ve kāsni birle kuruşlar eyleyeler şerbet iki direm ola
heftede ¹⁰ bir şerbet vireler tılā karnına bu yakuyı yağalar otları eşek
püşküli keçinūñ ¹¹ ve sığır tersi ve yılğun ağacınıñ güli ve büre
kamusından berāber sirke birle karnına ¹² yağalar kelkelenç kim
assıdur istiskāya ve bağır sayrılığına ve talağ sayrılığına ¹³ otları adhlı
ve sünbül ve asārūn ve kutr asāliyūn degmesinden üçer direm ¹ gāfit
ög rivend degmesinden buçuğar direm kāsni tohmı ve hıyār tohmı içi
degme ² dörder direm dögeler ve kāsni suyu birle katalar şerbet bir
mişkāl ola habb-ı gā- ³ -rīkūn kim istiskāya vireler her gice ° azīm
assıdur otları gārīkūn on ⁴ direm gāfit suyu ve rivend degmesinden iki

25b

26a

direm şeker on biş direm dögeler⁵ ve habblar eyleyeler nohud
kadarınca ve her gice direm bir direm vireler kim içe karnı birkaç
⁶ meclis aşılalalar süddeyi açā ve bağıra yavlağ assıdur kebere qurşu
kim assıdur talağ ⁷ şişine ve yiline eger sovuğdan ola otları kebere
dibinüñ kabı ve tohmı benç engüset ⁸ degmesinden onar direm
eşkulufendiryün yidi direm zerāvend-i tāvīl ve ⁹ bağanūs ve ħurf ve
egir ve şevnīz ve uşaq degmesinden üçer direm ilkin ¹⁰ uşaq sirke-y-ile
ıslaya ve otları aña yuğuralar ve qurşlar eyleyeler degme qurşa
¹¹ ikişer direm ola ve her gün bir qurşu bal sirkengübīn birle vireler
kim içe ¹² (.?) bu dağı bir ma^c cūndur kim assıdur bağır za^c iflīgına ve
bağır qatı ¹³ olmaqlīgına otları za^c ferān ve mürr ve afyon ve oğlan aşu
ve beng tohmı ve qurş ¹ ve qardamānā ve qara ħaşħāş tohmı ve sūnbül
ve ġāfīt suyu ve qurt bağır keçinüñ ² boynızı sağın kim göyünmiş ola
degmesinden berāber dögeler ve bal birle ma^c cūn³ eyleyeler şerbeti
buçuğ mişkal ola veyā bir deng ola qurş-ı muql kim assıdur ⁴ bağır
şişine otları sūnbül iki direm mürr ve qurş degmesinden bir buçuğ
direm ⁵ maştakī iki buçuğ direm acı bādem bir buçuğ muql üç direm
ilkin muqlı ⁶ süci birle ıslayalar ve bu qalan otları aña qatalar ve üçer
diremde qurşlar ⁷ eyleyeler eger şayrınüñ ıssiligi var –ısa qurşu kāsñi
suyu birle vireler eger ⁸ ıssiligi yoğ-ısa bal suyu birle vireler kim içe
zamād-ı uşaq kim assıdur talağ ⁹ şişine otları muql ve uşaq
degmesinden onar direm uşna ve gezmāzūk ¹⁰ degmesinden on bişer
direm bağanus yigirmi direm büre ve melh-i hindī
¹¹ degmesinden onar direm kükürd biş direm incīr sirkede bişmiş on

26b

dāne ¹² ilkin uşak ve muqlı sirkede ısladalar andan amusın bala arışdurup ¹³ alāk üstine uralar ılā-yı istiskā oyun ıgın ve sıgır tezezin ve arpa unın tobalak ¹ ve kemmūn (?.) veyā sirke başed aynadalar ış ² üstine yaalar ot kim istiskā ışine abliye vireler ün abız ola issiligi ³ olmaya türbūd bir direm zencebīl buuk direm arīūn buuk direm dōgeler ⁴ ve bal birle abblar eyleyeler ve vireler kim ie urş-ı rīvend bu daı bir urşdur⁵ kim istiskā^c i abliye ^c aīm eyūdūr otları avun tomı ii ü direm öl ⁶ biş direm rīvend iki direm ög iki dōgeler ve urşlar eyleyeler birer mişāl- ⁷ -den veyā kāsñı suyu birle veyā sirkengübīn birle vireler ie cevāriş-i süg⁸ bir cevāriş ulunca aşşıdur kim ısıtmasız ola ve gōñül bulana otları maşakī ve aranfīl ⁹ ve zencebīl ve fūlfül ve ırfa ve dār-ı fūlfül ve cevz-i bevvā ve mamūde ve süg ¹⁰ bu amu otlardan berāber dōgeler öküş ayva suyun alalar ve ol adar bal birle aynadalar ¹¹ tā ıvama gele bu otları aña atalar ve yuurular ve ācet vatinde bir direm yā iki direme ¹² degin belkim artura vireler ammā bu ot evvel ulunca vireler kim issiligi olmaya ¹³ sheyārān bu daı bir otdur kim arnı uvvet birle

27a

sürer ve faalatı giderür ve ulunca ¹ daı kim sovudan ola bu daı eyūdūr otları samūniya ve kemmūn ve fūlfül ve zencebīl ² ve baanūs ve ırfa ve hūlincān amudan berāber dōgeler va bal birle atalar şerbet iki ³ direm tā ü direme degin issi şı birle vireler kim ie urş-ı benefşe bu urş aşşıdur ⁴ ol ulunca kim issiden ola issi ısıtmalarda ve nirişda vireler müberriddūr ayetinde ⁵ otları tāze benefşe on direm samūniyā iki direm buuk dōgeler ve birez aūna

27b

lu^c abı ⁶ birle on urş eyleyeler ve gerek vařtin bir urş yā artuđ Őekeri
cūlāb ya sirkengūbīni ⁷ cūlāb birle vireler ma^c cūn-ı ĥabbū'l-ġār bu bir
ma^c cūndur kim yili baġırsađdan ⁸ ovar uvvet-ile ve yan aġrılarına
eyūdūr otları baġanūs on direm nānĥuvāh ve kemmūn ⁹ ve Őevnīz ve
acı bādem ve fūlfūl ve kāŐum ve sa^c ter ve kerevyā ve dār-ı fūlfūl ve
sūnbūl ¹⁰ uřr-ı āsāliyūn ve fuzen ve duĥu ve ben ve zūfā cūnd-i
bīdester ve egir ve ĥabbū'l- ¹¹ - degmesinden ikiŐer direm sekbīnec
dōrt cavŐīr ũ direm amusın ¹² ve otlara lāyık arı balı birle ma^c cūn
eyleyeler ve gerek vařtin bir ulu fındıĥca ¹³ eski sūci birle ısıdup
vireler kim ie eger Őūf kiŐi olursa Őarāb-ı uŐūl birle vireler ¹ kim ie
nazīrī yoĥdur yil (?.) flūniyā bu daĥı yili sūrer arnı yumŐadur ² ve
aġrıyı sākīn eyler ve uyku gider otları fūlfūl ve nānĥuvāh ve baġanūs
ve yarpūz ³ ve kemmūn ve oġlan aŐı be ĥabbū'l-ġār ve afyon ve
yebrūh ve beng toĥmı amudan ⁴ berāber maĥmūde ũ baĥŐından bir
baĥŐ otları amusın dōgeler ve otları adar bal ⁵ atalar ve her gūn bir
miŐkāl adarı gerek vařtin vireler maū'l ^c asel kim ulunca ve ⁶ alan
sovuĥ sayrılıĥlara Őu yirine vireler bir vaĥiyye bala altı vaĥiyye Őu
atalar ⁷ ve aynadalar ve kefin alalar ve birez ıvama gele andan
birez fūlfūl dōgeler ve bir bize oyup ⁸ ol suya biraġalar tā bir daĥı
fūlfūl birle aynadalar andan ĥacet vařtinde aŐa ⁹ (?.) bir ot daĥı kim
arın sūre ve aġırlıġı gidere otları aĥ tūrbūd yigirmi direm ¹⁰ zencebīl
on direm Őeker otuz direm buları dōgeler ve ĥacetū'l-cāk dōrt direm
¹¹ aġızna biraġa bunduĥ bu daĥı bir otdur kim sovuĥ uluncuñ aġrısın
giderūr otları cūnd-i ¹² bīdester ve Őevnīz ve nānĥuvāh ve kemmūn ve

afyon kamusından berāber dögeler ve bal ¹³ birle yuğuralar buçuğar
28a direm kadarnı findıkcuklar eyleyeler gerek vaqtin bir findıq ¹ vireler
kim yiye huqne kim yili qatı süre otları bağanūs zeytūn yağı birle
yigirmi ² direm kadarı qala andan oğlan aşı ve cavşır ve sekbīnec
degmesinden buçuğar direm ³ ol yağ birle hal eyleyeler andan huqne
eyleyeler ⁴ azīm fayda kıla flūnīya dağı ⁴ uşaltmaz ola ağrıyı sākin kıla
ve yili qatı süre otları fūlfül ve nānhuvāh ve şevnīz ⁵ ve ḥabbū'l-gār ve
cünd-i bīdester ve kemmūn ve beng tohmı ve yebrūh degmesinden
onar direm ⁶ kamusun dögeler ve bal birle yuğuralar ḥācet vaqtinde bir
direm vireler huqne kim sersām ⁷ ve rās ısıtmalarda eyleyeler çün
qabız ola otları pazu suyu yigirmi direm belki ⁸ kırq direm bir direm
būre qatalar ve on direm benefşe yağın qatalar ve huqne eyleyeler
⁹ şāf-ı müşhil kim qarnı işlete ve bağırsağı arıda balgamdan otları
sekbīnec ¹⁰ ve cavşır ve muql ve uşaq ve türbūd ve ḥiltīs ve sūrincān
degmesinden üçer direm ¹¹ şahm-ı ḥanzal ve būre ve qara tuz ve oğlan
aşı degmesinden birer bucuq direm maḥmūde ¹² bir direm kamusun
dögeler ve bu zamğlar birle şāflar eyleyeler ḥandīkūn bu ot ¹³ dağı
assıdur iç sovuqlığına otları süci biñ iki yüz direm bal üç yüz altmış
28b direm ¹ zencebīl on direm qāqule bir mişqāl ḥayr-ı bevvā bir mişqāl
qaranfil bucuq direm ² dārçīnī bir direm za^c ferān bir mişqāl fūlfül bir
direm otları nīm-kūft eyleyeler ³ ve bir kiseye qoyalar ve süci ve bal
birle qaynadalar tā kıvam duta andan indüreler ve bucuq direm
⁴ müşki ezeler ve her gün yigirmi direm şerbetden kırq direm şu birle
vireler kim içe ⁵ cevāriş-i şeyyārān bu dağı bir cevārişdür ki Yunan

29a

padişāhları becid ⁶ aşıa sürerlerdi ve hem assıdur mi^c de sovuqlığına ve istişka rencine ve kılunca ⁷ otları zencebıl dārçinī nānhuvāh ve nār müşk ve melḥ-i hindī ve ḥayr-bevvā degmesinden ⁸ ikişer direm afyon ve ḥabbü'l-nīl degmesinden onar direm besfāyic biş direm türbūd ⁹ yigirmi direm saḫmūniyā on direm şeker yigirmi direm kamasın dögeler ve eleyeler ve ¹⁰ bal birle ma^c cūn eyleyeler şerbeti biş direm ola veyā yidi direm ola ma^c cūn-ı ¹¹ ḥıyārşenber kim assıdur kılunca kim issinden ola ve kama şafrā sayrılığına ¹² daḫı assıdur otları benefşe ve türbūd degmesinden yigirmişer direm kasma tuz ¹³ üç bucuḫ direm razyāne toḫmı ve anīsūn ve maştakī degmesinden ikişer bucuḫ direm ¹ rubb-ı sūs altı direm ḥıyārşenber içi altı direm otları dögeler ve ḥıyārşenber ezeler ² ve süzeler otları şeker birle katalar ve ma^c cūn eyleyeler şerbeti biş diremden tā ³ on direme degin ola mizāca göre şerbet-i incīr kim assıdur kılunca ve yıl ⁴ ağırsına ve bögrek rencine otları incīr otuz direm noḫūd elli direm kaynadalar su-y-ıla ⁵ tā kim başa andan süzeler ve suyn alalar ve ol suya yarusı kadar şeker ve bal bırağalar ⁶ ve girü kaynadalar bu otlar birle sünbül ve karanfil ve ḥūlincān ve za^c ferān degmesinden ⁷ üçer direm bir bizden kiseye koyup ol şü birle kaynatmaḫ gerek tā kıvam duta şerbet ⁸ yigirmi direm kuruş-ı tebaşır kim karın bağlar ve ısıtma kim issiligden ola ⁹ ve susamağa aşşıdur otları gül ve tebaşır degmesinden onar direm ḥummaş toḫmı ¹⁰ ve sumak ve toḫmekān degmesinden bişer direm cūlnār iki direm şamg-ı ^c arabī bir bucuḫ ¹¹ direm dögeler otları sumak suyu birle kuruşlar eyleyeler ikişer

29b

diremden ve her gün ¹²bir kuruş on direm ayva şerbtı birle vireler
sufûf kim assıdur baqsimât ¹³yüz direm günlük ve gil-i ermenî ve
bellût ve şamğ-ı ^c arabî ve harnüb ve üzüm çekirdegi ¹ve nârdeng
kamusın dögeler sürme gibi degmesinden onar direm beng tohmi biş
direm ²dögeler ve kamusun bala katalar gerek vaktinde bir kaşık yiye
mey-bih kim assıdur mi ^c de ³ ağırsına ve qarın varmağına otları öküş
ayva suyu bir buçuğ eski süci bir çanağ ⁴ kaynadalar kim kıvam duta
andan iki mişkâl süğ katalar ve gerek vaktin yigirmi direm ⁵ kadarnı
yiye kuruş-ı zahîr bu kuruş assıdur zahîre kim issiligi ola ve yil ve
⁶ zahmet vire otları beng tohmi ve turağ otı tohmi ve razyâne tohmi
degmesinden ⁷ bişer direm nânhuvâh iki buçuğ direm afyon altı kök
kerefs tohmi on direm ⁸ dögeler ve razyâne suyu birle ikişer direm
kuruşlar eyleyeler hâcet vaktinde bir kuruş ⁹ vireler kuruş-ı tebaşîr kim
yavlağ assıdur qarın varmağına kim katı issilig ¹⁰ birle ola otları
tebaşîr ve gül tohmekân ve mârul tohmi ve kâsnî tohmi ¹¹ ve sumaq
degmesinden buçuğar direm hummâş tohmi bir buçuğ direm kâfur bir
deng ¹² dögeler ve alma suyu birle kuruşlar eyleyeler birer diremden her
gün bir kuruş kavrulmuş ¹³ tohmekân suyu birle veyâ şandal şerbeti birle
vireler kuruş-ı âs bu kuruş ¹ qarın bağlar otları mersîn tohmi on direm
persiyāvşân ve kavun tohminuñ ² içi degmesinden bir buçuğ direm
dögeler alma şerbeti birle katup üçer diremden kuruşlar eyleyeler
³ gerek vaktinde mersîn şerbeti birle bir kuruş vireler kuruş-ı zehîr kim
zevüre ⁴ azîm assıdur otları za^c ferân ve lübân ve mürr ve şamğ-ı
^c arabî ve huzağ kamudan ⁵ berâber afyon biri inince iki ya^c ni birer

30a

direm döge andan evvelā iki direm afyondan ⁶ evvelā dögeler ve mersīn suyu ebelcük birle şāflar eyleyeler ve hācet vaqtinde ⁷ birin getire hemān dem sancuyı gidere ve uyqu getire huḳne kim ol saḥḥacı gidere ⁸ kim hiç ot-ıla buñlamaya ve on günden gice ve ađrı göbek üstinde ola otları țaru ⁹ ve gül cūlnār ve mercimek ıabından çıkmıř ve bellūț ııđıt ıamusını ilkin ıavuralar ¹⁰ andan birer avuı bu otları ve üç māzū dađı ıavrulmıř bala ıatalar ve iki vaııyye ¹¹ řu birle ıaynadalar tā üç bađřda bir bađř ıala andan sūzeler ve bir direm isfīzāc ¹² ıal ^c 1 ve bir direm göyünmiř kāđıd ve buıuı direm gil-i ermenī ve iki yumurda sarusı ¹³ ıavrulmıř ve ıurumuř ve on direm gül yađı ıamusını bu ıaynamıř suya ıatalar ¹ ve bir kez veyā huḳne eyleyeler řıḥḥat bula tılā kim ıarın vara ve ısıtma ² ve issilig ola otları gül ve aı řandal ve ıızıl řandal ve gil-i ermenī ve fuful ³ ve māzū ve gül ıamusını dögeler alma suyu birle veyā mersīn ⁴ suyu birle ıarnına yaıu eyleyeler maıalīyāta bu dađı assıdur saḥḥac ve safrā ishāline ⁵ assıdur ve buña sufūfu'l-buzūr dirler birez ıatūna ve bađa yaprađı tođmı degmesinden ⁶ otuz direm ve ḥummađ tođmı ve gül ve niřāsta degmesinden yidiřer direm mürr ve tođmı ⁷ on direm řamđ-ı^c arabī ve gil-i ermenī degmesinden biř direm ve ḥařḥař on ⁸ direm bu tođları ilkin ıavuralar andan dögeler illā kim birez ıatūnayı ve bađa ⁹ tođmını ve mürr ve tođmını dögmeyeler ve ıalanın ıamusını dögeler ve bala ıatalar hācet ¹⁰ vaqtinde üç direm ađızna bırađa ve yiye ıurř-ı kehrübā bu ıurř dađı ıarın ¹¹ kim ıan vire bađlana otları kehrübā ve tođmekān ve büřsez degmesinden biřer direm ¹² ḥummađ tođmı ve geyik

boynuzı kim göyünmiş ola ve yumurda kabı ve gül-i mahtûm
¹³degmesinden üçer direm şamg-ı ° arabî kavrulmuş ve kuru kişnic
31a kavrulmuş ¹degmesinden bişer direm göyünmiş şadef ve cülnâr
degmesinden üçer direm aq beng ² tohmı ve ög ve tebâşîr ve keşîrâ ve
nişâsta degmesinden ikişer direm maştakî ³ ve za° ferân ve afyon
degmesinden birer direm dögeler ve üç bağa yaprağı suyu birle bir
direm ⁴ süg birle qurşlar eyleyeler birer mişkâl hâcet vaktinde bir qurş
vireler ⁵ edviyetü'l-dîdân kırtçuğaz otları kim adennüñ içinde olur
soğulcan gibi ⁶ otları birinc ve serhes ve türbüd ve hâbbü'n-nîl
degmesinden birer direm türmis ⁷ huruf ve qanbîl degmesinden
buçuğar direm qamusın eyleyeler altı diremdür şerbeti ⁸ süd birle içeler
ve sirke dağı eyüdür kim açla içeler bir kırtlar dağı var kim ol ⁹ bazı
otları bernek qâbili eridilmiş yidi direm süd birle sayrı[ya] qatı içireler
¹⁰ ve vireler kim içe bir kırtlar dağı var kim aña hâbbü'l-qar dirler bir
kırttur kim qabaq ¹¹ çekirdegine beñzer ve ol kırtları aşığadan
dökeler otları bernek biş direm türmüs ¹² yidi direm serhes ve qanbîl
degmesinden bişer direm şîh on direm türbüd on ¹³ biş direm emlec biş
31b direm acı kuş yidi direm qamusını dögeler yaş anduz suyu ¹ birle
yuğuralar şerbet üç diremdür süt birle vireler kim içe meselâ bir
üsküre süte ² üç direm bu otdan qatalar ve üç gün yiye ni vireler kim
içe bögrek ve kavuq ³ sayrılığı otları qurşı kim assıdur sidük yolına ve
şu yolu göyünmekligine ve kavuq ⁴ başına ve bögrek başına otları
hıyâr tohmınıñ içi ve haşhaş tohmı degmesinden ⁵ onar direm köknâr
kâkünc tohmı degmesinden üçer direm kerefs tohmı ve kenevür ⁶ ve

gil-i ermenī ve şamğ-ı ° arabī ve demü'l-aḥaveyn ve günlük degmesinden ikişer direm afyon ⁷ bir direm beng toḥmı iki direm dögeler ve kavun toḥmı südi birle kurşlar eyleyeler ⁸ üçer diremden düğme kez bir kurş vireler kim içe sufûf-ı buzûr bu sufûf ⁹ daḥı assıdur su yolu göyünmekliğine ve şu dutulmağına kavuḥ ve bögrek başına otları ¹⁰ kavun toḥmınuñ içi otuz direm hıyār toḥmınuñ içi ve kabak toḥmınuñ içi ve toḥmekān ¹¹ ve aḳ ḥaşḥaş degmesinden onar direm nişāsta ve keşirā ve rubb-ı sūs ¹² degmesinden üçer direm beng toḥm iki direm şekerı kamu otlarca şerbeti üç ¹³ direm ya benefşe şerbeti birle içe veya cülāb birle tañla

32a bir kez içe ve yatsın ¹ bir kez içe benādıḳu'l bevl bu daḥı bir finduḳdur otlardan kim assıdur su yolu ² göyünmekliğine ve dutulmağına kavuḥ bögrek başına otları kavun toḥmınuñ ³ içi on direm hıyār toḥmınuñ içi biş direm kabak toḥmınuñ içi ve beng toḥmı ⁴ ve toḥmekān ve ḥatmī toḥmınuñ içi ve tatlu bādem kabı çıḳmış ve keşirā ve nişāsta ⁵ ve rubb-ı sūs ve ḥaşḥaş ve gil-i ermenī ve kerefs toḥmı degmesinden ikişer direm ⁶ kamusını dögeler ve eyleyeler ve üçer diremden findıḳlar eyleyeler ve benefşe şerbeti birle ⁷ vireler kim içe devā- ı yedürül-bevl bu daḥı bir otdur kim sidügi ḳatı süre taşı ⁸ gidere otları kavun toḥmınuñ içi on direm kerefs toḥmı iki direm baḥaḳ-ı ⁹ düḳü iki direm bucuḳ şeker otlarınca kamusını dögeler ve südden alalar şeker birle ¹⁰ vireler kim içe tılā ılı süde ḳasıḡ üstine yaḳa tā ḳasıḡı birez göyündürince ¹¹ ḳoya otları ° aḳıḳarḥā ve būre ve ḥardal kamusını dögeler ve bal birle ḳasıḡı üstine ¹² yaḳalar māsikü'l-bevl bu

otları oldur kim ademüñ suyu durmazsa vireler suyu ¹³ kararına getire
issilig olmaya otları bellüt unı biş direm kişnic kuru ve şamg-ı ^c arabī
32b ¹ ve gil-i ermenī degmesinden onar direm dögeler ve bal kıtalar ve her
tañla biş direm ve her ² gice biş direm yiye devā'-ı taqṭirü'l-bevl bu
dahı bir otdur kim sidügi kıatre kıatre ³ inan gidere otları bellüt yüz
yigirmi direm günlük yüz direm ḥabb-ı maḥleb ⁴ ve anduz ve su^c d ve
mürr ve ḥūlincān ve kırfā ve egir degmesinden biş direm dögeler ⁵ ve
bal birle ma^c cūn eyleyeler ve tañla dört direm ve yutsun dört direm
her gün ⁶ vireler illā bu ma^c cūn issilig olmayıcak vireler kıurş-ı
bevlü'l-madde bu dahı bir kıurş- ⁷ -dur kim ^c acāyib assıdur şu
yolından iriñ gelmekligine otları kıavun toḥmı ve jencār ⁸ toḥmı ve
kıabaḳ toḥmı kıamusını eridilmiş degmesinden yigirmişer direm gil-i
ermenī ve şamg-ı ⁹ ^c arabī ve kündür ve demü'l - aḥaveyn
degmesinden yigirmi direm afyon üç direm ¹⁰ kerefs toḥmı iki direm
dögeler ḥaşḥaş şerbeti birle üçer diremden kıurşlar eyleyeler ¹¹ ve her
gün bir kıurşı yigirmi direm ḥaşḥaş şerbeti birle vireler kim içe ve (?.)
¹² birle merhem-i istizācı su yolından kıoyalar kıurş-ı kehrübā assıdur
kıan işemekligine ¹³ eger zaḥmdan ve eger ğayr-ı zaḥmdan ve
33a bevāsırdan ola otları kehrübā ve ög ve kıoz ¹ ağacı püsi degmesinden
bişer direm cūlnār ve teke saḳalı suyu degmesinden ikişer direm
² bucuḳ günlük iki direm kerefs toḥmı ve afyon degmesinden üçer
direm kıamusın dögeler ³ ve sumāḳ suyu birle birer mişḳāl kıurşlar
eyleyeler ve her gün bir kıurş suyu birle ⁴ vireler kim içe ve ğidāsi
sumāḳ müzevveresi yā kıoruḳ müzevveresi ola ve tiz

33b

tuzlu⁵ nesnelere perhiz eyleye bir mu^c alece dağı kim kavukda
börekde issi şiş⁶ ola ilkin kan alduralar gövde tamarından ve yiyesi
suyun yidürelere ve kasığa sürelere⁷ sovuğ yağular birle zammād kim
assıdur bögreğ ve kavuğ şişine otları bābūneç⁸ ve tohmı kettān ve
kepek kamusun dögeler şire-yi rūğan birle yuğuralar ve⁹ kavuğa ve
aşağarak kamusına yağalar ve eger bu otlardan çok şu birle
kaynadalar ve ol¹⁰ sünük içine eşre revadur kurş-ı kākuneç kim kamu
bögrek başına ve kasığ¹¹ başına^c azīm assıdur otları hıyār tohmı
eridilmiş on direm kākuneç üç direm kerefs¹² tohmı ve kemmūn ve
gil-i ermenī ve şamğ-ı^c arabī ve demü'l- āhāveyn ve beng tohmı
degmesinden¹³ ikişer direm afyon bir direm kamu otları dögeler ve
teke sağılı suyu birle yuğuralar¹ ve su birle yuğuralar ve kurşlar üçer
diremden ola düğme kez bir kurş vireler şeker cülābı² birle (?.) kim
çok assı virür sūdük kim katre katre ine ve suyunu dutma-³ mağa ve
kasığ yolu za^c iflīgına otları oğlan aşu afyon ve dārçinī ve fūmu⁴ ve
dūğū ve āsarūn degmesinden ikişer direm mürd dār-ı fülful ve kına ve
kuşt⁵ degmesinden on ikişer direm otları dögeler ve bir direm
za^c feranı bala katup bu otları⁶ yuğuralar ve altı ay arpa içinde koyalar
andan girü şerbetini bir direm yā iki direm⁷ vireler mizāca göre kamu
sovuğ balgam sayrılıklarına aşsıdur yil ve iç katılığına⁸ assıdur
edviyetü'l-mağ^c ad ve er-raħim bu otları dağı eydelüm kim mağ^c ada
ve raħme⁹ assı kıla ve kanı raħmden kese ve hem bevāsırdan kese ve
hekimlere vacibdür kim¹⁰ hem erūñ hem^c avratuñ guşşasın yuyalar
anuñ çün bir kaç nesne bu kitapda eydelüm¹¹ kurş-ı (?.) tamş ve

demü'l –bevāsır bu bir qurşdur kim şamş qanın ¹² kim ^c avratda olur keser ve bevāsır qanın keser otları qara helīle ve belīle ve emlec

34a ¹³ ve demir boqı ve māzū ve gezmāzū degmesinden ikişer direm şandal ve günlük ¹ ve demü'l - āḥaveyn ve şamğ ve ög ve senderūs ve gil-i ermenī ve nişasta degmesinden ² birer direm ve kemmūn ve su^c d ve qaranfil ve maştakī degmesinden buçuğar direm beng ³ toḥmı altı kök afyon bir direm ve dört kök qamusın dögeler qatalar şerbete ⁴ bir bucuğ direm tā iki direme degin zammād bu daḥı yaqudur kim bevāsır aqrısına ⁵ ve şişine sākin eyler otları eklilü'l-melik ve bābūneci şu birle bişireler tā müherrā ⁶ ola andan havanda şol qadar dögeler kim merhem gibi ola andan bir yumurda ⁷ sarusını kim yaru bişmiş ola ve bir direm za^c ferān ve iki direm afyon ve bir ⁸ dutam kettān toḥmı dögülmüş ve bir dutam ḥulbe ve bir dutam ḥaṭmi bişireler süci birle ⁹ ve üç direm muqlı aña ezeler andan qamu otları bala qatalar ve bir biz üstine yaqu gibi ¹⁰ yaqalar andan qaz yağını veya tafuq yağın erideler ve anlaruñ üstine qoyalar ve aqrı ¹¹ üstine yaqalar bir zammād daḥı kim assıdur maq' aduñ şişine ve aqrısına otları ¹² sovuğın bişireler qatı andan dögeler ve sığır yağını qatalar ve merhem eyleyeler ve issi

34b eyleyeler ¹³ ve aqrı üstine uralar qatı assı kıla ḥabb-ı muql kim assıdur şakaqa ve maq^c aduñ aqrısına ¹ otları qara helīle ve kābilī degmesinden onar direm sekbīnec iki direm ḥuruf ² qavrulmuş iki direm muql on biş direm şamğ-ı ^c arabī kendene suyu birle ısladalar ³ ve qalan otları aña qatup ḥabblar ideler şerbeti iki diremdür dört direme degin ⁴ merhem-i muql kim assıdur bevāsır ve şakaq rencine otları saru mum ve şire-yi

⁵ ruġan ve az yaġı ve sıġır inciginuñ iligi ve deve örgüci kim tuzlanmış olmaya ⁶ ve mul amudan berāber ve mul ve mul kettān toħminuñ lu^c ābı birle ısladalar ⁷ ve alanın ol lu^c āba atup isti^c māl ideler ammā eger an gelirse isfızāc ⁸ merhemi ^c azīm eyüdüř řāf-ı (?.) bu bir řāfdür kim bevāsır anın keser otları ⁹ ġünlük ve cülnār ve māzū ve řeb ve (?.) aaıyā ve řamġ amusından berāber ¹⁰ dögeler ve řāflar eyleyeler bir renc daħı ve kim aña hekīmler (?.) ma^c ad dirler ¹¹ ve ġurūc ve bu rence avrede daħı aġarur ve (?.) var ^c ilāci birdür ve (?.) řöyle ¹² olur kim oġlan (?.) yire ıkar otları al^c ı isfızāc ve cülnār ve řeb ve māzū ¹³ ve sıрма amusından berāber dögeler toz gibi andan ma^c ada ġül yaġın dürteler ¹ ve bu ot kim didük üstine ekeler ^c azīm assıdur ^c avrata daħı řöyle māü'l- (?.)² bu daħı bir sudur assıdur ma^c ad ıġıtġına otları māzū ve cülnār ve ıġıt ³ bellüt ve mersīn yapraġı amusın ok su birle aynadalar ve sayrıyı ol řu içinde ⁴ oturdalar merhem-i řaāü'l-ħamī bu bir merhemdür kim assıdur ot göyünmekligine ⁵ ve tiz nesne kim ma^c ada veyā raħme aġrıya otları saru mūm iki direm ġül yaġı ⁶ on direm al^c ı isfızāc on direm mürdeseng-i perverde iki direm niřasta ⁷ ve kāfūr ve afyon degmesinden bir direm otları dögeler de ve yumurda aġına arıřduralar ⁸ ve ma^c ada uralar ve ol yir kim ot göyündürmiř ola uralar zammād kim bevāsır ⁹ veyā raħim aġrısına eyüdüř otları kettān toħmın dögeler biř direm yumurda sarusı kim ¹⁰ yaru biřmiř ola ve za^c ferān iki direm afyon bir direm beng toħmı bir direm bal daħı ¹¹ dögeler ve tau yaġı birle bu otları süci yaħřısı birle yuġuralar ve

35b

ağırına yaqalar ¹²dühn-i lişayüz (?) bu dağı bir yağıdur kim
bevāsır ağrısını sākin eyler otları ¹³zerdālū çekirdeginüñ yağı on
direm mī^c a döğülmiş üç direm muql ¹altmış iki direm qarışduralar ve
mağ^c ada yaqalar akraşı's-şamu^c (?) bu dağı ²bir kurşdur kim
aşşıdur ol^c avrat kim oğlanın toğurmasa veyā oğlan kim ana qarında
³ola anı çıkara otları mürr ve cavşīr ve pīrejed ve sekbīnec
degmesinden bir direm ⁴hılīş bucuğ direm qamusın hāvanda ezeler
üçer diremden kurşlar eyleyeler ve ⁵bir kurş hulbe-yi hurfā
birle qaynadalar ve anuñ suyu birle vireler kim içe ve bir direm
qadarnı ⁶bu kurşdan dütüzeler ol^c avratuñ altında devā-ı yezīdü'l
lezzete bu dağı bir otdur ⁷kim cimā^c vaqtinde ^cazīm lezzet vire
^cavrata ve hem ere otları kebābe veyā dārçīnī ⁸veyā ^cākırqarhayı ol
vaqitde çiyneyeler ve er altına düрте ve cimā^c eyleye⁹ ^cazīm lezzet
bulalar ammā mu^c nī açken eyüdüür bir ot dağı lezzet için ¹⁰getireler
bir direm qāsñī on direm zeytūn yağına qoyalar bir gün bir gece
¹¹andan dürteler ve cimā^c eyleyeler bir ma^c cūn dağı erlüğ artura
ekşer tohmın ve şalgam ¹²tohmın ve helyūn tohmın ve köknār ve
habb-ı fūlfül ve şakaqul ve buzeydān¹³ ve behmenler ve tuzūrīler ve
soğan tohmı ve lisānū'l-^c aşāfir degmesinden onar ¹direm zencebīl
ve kırfa ve dār-ı fūlfül degmesinden on biş direm hılītī ve hūruf ²ve
fūlfül ve (.?.) tohmı degmesinden bişer direm bu otları döğeler
benemşük yağı ³ve hindistān qoz yağı birle ovalar şāf bala
qarışduralar tañla biş direm ⁴ve yatsun biş diremi bucuğ vaqiyye süd
birle ezeler ve içeler birez şeker qatup bir ot ⁵dağı kim erlüğ aletin

36a

36b

katı harekete getire ammā issi mizācılıya eyüdürları bir hāruñ
6 südi otuz direm eyü terengübīn kıatalar ve kıaynadalar kim bal gibi
kıoyu ola ve andan her gün 7 yigirmi direm açla yiye ° azīm assı kıla ve
gīdāsı tāze balık ola kim yā kıavuralar 8 yā kebāb eyleyeler ve sulurak
süci içe ammā eger mizācı sovuğsa sađın suyn ala 9 bir vakıyye ve iki
vakıyye bal (?.) birle kıaynadalar añul añul tā sođan suynı bala siñe ve
bal 10 kıala andan yatsı vađtin iki kıaşıđ yiye ve yata şehveti yavlađ
arturur ° azīm 11 nüfüz eyleye zekere bir ot dađı bögrek getireler süd
birle ve sođan suynı 12 buçuk (?.) ve şeker bir vakıyye kıaynadalar tā
kııvam duta andan her gün otuz direm 13 altmış direm süd birle vireler
kim içe ma° cūn (?.) kim şehveti arturur 1 otları tatlu bādem ve fındık
ve nārçil ve köknār ve ħabb-ı fūlfül ve ħabbü'z- zelem (?) ve
benemşük 2 degmesinden tođuzar direm zencebīl ve dār-ı fūlfül ve
nār-ı müşk degmesinden üçer direm 3 şekerle kııvam getireler ve bu
otları aña yuđuralar ve her gün tañla on mişkāl ve yatsun on 4 mişkāl
yiye fayda kıla ma° cūn kim erlik artura ve yürek kıuvvetlendüre otları
göl üç 5 direm behmenler dört direm tūzerīler biş direm kıavun
çekirdeginüñ içi bişer 6 direm keşür tođmı ve şalgam tođmı üçer
direm kıamusın döğeler ve şekerle kııvama getireler ve bu 7 otları
yuđuralar ve her gün tañla dört mişkāl yidüreler devāü 'l-
ħasek 8 demir dikenini ma° cunıdır kim hiç nisbeti yođdur ayrıđ
ma° cūnlara ve ° acāyib fayda kılar 9 erlige otları demir dikenini dirler ve
kırudalar ve döğeler ve eyleyeler ve bir şişeye kıoyalar ve demir
10 dikenüñ yaşını döğeler ve suyn alalar ve süzeler ve kıuru dikenden

37a

on direm olursa suyundan ¹¹ otuz direm ol şīşeye koyalar ve güneşde
koyalar kırk gün tā ol şu aña siñe ve kuruya ¹² andan on direme anuñ
bir direm zencebīl katarlar ve bal birle ma^c cūn eyleyeler ve gerek
¹³ vaqtin on direm andan yiye katı assı bula ammā eger ol kurudan
bala katmadan üç ¹ direm biş direm demir dikenüñ kırk direm süde
katup bir direm zencebīl birle ² içe ° aẓīm fayda bula huḵne –i
lezzeyādetü'l-şehvet ya^c ni erligi artura otları ³ demirdikeni yā yaş ya
kuru ve üç dutam būy ve şalgam bişer direm noḥūd ve buğday ⁴ birer
dutam ğavun toḥmı bişer direm koyun kanı on direm oñurga iligi on
direm ⁵ kamunuñ üstine iki vaḳiyye şu koyalar ve bir vaḳiyye süd
koyalar tā otları ⁶ ki bişe andan süzeler koz yağın katarlar ve iki gice
peyāpey huḵne eyleyeler ve on gice ⁷ mücā^c amat eylemeyeler ° acāyib
fayda kıla huḵne-i (?.) daḥı bu ma^c nada ° acāyib ⁸ na^c fidür kim şehvet
artura ve ādemi semürde ve kuvvetlendüre otları koz yağı on direm
⁹ demirdikeni on direm anuñ südi tāze otuz direm zencebīl on direm
şeker on ¹⁰ on direm kamusun kaynadalar su-y-ıla tā otları bişe ve
süzeler andan on direm zanbaḵ ¹¹ yağın ve eger bulunursa veyā köknār
yağın ve ammā benemşük yağın katarlar ve huḵne ¹² eyleyeler ve
bundan daḥı on gice şabır eyleye mücā^c amata ° aẓīm fayda bula (?.)
bi'l-in^c aẓ ¹³ eger kişi dilerse kim çok cimā^c eyleye ḳasnī getire ve bal
suyı birle eze ve cimā^c dan ¹ şöñra bir mişḳāl bu kamusından bir
vaḳiyye süci birle vireler kim içe illā mücāma^c atdan iki ² sa^c at şöñra
vireler kim içe şāfūl-cimā^c kim getireler ve ādem çok cimā^c eyleye
³ otları ḳanṭüryūn dögeler ve eyleyeler ve zift ve erimiş mūm birle

37b

şāf eyleyeler ve getireler ⁴ süsen yağı birle ve eger dilersen zakeri
 tizcek harekete gele otları bal kaynada ⁵ ve kefin ala ve sığır ödine
 katup zekerne düрте ve becid ura eger arslanuñ iç yağın ⁶ ala zekerne
 düрте çok harekete gele devāü'l- zeker eger zeker süst ⁷ olursa otları
 mādām gerek kim zeker kuşt yağı veyā taplan yağı olur ve cünd-i
⁸ bīdester ve °ākırkarhāyı dögeler ve süsen yağı birle tılā ider eger
 sovuqluğ katı ⁹ virse cünd-i bīdester ve ferfiyyūn ve fülful ve şaytarec
 dögeler bu otları süsen ¹⁰ yağına katalar zekerne yaqu eyleyeler
 aṭ'imetü'l -ma° išet ° ile'l- bāh gıdālār kim meded ¹¹ eyler şehvete
 kavrulmuş balıkdur soğan birle ammā gerek kim olsa yiye elbette
¹² gerek kim sovuqdan yimeye bir yiyesi hılveyn ilkin kaynadalar su-
 y-ıla sıqalar ve anı ¹³ sığır yağı-y-ıla kavuralar ve andan anuñ üstine
 biş yumurda sarusın koyalar ve üstine ¹ issi otları ekeler ve yiyeler bir
 gıdā daḥı erkek şişek eti bir vaḳiyye aḳ soğan bucuḳ ² vaḳiyye ve on
 direm merī ve birez issi otları ve birez °ūd ve birez dārçinī ve ³ su
 birle bişireler tā mūherrā ola mādām anı yiye bir gıdā daḥı
 yumurda sarusı ol kadar ⁴ serçe beynisi ve ol kadar soğan kavuralar ve
 issi otları ekeler ve vireler kim yiye cevā-⁵ -riş -i azgūnī bu daḥı bir
 cevārişdür bī-naẓīr erlik arturur ma° cūn otların ⁶ helyūn toḥmı ve
 şakāḳul ve behmenler ve tūzerīler ve saḳanḳūr (?.) degmesinden
⁷ bişer direm lisānū'l -āşāfir biş direm zencebīl ve şalgām toḥmı ve
 keşür toḥmı ve raṭbe ⁸ toḥmı ve turb toḥmı ve azgun toḥmı ve soğan
 toḥmı ve kendāne toḥmı ve ḥavlinecān ⁹ ve cevz-i bevva ve dārçinī ve
 dār-ı fülful ve buzeydān ve deşt soğanı kim kavrulmuş ¹⁰ ola

38a

38b

degmesinden üçer direm göz tohmı on direm şeker kamu otlarca otları
dögeler ¹¹ ve eleyeler ve eyü bal birle ma^c cün eyleyeler şerbeti iki
direm tā üç direme degin ola ¹² nıkrıs ve vecaü'l - mefâsıl ve ırķu'n-
nisâ^c ilacı otları bevvâc sayrılığũñ^c ilaçları ħabblar ¹³ birbirine
yakındur tılâ el- nıkrıs tılâ-yı nıkrıs kim issilikden ola otları kızıl
şandal ¹ ve gül ve fülful ve şâf-ı māmīşâ ve derbend ve afyon ve
luffâh dibi kamu ² otları dögeler ve gül suyu birle kırsılar eyleyeler ve
birez sirke ve gül suyu birle ağrı üstine ³ yaqalar ve kısnî suyu
ve it üzümü suyu dem-be-dem yaqı üstine uralar maṭbūḥ-ı helîle ⁴ kim
assıdur nıkrıs kim issiden ola ve gövdeyi arıda ħıltdan otları saru
helîle ⁵ kıabı on iki direm türbüd ve besfâyc degmesinden üçer direm
ve sinâ-yı mekkî ve ⁶ şâhtere degmesinden bişer direm sūrincân iki
direm kısnî tohmı ve kerefs tohmı ⁷ ve rāzyâne ve gül degmesinden
ikişer direm üç vaqiyye şu birle kıynadalar tā bir ⁸ vaqiyye kıala
andan sıkalar ve süzeler ve on direm şeker birle içeler ħabb-ı
⁹ sūrincân eger maṭbūḥ içmege üstine bu ħabbı vireler bu nıkrısa otları
¹⁰ şabır bir direm maḥmūde bir deng gül bir deng sūrincân buçuk
direm otları ¹¹ dögeler ve bir deng muql^c asel rubbı ol şu birle ħabblar
ideler ve gice vireler kim içe ¹² bir şerbetdür tamâm sufuf kim assıdur
veca^c -ı mefâsıl kim issiden ola otları ¹³ sūrincân bir direm maḥmūde
bir deng kebâbe altı kök şeker biş direm ¹ bu otları dögeler ve kıavut
gibi ağızna bırağa tılâ bir nıkrıs daḥı kim sovuqdan ola ² otları mī^c ā
ezeler ve cünd-i bīdester ve ferfiyyün ve saru şabır ve aqākıyâ
kıamudan ³ berâber dögeler ve eski süci birle yaqalar ħabb-ı sūrincân

39a

39b

kim sovuđ nıkrısa ađı kılar ⁴ otları ayāric bir direm řahm-ı ħanzal ve kıantūryūn degmesinden buçuđar deng buzeydān ⁵ bir deng cāvřir bir deng tūrbūd bir direm māhīzehrec bir deng muđl bir deng ⁶ otları dōgeler muđl ve cāvřirden ayruđın muđl ve cavřiri ısladalar ve gūlāb ⁷ birle ve bu otları aña kıatalar yuđuralar bir deng mađmūde birle ve ħabblar eyleyeler bir ⁸ řerbetdūr kıamu mađbūđ-ı kıaviyyū'l -vecāū'l -mefāřıl bu dađı bir mađbūđdur kim ⁹ kıatı assıdur veca^c ı mefāřıl kim balđamdandır otları sūrincān ũç direm ¹⁰ buzeydān iki direm māhīzehrec bir direm tūrbūd dōrt direm rūđanas¹¹ ve kerefs tođmı ve anīsūn ve řahm-ı ħanzal degmesinden ikiřer direm kıamusın kıaynadalar ¹² bir vađiyye řu birle tā yaru kıala andan vireler kim içe yavlađ fayda kıla ħabb-ı ¹³ °ırkı'n nisā kim °ırkı'n- nisā rencine vireler ve sūre andan ħam ħılt gidere otları ¹ tūrbūd bir direm buçuđ řahm-ı ħanzal buçuđ direm muđl bir deng kıamusın dōgeler ² muđlden ayru ve muđli ısladalar ve bu otları aña kıatalar ve ħabblar eyleyeler ve vireler kim ³ içe bir řerbetdūr ħabbū's-sevdā ħabb kim sevdāyı gidere °ırkı'n-nisādan kim ⁴ kıoyu kıandan kıapmıř ola otları afyo[n] bir direm besfāyic bir direm ħarıkūn ⁵ altı kōk kıazma tuz bir deng kıamusın dōgeler ve bal birle ħabblar eyleyeler bir řerbetdūr ⁶ sufūf kim bu rencūñ ađrısı kıatı olıcađ vireler otları sūrincān bir buçuđ ⁷ direm řeker buçuđ direm dōgeler ve sovuđ su birle vireler kim içe yađ kim yil ađrısına ⁸ °azīm assıdur otları yūz direm zeytūn yađı birle on direm defne yapađın ⁹ kıaynadalar ve gice ve tañla becid beline dūrteler ħabbū'l-riyāđ ħabb kim ħāřiyyet birle ¹⁰ yil ađrısın gidere otları řahm-ı

hanzal bir direm sekbīnec bir direm şabır iki direm ¹¹ cünd-i bīdester
ve muql buçuğar direm dögeler otları muqliden ayru muqli ilkin
¹² isladalar kerefs şuyı birle andan bu otları ol suyu qarışdurup habblar
eyleyeler ¹³ şerbet iki buçuğ diremdür veyā iki diremdür kim vireler
40a ma^c cūn-ı sūrincān ¹ kim assıdur nıkrısa vecā^c -ı mefāşıl ve ^c irku'n-
nisāya kim balğamdan veyā safrādan ² ola otları aq sūrincān altı direm
buzeydān ve mähīzehrec ve kebere dibi ³ ve keven ve şaytareç hindība
degmesinden ikişer direm saru helīle yidi direm⁴ kerefs tohmı ve
rāzyāne tohmı ve aq fūlfül ve sa^c ter qazma tuz ve kına yaprağı ⁵ ve
deñiz köpügi degmesinden bir buçuğ direm gül ve cülcülān
degmesinden üçer direm ⁶ aq türbūd biş direm zencebīl üç direm
saqmūniyā üç direm qamusın dögeler ⁷ ve eleyeler ve bādem yağı
birle ovalar şāf bala qarışduralar şerbet altı diremdür ⁸ ammā her gün
yiyecek üç diremdür issi su-y-ıla içe ammā eger nıkrıs ağrısı ⁹ ot
birle sākın olmaya borsuğ qaynadalar çok şu birle veyā dilküyü
qaynadalar ¹⁰ ve yüzmeyeler (?.) bile qaynadalar ve tuz turaq otı
dağı bile qaynadalar ¹¹ tā hal olunca başa ve süzeler ve sayrı ol şu
içinde oturdalar üç gün peyāpey ¹² tañlacık ve yutsun düğme kez
ikişer sa^c at otura andan issi şu birle ve sovuq hevā- ¹³ -dan saqınalar
ammā gerek kim ayuñ ilkinde üç kez bu suya otura ve ertesinde üç kez
40b ¹ ve günde üç kez ve eger borsuğ bulunmazsa tavsan bişüreler
edviyetü'l- hamıyyet ² geldük ısıtmalar otlarna qurş-ı kāfūr kim
assıdur ince ağrıya kim hekīmler hummā-yı ³ dıkk dirler ve muhrıka
ısıtmasına ve yürek göyünmekligine otları kızıl gün on direm ⁴ tebāşır

41a

hindī ve hıyār tohminuñ içi degmesinden bişer direm mārul tohmı yidi
5 direm tohmekān altı direm kāsñi tohmı iki direm tatlu kabağ
çekirdegi içi dört 6 direm rubb-ı sūs üç direm terengübīn on direm
kāfūr buçuğ direm kamu 7 otları dögeler ve birez kaçūñā lu° abı birle
yuğuralar ve ikişer direm kırşlar eyleyeler 8 ve her gün bir kırşı
tohmekān birle vireler kim içe nuqu° kim ° ab ısıtmasında 9 vireler
rāhat eyleye otları saru helīle kaçbın on direm kaçnar řu birle 10 bir gün
ve bir gice kaçoyalar kim dura andan řāf suyn alalar ve yigirmi direm
terngübīn birle vireler kim içe kırş - ı gül kim assıdur balğam
ısıtmasına vireler illā bir aydan řoñra 12 otları gül dögölmiş on direm
ğafit suyu altı direm uzun yavşan suyu üç 13 direm mařtakī buçuğ direm
sünbül ve asārūn ve adħır ve anīsūn degmesinden 1 birer direm
kaşusın dögeler ve kırşlar eyleyeler ve her vaķit kim bu kırşdan
vireler 2 bu mařbūħ birle vireler mařbūħ otları kerefs dibinūñ kaçbı
rāzyāne ve beng tohmı 3 degmesinden onar direm kerefs tohmı ve
rāzyāne tohmı nāñhūvāh ve keşūs ve anīsūn 4 ve bāzāverd ve řekāğı
degmesinden bişer direm otları üç vaķiyye řu birle kaçnadalar 5 tā bir
vaķiyye kaçala bir kırş kırş-ı gülden ve yigirmi direm sikencübīn
kațalar vireler 6 kim içe andan gicede bir devā-yı türbūd içe devā-yı
türbūd otları türbūd bir mişķāl 7 zencebīl bir deng mařtakī bir deng
dögeler bal birle kaçalar vireler kim içe ° ilāc-ı 8 ħummāyı vebā vebā
ısıtması ° ilācı veyā oldur kim ħalkā elem ağrur ° ilācı 9 budur kim ol
ısıtmayı kırş-ı kāfūr vireler ve nüşhasın yuğarda eydülmışdür 10 ve
ğidā cev-āb vireler zirişk ve nār deng vireler ve reyħan yiyildeler

41b

¹¹ ve şandal ve gülâb ve kâfûr yürekne tılâ eyleyeler ve yarasına söğüt yaprağı ¹² ve gül koyalar ve şandal ve kâfûr buhur eyleyeler devâ'-ı (?.) fî-hıfz bir ¹³ otdur kim veyâ ağzınca halka eyleyeler otları şabır dört direm za° ferân ¹ demir ikişer direm şerbeti çok mişkâl her gün bir vaqiyye memzûc süci birle vireler ² kim içe bir ot dağı eger gil-i ermenî bir mişkâl sirke birle ve su birle her gün içürelere ³ revâdur ° ilacü'l-cederî ve'l - haşiyete çün ° alâmetleri belüre ilkin kan ⁴ alduralar veyâ hacâmat eyleyeler ve kanı çok akduralar ve her gün kurş-ı kâfûr vireler ve sovuğ nesnelere ve gıdâyı az yidürelere ve cev-âb vireler ⁶ kütür kim göze tamzuralar gözi saklıya çiçekden otları gülâb sumâk ⁷ isladalar ve göze tamzuralar veyâ nâr suyun tamzuralar ammâ eger göz içinde ⁸ haşba veyâ çiçek çıka ° ilâç (?.) yaş kişniç suyu birle hal eyleyeler ⁹ ve göze tamzuralar birkaç kez ve gârgara eyledeler gülâb birle ve sumâk birle ve birinne ¹⁰ sovuğ suyu birez sirke birle semürdeler buhur kim haşbayı ve çiçegi taşra ura ¹¹ yarun kâfûr ve şandal ve gül ve mersîn yaprağı dütüzeler ve kaşenger (?) ¹² dütüzeler kurş-ı gâfit kim assıdur eski ısıtmalara ve bağır za° iflîğına ¹³ otları gül biş direm sünbül iki direm tebaşır iki

42a

direm gâfit suyu sekiz direm ¹ maşakî bir direm otları dögeler ve kurşlar eyleyeler birer mişkâlden her gün ² bir kurş sikencübîn buzürî birle vireler ammâ eger dilerse kim çiçek tizcek ³ taşra gövdeye çıka otları getireler saru incîr otuz dâne kızıl üzüm dânesin çıkmış ⁴ yigirmi direm üç vaqiyye şu birle bişürelere tâ bir vaqiyye kıla ve düğme kez buçuğ vaqiyye ⁵ vireler kim üç vaqiyye içe edvîyetü'l

42b

ķurūh ve'l-cerāhat ve'l- evrām ⁶bařlar ve řiřler ot-durur kim bař etin bitüre çün bař yař⁷ ola otları ğnlük ve anzurüt ve řabır demü'l - aĥaveyn ķamusından ⁸berāber dögeler ve bař üstine ekeler merhem-i °acāyib kim et bitüre otları mür- ⁹-deseng on direm dögilmiř ķatı ve otuz direm zeytūnyağı üstine ķoyalar ¹⁰ve ķaynadalar ve aĥaç birle depredelel tā mürdeseng ĥal ola andan ğnlük ve anzurüt ¹¹ve demü'l- aĥaveyn pīrejed ve zift degmesinden ikiřer direm dögeler ve bu yağı ķatalar ¹²ve biřürelel tā ķoyu ola ve merhem eyleyeler panbuķ birle uralar merhem-i esved bu ķara ¹³merhemdür kim ķuru bařı ĥoř eyler otları mūm ve zeyt ve řām saķızı ¹ve zift ķamudan berāber odda erideler ve birbirine ķatup merhem eyleyeler merhem-i ařfer ²ya° ni yeřil merhem kim çürümiř bařlardan bir otları jengār-ı ĥāliř on direm dögeler ve on direm bala ķatalar ve merhem eyleyeler ve ařa sürelel bir ot daĥı ⁴kim çürümiř ve ölmüř otları yiye gidere otları jengār on direm anzurüt ⁵ve uřaķ degmesinden biřer direm ķamusın dögeler ve sirke birle saĥķ ideler ve bal ⁶birle yuĥuralar ve ařa sürelel bir ot daĥı andan iriñ çürümiř eti yimek içün ⁷otları mūm ve zeyt yağı ve jengār mūm zeytūn yağı birle mūm-ı rūĥan ⁸eyleyeler ve jengār ķatalar ve merhem eyleyeler ve ařa sürelel merhem-i daĥilīyyūn bu daĥilīyyūn ⁹merhemidür ĥınzır řiř kim baĥırda çıķar eridür ve ķamu ķatı řiřleri giderür ¹⁰řıfatı kim nice eyleyeler getirelel yigirmi direm mürdeseng ve dögeler yumřaķ ve ¹¹bir řancīreye ķoyalar ve kırķ direm zeyt yaĥın üstine ķoyalar ve od üstine uralar ¹²ve öĥül öĥül ķaynadalar tā mürdeseng ĥal ola andan kırķ direm kettā(n) toĥminuñ ¹³lu° ābın ve

43a kırk direm hülbe lu °ābın ve yigirmi direm haṭmī lu °ābın ol yağ üstine ¹ koyalar kim arḵun arḵun ḵaynadalar tā ḵoyu ola andan oddan indürelər ve birez ² vaḵitden soñra çekeler ezinince veyā ısıdalar ve koyalar gerek vaḵtin kim yavlaḵ eyüdü ³ ḥanāzīre vaḵit şişlere kim ten aḡarur otları süsen dibin döğeler ve daḥilīyyūn ⁴ birle şiş üzere uralar merhem-i °asel bu merhem bal merhemidür kim assı ḵılar ⁵ çıbanlara ve ne kim tende çıban gibi çıkarsa otları anzurüt döğeler ve balla ḵatalar ⁶ ve çıban üstine uralar ṭılā kim ḥumre ḵamu issi şişe ve kızdurur şişe yaḵu ⁷ eyleyeler otları kızıl şandal ve fülful şāf-ı mamīşā ve gil-i ermenī ve ḵal °ı ⁸ isfīzāc degmesinden bir direm afyon bucuḵ direm döğeler ve şu birle yuḡuralar ⁹ ve fındıḵça fındıḵça eyleyeler ve gerek vaḵtin gülāb birle ezeler ve dürteler ve andan ¹⁰ bir biz birle (?.?) olur ve üstine uralar merhem-i isfīzāc bu isfīzāc ¹¹ merheminiñ issi var baraşlara kim ḵan birle degil ve kızıldurur yā od veyā ¹² issi şu göyündürmekligine veyā issi yağ göyündürmekligine otları mūm-ı şāf ¹³ iki direm ve gül yaḡı sekiz

43b direm mūm erideler ve gül yaḡı birle ḵatalar ve dört direm ¹ isfīzāc ḵatalar ve yumurda aḡın ḵatalar ve havānda ezeler tā ḵoyu olunca ve bucuḵ ² direm kāfūr ḵatalar ve aṣa süreler ° ilāc-ı nemlete ve āteş-i pārsī nemle uşacuḵ ya uşcuḡaz-³ -lardur kim ademüñ gövdesinde çıkar ve göyündürmek birle ve āteş pāresi daḥı bir ⁴ başlardur kim iriḡi baldurda çıkar ° ilācı gil-i ermenī sirke-y- ile ve suy-ıla koyalar kim ⁵ azla isfīzāc merhemine ḵatup ol başlara ṭılā eyleyeler ve ḵan daḥı alduralar ⁶ ve sovuḵ nesnelər vireler kim iče toḥmekān gibi ve

44a

ķarpūz gibi ve ġayretü'l dāhıs ⁷ dāhıs bir rençdür kim barmaķ ucı baŗ olur otları afyon dōgeler ve sirke birle ⁸ barmaķ ucına uralar birķaķ kez ve ķan alduralar ve birez ķaķūnā lu^c ābın daķı uralar ⁹ ve ūstine bir daķı uralar (Arapķa ifade) ¹⁰ (Araġķa ifade)bu daķı bir otlardur kim ķan zaķmdan ķoķ aķar baġlaya veyā ¹¹ ūiryān ūamarı kim kesile anı daķı baġlaya otları āhek ve ķalkaķar ve cabsir (?) ¹² ve demū'l- aķaveyn ķamusın dōgeler sūrme gibi andan getireler incecik ipliġi ¹³ ūoġriyalar ve yumurda aġına bulaŗduralar ve bu otları bulaŗduralar ve ol zaķm ūstine ¹ uralar ve bu otdan birez daķı ūstine ekeler ^c azīm baġlaya merhem-i jengār bu zencār ² merhemi eski yeni baŗları bitüre ve ķuruda otları jengār iki direm ūamġ ūanavber ve ³ ūamġ-ı ^c arabī ve ^c alak ve buķum ve rātiyāneķ degmesinden biŗer direm dōgeler otları zeytūn ⁴ yaġı birle merhem eyleyeler tılā (?.) baŗda baŗlar olsa ya oġlancuķlaruñ ⁵ veyā ^c avratuñ otları ^c urūķ ve ġinnā ve zerāvend ve mūrdeseng ve nār ķabı ķamusın ⁶ dōgeler ve sirke ve ġül yaġı birle ķariŗduralar ve baŗa dūrteler baŗ baŗın gidere ⁷ eger baŗda yaŗ baŗ olursa otları baŗına ovalar sirke ve ūuz ve yeŗil ķoġan ⁸ birle birķaķ kez baŗ baŗın ķuruda tılā eger bu baŗ yūzde ķıķarsa ilkin ūābūn ⁹ ezeler ve yūze dūrteler ve bir sā^c at ķoyalar kim dura andan issi ūu birle yuyalar ve elinden ¹⁰ ķan alalar tılā kim baŗ izi gidere otları jīvī keseler ve altūn (?.) ¹¹ ve aķ ġōgerde ve defne yapaġı ve ķundūsa ve fulya ve mūrdeseng ķamudan ¹² berāber dōgeler ve sirkeye ķatalar ve dūrtūneler ve bir gice dura andan vireler sirke ¹³ birle ķoġan ķatalar ve yunmadan dūrteler ve birez vaķitden ūoñra

- 44b issi Őu birle yunalar andan ¹ ŐoŐra sovuĒ Őu birle yunalar ve gl yaĒın drteler ve birez daĒı gir ol sde ² andan ŐovuĒ Őu birle ĒoĒ yuna andan ĒıĒa tıla kim Ēuru uyuzı gidere otları ^c urĒ ³ ve bre ve mrr ve tatlu ĒuŐ ve Ēand ve sd degmesinden bir direm m^c a ezilmiŐ ⁴ biŐ direm otları m^c a ve gl yaĒı birle Ēatalar ol sde drtneler ve Ē s^c at ⁵ otura andan yuna daĒı ĒıĒa maĒbhu'l-cereb ve'l -Ēikke bir maĒbhdur kim ⁶ uyuz ve ĒaŐınmaĒı giderr otları saru helile Ēabı on direm Őhtere biŐ ⁷ direm mmrn-Ēn iki direm ksn toĒmı Ē direm besfyic ve efsentn ⁸ degmesinden Ēer direm Ēamusın Ē vaĒiyye su birle Ēaynadalar bir vaĒiyye Ēala ⁹ andan szeler ve biŐ direm effmnı kiseye Ēatup ol Őu iĒinde Ēoyalar ve bir gice ¹⁰ andan gir Őf ideler ve on direm terengbn daĒı Ēatalar ve ezeler ve gir szeler ¹¹ ve vireler kim iĒe^c ilĒ bir uyuz kim ^c usr ola ve hiĒ gitmeye Ē gn peypey her gn ¹² bir miŐĒl Őabır iĒe andan Ē gn dilene ve gir birĒaĒ kez iĒe Tanı ^c in- ¹³ -yetinde Ēurtula tıla kim demregyi gidere otları rmek ve ŐaytareĒ ve keŐr ¹ ve Ēvun toĒmnu iĒi degmesinden berber dgeler ve sirkeye Ēatup drteler ^c ilĒ kim ² sigil gidere getreler mersn yapraĒın sigil ol yapraĒ birle Ēat Ēat olur ³ ĒoĒ kez ve yaŐ kebere birle daĒı yapraĒı -ıla ĒoĒ kez olur ve tuz ve sirke birle daĒı ⁴ ve kezmzek sirke birle tl eyleyeler amm eger sigil byk olursa tiz otlar birle ⁵ keseler merhem-i ebyaĒ aĒ merhem nŐhası kim ĒoĒ baŐlara assıdur otları aĒ mrdeseng ⁶ ve Ēal^c ı isfzĒ degmesinden biŐer direm mm sekiz direm gl yaĒı kırĒ direm otları ⁷ dgeler mm gl yaĒı birle mm-ı rĒan eyleyeler ve bu otları ana Ēatalar ve iki
- 45a

45b

yumurda ağın ⁸dağı bala kıatalar ve merhem eyleyeler edvıyetü'l zenne ārāyış otları tılā kim bahaķ gıdere⁹ otları şaytareç ve turb toħmı ve ruġanās ve kıundūsa ve ħardal kıamusından ¹⁰berāber dögeler ve sirkeye kıatup ġüneşe kıarşı dürtüneler ve bu otı vıreler kim içe ¹¹türbüd kıi dırem ayāric (?.) bır dırem şaħm-ı ħanzal bır deng kıamusın dögeler ve bal ¹²bırle ħabblar eyleyeler ve degme heftede bır kez vıreler kim içe ve ıtrıfılı becīd yudalar ¹³tılāu'l -baraş tılāları yaķalar otları şaytareç ve (?.) ve meyvıreç ve zerārıc ¹içi degmesından berāber kıamusın dögeler ve kıızıl boyanuñ kıaynadup suyun alalar ol ²şu bırle ve sirke bırle kıatalar ve kılın ġövdeyi deştı soġanı bırle veyā soġan bırle ³süreler andan bu tılāyı eyleyeler tılā kim kıara bahaķ gıdere otları turb toħmı⁴ on dırem kıuş ve kıundūsa degmesından kıışer dırem dögeler ve sirkeye kıatup tılā ⁵eyleyeler ammā kılın ġerekdür kım kıan alduralar ve maţbūħ -ı eftımün içe andan bu ⁶tılāyı eyleyeler ġumre kım yüz ağarda ve yıldürde ve şāf eyleye arpa unı ⁷ve noħud unı ve baķla unı nişasta ve keşıra ve turb toħmı otları dögeler ve süd ⁸bırle yuġuralar ve ġıce yüze dürteler ve erte ye deġın dura erte issı şu bırle yuyalar ol ⁹şu köpüġı ve kıuru benefşe bırle kıaynamış ola bır ġumre dağı yüzi şāf eyleye ¹⁰tatlu bādem erıdılmış ve keşıra ve noħud unı ve baķla unı kıatalar arpa su-y-ıla yuna ¹¹bır ġumre dağı kım yüzi kııpkıızıl eyleye aķ ħardal ve kıızıl zerunnec kıamusın berāber ¹²dögeler ve süde kıaralar ve yüze tılā eyleyeler ve bır hefte kıoyalar kım tıra ol kıızılıķ ¹³bır müddet kıala bır ġumre dağı kım yüzi kıızıl eyleye za^c ferān ve ruġanās ve

46a

kendir ve ¹ve maṣṭakī dükelin berāber dögeler ve soğan suyu birle
yuğuralar ve yüze dürteler ve bir gice ² koyalar kim dura ve tañla issi
şu birle yüzün yuya ve ğidā kim rengi kıızıl eyleye noḥūd ābı ³ incīr ve
tatlu nār ve kıızıl koyu süci dāimü's-siyye yuna ve yumurda ⁴ sarusın
yiye ve sarımsāk daḥı eyüdüür ıṭlayetü'l- kelef bu bir tılādur kim çıġıt
⁵ tasasın giderür gövdeden otları turb toḥmı ve azġün toḥmı dögeler ve
tılā eyleyeler ⁶ daḥı getireler ^c aşfūr çiçegin şu birle kaynadalar tā koyu
ola andan kuşt ve dār- ⁷ -çīnī dögeler ve aña қатарlar ve tılā eyleyeler
bu daḥı çıġıt gidere türmüs ve turb ⁸ toḥmı ve azġün toḥmı ve acı
bādem ve būre ve fülful ve muql kamudan berāber dögeler ⁹ muqliden
ayru muql ^c aşfūr çiçegi suyu birle yuğuralar ve tılā eyleyeler bir tılā-
¹⁰-yı sāzec anzurūt dögeler ve suġrād birle yuğuralar ve tılā eyleyeler
bir tılā daḥı çiçek ¹¹ yirin gidere otları baqla unı biş direrm
azġün toḥmı iki direm buçuқ мүrdeseng-i ¹² perverde iki buçuқ direm
demir sıflı iki direm kuşt iki direm buçuқ kamusun dögeler ¹³ ve cev-
āb birle қатарlar ol südde yunalar andan sürtüneler andan şoñra

46b

ķāvun¹toḥmın ve köpügi ve қuru benefşe ve noḥūd dökeler ve
dögülmeden şu birle kaynadalar ve çok ² қаşınmadan şoñra dürtüneler
ḥabb-ı (.?) min dāü's-sa^cleb eger balġamdan saç ³ dökülürse ve
ammā saқal otları türbüd bir direm āyāric bir direm şaḥm-ı ḥanżal bir
deng ⁴ dögeler ve bal birle yuğuralar ve ḥabb eyleyeler ve vireler kim
içe eger daü's-sa^cleb şafrādan ⁵ olursa bir ḥabb vireler otları saru
helile buçuқ direm gül buçuқ direm şabır bir ⁶ direm maḥmüde bir
deng otları dögeler ve şekerı kıvāma getireler ve bu otları aña қатup

⁷ Һabblar eyleyeler bir Һerbetdür vireler iҺe Һilā kim assıdur bu rence otları deҺiz kҺpügi ⁸ iki direm büre ve Һardal ve gögerde ve ferfiyyün degmesinden bir direm ⁹ meyvirec ve zerāric buҺuҺar direm bu otları dögeler ve eski zeytün ¹⁰ yağı birle Һatalar ve Һilā eyleyeler bir Һilā daҺı saҺ ve saҺal dökülmekden saҺlaya otları ¹¹ deҺiz kҺpügi ve Һayşüm gül ve deҺiz kҺpügin dögeler ve Һayşüm ve gül birle eski zeytün ¹² yağına Һatalar dürteler (ArapҺa ifade) daü's- sāleb bu daҺı ¹³ bir yağıdur kim saҺ bitürür ve saҺal dökmekten saҺlar otları Һayşüm per-¹ -siyavşān ve bābūneҺ degmesinden onar direm Һu birle bu otları

47a

bişüreler tā Һivām ² ola bizden süzeler ve bir vaҺiyye Һadarnı Һoz yağına Һatalar suya ve ol Һadar Һaynadalar ³ kim soҺra ve yağı Һala ve dürtüneler bir yağı daҺı kim saҺ bitüre ve dökdürmeye otları ⁴ lāden süci birle ezeler veyā erideler od birle ve mersin yağı birle Һatalar ve dürtüneler ⁵ gice ve taҺla ol suya vire ve ımıҺ Һu birle yuna (ArapҺa ifade)⁶ bir yağıdur kim saҺ dökülmege Һomaya ve kel olmağa Һomaya otları ⁷ māzū ve Һara helile ve mersin yaprağı Һamudan berāber eski süci birle bişüreler ⁸ Һatı ve süzeler andan getüreler yüz direm zeyt yağı ve on direm lāden yağı ve biş ⁹ direm maştaķi bu süci birle Һatalar anda ol süci kim şāf olmışdur otlardan girü ¹⁰ Һaynadalar tā birez Һoyu ola andan bu yağı ol süciye Һatalar ve ol Һadar Һaynadalar kim ¹¹ tā süci Һamusı ol yağı ve Һoyu ola andan bu yağıdan gice dürtüneler yarındası ¹² yunalar Һaynamış mersin süci birle dühn-i mine't-tennāşür¹³ bu daҺı bir yağıdur kim saҺuñ dibin berkidür

47b

dökülmekden saҺlar ve azdur otları ¹ āmlac ve mīrsin yaprağı Һu birle

şol kadar kaynadalar tā su kim kaynar kızıl ²ola ol sudan bir vaqiyye ve zeytūn yağı bir vaqiyye qatalar ve kaynadalar kim şu gide ³ve yağ qala andan on biş direm lāden kim süci birle ezmişler ola aña qatalar ⁴ve birez dağı kaynadalar ve oddan götüreler saç dibine dürtüneler ma^ccūn kim ⁵ādemo giç ağarda otları qara helīle on direm ve belīle biş direm fūfūl iki buçuk ⁶direm zencebīl ve gül ve egir bir buçuk direm günlük ve tebāşīr degmesinden bişer direm ⁷şandal ve kāsni tohmı degmesinden üçer direm kamu otları dögeler ve helīle-yi per- ⁸-verdeden balla yuğuralar ve ma^ccūn eyleyeler şerbet üç diremdür her gün yiye saç ⁹ağarıken ağarmaya ağarmayı kese ve giç ağara (?.) bu dağı bir boya-¹⁰-dur kim aq saçı qara eyleye otları māzū yüz yigirmi direm yağ birle bişüreler ¹¹tā māzū birle andan getireler rastıq taşın ve şeb ve keşīrā degmesinden bişer direm ¹²tuz iki direm bu otları dögeler sürme gibi andan issi şu birle yuğuralar ve dört sā^c at ¹³kadar qoyalar kim dura ve bir yaş yapraq üstine otları kim qomaya andan issi ¹şu birle yuyalar saç saqal qapqara ola müsemmenet-i ceyyīde semüzlük otudur^c azīm ²budur otları tatlu bādem kaynadalar eridilmiş ve haşhāş ve funduq ve göger ³ve habb-ı müsemmet benemşük kamu otları dögeler ve sayığı birle yuğuralar andan şoñra ⁴qıvām vireler ve bu otları şeker birle yuğuralar her gün tañlacuq bir qozca ⁵ve yutsun bir qozca huqne-i müsemmenet bu huqne dağı^c azīm semürdür ādemo ⁶otları semüz qabın başın arıdılmış ve dögeler ve buçuk vaqiyye quyruq birle bir vaqiyye ⁷sedir kırk direm buğday kırk direm nohūd ve kırk direm birinci bir çölmege ⁸qoyalar

48a

ve çok şu birle bişüreler ki otuz direm andan ve yigirmi direm yağdan ve on ⁹ direm koz yağı ve biş direm bādem yağı ve yabāne vurduktan soñra hūḳneyi ¹⁰ getireler daḥı yiye ve uyuya biş gice peyāpey bu hūḳne’i eylemek gerek ° azīm faydā ¹¹ kıla müsemmenet-i ° acayibe bu daḥı bir ° acāyib semüzlükdür otları keşīra ve mağas ¹² ve aḳ behmen ve (?.) ve haşhāş toḥmı degmesinden yidişer ¹³ direm ḳamusın dögeler ve eleyeler ve sayağı birle ḳaynadalar andan

48b getireler altı yüz direm ¹ buğdayı ısladalar ve şol ḳadar ḳoyalar kim (?.) andan ol buğdayı ḳavurğa ² eleyeler ve ara gideler ve birbirine ḳatalar ve bādem yağın şeker birle her gün yiyeler sufūf ³ (?.) bu daḥı bir sufūfdur kim ādemi yavlaḳ semüzse bu otları ⁴ ideler kim arıḳ eyleye otları nānḥuvāh ve razyāne ve kemmūn ve sezāb degme- ⁵ -sinden berāber merzencūş ve būre bularuñ rubb’ınca ög ağacı nānḥuvāh ⁶ iki direm ḳamusın dögeler ve her gün bir mişḳāl yiye (Arapça) ⁷ (ifade) bu daḥı bir devādur kim ayak derin gidere otları yağ şeb şuyı ⁸ birle çok ovalar veyā buyān yaprağı birle ovalar veyā göz ağacınuñ yaprağı şuyı ⁹ birle ovalar veyā mīrsīn yaprağı şuyı birle ovalar bu daḥı bir otdur kim ādemnüñ ¹⁰ derinüñ yiyisin laṭif eyler otları her gün bir direm selīhā çiyneye ve gövdeyi ¹¹ gül ḳurşı birle ovalar ḳurş-ı gül gül yüz yigirmi direm süg ve sünbül ve sa ° ter ¹² ve şeb degmesinden onar direm ḳamusın dögeler ve gülāb birle ḳurşlar eleyeler ¹³ ve derler yirlere dürteler şaḳākū’l- zaferi’t-tī taşakḳuḳ eger

49a tırnaḳlar yarılır ¹ ol kişiye sevdā müshilin vireler ve gövdeyi yaşlığa döndüreler gıdālar birle ve ² bu zammādı eleyeler mūm-ı rūğan

49b

eyleyeler ve tırnāk üstine yağalar merhem-i ³ (Arapça ifade) bu dađı bir merhem- ⁴ -dür kim assıdur yüze ve dudaka ve ayak altı yarulmađlığına otları şaru mūm⁵ ve gül yađı ve yaş zūfā ve kaz yađı kim süzmiş ola ve nişasta ve keşirā ve ⁶ ayva çekirdegi lu^c ābı ilkin mūmı kaz yađı birle erideler ve kalan otları bulara ⁷ katar ve hāvana koyalar ve ol kadar sađk eyleyeler kamusun berāber eyleyeler ve merhem ⁸ ola ve yarılmış yire dūrte veyā ol süde dūrte ve keşirāyı yumşak dōge sürme gibi ⁹ yaruđlara eke bir sā^c at dura andan yuna bir ot dađı kim ekeler ökçe katı ¹⁰ yarulsa getireler kecinūñ iç yađın ve tuzsuz ve ol ökçe yaruđına erideler ve dōgūlmış ¹¹ sürme gibi māzūyı ilkin yaruđ içine dökeler ve andan soñra yađ üstine ¹² erideler (Arapça ifade) ¹³ (Arapça ifade) bu dađı bir ^c ilađ dur kim gözün veyā kaşın ādemūñ ¹ barmađları gicir olsa ^c ilāđ oldur kim ilkin elin tañla bir kez ve yatsun bir kez ² tuzlu issi şu içinde kıoya ve pāzū suyu birle bişüreler elini ol su içinde kıoya ³ ve birez ve katı tura andan çıkara ve gül yađın dūrte ve eger bunuñ-ıla key olmazsa incir ⁴ dōgeler ve zeytūn yađı birle eline dūrteler ve süci kim sođan birle kaynaya ol dađı ⁵ eyüdür (?.) bu dađı otlardur kim ādemi giç esrüdür ĥumāra ⁶ assıdur otları kelem tođmı ve kemmūn ve acı bādem eridilmış ve yarpūz ve tuz ve kıuru ⁷ bađanūs ve uzun yavşan ve nāñhūvāh degmesinden berāber dōgeler ve şerbet ⁸ iki diremdür kim tañla açla sovuđ şu birle içe ammā eger issiligi olursa virmeyeler ⁹ ve min ceyyīdü’ş- (?.) ĥumār eyü şerbetlerdür kim ĥumārı def ^c ide ¹⁰ yā ĥummāz rubbıdur veyā şerbetidür veyā kıoruđ rubbıdur veyā şerbetidür

50a

veyā rībās ¹¹ rubbıdur veyā şerbetidür tedbîrû'l-müsâfir fi'l-berd bu dağı müsâfirler tedbîridür kim ¹² sovuğdan saklaya ilkin gerek kim süci içe kim öküş olmaya ve bir yiyesi yiye kim ¹³ mi ° deyi issi duta közlu yiyesi ve sarımsaklı ve soğanlu yiyesiler yiye ve issi ¹ otlar birle içe hâşşa kim fülful çok ola dühn-ı (?.) min zillet bu yağdur kim ² gövdeyi sovuğdan bekleye otları süsen yağına kuşt ve ferfiyyün ve cünd-i bîdester ³ dögeler ve birez müşk birle katalar ve gövdeye dürteler her kez sovuğ eşer eylemeye ° ilâc ⁴ (?.) mine'l-berd eger gövde sovuğdan şişe ° ilâcı budur kim incîri ⁵ kaynadalar veyâ şalgam birle kelem kaynadalar veyâ turağ otın veyâ bābüneç veyâ mer- ⁶ -zengüş veyâ eklîli'l-mülk veyâ kettân tohumı veyâ hulbe' bulardan kanķısın ele girerse ⁷ gerek birisin gerek ikisin gerek artığı şu birle kaynadalar ve şiş üstine koyalar ⁸ ve issi yağlar dürteler (?.) bu dağı oldu kim ⁹ yüz sillerün şerrin gidere bu dağı oldur kim ol suyu süciye kıata veyâ sirkeye kıata ¹⁰ soğan yiye sarımsak yiye ve peynir yiye ol şu şerrin def° eyleye edviyetü'l -kuşt ¹¹ ve'l (?.) bu dağı bir otlardur kim düşmişe ve berelenmişe vireler otları rîvend-i çînî ¹² iki direm ruğana yüzerlik ve gül-i mahtum degmesinden birer direm dögeler ve ıslanmış ¹³ nohūd suyu birle iki direm bu otları veyâ üç direm veyâ dört direm vireler kim içe ¹ bir ot dağı eger kişi ° aẓîm kıatı düşe ya atdan ya ayrıķ nesneden ve kıan kıağıra ² ve kıan çok gele otları bir deng mūmyā be gül-i mahtūm bir deng māzū ve tatlu süci ³ birle vireler kim içe veyâ bir deng mūmyāyı süci birle veyâ gül yağı birle vireler kim içe ⁴ zammād kim başa ya doķunmuş ola veyâ düşmiş

50b

ola otları mīrsīn yaprağı ⁵ ve cūlnār ve nār kabı şu birle bişüreler ve sirkeye kıatalar bile tā ki ezile andan hāvanda ⁶ kıoyalar ve dögeler ve birez müşk ve °ūd ve kıaşabū'z- zerīre dögeler bu otları kıatalar ⁷ ve süci birle ve sirke ve şu birle yuğuralar ve başa yaqalar ammā kıanı aldıkıdan şöıra ⁸ başa gül yağı ve gül suyı ve birez sirke dürteler şöıra bu yaquyı eyleyeler ve kıarnın nuķū° ⁹ birle veyā hūķne-i leyyine birle yürideler tiryāk-ı erbe° a °azīm assıdur °aķreb ¹⁰ soķıcaķ veyā kıamu yavız cānavarlar soķıcaķ niķe rençlere daķı assıdur mi°dedağı ¹¹ bağırsaqlardağı yili taķlīl ider balğam kıatı ° ider talāk ağırsın ve uçuğa ve yürek ¹² oynamağa faydā ider ağıularuñ ziyānın giderür ve otları cinṭiyāne-i rūmī ve ze- ¹³ -rāvendi tavīl ve hābbü'l-ğār ve mürr kıamudan berāber dögeler ve eyleyeler ve bal birle ¹ yuğuralar şerbet bir mişķāldür bir buçuķ mişķāle degin bir kıadeķ eski süci birle vireler kim ² iķe bir tiryāk daķı assıdur °aķreb soķmaķlığına otları hābbe'l-belesān ve dār-çīnī ³ ve cinṭiyāne ve hābb-ı cünd kıavuķ ve kerefs toķmı degmesinden ikişer direm kıamusın ⁴ dögeler ve eyleyeler ve eyü bal birle yuğuralar bir kıın eski süci birle vireler kim iķe °azīm ⁵ aşşı ider zammād kim °azīm assıdur kıuduz it dutsa ve arslān dutsa ve kıamu ⁶ cerāḫatlara aşşıdur otları mūm ve iķ yağı ve zeyt yağı pīrejed kıamusından ⁷ dögeler ve zaķm üstine yaqalar bir zammād daķı kim zaķmuñ ağısın ķeke otları soğan ⁸ tuz soğanı dögeler ve bala kıatalar ve yaķu eyleyeler devāū's- sırtlan bu yengeç otıdur ⁹ kim assıdur kıuduz it ādemi tutıcaķ otları getireler yengeci tennūda göyündüreler ammā ¹⁰ kıatı göyündürmeyeler on direm dögölmiş andan ve cinṭiyāne

51b

ve biş direm günlük ¹¹ bir direm kamusun dögeler ve iki direm andan tañlacuğ sovuğ şu bir içe ve yatsun ¹² iki direm dağı sovuğ şu birle içe çok günler içmek gerek bu otu merhem-i ¹³ beladır bu dağı merhemdür kim zaħmuñ ağısın çeker ve zaħm şişmez otları katı ¹ yüz direm sirke yüz direm cavşır ve kına ve ferfiyyün degmesinden onar direm ² otları sirke birle havānda ezeler andan kamusun bala katalar ve merhem eyleyeler devāü'z- ³ zerārīc zerārīc devāsın ° azīm assıdur kudur it ısırdığına otları ⁴ düzeler zerārīc veyā (?.) keseler altı direm andan ve mercimek kim kabı ⁵ çıkmış ola altı direm za° ferān ve sünbül ve fülful ve dārçīnī degmesinden ⁶ berāber kebere dibi uzun yavşan ve zerāvend ve ħabbü'l-gār ve kuş ve futenç ⁷ yābis ve sezāb ve cünd-i bīdester ve ° ākırkarĥā ve şevnīz ve zencebīl ve fülful ⁸ ve ĥiltīş kamudan berāber dögeler ve eyleyeler ve bala karışduralar ve gerek vaqtīn ⁹ bir kuzca vireler kim yiye tiryāk-ı ° askerī kim ° azīm assıdur cānavarlar ısırdığına ¹⁰ otları kebere dibi kabı ve ĥançal ve efsentīn vireler rāvend-i müdahrec ve tara- ¹¹ -ħaşkūğ kuru kamudan berāber dögeler ve vireler iki direm kim içe ve eger bal ¹² birle ma° cūn eyleyeler revādur bir tiryāk dağı kim böy veyā ° akreb soğıcağ ¹³ vireler otları şevnīz on direm dūķū biş direm ebhel üç direm sünbül ¹ ve ħabbü'l-gār ve zerāvend -i müdahrec birer direm kamusun dögeler şu birle yuguralar ² buçuğar diremden kurşlar eyleyeler ve her gün bir kurşdan issi şu birle vireler kim ³ içe ve eger kaşığdan sancu olursa mercimek kaynadalar ve suyn alalar ve on direm ⁴ bādem yağıın veyā kere yağıın veyā soya yağıın katalar ve vireler kim içe ammā her gün ⁵ gerek kim

52a

52b

ılı suya vire anı içdikten sonra ve semüz şorvā vireler içe semüz
6 ferrūca birle ve süci içe ° azīm fayda kıla hazmül-ta°ām ve
taḳvīyetü'l- mi'de 7 ve'l - aḥşā ve tıḫbū'n- nefes ve def ° mine'r -
ribāḥ ve'l - aḥlāḫ bir ma°cündür 8 kim yiyesi siñirür ve mi°deyi
ḳuvvetlendirür ve aḥşāyı ısıdur ve sovuḳlığı ve yili 9 giderür otları
zencebīl fūlfūl sūnbūl ḳaranfīl degmesinden dörder direm su° d 10 ve
cevz-i bevvā ve kündür ve degmesinden bişer direm kemmūn ve
selīḫa ve ḫabbe'l-belesān 11 ve ° āḳırḳarḫā degmesinden ikişer direm
sāzenç-i hindī bir direm ḳāḳule ve heyl-i bevvā 12 ve maşḫakī
degmesinden üçer direm kerefs toḫmı ve na°na° degmesinden bişer
direm 13 ḳamusın dögeler ve eleyeler ve bal birle ma°cün eyleyeler
şerbet iki mişḳālden üç 1 mişḳāle degin (?.) -esnān bu daḫı bir otur
kim diş dibine 2 berkidür otları cūlnār ve şerbet ve şeb ve süg ve
ḳāḳıyā ve kez māzec ḳal° indan 3 degmesinden bişer direm dögeler ve
eyleyeler ve sumāḳ şuyı birle ḳurşlar eyleyeler ve dişler 4 dibine süreler
şarāb-ı müferrih-i mu°tedil bu daḫı şerbetdür mu°tedil kim göñül
5 söndürür ve ḡuşşā'ı giderür otları aḳ behmen ve kızıl behmen
ikisinden altı 6 direm ḳāvzubān iki dutam ° üd üç direm gül ve nīlüfer
degmesinden bişer direm 7 otları dögeler nīm-küft ve bir biz kiseye
ḳoyalar ve ḫancīrede şü birle ḳaynadalar 8 tā otlaruñ ḳuvveti çıḳa
andan süzeler ve bir vaḳıyye bucuḳ şekerı ol suya ḳoyalar ve girü
9 ḳaynadalar ve ḳıvāma getireler andan bir mişḳāl ° anber ve bir deng
müşk gül suyu birle 10 ezeler ve ol şerbete ḳatalar ve her on biş direm
veyā yigirmi direm şerbet eyleyeler 11 ve içe (Arapça ifade) bu bir

yunmadur kim başdan koñaq düşse ve baş gicidse ve zaħmet virse
otları noħud unı ve buy unı ¹³ ve etmek büresi ve serçe unı ve ħatmi
53a amusın dögeler ve eleyeler ve ħatmi lu^c ābı-y-ıla ¹ gice başa yaalar
ve tañla yuyalar başın 'azīm arıda sinūn (?.) esnān ² ve yezhib bi'l -
ħurf bu daħı bir otlardur kim diř arıdur ve sarulıgın ve irgin giderür
³ otları řām sırçası ve anbīl degmesinden berāber yumřak dögeler ve
diřleri anuñ ⁴ birle süreler temme arābādīn bu kitābuñ arābādīni
tamām oldu buğur geldik ⁵ yemiřlere ve tāzelere ve otlara babü'l –elif
etmek eyüsi oldur kim ħamīrlü ⁶ ola ve eyü buğdaydan ola ve tennürda
biře assıdur evvel derecede eyü ğıdādur ⁷ ammā birez yil eyler üstine
tatlu yiyeler et amu etler assıdur ve o ğıdādur ⁸ ve an olur illā
birbirinden tafāvet vardur uzu eti eyü ğıdādur assıdur ve yařdur
⁹ oqla eti issiligi arıdur sayrılıdan durmıřa eyüdür oyun eti eyü
ğıdādur ¹⁰ ħuřūsā erkek řiřek eti issdür ve yařdur eyü an olur süğrāt
¹¹ issiligi arıdur ve urudur ammā o ğıdā virür illā sevdā arturur
baydur ıřlāħı ¹² zencebīl ve dār-inī ve fūlfül birle biřüreler geyik eti
amu etlerden yigrekdür ¹³ egeri amusınuñ eti eyü degül kim o
53b etlerinden oyu an apar ve sevdā eyler ¹ ammā köpek etinüñ ziyānı
azdur ve mizācı assıdur ve urudur ve def^c eylemek ziyānın ² yağlar
birle ve öküř nesnelere birle tavřān eti eyüsi oldur kim eti olmiř ola
³ ve mizācı assıdur ve uru sevdā arturur ve eger řūrāsına nirıs
ayağına urusa ⁴ azīm faydā ola incīr tāzesi assıdur ve yařdur avuğı
arıdur ve göğüse eyüdür ⁵ ve řusamağı sākın eyler ve assıdur ^c areb
ve böy řoksa kim üstine uralar ⁶ ve südin göze artalar kim ara suyu

54a

kim göze iner aña aşşudur ammā bal birle qarışduralar ⁷ ve tartalar ammā ziyānı oldur kim yil eyler ve şafrā eyler ve mi^cdeyi yozdur ⁸şerinüñ def^ei sikencübīndür ammā incīrūñ kurası assıdur ve mu^ctedildür ⁹issilikde ve kuraluğda katı şişler üstine yağsa ol şişleri bişürür ¹⁰ve göğüs yumşadur ve eski öksürük giderür ve bağıra ve talāğa dahı assıdur ¹¹ve böğregi ve kavuğı arıdur meger sa^eter veyā bādem veyā koz birle yiyeler üzüm mizāca ¹²assıdur ve yaşdur ammā tatlusı ağı yigrekdür ve rāzık üzümünüñ gıdālığı ¹³artuğdur ayrık üzümde ammā giçrek hazm olur ve üzüm eyü gıdādur gövdeye ¹kuvvat virür ve tiz ādemi semürdür ve bu kan olur gövdede ve assıdur göğüse ve öykene ve kabı ²giç hazm olur ve yil eyler ve ködürlü üzümü kovuğa ve bağıra ve talāğa ziyāndur şerrinüñ ³def^ei māye-ğaş nārdur kim üstine yiyeler alma tatlusı issilikde ve yaşlığda mu^ctedildür ⁴yir ki kuvvet virür ve eyü kan olur ve issi rençlere eyüdür yiye ve hem yürek üstine ⁵tlā eyleyeler ammā siñürlere süst eyleyeler şerrinüñ def^ei gülbeşekeri tiler ammā öküş ⁶alma sovuğdur ve kuru def^eider ve ^eağreb zağmına assıdur üstine uralar ammā ⁷veca^ei mefāşıl ziyāndur şerrinüñ def^ei eski süci içe armüt sovuğdur ve ⁸yaşdur mi^cdeye kuvvet virür ve eyü gıdā olur ve yürek üstine eyüdür ⁹ve qarın bağlar öküş huşuşā kurası ve şusamağı giderür ve şafrāyı sākīn ¹⁰eyler ammā kılınca ziyāndur şerrinüñ def^ei zencebīl-i perverdedür ana ve tatlusı ¹¹assıdur ⁱtidālen bağır ve göğüzi yumşadur ve mi^cdeye cila virür ve hafakāna ¹²assıdur ve mi^cdeye muvāfiğdur ve eger öküş nār birle katup yirlerse eyüdür ¹³erük mizāci

sovuğdur ve yaşdur ve qarın yürüdür ve şafrāyı sürer şusamağı

54b ¹giderür ammā mi^c deyi süst eyler şerrinüñ def^c i sikencübündür şekeri ayva şatlusı ²sovuğdur veyā yaşdur yürece kuvvet virür ve sidügi sürer ve qarını kabız eyler kusmağı ³dutar ve maħmür kişiye daħı eyüdür kim yiyeler ve susamağı giderür ve mi^c deye daħı kuvvet ⁴virür ammā çok yiyicek sökerler ağrısına ve kılınca ve qarın burmağına ziyāndur şerrinüñ ⁵def^c i ħurmā vireler kim bal birle beslenmiş ola bābü'l - bā' baqlā mizācı sovuğdur ⁶ve kuru tılā eyleyeler çığıdı yüzden giderür ve sağığı saqlar öksürüğe her ⁷yarusı eyüdür ammā göze ve kulağı yozdur çinke eyler şerrinüñ def^c i oldur kim ⁸yağı birle bişüreler ve sa^c ter ve tuz ve dārçinī ve kemmün ekeler ve yiyeler bir daħı ⁹mizācı issidür ve kuru ve çok ğidā virür gövdeye kuvvet virür issi mi^c deye ¹⁰eyüdür ve qarın baqlar ve gövdeyi semürdür ammā südlü birinç eyü ğidādur ¹¹şehveti arturur ve tiz hazm olur ammā südde eyler şerrinüñ def^c i şeker ¹²birle ya bal birle yiyeler bādincān mizācı issidür ve kurudur ve qarını durulur ¹³kişiye illā yağı birle bişüreler ammā ziyān yan ağrısı ve mi^c de ağrısı kopar

55a ¹ve sevdā eyler ve bevāsır eyler şerrinüñ def^c i oldur ki ilkin tuzı bir suya ²batıralar andan çok yağ birle ve sirke birle ve anīsün birle bişüreler bābü't- te ³assıdur ve evvel derecede ve yaşdur ikinci derecede andan yüz ğıda kopar ve kalan ⁴fesād virür ve mi^c deye yozdur şerrinüñ def^c i sikencübündür tarħün mizācı bir nice ħekimler issi dirler ma^c rüfdur ve bir nice ħekimler muvāfiğdurlar ağız tabağı olsa ⁶tarħün çiyneye ^cazīm assıdur ve mi^c deyi kuvvet ider ammā

boğaz ağrıdır ve giç ⁷ hazm olur ve şehvet kim(?.) şerrinüñ def^c i
kerefsdür (?.) mizāca ⁸ assıdır ve kurudur saşal ve saş dökülmegi
keser ve yiyesi bengdür ve suyu gözü cilā- ⁹ -landurur şanzur çok ve
sevdā arturur bābü's-se' (?.) sücidir kim assıdır ot ¹⁰ birle kaynadalar
yili mi^c deden giderür ve balğamı sürer ve şiş sayrılığına eyüdür ¹¹ ve
kılunca ve sovuğdan sancuya eyüdür bābü'l- (?.) sovuğdur şafrayı
¹² giderür balğamı hām eyler kşmağı sākin eyler cev-āb veyā suyudur
bişmiş acı ¹³ sudur ve hılt tizligin giderür ve issi rençlere yavlağ
55b assıdır ve issi ısıtmalara ¹ assıdır ve balğam ısıtmasına dağı assıdır
kāhi kim kerefs tohmı rāzyāne şatalar ² bābü'l - hā' hılbesi budur
incīr birle şaynadalar öksürük kim balğamdan ola assıdır ³ ve nefes
üçükmekligin giderür bābü'l -hā hıyār sovuğdur ve yaşdur issiligi
⁴ giderür ve şafrayı şaru sidügi sürer ve şusamağı sākin eyler ve sidügi
yürüdür ⁵ ve kovuğa assıdır ve mi^c deye ziyāndur şerrinüñ def^c i bal
birle yiyeler hürmā ⁶ assıdır ve yaşdur erlig arturur ammā baş ağardur
şerrinüñ def^c i bādem ve haşhāş ⁷ birle yiyeler bābü'd- dal durrāc eti
keklik etinden yigrekdür issiligi ⁸ azrağdur şehveti arturur ve kabz
eyler sayrılığdan durmuşa eyüdür ⁹ bābü'r - rā' rāzyāne assıdır ve
kuru südde yilin açar ve göz nürin ¹⁰ arturur ve kavuğ taşın giderür
bābü'z-ze za^c ferān assıdır ve kuru ¹¹ ve kabızdur ve balğam bişürür
ve iç kuvvetlendirür ve beñzi eyü eyler ve gözi cilā- ¹² -landurur ve
yüregi kuvvetlendirür müferrihdür ve şehveti arturur ammā öykene
¹³ assıdır ve yaşdur erlig arturur ammā baş ağardur şerrinüñ def^c i
56a bādem ve haşhāş ¹ eyüdür bābü's-sīn sarımsāğ assıdır ve kurudur yili

arturur ve eger suyn ² kulağa tamzururlarsa ünin keser bābü'l-şın
şeftālū sovuğdur ³ yaşdur ve issi istimālara assıdur ve issi mizāçlunuñ
şehvetin arturur ammā ⁴ balğam ısıtmasına ziyān-durur şerrinüñ def^c i
eski süci içe tertibi (.?) ⁵ şenkıyār ol dağı hıyār mizācı gibidür kavun
tatlu ve sovuğdur ve yaşdur ⁶ hekīmlerüñ eydügi fesada assıdur sidük
dutulmağına eyüdür kavuğ ⁷ bögrek taşın hal eyler ammā na-hılt kim
mi^c dede aña dinür ve ādemüñ ⁸ için süst eyler şerrinüñ def^c i üstine
sikencübīn içe karpüz sovuğdur ⁹ ve yaşdur assıdur kamu issi rençlere
ve şusamağı giderür ammā ¹⁰ kocalara ve sovuğ mizāçlu kişilere
yozdur şerrinüñ def^c i yā bal ¹¹ birle yā şeker birle yiyeler kirās
sovuğdu [r] ve yaşdur issi mizā- ¹² çlu kişilere eyüdür ve şafrāyı
giderür mārūl sovuğdur ¹³ ve yaşdur ne kabız eyler ne ishāl ve andan
56b eyü kan olur ammā yil ¹ eyler giç hazm olur ve göz nūrın za^c if eyler
çok yiyicek ² şehvet ekşer şerrinüñ def^c i kerefsdür ve na^c na^c dur
bādem mu^c ad- ³ -dildür miyāne ğidā olur ādemi semürdür ve kuru
öksürüğe eyüdür ⁴ ve göğüs yumşadur ve arudur ve içi tesviye eyler
ammā giç ⁵ hazm olur şerrinüñ def^c i şeker birle yiyeler ve ibtidā
c^c alem ⁶

DERKENARLAR

1b'de sayfanın üstünde:

¹devā-i dāü's- sa° leb ol sehl ide ve ḥabb-ı kûkıyā vire damağda tenkıyye ide ²ve gice üç dāne ve şabāḥ ikişer ve her balgamı baş ° illetlerine nāfi° dur aq

1b'de sağ tarafta 1.satırdan 3.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḥabb-ı kûkıyā

1b'de 7.satırın sağında:

mi° a agacı zāmğı

2a'da sayfanın üstü ve sol tarafta 1.satırdan 6 satıra kadar:

¹şarāb-ı muğlab incir ve irük ve zerdālū ikişer dirhem toḥm-ı rāzyāne on biş direm ve sināmekī otuz direm razyāne ile sināmekī ²dögüp cümlesin bir çömlek içinde ḳaynadup ba° de şağılup şuyından ³ayırup şāf şuyından her şabāḥ birer (...) bulınca ba° de bir piyāleside ölçüp bir piyālesine ⁴bir deng maḥmude zamm idüp ezüp içe şafrānı ve nāfi° sürer menāfi'n- nās diger ⁵hażm-ı ta° am için ve beñiz ḥamrı için ve nef'ine nihāyet yokdur ammā ta° amdan evvel şoñra ⁶su içmez şan° atı bu yolda göger ve kişniz ve razyāne ve anīsün sekiz direm ve ḳakūle on direm ⁷ve cevz-i bevvā bir dāne ⁸ve besbāse ve ḥulincān ⁹ve fülful ve şandal ¹⁰bir direm bu cümleyi ¹¹ayru ayru dögüp ¹²eczanuñ (...) ¹³miḳdarı şeker ḳatup ¹⁴deminde üç barmaq arasında ideler

2a'da sol tarafta 2.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḳurş-ı sersām

2a'da sol tarafta 7.satırdan 8.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

su° ūd

2a'da 8.satırın sol hizasında:

maḥlab (...)

2a'da sayfanın sol alt köşesinde:

ey şağır ḳuyruk (...)

2a'da sol tarafta 11.satırdan 12.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḥabb-ı mī° a

2a'da 10.satırdaki kündüs kelimesi için iki satır arasında:

ağı ḳundusı didükleri ot ki yüce yaylaqlarda biter ḥükmi

2b'de 5.satır hizasında yan:

maḥlab şerbet

2b'de 9.satırdan 10.satıra kadar: Arapça

2b'de 9. satırdaki ġārikuñ kelime için iki satır arasında:

kaṭran köpügi eyüsi beyāz olan-durur

3a'da sayfanın 2.satıra kadar yukarıdan aşağıya: Arapça

3a'da 1.satırdan 2.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

nüfūhü'l-şara

3a'da 6.satırdan 7.satıra kadar yan olarak:

maṭlab kunduṣ ve rivend döġüp

3a'da 8.satırdan sayfa sonuna kadar: Arapça

3b'de yukarıdan 1.satıra kadar:

nūş- dārū

3b'de 4.satırdan 7.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

nūşha-ı ° aselü'l emlec

4a'da sayfanın üst tarafında:

¹el kuşṭ (...) deryāda olan edviyetü's -şad bir ma° ruf-durur ve darlıġa ve (...)

²el kuşṭ(...) sāf maānāsına ba° zı kitāpda naḫl olunduġı üzre(...)

4a'da 1.satırdan 2.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

kuşṭ yaġı

4a'da 2.satırdan sola doğru yan olarak:

maṭlab üşümiş etlere sürer

4a'dan 4.satırdan 6.satıra kadar yukarı aşağıya:

maṭbuḫ-ı helīle

4a'da 7.satırdaki yarağan kelimesi için iki satır arasında:

şarulıġ

4a'da 7.satır ile 8.satır arasında:

güneyig çiçeġi ve incibār

4a'da 8.satırdaki kāsñ kelimesi için iki satır arasındaki:

hindibā

4a'da 9.satırdaki şāytareç kelimesi için iki satır arasında:

şāytare ḫükmi

4a'da 9.satırdaki ° unnāb kelimesi için iki satır arasında:

kıızıl igde

4a'da 11.satırdaki şirḫış kelimesi için iki satır arasında:

oġlan aşı ve kunduṣ taşaġı dirler

5b'de 2.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

issi yağlara

5b'de 5.satırdan 7.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

sovuğ yağlara

5b'de 8.satırdan 10.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

issi yağlar çiçeklere

5b'de 12 satırdan 13.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

sovuğ hoşulara

5b'de 7.satır hizasında yan olarak:

maṭlab yāğāt

5b'de 11.satırdan sağ tarafından bābūnec kelimesi için:

babadya çiçeği

4b'de 4.satırdan 5.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

(...)

4b'de 9.satırın sağ tarafında yan olarak:

maṭlab (...)

4b'de 11.satırdaki cūndi bīdester kelimesi için iki satır arasında:

ḫunduz ḫāyası

4b'de sayfanın sağ alt köşesinde:

maṭlab (...)

5a'da sayfanın üstünden başlayarak sol taraftan 5.satıra kadar devam etmek suretiyle:

¹ma° cūn-ı nūcāc balgāmı ve sevdāyı ve maliḫulyāyı giderür şan° atı ²kābil-i helīle ve ḫara helīle ve emlec ve belīlec her birinden onar direm ³yunulmuş ve yumşaq dögülmüş besfāyic ve dögülmüş yağ öyle olmuş ⁴eftimūn saḫatūrī müdebbir her birinden bişer direm kifāyet miḫdārı ⁵belīle ma° cūn ide şerbeti ⁶başdan ⁷tā yidi dirhem ⁸degündür ⁹menāfī° ü'n-nās

5a'da 2.satırdan 3.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḫabb-ı ayāric

6a'da sağ üst köşeden 1.satıra kadar:

issi hoşular

6a'da 11.satırdan 13.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

dühn-i bāridraş

6a'da 3.satırdaki ḫuşḫ kelimesi için iiki satır arasında:

topalaḫ didükleri ot

6a'da 4.satır ile 5.satır arasında:

ağaç zamḡı (...)

6b'de 4.satırdan başlayarak 10.satıra kadar devam etmek:

¹ve dahı el-malihulyā için ²ba° rü'l-gār tohmı (...) mişkāl ve ³kaşen ve süngpeşt (...) ⁴mişkāl lāden emberyāris (...) mişkāl ⁵ūsķutur (...) mişkāl remādü'l- ⁶ ħuruf (...) ⁷ mişkāl cümleyi saħķ idüp elekden ⁸geçirüp bal-ile ⁹ma° cün idüp her ¹⁰şabaħ ve mesela birer ¹¹ceviz miķdārı yiye (...)

6b'de 12.satırdan başlayarak sayfanın altına kadar: Arapça

7a'da sayfanın üstünden başlayarak sol taraftan sayfanın altına kadar: Arapça

8a'da sayfanın üstünden başlayarak sol taraftan sayfanın altına kadar: Arapça

8b'de sayfanın üst tarafı: Arapça

8b'de 2.satırdan 11.satıra kadar sağda: Arapça

8b'de 9.satırdan 11.satıra yukarıdan aşağıya: (...)

8b'de 13.satırdan sayfanın sonuna doğru yukarıdan aşağıya: (...)

9a'da 4.satır ile 5.satır arasında:

beyaz gül ve çekser çiçeği

9a'da 7.satırdan 8.satıra kadar yukarıdan aşağıya: (...)

9a'da 12.satırdan 13.satıra kadar yukarıdan aşağıya: (...)

9a'da 12.satır hizasında solda:

maṭlab

9b'de sağ tarafta yan olarak: Arapça

10a'da sol tarafta 5.satır hizasında:

maṭlab (...)

¹yara bitürmek için tut ²yaprağınıñ unı-y-ile ve eger ³fi'l ħal süte mücerrebdür

10a'da sayfanın altında:

yılğun ve ardiç kıozağı

11a'da 4.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan aşağıya sol taraf:

toħmekān berbehen dirler semiz otı

12a'da sağ üst köşede yukarıda aşağıya:

devāü'l-baħr

12a'da sayfanın alt kısmında :

¹eger şu kıbağınıñ içinde olan ²zarnın alup (...) ³idüp dil altı olan ⁴kişi dili altına sürer ⁵ħafta kıan zahir olur (...) ⁶ğayrı gövdeye mücerrebdür

12b'de sağ üst köşede:

maṭlab el-° alaķ

12b'de 3.satırın sağ tarafında:

maṭlab sūnik

13a'da sol tarafta 5.satırdan 7.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

edviyetü'ş -şadr

13b'de sağ tarafta 7.satır hizasında yan olarak:

zūkām ve öksürük

14a'da 10.satırdan 13.satıra kadar sol tarafta:

¹ma° cūn (...)

²bu bir ma° cūndur ki balgāmı kıatı° sürer ³ve boğazı arıdur avazı şulḥ ider ve su° āli def° ider otları ⁴zencebīl yigirmi biş direm dārçīnī ⁵on biş direm bādem yigirmi biş direm ° asel yüz yigirmi direm

14a'da sayfanın üst tarafında:

¹ma° cūn-ı su° āl bir kıaranfīl zencebīl cevz-i bevvā dārçīnī zeyt (...) su° ud berāber ḥuruf üç iki miḳdār (...) ²ecza'ı saḥḳ idüp zeyt-ile kıarışdurup şabāḥ ve aḥşam bir kıaşıḳ aç kıarın-ıla ince öksürüḡi def° ider mücerrebdür(...)

³ta° ālā izni-y-ile berāber ayırup bir miḳdar yā kıvāma getirüp ma° cūn idüp yā saḥḳ ide miḳdār(...) mücerrebdür zeyt biş miḳdār

14a'da 4.satır ile 5.satır arasında:

yaban tıraq otı

14a'da 5.satır ile 6.satır arasında:

buya didükleri ot

14a'da 6.satır ile 7.satır arasında:

beladur didükleri ot

14a'da 7.satır ile 8.satır arasında:

iki benefşe daḡı

14a'da 8.satır ile 9.satır arasında "gezne" kelimesi için:

ışırgan

14a'da 8.satır hizasında "gezne" kelimesi için:

incir toḡmı

14a'da 9.satır ile 10.satır arasında:

kundusa

14b'de ilk satırın üstünde:

yaz erüḡi didükleri ot toḡmı

14b'de 1.satır ile 2.satır arasında ḥurūf kelimesi için:

ḡabbü'r- reşād

14b'de 7.satır ile 8.satır arasında şahm-ı hamal kelimesi için:

ebucehil karpuzı

14b'de 7.satırdan başlayarak 11.satıra kadar olan bölüm:

¹maṭlab ²şerbet (...) sinā ü mekkī ve ³şeker bişer direm rāzyāne bir bucuḡ direm ⁴şovuk şu-y-ıla ḥabb eyleyüp bu ⁵cümle ecza'ı birer ḥabb eyleye günde birin yuda ister ziyādesi ⁶icābet isterse ikişer yuda

14b'de 12.satırdan sayfanın sonuna doğru sağ tarafta yukarıdan aşağıya:

ma° cūn-ı su° āl

15a'da 8.satır hizasında solda:

müshil-i şafrā

15b'de 4.satır hizasında sağda:

maṭlab öksürük ile susamaḡlık

15b'de 6.satırdan başlayarak 7.satırda biten yukarıdan aşağıya:

lū° ūḡ

15b'de 12.satırın hizasında sağda:

ma° cūn boḡaz sayrulıḡı

16a'da 1.satırdan 3.satıra kadar solda:

¹maṭlab öksürük birle ḡan gelse ²sıḡır geyik boynuzı yaḡup iki ³mişḡāl gūneyih-ile içreler şifā bula ⁴ḡatı öksürük olmuş oḡlancuḡlara ⁵ḡaplumbaḡa yumurdası yidüreler ⁶şifā bula ḡan tüküren (...) ⁷toḡmı yapraḡını (...) ide

16a'da 1.satırdan 3.satıra kadar solda:

ḡurş-ı su° āl mau'l-dem

16a'da 9.satırdan 11.satıra kadar solda:

tıla-yı su° āl mau'l-dem

16a'da 12.satırdan sola doğru:

maṭlab ḡan ḡuşmaḡ

16b'de 1.satırdan 2.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

° ilāc-ı sil

16b'de 5.satırdan 8.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

sufūfu'l -def-i ishāl

16b'de 9.satırdan 12.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

nüşḡa-yı şarāb- ḡaşḡaş

17a'da 1.satırdan 3.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

edviyetü'l - ḡalb

17a'da 4.satır hizasında solda:

za° ferānı üçer direm ma° cūn

17a'da 5.satırdan başlayarak sayfanın altına kadar devam etmek suretiyle:

¹ma° cūn-ı misk

²misk bir deng seliḥa ve sūnbül ³sāzeç hindī cindiyāne hem ol ⁴ikişer dirhem –ile cümlesini ⁵saḥḥ eyle ḡubar şaḳla anı (...) ⁶toḥmı maştakī kimmūn (...) ⁷ ve ḳaranfil ve ° üdü ⁸ buçuḳar dirhem it bu ma° cūnı ⁹üç bu dükelü buña ° asel – ile ¹⁰ Cālyunus ḥekīm Eflātūn ¹¹bunı ma° ḳül gördi ehl- i (...) buña ¹²ḳırḳ ḥašta beyān itmiş ¹³herbiri tecrübe idüp gitmiş ¹⁴yürek oynaması yıl aḡrılarıda hem müherrāyı dem yıl aḡrılarıda ¹⁵menī arturur ° ürük yarar ¹⁶ḳuvveti mi° deye yürece irer ¹⁷südde ḥal ider ḫarular da ¹⁸ḥub ve maḳbüldür bu her yirde ¹⁹ḡayrı ḥastayı da bilür ehline ²⁰ ne bilür ol ki var (...) ²¹hem ḳıvamını(...) eyleye

17b'de sağda 3.satır ile 4.satıra doğru :

silik olduḡu için okunamıyor.

18a'da solda 9.satırdan 10.satıra doğru yan olarak:

maḫlab (...)

18a'da 11.satırdan sayfanın sonuna devam etmek suretiyle: Arapçadır.

18b'de sayfanın üstünden başlayıp sağ taraftan devam ederek sayfanın altına kadar olan bölüm:

¹diger bu daḫı cigeri tāzeler bişer direm sināmekī iki direm rāvend-i çīnī ve ḳırḳar dāne ḳayısı (...) ² şu ile isladup daḫı açḡar yuta isti° dāl ide şafrāwī ve balḡamī ishāl ider eger şafrā ³ ḡalib olsa yüridür hem maḫmüde ve bir deng günlük havānda döḡüp şu ile içüreler eger balḡam ⁴ḡalib olsa bir direm döḡülmiş türbüd ḳoyı mizāca bir mişḳāl ve yarım direm zencebīl ve ⁵fülfül ebyaz döḡülüp bir miḳdār şu ile içüre ammā ḳoyı mizāca bir deng ḳına ve (...) ve eger sevdā ⁶ ḡalib olsa on veyā on biş gün miḳdārı muḡlab şan° atı ⁷ anīsūn ve rāzyāne ve ḳara üzümü ve incir ve buyān dibi ve bu ⁸ cümle'i ḳaynada vire bir direm ⁹ muḡlabdan şoñra lāciverd ¹⁰ bir direm vire buçuḳ ¹¹ direm maştakī bir deng (...) ¹² döḡeler havānda şu ile birkaç kez yuda şeker –ile ¹³ içüre eger mizācı ḡāyet- ¹⁴ -ile bu ki öḡüp aşılmaya ¹⁵ girü yuta biş gün ¹⁶ muḡlabı virüp şoñra ¹⁷ olur bitivire ammā ¹⁸ maḫmude yarım direm ola ¹⁹ eger şaфра ve balḡam ḡalib ²⁰ olup sürmek dilerseñ ²¹ maḫmude bir deng ve türbüd bir direm ve ²² maştakī iki direm bu cümle'i yüridür bitürür eger ²³ şafrā ve balḡam ve sevdā ²⁴ içün-ise yarım ²⁵ direm maḫmüde ve iki direm ²⁶ türbüd ve bir deng şaḫm-ı ²⁷ ḥanzal ve iki deng maştakī ²⁸ dükeli yüridür bitürür ²⁹ yumurda aḡı-y- ıla ḥabblar idüp ³⁰ yuda eger birkaç kere ḥamama varup içürse aḫlaḫı sürer bişürüp ³¹ ammā ḥabblar noḫüd ḳadarı ola ³² eger bu daḫı aḫlaḫı selesi sürüp ḳıḳara ḡayet laḫıfdür türbüd bir direm maḫmüde üç deng (...) bir mişḳāl bu cümle'i bir miḳdār şu-y-ıla içüre menāfi° dür

19a'da 2.satır hizasında solda:

maṭlab def° -i kuşmak

19a'da 5.satırdan 9.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

ḳurş - ı güle'l –marazü'l – balğam

19a'da 10.satır hizasında solda:

maṭlab yidügin kuşma

19a'da 10.satırdan 13.satıra sonuna kadar solda:

ḳurşu'l - def° fi't - ṭa° am

19b'de 9.satırın 13.satır sonuna kadar sağda:

mī° a mi° de sovuḳlığına ve za° ifliğına

20a'da sayfanın sol üst köşesinde yukarıdan aşağıya:

ıstihāsızlığı ve susamaḳlığı

20a'da 1.satırdan 7.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

bir tenkiyye ya° nī rub° inca ḳammād-ı mi° de

20a'da 3.satırdan 7.satıra kadar solda:

sikencübīn° aseli° aselle olsa olur i° tidāl m

20a'da 12.satır hizasında yan olarak solda:

maṭlab mi° de ve bağırdan olan şiş

20b'de 4.satırdan 5.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

mi° de za° ifliğına ve ten arıḳlığına

20b'de 10.satırdan 12.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

cevāriş- i kündür

21a'da 4.satırdan 5.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

ḳurş - ı° üd

21a'da 6.satır hizasında solda:

maṭlab def° -i bulanmağı

21a'da 7.satırdan 8.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

ḳurş - ı rāsen

21a'da 12.satırdan 13.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

cevāriş-i ḥūrī

21a'da sol alt köşede yan olarak:

maṭlab müshil şafrā

21b'de sağ taraf 2.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

cevāriş-i kimmün şafrā

21b'de 4.satır ile 5.satır arasında solda:

maṭlab (...) gegirmegi def^c ider

22a'da 1.satır hizasında solda:

maṭlab ishāl şafrā

22a'da 6.satırdan 10.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

sufūfu'l - kayz (...)

22a'da 7.satır ile 8.satır arasında solda:

maṭlab qarın ađrısı

22a'da 11.satır ile 12.satır arasında solda:

maṭlab kıusmak ve inçkırıkā

23a'da 3.satır hizasında solda:

maṭlab def^c -i şusamak

23b'de 2.satırdan 8.satıra kadar sol tarafta yukarıdan aşağıya:

ve bađır sayrılıđı aslā ola ve bu tılā

23b'de 10.satırdan 12.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

istimā^c i - ĥumar

24a'da sayfanın üst kısmında: Arapça

24a'da 1.satır hizasında solda:

ķurş-ı kevkeb

24a'da 10.satırdan sayfanın sonuna kadar solda yukarıdan aşağıya:

bađır şişine ve mi^c de şişine devā-ı kerkem

24b'de 3.satırdan 6.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

yaraķān istimālarla

24b'de 8.satırdan 11.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

tılā-yı yaraķān

25a'da sayfanın üstü:

Silik olduđu için okunmuyor

25a'da solda 1.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ķurşü'l- istiskā (...)

25a'da solda 5.satırdan 9.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ĥabb-ı rivend el- istiskā-i zūfā

25a'da solda 10.satırdan 12.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

tılā-ı āh

25a'da solda 12.satırdan 13.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

kelkelenç

25a'da sayfanın alt kısmında: Arapça

25b'de sayfanın üstünde :

¹kelkelençü'l -hār şıf^c atı helīlec-i esved belīlec birinç fūlfül müne birer el-kerefūs saytareç
²fūlfül lisānü'l-^c aşafir keven girmānī ve rīvend-i çīnī melh-i aḥmer melihü'l-^c acāyib
melihü'l- hindī (...) geri kalan bölüm Arapçadır.

25b'de sağ üst köşede yukarıdan aşağıya:

kelkelençü'l - hār

25b'de 5.satırdan 7.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

ḫurş (...)

25b'de 11.satırdan 13.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

bağır za^c īflığına ve şan^c atı

26a'da 8.satırdan 10.satıra kadar solda:

zammād (...)

26a'da sol alt köşede yukarıdan aşağıya:

tılā- ı istiskā

26b'de sağ tarafta 3.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

istiskā-ı ṭabliye

26b'de sağ tarafta 7.satır ile 8.satır arasındas yan olarak:

maṭlab (...)

26b'de sağ alt köşede yukarıdan aşağıya:

ḫulunç sovuḫdan

27a'da sayfanın üstünde: Arapçadır

27a'da sol tarafta 3.satırdan 5.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḫulunç sovuḫdan

27a'da sayfanın üstünde: Arapçadır

27a'da sol tarafta 3.satırdan 5.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ḫulunç issinden ola

27a'da sol tarafta 6.satır hizasında:

(...)

27a'da sol tarafta 8.satır hizasında:

maṭlab yili bağırsaḫdan sürer

27a'da sol alt köşede:

şūf kişi

27b'de sađ tarafta 1.satırdan 3.satıra kadar yukarıdan ařađıya:

yili süre

27b'de 4.satırdan 5.satıra dođru yan olarak:

mađlab mäu'l -° asel

27b'de 8.satırdan 13.satırın altına kadar:

¹ řarāb-¹ ° asel bir vađıyye ² balı biř vađıyye řu-y-³-ıla řaynadup (...) ⁴ alup dārçinī anīsūn ⁵ rāzyāne bunları dögüp ⁶ bir bize bađlayup içine ⁷ řoyup řaynadalar andan ⁸ ĥācet vađtinde ađřam ⁹ ikiřer ve her gün içüre ¹⁰ gide tiryāk isti° māl itmek nāfi° -durur

28b'de sađda 4.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan ařađıya:

mi° de sovuđlıđına

28b'de 8.satır ile 9.satır arasında yan olarak:

mađlab řulun. ve řafrā

29a'da 3.satır ile 4.satır arasında solda:

mađlab řarāb- incīr yil ve bögrek

29a'da 8.satır ile 9.satır arasında solda:

mađlab susamađa ve ishāle

29b'de 4.satırdan 5.satıra kadar yukarıdan ařađıya:

řurř - zeĥīr

29b'de 8.satırdan 9.satıra dođru sađda:

mađlab (...)

29b'de sađ alt köřede:

řurř-1 ās

30a'da sol üst köřede:

Silik olduđu için okunmuyor

30a'da 3.satır ile 4.satır arasında solda:

mađlab def° -i řancu ve uyđu getire

30a'da 7.satırdan 10.satıra kadar solda yukarıdan ařađıya:

ĥukne ve yil ađrısı gide

30b'de 1.satırdan 3.satıra kadar sađda yukarıdan ařađıya:

ťılā-yı ishāl

30b'de sađ tarafta 4.satır ile 5.satır arasında:

mađlab ishāl řafrā

30b'de sađ tarafta 6.satır ile 8.satır arasında yukarıdan ařađıya:

sufūf-1 buzır

30b’de sağ tarafta 10 satır ile 12.satır arasında yukarıdan aşağıya:

ishāl

31b’de 9.satırdan 4.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

yürek ve kavuğ

31b’de 7.satır ile 8.satır arasında sağda :

maṭlab (...)

31b’de 10.satırdan sayfanın sonuna doğru sağda yukarıdan aşağıya:

su yolu dutulmağ ve göyünmek

32a’da 8.satır hizasında solda:

Silik olduğu için okunmuyor

32a’da 10.satır hizasında solda:

maṭlab kaşığa

32a’da 12.satır hizasında solda:

maṭlab (...) bevl

32b’de 6.satır ile 8.satır arasında sağda yukarıdan aşağıya:

şu yolından arıda

32b’de 12.satır ile 13.satır arasında sağda:

maṭlab bevāsır

32b’de sağ alt köşede :

қан işemekligine

33a’da solda 6.satırdan 10.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

қавуğда ve bögrekde issi şişe

33b’de 4.satırdan .5satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

ve iç қanlıғına

33b’de 10.satır ile 11.satır arasında sağda:

maṭlab ‘avratda ola қanı ve bevāsırı

34a’da 5.satırdan 9.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

bevāsır aғrısına ve şişini

34a’da sol alt köşede:

maṭlab edviye (...)

34b’de sağda 1.satırdan 3.satıra kadar:

muқl şamğ-ı ° arabī

34b’de 5.satırdan 7.satıra kadar sağda:

bevāsır şaқāқ

34b'de 8.satırdan 10.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

bevāsır qanını keser

35a'da 4.satırdan 9.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

(...) raqm ađrı

35a'da 11.satırdan 13.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

(...)bevāsır

35b'de 1.satırdan 5.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

anasında qarnında uşaa

36b'de 6.satırdan 8.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

demir dikenı habbuñ

37a'da 3.satırdan başlayarak 13.satıra kadar solda:

¹ceşm şıhhati için ve ²zekerı qā'im eylemek ³ için ve menī artur- ⁵ -mak için ve hatıta nefes ⁵ için ve şehvete bir vaqiyye ⁶ aq sođanı şuyı ve ol kadar ° asel qarışdurup ⁷ biz-ile āteşi revāq eyleye ⁸ soñra āteşden indüre ° ūd-ı hindī ve sünbül ¹⁰ birer direm ¹¹ dārçinī eyleye za° ferān dār-ı fūlfül ¹² cevz-i bevva üçer direm ¹³ misk bir direm cümlesine ¹⁴ sahq idüp (...) ¹⁵ koyup huqne-i çöpni aña ¹⁶(...) ide tura bir ¹⁷ hefte soñra ¹⁸ her gün onar ¹⁹ direm yiye

37b'de 2.satırdan 4.satıra kadar sağda: Arapçadır

38a'da sayfanın üst kısmında:

Çerkes Muhammed

38a'da 13.satırdan sayfanın sonuna kadar solda:

¹ ve şandal şol ² ağaca dađı yidürelere ki ³ incesi şusız olmağa ⁴ ma° rüfdur(...)

38b'de 2.satırdan 4.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

maṭbūḥ-ı helile

38b'de 12.satırdan 13.satır sonuna kadar sağda: Arapçadır.

39b'de sağda 7.satırdan 8.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

yil ađrısı

39b'de 8.satırdan 11.satıra kadar sağda:

maṭlab yil ađrısı eger

40a'da 10.satırdan 13.satır altında kadar:

Silik olduđu için okunmuyor.

40b'de sağ üst köşeden 1.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

edviyetü'l- ḥamiyyāt

40b'de sağda 2.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

ince ađrı

40b'de sağda 5.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

° ab ısıtmaya

40b'de sağda 12.satırdan 13. satıra kadar yukarıdan aşağıya:

balğam ısıtmasına

40b'de 1.satırdan 10.satıra kadar : Arapçadır.

41a'da 8.satır hizasında solda:

maṭlab vebā vebā

41a'da sol alt köşede:

¹çıkısa (...) kişide yaprak ²ferfiyyūn yağı-y-ile it yumşak

41b'de 2.satırdan 6.satıra kadar sağda:Arapçadır

41b'de 6.satırdan 9.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

göze (...) çıkı

41b'de 11.satırdan sayfanın sonuna kadar yukarıdan aşağıya:

maṭlab merhemāt merāhemāt

42a'da sol alt köşede:

¹bir direm daḥī maṣṭakī ve bal mumı ve ²katranı tere yağı ve razyāne ve birez ³şābır ve az ola
iki direm ola ⁴fitile sürüp yaralara dürteler ⁵ögünde

42b'de sayfanın üst kısmında:

¹incir şuyı kızmış taşın (...) istimam dirler ²tencire şol şağılmış şu sürer ki incir yağı kıtalar

43a'da sol tarafta 6.satırdan 9.satır arasında yukarıdan aşağıya:

issi şişlere

43b'de sağ tarafta 2.satır hizasında:

maṭlab burundadır

43'de sağ tarafta 2.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

göydür ki çıkaralar ve şişlere

43b'de sağ tarafta 7.satırdan 9.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

borşuq içinde

44a'da sol tarafta 1.satır ile 2.satır arasında:

maṭlab uyuz

44a'da sol tarafta 4.satırdan 6.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

baş başı

44a'da sol tarafta 12.satırdan 13.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

yaş (...)

44b'de sağ tarafta 2.satırdan 4.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

(...)

44b'de sağ tarafta 9.satırdan 11.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

hiç gitmeyip gide (...)

44b'de sağ alt köşede:

maṭlab dūḳū için

45a'da sayfanın üst kısmında:

¹ maṭlab zaḥm yirine zeyt veyā gül ² yağın üzre ba^c de yumurda ³ şarusın ḳayḡana idüp üzerine
⁴ uralar veyā ^e asel ve bādeyi ⁵ unı ve zeyt yaḡı ve yumurta şarusın ⁶ bu cümle'i ḳarışdurup
uralar ve hem ⁷ bu melhem oñulmaz yāreleri bitürür

45a'da sol tarafta 1.satır hizasında:

maṭlab sigil

45a'da sol tarafta 2.satırdan 4.satıra kadar:

¹ eger hem yimek ve hangi ² netice-y-ile cerāhat üzre ve (...)

45a'da sol tarafta 8.satırdan 9.satıra kadar yukarıdan aşağıya:

bahaḳ

45a'da 9.satır ile 10.satır arasında sol tarafta:

ḳızıl būya ve (...)

45a'da 10.satırdan başlayıp sayfanın alt kısmından sağ taraftan devam etmek suretiyle 5.satıra

kadar: Araḫçadır

45b'de sayfanın üst kısmında:

Silik olduḡu için okunmuyor

45b'de 2.satırdan 5.satıra kadar sağ tarafta:

¹ ve ṭılā-yı ḳatrān ² daḡı dirler ve her ³ nesne gövde için ⁴ sürülür ve (...) ⁵ ola aña ṭılā ⁶ dirler

45b'de 3.satırdan 5.satıra kadar sağ tarafta yukarıdan aşağıya:

ṭılā ḳara bahaḳ

45b'de 6.satır ile 7.satır arasında sağ tarafta:

maṭlab yüzi münevver eyleye

45b'de 6.satırdan 10.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

yüzi ağarda ve şāf eyleye

45b'de 11.satırdan 13.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

yüz ḡunare serd

45b'de 7.satırdan 132.satırın altına kadar sağ tarafta:

Okunamıyor

46a'da 10.satırdan 13.satıra kadar solda yukarıdan aşağıya:

çiçek (...)

46b'de 2.satırdan 4.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

Māü's-sa^c leb

46b'de 6.satırdan 8.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

bu rence

46b'de 9.satırdan 11.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

saç dökülmek

46b'de 12.satır hizasında sağda:

maṭlab diğēr yāğāt

47b'de 2.satırdan 6.satıra kadar sağ tarafta:

¹ bu ġarğara diş dibi ² şişine ve (...) ³ müfiddür ıurağ otı ve ⁴ sumak bu müzekkür- ⁵ -leri cümlesinde berāber ⁶ alup saḥk idüp ⁷ kaynada mażmaza ide ⁸ günde üç def^c a

47b'de 9.satır hizasında sağda:

maṭlab aḳ saçı kara ide

47b'de 10.satırdan 13.satıra kadar sağda:

şakāyık (...) ya^c ni (...) al yaprağı ceviz rubbnuñ tāze yeşil řabı ile řaynadup şaça ve şakala dūrte ġayet siyāh ide

48a'da sayfanın üst kısmı:

Okunamıyor

48b'de 6.satırdan 9.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

uyku derdi gidere

48b'de 10.satırdan 12.satıra kadar sağda yukarıdan aşağıya:

ādemnüñ derinüñ bişüre laṭif

48b'de sağalt köşede:

maṭlab şakaķu'l- (...)

DİZİN

A , Ā	ā. 37b/2
āb (<i>F.</i>) : su. noḥūd ā.-ı 46a/2	ā.- üñ (ā.ağzı) 11b/9
°ab (<i>A.</i>) : sıkıntı. ° a. (° a. ısıtmasında) 40b/8 (° a. ısıtmaya) 40b/5*	(ā.suyu) 32a/12 (ā. gövdesinde) 43b/3 (ā. için) 56a/7
abak : apak, bembeyaz. a. 4b/7	ā.-nüñ 48b/10* (ā. içinde) 31a/5 (ā. derinüñ) 48b/9
°acāyib (<i>A.</i>) : şaşkınlık verici,şaşırtıcı. ° a.11b/8, 25a/5, 32b/7, 36b/8, 37a/7, 48a/11	ā.-i 22b/12, 37a-/8, 47b/5, 48a/5, 48b/3, 49b/5, 51a/9, 54a/1, 56b/3
acı : acı,tatsız. a. (a.badem)5b/11,13b/2,14b/1-11, 15b/9, 26a/5, 27a/9, 46a/8, 49b/6 (a.badem yağı) 9a/10 (a.badem yağın) 9a/3 (a.badem yağına) 8b/11 (a. badem yağında) 9b/5 (a. kuşt) 31a/13 (a. sirke-y-ile) 10b/13 (a. sudur)55a/12	adhıl (<i>A.</i>) : mekke ayrığı,limon çimi. krş. adḥır a. 25a/13
aç : yemek yeme ihtiyacı olan veya yemesi gereken, aç. a. 14a/2, 20a/11 a.-ken 35b/9	adḥır (<i>A.</i>) : mekke ayrığı,limon çimi krş. adhıl a. 16a/2, 20a/12, 17b/2, 23b/8, 23b/13, 24b/1, 40b/13
aç- : kapalı durumdan kurtarmak,açmak. a.-ar 3b/10 (bağır süddesin a.) 21b/5,24a/4 (nefes a.) 8a-3 (südde yilin a.) 55b/9 (südde a.) 25b/6	afyon (<i>A.</i>) : haşhaş sütü, afyon. a. 1b/7-13, 2a/6, 5a/2, 6b/13, 8b/5, 10b/9, 16/7, 16a/11, 25b/13, 27b/1, 27b/12, 28b/8, 29b/7, 30a/5, 33b/3, 34a/3, 34a/7, 31a/3, 31b/6, 32b/9, 33a/2, 33a/13, 35a/7, 35a/10 38b/1, 39b/4, 43b/7 a. -dan 30a/5
açla : aç karına, aç iken. a. 13b/11, 31a/8, 49b/8	ağaç : ağaç. a. 42a/10, 6a/4 a.-ı (ağacı) (günlük a.) 17b/10 (kız a.) 33a/1 (mi° a.) 1b/6 (ög a.) 48b/5 (söğüt a.) 3b/9
ādem (<i>A.</i>) : adam, insan.	

- a. - a 38a/2*
a.-ın (kaşenger a.) 41b/11
a.- nuñ (yılğun a.) 25a/11
(göz a. yaprağı) 48b/8
- ağar-** : ağarmak, beyazlamak.
a.- ur 34b/11, 43a/3
a.- a 47b/9
a.-ırken 47b/9
a.-mağı 47b/9
a.-maya 47b/9
a. - ur gün 7a/2
- ağart-** : ağart-, beyazlaştırmak.
a. -ur (ağardur) a. 55b/6
a. - a (ağarda) 3b/10, 18a/2,
45b/6, 47b/5, 45b/6*
- ağır** ağırlık.
a.17a/5, 18b/7
- ağırlık** : ağırlık.
a. - ı 27b/9
- ağız** : ağız.
a. (a. otlarında) 13b/1
(a. tabağına) 12a/9
(a. yiyisin) 12a/1
(a. yiyisine) 12a/9
(a. yiyisin) 3b/2
(a.ve dil ve boğaz ağrısı) 11b/2
(a.tabak olur) 11b/9
(a. ak tabak ola) 12a/6
(a. tabağı olsa) 55a/5
a. -nuñ (a.içine) 12a/7
a. - a 14b/2
a. -na 10b/8, 11b/13, 12a/8 27b/11,
30b/10, 39a/1
a.- ına 22a/10, 8a/2
- a. - ınca 41a/13*
- ağrı** : ağrı,sızı.
a. 34a/13, 30a/8, 38b/2
a.- yı 27b/2, 28a/4
a.- ya 35a/5
a.-sı 10b/10
(ağız ve dil ve boğaz a.) 11b/2
(bağır a.) 20b/4
(baş a.) 1b/3,9, 4b/5
(bu rencüñ a.) 39b/6
(diş a.)10a/12, 10b/6,7,11
(karın a.) 22a/7
(kulağ a.) 8b/4, 9b/5
(mi° de a.) 54b/13
(nıkrıs a.) 40a-8
(yan a.) 54b/13
a.-sın 11a/8
(kulucuñ a.) 27b/11
(talağ a.) 50b/11
a.-sına 22b/11
(balgam a.) 19a/5
(baş a.) 1b/6-12, 2a/9, 4b/13,
(bevāsır a.) 34a/4, 35a-12,
34a/5*
(diş a.) 11a/2
(diz a.) 6a/3
(göz a.) 6b/11
(kulağ a.) 8a/12, 8b/9
(mağ° aduñ a.) 34a/11,13
(mi° de a.) 29b/3, 19a/5
(raħim a.) 35a/9
(yil a.) 6a/4, 29a/4
a.-lar
(sovuğ a.-a) 4b/10

	(yan a.-ına 27a-8	(a.behmen) 17b/11, 18a/4, 18b/1,
ağrı-	: ağrımak.	52b/5, 48a/12,
	a.-ur 41a/8	(a. beng) 15a/13, 31a/1
	a.-ya 11a/1	(a. fülful) 40a/4
	a.-sa 2a/1	(a. ħarbağ) 3b/12-13
	a.-r-ısa 6a/4	(a. ħardal) 45b/11
	a.-r 11a/4	(a. ħaşhaş) 31b/11, 6a/13
	a.-rna 35a/11	(a. incir) 12b/13
ağrit-	: ağritmek,ağrı vermek.	(a. gögerde) 44a/11
	a.-ur 55a/6	(a. merhem) 10a/1, 45a/5
ağu	: zehir, ağı.	(a. mürdeseng) 45a/5
	a.-sın (zaĥmuñ a.) 51a/7,13	(a. saçı) 47b/10, 47b/9
	a.-laruñ (a. ziyānın) 50b/12	(a. şandal) 17a/5, 30b/2
ağu kundusı	: aksırık otu, kündüs, çöven.	17b/10, 20a/7
	a. 2a/10	23b/3-6
āh	: ah, yazık.	(a. soğan) 38/1
	ā. 25a/10*	(a. soğanı) 37a/6
āhek	: limon,misket limonu.	(a. sūrincān) 40a/2
	ā. 11b/3, 43b/11	(a. şāf) 6b/11
aĥlat (A.)	: eski tipta, vücutta bulunan	(a. tabağ) 12a/6
	dört temel madde.	(a. türbüd) 40a/6
	a.-ı 18b/30-32	a.-y-ıla 18b/29
aĥşā (A.)	: kalp,mide,karaciğer gibi	a.-ı (ağı) 53b/12
	organlar.	a.-ın (ağın)
	a.-yı 52a-8	(gözüñ a.) 7a/2
aĥşam	: akşam.	(yumurda a.) 43b/1, 45a/7
	a. 14a/2, 27b/8	a.-ına (ağına)
ak-	: akmak.	(yumurda a.) 43b/13
	a.-ar 43b/10	(deve yumurda a.) 35a/7
	a.-sa 9b/10	ākākıyā (Y.) : akasya ağacı.
	a.-a 8b/12	ā. 10b/5, 34b/9, 39a/2
ak	: ak, beyaz.	ākırkarĥā (A.) : pireotu,nezle otu.
	a. 1b/2	° a.2b/5-8, 4a/3, 4b/12, 10b/9-11
	a. (a. ola) 7a/8, 23a/11	11a/9, 11b/11, 32a/11,35b/8,

37b/8, 51b/7,52a/11	a.-ı 12a/3
akıt- : akıtmak.	(ayak a.) 49a/4
a.-alar (akıdalar) 41b/4	a.-ına 12a/4
° akreb (A.) : akrep.	(dil a.) 14b/4
° a. 51b/12, 53b/5	(er a.) 35b/8
(° a. soğmaçlığına) 51a/2	a.-ında 13a/9, 13a/13
(° a. soğıcağ) 50b/9	(dil a.) 12a/12
(° a. zağmına) 54a/6	(° avratuñ a.) 35b/6
aksırt - : aksırtmak.	altı : altı,6.
a.-alar (aksırdalar) 4b/9	a.2b/1, 3a/8, 3b/4, 5a/2
al- : almak.	9b/12, 21a/7, 21b/9, 22a/4
a.-a 2a/9, 8a/2, 36a/8, 37b/5-6	27b/6, 29a/1, 29b/7, 31a/7
a.-alar 2b/11, 6b/1, 8b/3, 10b/7,	33b/6, 34a/3, 38b/13, 39b/5
19a/4, 19b/10, 19b/12, 20a-3,	40a/2-7, 40b/5, 40b/12, 52b/5
22a/12,23a/4, 23a/9, 26b/10	51b/4-5
27b/7, 29a/5, 32a/9,36b/10	altı yüz : altı yüz, 600.
40b/10, 44a/10, 45b/1, 52a/3	a. 48a/13
12b/10, 50b/7	altmış : altmış,60.
<i>a.-up 12a/2, 27b/4, 47b/6</i>	a. 4a/4, 36a/13
° alak : sülük.	altmış iki : altmış iki, 62.
a. 44a/3	a. 35b/1
° alāmet (A.) : iz,işaret,nişan.	altışar : altışar.
a.-leri 41/3	a. 21b/1
aldur- : aldürmak.	altun : altın.
a.-alar 45b/5, 20a/9, 24b/12	a. 44a/10
33a/6, 41b/4, 43b/5-10	° amel (A.) : iş.
ālet (A.) : erkeklik organı.	° a. 19a/2
a.-in (erlik a.) 36a/5	ammā (A.) : ama, fakat, lakin.
alma : elma.	a. 2a/5 ,5b/12-13, 6b/2, 9a/6, 9b/9
a. 5b/13, 6b/9, 12b/8, 17a/6,7	10b/11, 11a/1, 12b/12, 13a/1,
17b/13, 20a/9, 21a/8, 24b,6	18b/5-17-31, 19b/12, 20a/8, 26b/11
29b/12, 30a/2, 30b/3, 54a/6	34b/7,35b/9, 36a/5, 36b/13, 36a/8
(a.tatlusu) 54a/3	37b/11, 40a/8-13, 41b/7 42a/2
alt : alt.	45a/4, 45b/5, 46b/3, 49b/8

- 50b/7, 51a/9, 52a/4, 53a/11
53b/1-6-7-8-13, 54a/5-6
54b/1-4-7-10-11-13, 55a/6
55b/6-12, 56a/3, 55a/7-9, 56a/13
56b/4
- amlac (A.)** : amlaç otu.
krş:emlec
a. 3b/6, 47b/1
- ana** : anne.
a. (a. karnında) 35b/2
a.- sında 35b/1*
- ° anber (A.)** : ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak,yapışkan ve misk gibi kokan kül renginde bir madde
° a. 6a/1, 17a/11, 52b/9
- anberbārīs (Y.)** : kadın tuzluğu.
a. (naḳū° el- a.) 5a/10
- anduz** : andız otu.
a. 24a/10, 31a/13, 32b/4
- anīsūn (F..>Y.)** : anason.
a. 2a/6, 18b/7, 19b/3, 20b/2-13, 21a/4, 22a/4, 23b/1-13, 24a/1-11 27b/4, 28b/13, 39a/11, 40b/13 41a/3
a.-dur 55b/13
- anṭālya** : Antalya.
a. (a. soğanı) 2b/10
- añul añul** : ağır,yavaş,sakin,hafif.
a. 36a/9, 42b/12
- anzurūt (F.)** : göz otu.
a.6b/12, 8a/11, 8b/13, 42a/7-10 42b/4, 43a/5, 46a/10
- ar** : temiz.
- a. (a. ola) 13b/13
- ara** : ara.
a.-sında 2a/14
- ara git-** : karışıklıkta yok ol,telef ol.
a.-eler 48b/2
- arāyīş (F.)** : süsleme.süslenmiş.
ā. otları 45a/8
- ardıç** : ardıç ağacı ve yemişi.
a. ḳozağı 10a/3*
- arı** : arı.
a. (a. balı) 27a/12, 17b/5
- arıḳ** : temiz.pak
a. 48b/4
- arıḳlık** : temizlik
a.-ına (arıḳlığına) 20a/5, 20b/14*
- arıt-** : arıtmak, temizlemek.
a.-ur (arıdur) 4b/10, 8a/10- 11, 14a/3, 53a/2-9-11, 53b/4, 56b/4
a.-a (arıda) 9b/1, 10b/2, 22b/2 32b/12, 38b/4, 53a/1
- arıtıl-** : arıtmak, temizlenmek.
a.-miş 48a/6
- arḳun** :yavaş, ağır, sakın.
a. 12a/5, 43a/1
- armūt (F.)** : armut.
a. 54a/7
- arpa** : arpa.
a. 2a/2, 16b/6, 17a/5, 24b/7, 33b/6
(a. su-y-ıla) 45b/10
(a. unı) 45b/6
(a. unın) 26a/13
- arslan** : arslan.
a. 51a/5
a.nuñ 37b/5

° **artınīsā (Y.)** : devetabanı dibi.

a. 2a/10, 3b/12

artuğrağ : daha fazla, çokça.

a.19b/11, 26b/12

artuğ : fazla.

a. 23a/8, 27a/6

a.-ı 50a/7

a.-dur 53b/13

artur- : artırmak.

a.-ur 17a/15, 36a/10-13, 38a/5,

59a/11, 53b/3, 54b/11, 55b/8,

55a/9,56a/1-3

55b/6-1012

a.-a 35b/11, 36b/4, 37a/2-8

a.-mağ 37a/4

ās (A.) : mersin ağacı ve yemişi.

a. (ḥabbü'l- ā.) 16b/8

(*kuş-ı ā.*) 29b/13*

āsārūn (Y.) : kedi otu.

ā. 3b/4, 5a/4, 24a/1, 25a/13, 33b/4,

40b/13

° **asel** (A.) : bal.

° a. 14a/6, 38b/11, 37a/6, 45a/4

şarāb-ı ° a. 14a/6

° a.-i belādır ° a. 2b/13

° a.-ile 17a/9, 20a/13

° a.-i 20a/3

° **aşfür** (A.) : uspur, yalancı safran.

° a. (° a. çiçeği) 46a/9

(° a. çiçeğin) 46a/6

asla (A.): hiçbir vakit, katiyen.

a. 23b/2*, 37b/11

assı : fayda.

krş. aşşı

a. (a. kılar) 6a/3, 22a/1,43a/4,

(a.kıla) 4a/5, 15b/4, 34a/13,

36a/7

(a.bula) 36b/13

a.-dur 5a/7,6a/13, 9b/9, 10a/2,

15a/2-3-8-12, 15b/13, 16a/4-9-12,

17a/3-12, 17b/7, 18a/2-10, 18b/10,

19a/2-4-10, 20a/3-12, 20b/4, 21a/5,

22a/7-10, 22b/1, 23a/10, 23b/10-

11,24a/9-13, 24b/3, 25a/1-5-6-12,

25b/3-6-12, 26a/3-6-8-13, 28b/11-

12, 29a/3-12, 29b/2-5-9, 30a/4,

30b/4-5, 31b/3-9, 32a/1, 32b/7-12

33a/7-11, 33b/2-8-9, 34a/11-13,

34b/4, 35a/1-2-4, 35b/2, 38b/4-12,

39a/9, 39b/8, 40a/1, 40b/2-11,

41b/12,45a/5, 46b/7, 49a/4, 49b/6,

50b/9-10, 51a/2-5-9, 51b/3-9,

53a/6-7-8, 53b/1-3-4-5-8-12, 54a/1-

6-11-12, 55a/3-6-8-9-13, 55b/1-5-

6-9-10-13, 56a/1-3-6

aşşı : fayda.

krş. assı

a. (a.kılar) 39a/3

a.-dur 17a/8, 20a/7-1023a/3,

24a/1026b/8, 27a/3ü 29a/9, 30b/7,

51a/6

aşa : aşırı, aşkın, fazla.

a. 5b/7, 10a/5, 20a/2,27b/8,

28b/642b-3-6-8, 43b/2

aşağa : aşağı.

a.-dan 31a/11

aşağarağ : daha aşağıya.

a.33a/9

aşıl- : aşılmak, dozu artırmak.

a.-maya 18b/4

aşıla- : aşılacak.

a.-yalar 25b/6

aşırı : fazla, sonra.

a. (gün a. ısıtmaya) 4a/6

at- : atmak.

a.-ınca 20b/13

at : at.

a.-dan 50b/1

āteş (F.) : od, hararet.

ā.-i 37a/7

ā.-den 37a/8

āteş-i parsī (F.) : karakabarcık ‘yanık kara’

denilen bir yara.

ā. 43b/3

āvāz (F.) : ses, sedâ.

a.-ı 14a/3

° avrat (A.) : kadın

° a. 35/2

° a.-uñ 33b/10, 35b/6, 44a/5

° a.-a 35a-1, 35b/7

° a.-da 33b/12, 33b/10

avuç : avuç.

a. (bir a.) 3b/12

(birer a) 30a/10

(bir a. kerefs) 20b/6

ay : yılın on iki bölümünden her biri.

a.33b/6

a.-uñ 40a/13

a.-dan 40b/11

ayağ : ayak.

a. 48b/7, 49a/5

a.-ına (ayağına) 53b/3

ayāric (Y.) : ilaç olarak kullanılan bir

grup macuna verilen genel ad.

a. 2a/13, 2b/6, 5a/3, 39a/4, 45a/11,
46b/3

ayır- : ayırmak.

a.-alar 6a/9

a.-up 2a/3, 14a/3

ayırta- : ayıklamak.

a.-yalar 23a/4

ayran : ayran

a. birle 20b/7

a.-dan 20b/10-11

ayru : ayrı.

a. 7b/2, 39b/2-11, 46a/9

a. ayru 2a/11

ayruğ : ayrı, farklı.

a.36b/8, 53b/13

a.-ın (ayruğın) 39a/6

a. nesneden 50b/1

ayva : ayva.

a.5b/13, 13a/11, 15a/6, 15b/6,

16b/12, 17a/1-11, 20a/1-5-9, 22b/1-
2-8-9, 26b/10, 29a/12, 29b/3, 49a/6

(a. şatlusu) 54b/1

a.-nuñ (a. suyn) 19b/10

a.-yı 22b/10

a.-dan 22b/3

az : az, yetersiz.

a. 4a/1, 41b/5, 42a/3

a.-dur 53b/1

az- : azmak, kontrolden çıkmak.

a.-miş 23a/12

azcuğ : çok az.

a. 20b/10

- azgün (?) :** (tatlı b.) 36b/1, 45a/2, 6a/13,
a.38a/8, 46a/5-8-11 32a/3, 45b/10
- azıt- :** çoğaltmak. (b. yağı) 21b/12, 40a/7, 48a/9
a.-ur (azıdur) 47a/13 (b. yağın) 52a/4, 48b/2
- °azīm (A.) :** büyük, çok, fazla. (acı b. yağı) 9a/10
° a. 2b/4, 3b/3-11, 4a/5, 13b/9- (acı b. yağın) 9a/3
12, 14a/5, 18b/11, 20a/6, 20b/11, (acı b. yağına 8b/11
23b/5-7-10, 25a/6, 25b/3, 26b/5, (acı b. yağında) 9b/5
28a/3, 30a/4, 33a/11, 34b/8, 35a/1,
- bādincān (F.) :** patlıcan.
b. 54b/12
- bağa :** sinir otu.
b. 30b/5, 30b/8
(b. yaprağı) 16a/8, 31a/3
- bağanūs (F.) :** sedef otu.
b. 5b/11, 9b/5, 21b/7, 25b/9,
26a/10, 27a/2, 27a/8, 27b/2, 28a/1
(kuru b.) 49b/7
(b. suyu) 2b/3
- B**
- babadya (F.) :** papatya.
krş. bābūnec
b. çiçeği 5b/11
- bābūnec (F.) :** papatya.
krş. babadya
b. 1b/10, 5b/11, 33a/7, 47a/1, 50a/5
b. -i 34a/5
- ba°de (A.) :** sonra.
b. 2a/2-3
- bāde (F.) :** içilecek şey.
b.-yi 45a/4
- bādem (F.) :** badem.
b. (eridilmiş b.) 11a/5, 13a/11,
14a/5, 55b/656b/2-11
(acı b.) 46a/8, 49b/6
- bağır :** bağır, karaciğer.
b. 20b/4, 21b/5, 23a/10, 23b/3,
23b/4-5, 23b/7, 23b/9-10, 24a/4,
24a/9, 24a/13, 25a/12, 25b/12,
26a/4, 54a/11
(b. sayrulığı) 23b/8*
(b. şişine) 24a/10*
(b. za° iflîğına) 25b/11*, 41b/12
b. - a 25b/6, 53b/10, 54a/2
b. - da 2a/12*, 20a/12, 42b/9
b. - ina 24b/10
- bağırsak :** bağırsak.
b. - ı 28a/9
b. - dan 27a/7, 27a/18
b. - lardağı 50b/11

bağla- : bağlamak, tutmak, durmak.İshali
durdurmak.

b. - r (karın b.) 19b/2, 22b/10,
29a/8, 30a/1, 54a/9, 54b/10

b. - ya 43b/10-11, 4a/1

b. - a 30b/11

bahak (A.) : abraşlık hastalığı.

b. 45a/8, 45a/8

(b.-ı dūķū) 32a/9

(kara b.) 45b/3, 45b/3*

bağş (A.) : bölüm, kısım.

b. 3b/7, 4b/3, 7a/5, 13b/6, 18/8,
27b/4, 30a/11

b. - da 18a/5, 30a/11

b. - ında 3b/7

b. -ından 7a/5, 27b/4

bağla : bakla.

b. 13b/12, 14b/4, 54b/5

(b. um) 45b/7-10, 46a/11

bağsımāt : peksimet.

b. 29a/12

bal : bal.

b. 2b/11, 3a/4, 3b/8, 8a/10, 28b/3-
10, 9b/10-11-13, 15b/10, 16a/3,
17b/6, 18a/6-13, 19b/12, 21b/3,
21b/13, 22b/, 23a/1, 23b/2, 24a/7,
24b/2, 25b/11, 26a/2, 26a/8, 26b/4,
26b/10, 27a/2, 27b/4-12, 28a/6,
28a/13, 28b/ 10, 29a/5,
32a/11, 32b/1-5, 35a/10, 36a/6,
36a/9, 36b/12, 37a/13, 37b/4,
38a/11, 39b/5, 41a/7, 42b/5,
45a/11, 46b/4, 50b/13, 51a4,51a/8,
52a/13, 53b/6, 55b/5, 54b/5, 54b/1

(b. mumı) 42a/1

(b. suyu) 13a/6

(b. suyun) 9a/1

(b. şuyına) 13a/1

(cülāb b.) 3a/12

(b. merhemidür) 43a/4

b.-ı 27b/2

(arı b.-ı) 17b/5, 27a/12

b. - ıla 6b/8, 12a/11, 13b/8

b. - la 21a/2, 22b/11, 47b/8

b. - ın 13a/3, 18a/7

b. - a 2b/11-12, 3b/8, 5a/5, 6b/1,
8a/9, 10a/4, 11b/13, 12a/7, 14b/2,

15a/1, 16b/13, 18b/6, 21b/9,

24a/12, 26a/12, 27b/6, 29b/2,

30a/10, 30b/9, 33b/5, 34a/9, 36a/3,

36a/9, 40a/7, 42b/3, 43a/5, 45a/8,

51b/2, 51b/8,

baldur : bacağı dizden ayak bileğine
kadar olan kısmı.

b. - da 43b/4

balğam (Y.) : balgam, eski tıp anlayışına
göre bünyeyi meydana getiren dört
unsurdan biri.

b. 13a/13, 14a/5, 14b/3-10, 13b/9,
19a/5-7, 33b/7, 50b/11

(b. ısıtmasına) 55b/1, 56a/4

b. - ı 14a/11, 21a/3, 40b/11, 55a/10,
55a/12, 55b/11

b. 18b/3-19-23, 40/12

b.-ı 5a/1, 14a/2

b. - dan 1b/3, 28a/9, 22b/2, 40a/1,
46b/2, 55b/2

b. - dandur 39a/9

balgāmī (Y.) : *balgama ait, balgamla ilgili.*

b. 18b/2

balık : balık.

b. 36a/7

b. - dur 37b/11

baraş (A.) : vücutta yer yer beyaz ve alaca lekeler meydana getiren ve tedavisi mümkün olmayan bir hastalık, abraşlık hastalığı.

b.- a 45a/13

b.-lara 43a/11

bārid (A.) : soğuk.

b. 6a/12, 22b/1

barmağ : parmak.

b. 2a/14, 5a/13

(b. ucı) 43b/7

(b. ucına) 43b/8

b. - ları 49b/1

ba°rū'l- ġar (?) :

b. 6b/2

basalığūn (Y.) : sütlügen.

b. (merhem-i b.) 10a/5

basilik (Y.) : şah damarı.

b. (b. tamarından) 20a/8

baş : I. kafa, ser,baş.

b. 2a/1, 2b/4, 42a/8, 52b/12, 44a/4*

55b/6

(b. ağrısı) 4b/5-16-3-9

(b. ağrısına) 1b/6-12, 2a/9,

4b/13, 6a/12,

(b. etin) 42a/6

(b. °illetlerine) 1b/2

b. - a 2a/4, 4b/5, 4b/8, 29a/5, 44a/6,

44a/6-8, 50b/4, 50b/7-8, 53a/1

b. - da 44a/4, 44a/7

b. - dan 5a/6, 15a/2, 52b/11

b. - ın 8b/10, 9a/4-5, 53a/1

b. - ını 4a/1

b. - ına 2b/13, 1b/8-9-12, 2a/1,

4a/1, 6b/2, 5a/2, 7b/10 44a/7

b. - larına 1b/10

baş : II. bir uçlarından biri.

b.- ın (semüz kıbın b.) 48a/6, 9b/10

baş : III. çıban, yara

b. 8b/12, 42a/6, 43b/7, 44a/7,

40a/11

(b. izi) 44a/10

b.- ı (kuru b.) 42a/13

b.-ı (iyelik) (baş b.-ı) 44a/4*

b.-in (baş b.) 44a/6-8

b.-ına (bögrek b.) 31b/4-9, 33a/10

(kısıq b.) 30a/11

(kavuk b.) 31b/4-9

(kavuk bögrek b.) 32a/2

(öyken b.) 15a/2

b. - lar 10a/2, 42a/6, 44a/4, 8a/10, 44a/2

b. - lara 43b/5, 45a/5

b. - lardan 8a/11, 42b/2

b. - lardur 43b/4

bāşed (F.) : olur, ola.

b. 26b/1

batır- : batırmak.

b. - alar 55a/2

bāzāverd (F.) : kenger tohumu.

b. 41a/4

bāzerūc (A.) : bir tür fesleğen.

c. (toğm - ı b.) 17b/2, 18a/5

ba°zı (F.) : bazı, birkaç, bir kısım.

b. 4a/2

bāzrenbū (A.):kovan otu, oğul otu, melisa.

krş:bazrenbuyā

b. 17b/6, 18b/4-5

bāzrenbūya (A.) : kovan otu, oğul otu,
melisa.

krş:bazrenbū

b. 18a/3

bāzrenbūya (A.) : kovan otu, oğul
otu,melisa.

krş:bazrenbū,bazrenbūyā

b. 6b/9

(toħm -ı b.)17b/3

bay : zengin.

b.-dur 53a/11

bazı (F.) : pazı.

b. 31a/9

becid (A.) : sık sık, sürekli, çabuk,
acele, derhal.

b. 2a/4, 3b/3, 9b/8, 23b/5, 28b/5,

37b/5, 39b/9, 45a/12

behmen (A.) : kuduz otu.

b. (ağ b.) 17b/11, 18a/4, 18b/1,

48a/2, 52b/5

(kızıl b.) 17b/11, 18a/4, 18b/1,

52b/5

b. - ler 6b/9, 17b/4, 36b/5, 36b/5,

38a/6

bekle- : korumak.

b.-ye 50a/2

bel : bel.

b. - ine 39b/9

belādur (F.) : beladır ağacı.

b. 14a/6

b. (b. balın)13a/3

belile (F.) : belile otu.

b. 5a/5, 21b/11, 22a/222b/13,

33b/12, 47b/15

belileç (F.) : bkn. belile

b. 5a/2, 25b/11

belki : belki.

krş:belkim

b. 28a/7

belkim :belki.

krş:belki

b. 26b/12

bellüt (A.) : pelit, meşe ağacı.

b. 22a/9, 29a/13, 30a/9, 32b/9,

35a/3

(b. – unı) 32a/13

belür- : belirlemek, ortaya çıkmak.

b. - e 41b/3

benç (A.) : bengilik otu

b. 25b/7, 27a/10, 34b/10

benefşe (F.) : menekşe

b. 2a/2, 4b/2, 5b/8, 5b/12, 6b/4,

13a/9-11, 14a/3, 14a/7,14b/6,

15a/9, 15b/5-7, 27a/5, 28b/12,

28a/8, 31b/13, 32a/6

(b. yağın) 4b/6

(kuru b.) 45b/9, 46/1

benemşük : bir tür ot.

b. 5b/4, 36b/1, 37a/11, 48a/3

b. yağı 36a/2

beng (F.) : afyon gibi uyuşturucu ve

keyif verici “ban” denilen bir bitki

ve bunun tohumu.

- b. 2b/5, 14a/4
(ağ b.) 15a/13, 16b/3, 25b/13,
27b/3, 28a/5, 29b/1-6, 31a/1,
31b/7-21 32a/3, 33a/12, 34a/2,
35a/10, 41a/2
(b. toğmı) 1b/12
b. - dür 55a/8
- beñiz** : beniz, çehre.
b. 2a/5, 3b/2
b. - i 18a/3, 19b/2, 23a/11, 55b/11,
23a/3
- beñize-** : benzemek.
b. - r 31a/11
- berāber (F.)** : birlikte bir arada.
b. 2a/11, 4b/12, 5a/4, 5b/5, 6b/1,
6b/9, 7a/4, 7b/7-9, 9a/1, 10a/13,
10b/3, 10b/6, 11a/10, 11a/12,
11b/1, 11b/11, 12a/3, 12a/10,
13b/2, 14a/1-3, 14b/3, 15b/12,
16a/11, 13b/10, 16b/8, 17a/5, 17b/4,
18a/5, 20b/13, 21b/12, 22a/9,
23a/1, 25a/11, 26a/2, 26b/10, 27a/2,
27b/4, 27b/12, 30a/5, 34b/6, 34b/9,
34b/13, 39a/3, 41b/6, 42a/8, 42b/1,
44a/12, 45a/1-10, 45b/1-11, 46a/1-
8, 47a/7, 47b/548b/5, 49b/7, 51b/8-
-11, 53a/3
- berelen-**: yaralanmak.
b. - mişe 50a/11
- berkit-** : sağlamlaştırmak.
b.-ür (berkidür) 47a/13, 52b/2
b. - e (berkide) 10b/3, 10b/4, 11a/8
- bernek** : ipek hammaddesi.
b. 31a/11, 21b/2
- (b. kâbili) 31a/9
- berpehen (F.)** : semizotu.
b. 11a/4*, 11a/5
- besbāse (A.)** : küçük hindistan cevizi.
b. 2a/8, 3b/5
- besfāyic (A.)** : çiyen otu.
b.3a/3-8, 5a/3, 18b/6, 28b/8, 38b/5,
39b/4, 44b/7
- beslen-** : beslenmek.
b.-miş 54b/5
- besre** : bir tür küçük sivilce.
b. 7b/11
- bevāsır (A.)** : basurlar.
b. 21b/10, 33b/12, 34a/4, 34a/5*,
34b/4-8, 34b/5*-8*, 35a/8-12,
55a/1
b.-ı 33b/10
b. - dan 32b/13, 33b/9
- bevl (A.)** : idrar.
b. 32a/12
- beyān (A.)** : açıklama, bildirme.
b. itmiş 17a/12
- beyaz (A.)** : beyaz, ak.
b. 2a/9
(b. gül) 9a/4
- beyni** : beyin.
b. 50b/6
b.-si (serçe b.) 38a/4
- bezr (A.)** : tohum, tane.
b. 14a/2, 15b/2-6
- bırağ-** : bırakmak.
b. - a (bırağa) 22a/10,
27b/11, 30b/10, 39a/1

b.- alar (bırağalar) 3a/10, 27b/8,
29a/5
bil- : *bilmek*.
b. 17a/9-20
bile : beraber, birlikte.
b. 7b/10
b. meye 8a/1, 40a/10, 50b/5
billāhi (A.) : Allah için.
b. 12a/11
biñ : bin,1000.
b. 6a/7
bī - nazīr (A.) : benzersiz, eşsiz.
b. 38a/5
biñ iki yüz : bin iki yüz,1200.
b. 28a/13
bir : I. bir,belgisiz sıfat.
b. 1b/6-9, 2a1-8-12, 2a/2-3, 3a/1-9,
4b/6-9, 5a/13, 5b/2, 6a/3, 6a/10,
6b/5-8, 7a/2, 7b/6-7-8-12, 8a/6-7,
8b/4-12, 9a/2, 9b/3-12, 10b/2-4-8-
9, 11a/6, 11a/8, 11a/10, 11b/3,
12a/1-8-12, 12b/4, 13a/2-12, 13b/3-
4, 14a/11, 14a/3,14b/5-10, 15a/2,
15b/10-13, 18a/9, 18b/5-32, 19a/7,
19b/1, 20a/1, 21a/2-13, 21b/10,
22a/1, 23a/1-8, 23b/7, 24a/12,
24b/7-8, 25b/12, 26b/8-13, 27a/12-
7, 27b/627b/9-11, 28b/3-5, 29a/7,
31a/8-10, 32a/1-7, 32b/2-6, 33a/5,
33b/11, 34a/11, 34b/8-10, 35a/2-4-
12, 35b/2-6-9-11, 36a/4-5, 36b/9,
38a/1-5, 38b/12, 39a/1-8, 39b/5,
41a/12, 41b/2, 43a/10, 43b/3-7-10,
44b/5, 45b/9-11, 46a/9, 46b/7-10-

13, 47a/3-6-13, 47b/9, 47b/10,
48a/4-5-7-11, 48b/3-7-9, 49a/3-9-
13, 49b/1250a/1-11, 50b/1, 51a/2-7,
51b/9-12, 52a/7, 52b/1-7-11, 53a/2,
55a/1-5
bir : II. sayı sıfatı, bir, 1.
b.1b/4-5, 2a/7-10-13, 2b/1, 3a/3-4-
9-10-11-12, 3b/7-12, 4a/8-9-10-12,
4b/9, 5a/1-5-8-12, 7a/5, 6a/7, 6b/5-
6-13, 7b/5, 8a/8-13, 8b/1-7, 9b/4-7,
10a/10, 10b/1-9, 11b/6-7, 12a/8,
12b/6, 13b/8, 14a/3, 14b/2-6-8,
15a/1-10, 15b/7, 16a/7, 16b/1-3-13,
17a/5-6-11-12, 17a/2, 17b/6-13,
18a/1-15-13, 18b/8-12-13, 18b/3-4-
5-8-10-11, 19a/1-3-6-7-9-11-12,
19b/1-10-11-13, 20a/5, 20b/2-3-6-
8-10, 21a1-11-12, 21b/12, 23a/6-7,
23b/2, 24a/2-3-7, 24b/12, 25a/2-3-
4-5-8-10, 25b/2-5-11, 26a/3-4-5,
26b/3-11, 27a/6, 27b/4-5-6-13,
29a/10-12, 29b/2-3-8-11-12, 30a/2-
3-11-12, 30b/1, 31a/3-4, 31b/1-7-8-
13, 32a/1, 32b/11, 33a/3-13, 33b/1,
33b/5-6, 34a/3-4, 35a/7-10, 35b/3-
5-10, 36a/9-11, 37a/1-5, 36b/12,
37b/1-12, 38a/1, 38b/7-10-11-13,
39a/4-5-7-10-12, 39b/1-4-5-6-10,
40a/5, 40b/8-10-11, 41a/5-6-7,
41b/1-2, 42a/1-2, 42b/2-3-6-11,
43a/8, 44a/9, 44a/12, 44b/3-8-12,
45a/11, 45b/12, 46a/1, 46a/7,
46b/3-5-6, 47a/2, 47b/1-6, 48a/6,
48b/6-10, 49a/9, 49b/1, 50b/2-3,

51a/1-10, 52a/2-11, 52b/8-9, 54b/8,
27b/8, 28a/6-8-12, 28b/1-2
b.-i (iy.)
b. - n 13a/13, 13b/12, *14b/5*,
30a/7, 22b/12
b. - ne 41b/9
b. - nden 6b/2
b. - sin 50a/7

bir : III. aynı.
b. - dür 34b/11

birbiri : birbirini.
b. 1b/5
b. - ne 3b/9, 27b/7, 38a/13, 42b/1,
48b/2
b. - den 53a/8

birer : birer.
b. *2a/3*, *6b/10*, *14b/5*, 18a/11,
20b/7, 21a/8, 23b/2, 26b/6,
25b/11, 28a/11, 29b/12, 30a/5-10
31a/3-4-6, 34a/2, 37a/4, *37a/10*
41a/1, 42a/1, 50a/12, 52a/1

birez : biraz.
2a/1-2-7, 5b/5-6, 6b/1, 7b/12, 8b/5-
56-7, 9a/3, 9b/1-6, 15a/10, 19b/11,
23a/8, 23b/3-4, 27a/5, 27b/7, 30b/5,
30b/8, 32a/10, 36a/4, 38a/2, 38b/2,
40b/7, 41b/10, *42a/2*, 43a/1, 43b/8,
44a/1-13, 44b/1-10, 47a/10, 47b/4,
49b/3, 50a/3, 50b/6-8

birezçük : birazcık.
b. 7a/1, 11b/11, 12a/3

birinç : pirinç.
b. *25b/1*, 31a/6, 48a/7,
(südlü b.) 54b/10

birkaç : birkaç.
b. 2a/4, 3b/9, 7b/12, 8a/3, 8b/8,
9a/1-6, 9b/1, 11a/4, 12a/13, 12b/3,
18b/12-30, 23b/5, 24b/13, 25b/5,
30a/5, 33b/10, 41b/9, 44a/8, 44b/12

birle : ile, birlikte, vasıtasıyla.
b. 2a/1-7, 2b/11, 3a/4-9-12-13,
3b/9, 4a/10, 5a/2-9-10, 5b/2-9,
6b/5-6-9. 7a/1-4-6, 7b/9-11, 8a/6-
9-13, 8b/2-6-7, 9b/1-2-11, 10a/3-
11, 10b/-13, 11a/2-3-7-11-12,
11b/1, 12a/13, 12b/1-3-8-9-11-12,
13a/4-5-6, 13b/3, 14a/4-9-10,
14b/7-9, 15b/3-4-6-8-12, 16a/3-4-
8-9, 16b/5-9, 17a/1-3-7-11-12,
17b/5-6-13, 18a/1-6, 18b/7-9,
19a/1-9-13, 19b/7, 20a/1-11, 20b/3-
4-7, 21b/3-12-13, 21a/5, 21a/8-9-
13, 22b/2-3-4-8, 23a/1-7-8-10,
23b/2-4-7-9, 24a/4-7-8, 24b/2-4-6-
7-8-10-11, 25a/2-4-7-9-11, 26a/2-
6-7-8, 26b/4-7-10-13, 27a/2-3-6-7,
27b/8, 27b/13, 28a/1-3-6-12, 28b/4-
10, 29a/2-6-7-11-12, 29b/8,
29b/10-12-13, 30a/2-3-6-11, 30b/3-
4, 31a/3-4-8-9, 31b/1-7, 32a/6-9-
11, 32b/5-11-12, 33a/3-8-9-13,
33b/1-2, 34a/5-8, 34b/2-6, 35a/3-
11, 35b/5, 36a/3-4-9-11-13, 36b/12,
37b/1-3-4-8-11, 37a/1-13, 38a/3-
11, 38b/2-7-8-11, 39b/5-7-8-12,
39a/3-7, 40a/7-9-12, 41a/2-4-7,
41b/1-2-8-9-10, 42a/2-4-10, 42b/5-
6, 43a/4-8-9-11-10-11-13, 43a/11,

- 43b/3-7, 44a/4-6-13, 44b/1-2-4-8,
45a/2, 45b/2-8-9, 46a/1-2-6-9-10-
13, 46b/1-4-10-11, 47a/1-4-5-7-9-
12, 47b/1-3-10-11, 48a/1-3-4-6-8-
13, 48b/2-8-9-11, 49a/1-6, 49b/4,
49b/2-4-8, 50a/1-3-5, 50b/3-5-7-9-
13, 51a/1-4-12, 51b/2/12, 52a/1-6-
13, 52b/3-7-9, 53a/4-12, 53b/2-6-
11, 54a/12, 54b/5-8-12-13, 55a/2-9,
55b/2-5, 56b/5, 56a/11
- biş** : beş.
b. 4a3-9, 3b/4, 4b/2, 6a/4-6, 6b/5,
7a/13, 8a/5-11, 9b/13, 10a/3-4-11,
11b/4, 13a/11, *14a/3*, 14a/2-3,
14b/1-11-13, 16a/5-13, 16b/12,
18b/5, *18b/15*, 21a/9, 22a/5, 22b/5-
8, 23a/5, 24a/ 6, 25a/8, 26a/11,
26b/6, *27b/2*, 28b/8-10, 29a/2,
29b/1, 30b/7, 31a/11-13, 32a/3-13,
32b/1-2-4, 35a/9, 36a/3-4, 36b/5,
37a/1, 37b/13, 38a/8, 38b/13,
40a/6, 41b/13, 44b/4-6-9, 46a/11,
47a/8, 47b/5, 48a/9-10, 51a/10,
51b/13
- biş-** : pişmek.
b. - e 22b/3, 37a/6-10, 53a/6
b. - miş 22b/3, 22b/7, 26a/11,
34a/7, 35a/10, 55a/12
- bişer** : beşer.
b. *5a/4*, *14b/3*, 15b/6, *18b/1*, 24a/6,
29a/10, 29b/7, 30b/11, 31a/1-12,
33a/1, 36a/2, 36b/5, 37a/3-4, 38a/7,
38b/6, 40b/4, 41a/4, 42b/5, 44a/3,
45a/6, 47b/6-11, 52a/10-12, 52b/3-
6
- bişür-** : pişirmek.
b.-e 48b/10*
b. - eler 6b/6, 15b/1, 18b/6-8,
22b/3, 22b/4, 22b/11, 34a/5-8-12,
38a/3, 40b/1, 42a/4-12, 47a/1,
47a/7, 47b/10, 48a/8, 49b/2, 50b/5,
53a/12, 53b/9, 54b/8-13, 55a/2,
55b/11
b.-üp 18b/30
- biş yüz** : beş yüz,500.
b. 15b/1
- bit-** : I. *yetişmek*.
b.-er 2a/10
- bit-** : II. *bitmek, tükenmek*.
b.-ivire 18b/17
- bitür-** : bitirmek,sona erdirmek.
b.-e 42a/6, 42a/8, 44a/2, 47a/3
b. - ür 8a/10, *18b/22-28*, *45a/7*,
46b/13
b. - mek *10a/1*, 10a/5
- biz** : bez.
b. 3a/9, 20a/1, 23b/4, 29a/7, 34a/9,
43a/10, 52b/7
b.-ile 37a/7
b.-e 27b/7, *27b/6*
b. - den 47a/2
- boğaz** : boğaz.
b. 11b/2, 13a/2, 14b/10, 55a/6
(b. şışı)12b/7
(b. sayrılığına) 15b/13
(*b. sayrılığı*) *5b/12*
b.-ı 14a/3

b. - na 11b/8, 12b/2, 13a/3
borsuğ : porsuk.
b. 40a/9, 40b/1
borsuk : porsuk.
b. 43b/7*
boynuz : boynuz.
b. - ı 26a/2
boz- : bozmak.
b. - ar 8a/10
bögrek : böbrek.
b. 29a/3, 29a/4, 31b/4-9, 32a/2,
33a/7, 33a/10, 36a/11, 56a/7
(sığır b. yağı) 10a/6
b. -i 53b/11
b. - de 33a/5, 33a/6*
böy : bir tür zehirli ve iri örümcek.
b. 53b/4, 51b/12
bu : işaret sıfatı.
b. 1b/8-10-11, 2a/6-10, 2b/12, 3a/5-
13, 3b/8, 6b/11, 7a/4-5-12, 7b/5,
8a/3, 8b/3-10, 9a/2-4-5, 9b/13,
10a/1, 11a/11, 11b/13, 12a/4-6,
12b/10-12, 13a/9, 14b/5-10,
14b/4, 15b/2-6-11, 16b/7, 17a/2,
17a/8, 18a/8, 18b/2, 18b/7-22-32,
19b/7, 20a/1-6-10, 20b/7-10-11,
21a/9, 22a/12, 22b/4, 22b/11, 23a/1-
8, 23b/2*, 23b/5-10-11, 24a/7-9,
24b/10, 24b/13, 25a/4, 25a/5,
25a/10, 25b/10, 26a/6, 26b/10-11-2,
27a/3, 28a/12, 29a/6, 29b/5-13,
30a/9-10-13, 30b/8-10, 31b/2-8,
32a/12, 32b/6, 33b/5-8-10, 34b/11,
35a/11, 35b/6, 36a/2, 37a/7, 37a/13,

37b/1-9, 36b/3, 38b/9, 39a/1-7,
39b/2-6-12, 40a/13, 41a/1-2,
42a/11, 42b/8, 43a/4-10, 43b/13,
44a/1-8, 45a/7-10, 45a/6, 45b/3-5,
46b/5-6-7-9, 47a/1-9-10, 47b/4,
47b/12, 48a/4-5-10, 48b/3, 49a/2,
50b/6-7, 51a/8, 50a/13, 53a/4
bu : işaret zamiri.
b. 1b/6, 14a/2, 17a/9-18,
18b/1-4
b. - dur 2a/2, 2b/4, 5a/10, 12a/8,
14a/5, 15b/4, 17b/7, 19b/1, 20a/7, 21a/13,
2b/10, 22a/12, 22b/9, 24a/13, 25b/12,
26b/4-13, 27a/1-7, 27b/1-11, 28b/5, 30b/4,
323a/1, 32b/2-6, 33b/11, 34a/4-6-7-8,
34b/8, 35a/1-2-4-12, 35b/1-6, 38a/5, 41a/9,
43b/10, 46a/4, 46b/12, 47a/13, 47b/9,
48a/2-11, 48b/3-7-9, 49a/3-13, 49b/5-11,
50a/4-8-9-11, 51a/13, 52b/1-4-11, 53a/2,
54a/1, 55b/2
b. - nı 14a/10, 8a/4, 7b/10,
17a/11
b.-nuñ - ıla 49b/3
b. - ña 17a/9-11, 30b/5,
b. - ndan 9b/6, 37a/12
bular : bunlar.
b. - uñ 11b/12, 16b/8, 20b/7, 5b/8-
10, 6a/8, 48b/5, 10b/1
b. - ı 27b/10
b.-a 49a/6
b. - dan 10b/1, 21a/1, 50a/6
bunlar : bunlar.
b.-uñ 10b/1
b. - ı 9a/1, 27b/5

buçuk : yarım.

b. 1b/5, 2b/1-7, 4a/3-4, 4b/6, 5a/1-2, 6b/2-13, 7a/11, 7b/1, 8a/8-13, 9a/9, 14b/3, 14b/8, 16a/3-6, 16b/1, 17b/5, 18b/10, 18b/13, 19a/6-12, 19b/11, 20b/1-8-10, 21a/11, 23a/6, 24a/2, 25a/3-4-8, 26a/3-4-5, 26b/3, 27a/5, 28a/11, 28b/1-3-13, 29a/10, 29b/3-7-11, 30a/2-12, 32a/9, 33a/2, 34a/4, 35b/4, 36a/4-12, 39b/1-7-13, 40a/5, 40b/6-13, 42a/4, 43a/8, 43b/1, 46a/11-12, 46b/5, 47b/5-6, 48a/6, 51a/1, 52b/8

buçukar : yarımşar.

b. 17a/8

buğ : buğu, buhar.

b. - ına 8b/10

buğday : buğday.

b. 37a/3, 48a/7,

b. -ı 48b/1

b. -dan 53a/6

b. -uñ 22b/13

buğur : bundan sonra,şimdi bu kez, bu defa.

b. 53a/4

buğār (A.) : buğu, buhar.

b. - na 9a/4-6,

(şu b.) 9b/1

buğūr (A.) : tütsü.

b. 13b/8, 41a/12, 41b/10

buğūr - ı meryem (A.) :devetabanı bitkisi.

b. 3b/11

buçığar : yarımşar.

b. 25b/1, 27b/13, 28a/2, 29b/11, 31a/7, 34a/2, 39a/4, 39b/11, 46b/ 9, 25a/2

bul- : bulmak.

b.-a 16a/3-6, 36b/13, 37a/2-12
(ferah b.) 3b/3

(şihhat b.) 3b/1, 30b/1

b. - alar 35b/9

b.-inca 2a/3

bula- : karıştırmak, bulamak.

b. - ya 8a/6, 9a/2

bulan- : bulanmak.

b.-a (göñül b.) 26b/8

b.-mağına (göñül b.) 21a/6

bulaşdur- : bulaştırmak.

b. - up 7b/6

b. - a 7b/12

b. - alar 43b/13

bulğur : bulgur.

b. 6a/7

bulan- : bulanmak.

b.-mağı 21a/6

bulun- : bulunmak, elde etmek.

b. - ursa 37a/11

b.- maya 16b/4

b. - mazsa 10b/13, 40b/1

bunduğ (F.) : fındık.

b. 25b/11

buñla- : sızlamak.

b.-ya 10a/13

bur- : sancılanmak.

b.-mağına (ğarın b.) 54b/4

burçağ : burçak.

b. unı 14b/13

būraq (A.) : kuyumculukta kullanılan
tuza benzer bir madde.

b. 4b/12

būre (F.) : boraks, yoğunlaşmış bir
borik asitten türeyen sodyum tuzu.

b. 7a/3 9b/1, 9b/13, 10b/12, 14b/8,
21b/8, 25a/11, 26a/10, 28a/8,
28a/11, 32a/11, 44b/3, 46a/8,
46b/8, 48b/5

(kızıl b.) 21b/8

(büre - yi ħabbe) 7b/4, 8a/8

büre - yi ermenī (F.) : ermeni kili olarak
da adlandırılan bir tür
boraks.

b. 7b/1, 8b/13

burun : burun.

b. 7b/11, 8a/1

(b. deliginden) 2a/8

(b. otları) 7b/3

(b. kanamağ otları) 7b/3

b. a 7b/5, 7b/8

b. -ı 8a/6

b.-dadur 43b/2

b. - ına 2a/12, 3a/1 3a/2, 4a/1,
4b/13, 7b/6, 7b/9, 7b/11, 7b/12,
8a/3-7-9

b. - ından 8a/4

b. - ıla 7b/10

butum (A.) : menengiç ağacı ve meyvesi,
çitlenbik.

b. 44a/3

būy (F.) : koku.

b. 37a/3, 52b/12

b. - ı 45b/9

būyā (F.) : meyan.

b. 14a/5

(kızıl b.) 2a/11, 23b/13

b. - nuñ (kızıl b.) 45b/1

b.-dur 47b/10

buyān : meyan.

b. 14a/2, 14a/6, 15b/5, 16b/11-13,
18b/5

b. dibi 18b/7

b. yaprağı 48b/8

buzeydān (F.) : itkasarı, tilki taşığı.

b. 35b/12, 38a/9, 39a/4-10, 40a/2

buzūrī (F.) : bir tür şurup

b. 42a/2

büre : püre.

etmek b. - si 52b/13

büreng (F.) : bir tür bitki.

b. - i kabili 12b/5

būssez (A.) : mercan kökü.

b. 16a/13, 17b/3, 17b/10, 18a/11,
30b/11

büyük : büyük.

b. 45a/4

C

Cālyunus (k.a.): Galen; Milāttan

sonra 130-200 yılları ara-

sında yaşamış, çeşitli has-

talıklar hakkında görüşle-

ri ve tedavi usulleri ile

ünlü eski Yunan hekimi.

C. 17a/10

- cānavar (F.)** : zararlı hayvan.
 c. 7a/8
 (c. ısırdığına) 51b/9
 c. - lara 50b/10
- cāvşīr (A.)** : çavşir otu ve bundan elde edilen zamk.
 c. 2b/2, 27a/11, 28a/2,28a/10,35b/3, 39a/5, 51b/1
 c. - i 39a/6
 c. - den 39a/6
- cerāhat (A.)** : irinler, yaralar.
 c. 45a/2
 c.-lara 51a/6
- cev - āb (F.)** : arpa ile yapılan bir tür yiyecek.
 c. 13a/8, 15a/7, 15b/8, 41a/10, 41b/5, 46b/13, 55a/12
- cevārīş (F.)** : bir grup macunun genel adı.
 c. 20b/12, 21a/2, 26b/7,
 (c.-i kündür) 26b/10*
 (c. - i kündürü) 20b/11
 (c. - i kemmūn) 21b/4
 (c. - i ḥabbu'1 – ud) 21b/13
 (c. - i seferceli) 22b/1
 (c. - i süg) 26b/7
 (c. - i şeyyārān) 28b/5
 (c. - i azgūnī) 38a/5
 c. - idür (mersīn toḥmı c.) 22a/1
 (ayva c.) 22b/1-9
 c. - dür 21a/12, 28b/5, 38a/5,
- ceviz (A.)** : ceviz
 c. 6b/11, 22b/13
- ceviz - i bevvā (A.)** : küçük hindistan cevizi.
 c. 2a/7, 3b/5, 12a/2, 14a/1,17a/10, 17b/1,18a/4, 19b/5, 22a/4, 26b/9, 37a/12, 38a/9,52a/10
- ciger** : ciger, akciğer.
 c.-i 18b/1
- cırcır** : kekeş, su teresi.
 c. 19b/5
- cilā (A.)** : parlama.
 c. (c. virür) 54a/11
- cilālandur-** : parlaklık vermek.
 c. - ur 55a/9, 55b/12
- cimā (A.)** : cinsel birleşme.
 c. (c. eyleye) 35b/8, 37a/13, 37b/12
 (c. eyleyeler) 35b/11
 (c. vaktinde) 35b/7
 c. - dan 37a/13
- cindiyāne (Y.)** : büyük kantaron.
 c. 17a/3
- cintiyāne (Y.)** : büyük kantaron.
 c. 14b/13, 24a/1, 51a/3, 51a/10
 (c. - i rümī) 50b/12
- cülāb (F.)** : gül suyu, gül şerbeti.
 c. 3a/13, 27a/6-7, 31b/13
 c.-ı (şeker c.) 15a/11, 33b/1
- cülcülān (A.)** : kuru kişniş.
 c. 40a/5
- cülnār (A.)** : gülnar, nar çiçeği, yabani nar ağacı.
 c. 7b/4, 10b/5, 11a/9, 11a/13, 11b/5, 20b/13, 21a/3, 16a/7, 16a/10, 21b/2, 29a/10, 30a/9, 34b/9, 31a/1, 33a/1, 34b/12, 35a/2, 50b/5, 52b/2

cümle' (A.) : bütün, hep.

c.-i 14b/5, 18b/8-22-32, 45a/6

cümle (A.) : bütün, hep.

c.-yi 2a/10, 6b/7

c.-sin 2a/2

c.-sini 17a/4

c.-sine 37a/13

c.-sinde 47b/5

cünd -i bîdester (F.) : kunduz taşacağı ve kökü.

krş.cāvşîr, oğlan aşısı

c. 1b/7, 2a/10, 2b/1-5, 4a/2, 4a/4,
4b/11, 5a/1, 5b/6, 6a/2, 9a/4, 9a/8,
27a/10, 27b/12, 28a/5, 37b/8-9,
39a/2, 39b/11, 50a/2, 51b/7

cürcânî : bir tür üzüm.

unnâb - ı c. 5a/7

cüz (A.) : kısım, parça, bölüm.

c. 4b/6

cüzzâm (A.) : cüzzam hastalığı.

c. rencine 3a/3

c. - a 3a/6

Ç

çalka- : çalkalamak.

ç.-yalar 4b/7

çanak : çanak.

ç. 19b/11, 29b/3

çapaklan- : çapaklanmak.

ç. - a 6b/11

çar (F.) : yarım.

ç. - uñ 20b/7

çek- : çekmek.

ç. - er 51a/13

ç. - e 51a/7

ç. - eler 43a/2

çekser (?) :

ç. çiçeği 9a/4

çekirdek : çekirdek.

ç. - i (çekirdeği) 4a/7, 14a/1

ç.- i (ayva ç.) 13a/12, 15a/6,
16b/12, 17a/1, 49a/6

(kabağ ç.) 40b/5

(şeftalü ç. yağın) 9a/13

(kıızıl üzüm ç.) 12b/13

(üzüm ç.) 29a/13

(zerdâlü ç.) 9a/12, 5b/5

ç.-in (kıızıl üzüm ç.) 3a/7

ç.- ini (üzüm ç.) 21b/1

ç.-ine (kabağ ç.) 31a/11

ç.- inüñ (zerdâlü ç. yağı) 35a/13

(kavun ç. içi) 36b/5

çekirdeksiz : çekirdeksiz.

ç. 16a/1

Çerkes Muhammed (k.a) (?):

Ç. 38a/1*

çeşm (F.) : göz.

ç. 37a/1

çıban : çıban, yara.

bkn: baş

ç. 43a/5-6

ç.-lara 43a/5

çığıt : yüzde nokta nokta olan esmer leke,çil.

ç. 30a/9, 35a/2, 46a/4, 46a/7

ç.-ı (çığıdı) 54b/6

ç.-ğına (mağ^c at ç.) 35a/2

çık- : çıkmak.

ç.-miş 30a/9, 51b/5
ç.-ar 25a/7, 34b/12, 42b/9, 43b/3-4
ç.-a 41b/8, 42a/3, 44b/2-5, 52b/8
ç.-miş (sıfatfiil) 4a/7, 5a/8-11,
11b/10, 12a/3, 12b/13, 14a/1,
32a/4, 42a/3
ç.-mazsa 12b/3
çıkar- : çıkarmak.
ç.-ur 14a/11
ç.-a 18b/32, 35b/3
ç.-alar 3a/7
ç.-sa 41a/1, 43a/5, 44a/8
çiçek : I. çiçek.
ç. 46a/10*
ç.-i (° aşfür ç.) 46a/9
(babadya ç.) 5b/11
(çekser ç.) 9a/4, 10a/5
ç.-in (° aşfür ç.) 46a/6
ç.-den 41b/6
ç.-lere 5b/10*
ç.-lerden 5b/9
çiçek :II. irinli kabarcıklar dökerek,
yüzde izler bırakan ateşli, ağır,
bulaşıcı bir hastalık.
ç. 41b/8, 42a/2, 46a/10
ç.-i 41b/10
çinke :çil.
ç. eyler 54b/7
çirk (F.) : kir, pislik.
ç.-in (çirgin) 9b/1,11a/6, 53a/2,
ç.-ini 24b/13
çiyne- : çiğnemek.
ç.-ye 11a/5, 12a/5, 48b/10, 55a/6
ç.-yeler 35b/8

ç.-mek 11a/5
çoğan : çöven otu.
ç. 44a/13
çok : çok.
ç.1b/11, 2a/4, 7b/13, 14a/5, 32a/9,
33b/2, 35a/3, 37a/13, 37b/2-6,
40a/9,41b/1-4, 43b/10, 44b/2,
45a/3-5, 46b/1, 48a/8, 48b/8, 50a/1,
50b/2, 51a/12, 53a/11, 54b4-9,
55a/2-9, 56b/1
çömlek : çömlek.
ç. 2a/2
çölmek : çömlük.
ç.-e (çölmege) 48a/7
çörek otu : çörek otu.
ç.-n 5b/12, 8a/1
çügündür (F.) : pancar.
ç. 6b/5
çün : çünkü.
ç. 3b/2, 20a/1-2, 26b/2, 28a/7,
33b/10, 41b/3, 42a/6
ç.-dür 12a/6
çün : için.
ç. 20b/4
çürü- : çürümek.
ç.- meline (diş ç.) 11b/8
ç.-miş 42b/2-4-6

D

da : de ,bağlaç.

d. 17a/17-19

dahı : dahi, da/ de.

krş. dağı

d. 2a/1, 3b/10, 4b/7, 5a/10, 5b/10,
6a/3-7, 6b/1, 7a/8-9, 7b/6-8, 8b/12,
9b/6-9-12, 10b/2-4-8-9, 11a/5-6-8-
13, 11b/11-12-13, 12a/8, 12b/1,
13a/8, 14a/5-10-12, 14a/7, 14b/5,
15a/3, 17a/8, 18a/7-13, 18b/2,
18b/1-2-22, 19a/7, 19b/1, 20a/10,
21a/3-10-13, 22a/1, 22b/4-9, 23a/8-
12, 23b/5-7, 24a/8-9-13, 24b/4-8,
25b/12, 26b/4-13, 27a/1, 27b/1-8-9-
11, 28a/3-13, 28b/5-12, 30a/10,
30b/4-10, 31a/8-10, 31b/9, 32a/1,
32b/2-3, 33a/5, 33b/8, 34a/4-11,
34b/10-11, 35a/1-2-10-12, 35b/1-6-
9-11, 36a/5-11, 37a/7-12, 38a/1-3-
5, 38a/2, 39a/1-8, 40a/10, 41b/2,
42a/1, 42b/3-6, 43b/3-5-8-9-10-11,
44a/1, 45a/3-8, 45b/2, 45b/9-11-13,
46a/4-5-6-7-10, 46b/10-12, 47a/3-
13, 47b/4-9, 48a/5-10-11, 48b/3-7-
9, 49a/3-9-13, 49b/4-5-11, 50a/8-9-
11, 50b/1-10, 51a/2-7-12-13,
51b/12, 52b/1-4, 53a/1, 53b/10,
54b/3-8, 55b/1, 56a/5

daḥiliyyūn (A.) : bir tür merhem.

d. 43a/3

(d. merhemi) 42b/8

dāḥiṣ (A.) : tırnak dibinde olan şiş,
kurlugan.

d. 43b/7

daḥī : dahi, da/ de.

krş. daḥī

d. 4b/10, 5b/9, 7b/7, 9b/3

damag : damak.

d.- da 1b/11

damzur- : damlatmak.

krş. ṭamzur-

d.-alar 9a/13

d.-ma 9b/3

dāne (F.) : tane, çekirdek.

d. 1b/2, 2a/7, 4a/9, 4b/1-2, 6b/4-5,
13b/5, 14a/1-6, 16b/11, 18b/12,

18b/1, 26a/11, 42a/3

d.-si 12a/3, 14a/6

d.-sin 42a/3

dāne çadır (F.) : çadır uşağı bitkisi ve
bundan elde edilen zamk.

d. 10a/7

dārçinī (F.) : tarçın.

d. 5a/3, 14a/4, 16a/1-7, 17a/9,

17b/1, 19b/4, 22b/5, 24b/1, 27b/4,

28b/2-7, 33b/3, 35b/7, 37a/10,

38a/2-9, 46a/7, 51a/2, 51b/5,

53a/12, 54b/8

dār-ı fūlfūl (A.>F.) : başbiberi, uzun
biber.

d. 7a/11-13, 17b/3, 18a/11, 19b/4,

22a/3, 22b/5, 26b/9, 27a/9,

33b/11, 36a/1, 36b/2, 37a/11, 38a/9

darlık : darlık, sıkıntı.

d.-a (darlığa) 4a/1

daü's-şa°leb (A.) : saç ve sakal
dökülmesi şeklinde görülen

hastalık.

d. 1b/1, 46b/4-12

dāyimā (A.) : devamlı, sürekli.

d. 3b/3

de : bağlaç

d. 8b/7	3a/8, 3b/4-5-12, 5a/1-2, 6a/5-6
def° (A.) : öteye itme, savma.	6b/4-13, 7a/10, 7a/13, 7b/1, 8a/5-8
d. (d. ider) 14a/3, 54/6	9a/8, 9b/12, 11b/4-5, 12b/5, 13b/2
(d. ide) 49b/9	14a/7-9-13, 14b/1-6-13, 15a/4-5-6-
(d. eyleye) 50a/10	10, 15b/1-5-6-12, 16a/2-5-6-7-11-
(d. eylemek) 53b/1	13, 16b/1-2-12, 17a/10, 17b/9-11-
d.-i (şerrinüñ d.) 53b/8,54/3-5-7-	12, 18a/11-12, 18b/2-4-6-12-13,
10, 54b1-5-7-11, 55a/1-4-7, 55b/5-	19a/11, 19b/6-13, 20a/13, 20b/1-2-
6-7, 56a/8-10, 56b/2-5	6, 21a/3-4-7-11, 21b/3-11, 22a/2-3-
<i>d.-i ishāl 16b/5*</i>	4-5, 22b/5-6-11, 23a/5-6, 23b/1-12
<i>d.-i şusamağ 23a/3</i>	24a/2-5-6-11-12, 24b/1-5, 25a/3-7-
<i>d.-i bulanmağı 21a/6</i>	13, 25b/1-5-18, 26a/2-4-9-10-11
<i>d.-i sancu 30a/3</i>	27a/11, 28a/5-10-11, 28a/2, 29a/6
def° a (A.) : kere, kez.	29a/9-10, 30b/5-6-7-11-13, 29b/1-
d. 47b/8	6-11, 31a/1-2-3-6-7-12, 28b/8-12-
def° an (A.) : haftada bir kez.	13,31b/4-5-6-11-12, 32a/5, 32b/1-
d. 7a/6	4-8-9, 33a/1-2-12, 33b/4-5-13,
defne (F.) : defne.	34a/1-2, 34b/1, 35a/7, 35b/3-13
d. (d. yaprağın) 39b/8, 44a/11	36a/1-2, 36b/2, 38a/6-10, 38b/5-6-7
degil : değil.	39a/4, 40a/3-5, 40b/5-13, 41a/3-4
d. (қан birle d.) 43a/11	42b/5, 43a/8, 44a/3, 44b/3-8, 45a/1-
degin : değin, kadar.	6, 45b/1-5, 46b/8-9, 47a/1, 47b/6-7-
c. 12b/12, 21b/9, 26b/12,27a/3,	11, 48a/12, 48b/5-12, 49b/7, 50a/12
29a/3, 34a/4, 34b/3, 38a/11,	51a/3, 51b/1-5, 52a/9-10-11-12,
45b/8, 51a/1,52b/1	52b/3-6, 53a/3
<i>d.-dür 5a/8</i>	degül : değil.
degirmen duzi : değirmen tuzu.	krş:degil
d. 7b74	d. 53a/13
degme : her, her bir, herhangi bir.	deke saçalı : teke sakalı.
d. 11b/4, 14b/4, 16a/8, 17a/5-6	d. 16a/10
17a/11, 19a/1,19b/12, 20b/13	delik : delik.
21a/12, 23a/7, 24a/3, 25b/1	d.-inden (burun d.) 2a/8
45a/12,9b/4	delülük : delilik.
d. -sinden 2a/6-7, 2b/1-5-6-8	d. -e 18a/2

- dem** (*F.*) : an,vakit.zaman.
d. 12a/8, 17a/13,30a/7
d.-inde 2a/14
- dem-be-dem** (*F.*) : zaman zaman.
d. 38b/3
- demir diken** : pıtırak.
d. 5b/11, 36b/10, 37a/1, 37a/9,
36b/8-9, 36b/6*
(d. sıfli) 46a/12, 9a/1
- demür** : demir.
d. 41b/1
- demür bokı** : cüruf,metal taşı.
d. 19b/6, 33b/13
d. -n 20b/5
- demregü** : temriye hastalığı.
d.-yi 44b/13
d. -ye 3a/6
- demü^c1 - aḥaveyn** (*A.*) : iki kardeşkanı
çiçeği.
d. 8b/13, 16a/5, 16b/1, 31b/6,
32b/9, 33a/12, 34a/1, 43b/12,
42a/7-11
- deng** (*A.*) : bir ölçü birimi.
d. 1b/4-5,2a/4, 2a/7, 2b/1, 3a/4-11,
5a/1, 8b/1, 9a/9, 10b/1, 11b/6,
14b/6-8, 16b/3,17a/2,18b/13,
18b/3-5-11-21-26-27-32,
25a/3, 26a/3, 29b/11, 38b/10-11-13,
39a/4-5-7, 39b/1-5, 41a/7, 45a/11
46b/3-6, 50b/2-3, 52b/9
- deñiz köpügi** : lüle taşı,ponza taşı,topuk
taşı.
d. 7a/3, 8b/13, 40a/5, 46,b/7-11
46b/11
- depret-** : hareket ettirmek.
d.-eler (depredeler) 42a/10
- derbend** (?) :
d. 38/1
- derece** (*F.*) : basamak.
d. 53a/6
d. -de 55a/3
- deri** : deri.
d. 12a/1
d. -n 48b/7
(ayağ d.) 48b/7
d.-nüñ 48b/10*
(d. yiyisin)38a/9
- derle-** : terlemek.
d.-er (d. yirlere) 48b/13
- dert** : *dert, keder.*
d.-i 47b/6*
- deryā** (*F.*) : *deniz.*
d.-da 4a/1
- deştī** (*F.*) : yabancı.
d. (d. soğanı) 38a/9, 45b/2
- devā** (*A.*) : ilaç,çare.
d. 48b/7
(d.ü^c1 - ḥasek) 36b/7
(d.-yı kerem) 24a/13
(d.-ü^c s- sırılan) 51a/8
(d.-yı türbüd) 41a/6
d.-sın (zerāric d.) 51b/3
- deve** : deve
d. örgücü 34b/5
d. yumurda ağına 35a/7
- dıķ** (*A.*) : verem.
d. 24b/4

krş.sil

- di-** : demek.söylemek. (diş d.) 11a/11, 11b/3, 47b/1
d. -dük 9a/2-7, 35a/1 (kāsni d.)5a/8
d.-dükleri 2a/10, 6a/3, 14a/5-6, (kebere d.) 40a/2, 51a/6-10
14b/1 (kerefs d.) 14a/7, 24a/4
d.- dükdi 3a/13 (lüffāh d.) 1b/13, 38b/1
d.-rler 3a/2, 3b/1, 4a/11, 6b/11, (mercān d.) 7a/10
11a/4,11a/5, 12a/13, 19b/6, (razyāne d.) 14a/8, 24a/5
21a/9, 30b/5, 31a/10, (süsen d.) 6a/5, 14a/8, 14b/12
34b/10, 36b/9, 40b/3, 55a/5
42b/1, 45b/2-6
- diger** : *diğer, öteki.*
d. 2a/4, 18b/1, 46b/12
- diken** : diken.
d.-den (kuru d.) 36b/10
- dil** : tat alma organı, dil.
d. 11b/2, 12a/3,12a/12, 13a/9,14b/4
d.- i 13a/13
d.-i (iyelik) 12a/4
d. şişi 12b/7
- dile-** : dilemek,istemek.
d.-rse 42a/2
d.-rseñ 18b/20, 37b/4
- dilkü** : tilki.
d.-yü 40a/9
- dirmağ (A.)** : beyin.
d. 4b/10
d. kuruluşına 6a/12
- din-** : denmek, söylenmek.
d.-ür 56a/7
- diñlen-** : dinlenmek,sakinleşmek.
d.-e 44b/12
- dip** : kök.
d.-i (buyān d.)14a/2-7, 15b/5,
16b/11, 18b/5, 18b/7
- (diş d.) 11a/11, 11b/3, 47b/1
(kāsni d.)5a/8
(kebere d.) 40a/2, 51a/6-10
(kerefs d.) 14a/7, 24a/4
(lüffāh d.) 1b/13, 38b/1
(mercān d.) 7a/10
(razyāne d.) 14a/8, 24a/5
(süsen d.) 6a/5, 14a/8, 14b/12
d.-in (diş d.) 10b/2-4, 11a/8
(saçuñ d.) 47a/13
(süsen d.-in) 43a/3
(° ākırqarhā d.) 10b/9
d.-ini (buyān d.) 16b/13
d.-ine (diş d.) 10b/2-4-6-17, 11a/8-
10, 52b/1
(dişüñ d.) 10b/12
(dişinüñ d.) 11b/7
(dişler d.) 52b/4
(saç d.) 47b/4
d.-inüñ (kebir d. qabı) 14b/12
(kebere d.) 25b/7
(kerefs d. qabı) 41a/2
d.-inde-y-ise (diş d.)10b/10
- direm (F.)** : okkanın dört yüzde biri,
dirhem.
krş: dirhem
d. 1b/4-5, 2a/6-7-8-10-13, 2a/1-7-9,
2b/1-5-6-7-8-9-10, 3a/4-8-11,
3b/4-5-6-7-10, 4a/3-4-5-7-8-9-10-
11-12, 4b/2-3, 5a/1-2-5-7-8-9-11-
5a/2-4, 6a/4-5-6-7-8, 6b/2-5-6-7-
10-12-13,7a/4-10-11-12, 7b/1-2,
8a/5-8-10-11-12-13, 8b/1, 9a/8-9,
9b/7-10-11-12-13, 10a/3-4-5-6-7-

10-11, 10b/1,11b/4-5,12b/5-6-13,
13a/10-11, 13b/6, 14a/1-2-3-4
7-10-13, 14a/4-5-6, 14b/1-6-9-11-
12, 14b/3, 15a/5-6-8-10-13,15b/1-
2-5-6-7-9-10,16a/1-2-3-4-5-7-8-
13, 16b/1-2-11-12,17a/2, 17/4,
17b/4-5-9-11-13, 18a/12, 18b/2-
5-6-9-13, 18b/1-4-8-10-11-18-22-
25-32, 19a/6-11-12-13, 19b/1-8-
12-13, 20a/3-11-13, 20b/1-2,21a/1
2-3-5-6-7-8-9-11-12, 21b/2-3-4-6-
7-8-9, 22a/2-3-5-6-13, 22b/3-5-7-
12, 23a/4-5-6, 23b/1-12, 24a/2-5-
8-11, 24b/1-2-3-5,24a/2-3-4-8-9-
25b/1-2-4-5-8-9-11, 26a/4-5-9-10
26b/3-5-6-11, 27a/3-5-8-12,
10-13, 28a/2-5-6-7-8-10-11-13,28b/
1-2-3-4-8-9-10-12-13, 29a/1-4-7-8-
9-10-11-12-13, 29b/1-4-7-8-11,30a/
1-2-5-11-12-13,30b/6-7-8-10-11-13
31a/1-2-3-6-7-9-11-12-13, 31b/2-5
32a/3-5, 32b/1-2-3-4-5-8-9-10-11
33a/1-2-11-13, 33b/4-5-6-13,34a/2-
3-4-7-9, 34b/1-2,35a/5-6-7-8-10-12
35b/1-3-4-5-10, 36a/1-2-6-7-12-13
36b/2-5-6-10-11-12-13, 37a/1-3-4-
8-9-10, 38a/2-7-10-11, 39b/1-4-7-8-
10-11, 40a/2-3-5-6, 40b/3-4-5-6-7-
9-10-12-13, 41a/1-3-4-5-13,
41b/1-13, 42a/1-4-9-11,42b/3-4-5-
10-11-12-13, 43a/8-13, 43b/2,
44a/2-3, 45a/6-11, 45b/4, 46a/11
46b/3-5-6-8, 47a/1-8-9, 47b/3-5-6-
7-10-12, 48a/7-8-9-13, 48b/6-10-

11-12, 50a/12-13, 51a/3-10-11-12,
51b/1-11-13, 52a/1-3-9-10-11-12,
52b/3-5-6-10

d.-i 36a/4

d.-e 21b/9, 26b/11, 27a/3, 29a/3,
34a/4, 38a/11

d.-den 13b/3, 26a/6, 29a/2-11,
29b/12, 30a/2, 31b/8, 32a/6,
32b/10, 33b/1, 35b/4, 52a/2

d.-ine 36b/12

d.-dür 15b/3,16b/9,21b/13, 31a/7,
31b/3, 34b/3, 39b/13, 40a/7-8,
47b/8,49b/8

diremlük : dirhemlik.

d. 23a/6

dirhem (F.) : bkn. *dirhem*.

d. 2a/1, 5a/7,17a/8

d.-ile 17a/4

diş : diş.

d. 10a/13, 11a/1-6,53a/2

(d. ağrısı) 10a/12, 10b/6-7-11

(d. ağrısına) 11a/2

(d. yiyimeğine ve çürümegine)

11b/6

(d. otı) 10b/2,

(d. dibi) 11a/11, 11b/3,47b/1

(d. dibin) 10a/2, 10b/4,11a/8,

(d. dibine) 10b/2-4-6-10, 11a/7-10

52b/1

(ağrır d.) 11a/4

d.i (bel.) 10b/2

d.-üñ 10b/12

d.inüñ 11b/7

d.-.ine 12a/11

d.-ler 52b/3
diz : diz.
d. 6a/3
dordu : tortu
d. - sını 11a/3
doğun- : dokunmak.
d. - miş 50b/4
dög- : döğmek, ezmek.
d. - e 30a/5
d. - eler 1b/5, 2a/1-7, 2b/6, 2b/13,
3a/2,3a/12, 3b/13, 4a/4, 4b/13,
5a/4, 6a/7, 6b/9-13, 7b/2-5-7-9,
8a/1, 8a/8, 9b/13, 10a/7, 10a/11,
10b/2-3-6-12, 7a/5-11, 3a/4,
11a/10, 11b/12, 12a/3, 12a/4,
12a/11, 13a/11, 13b/2,
13b/11,14b/2-44-7, 15a/1-10,
15b/10, 16a/3-11, 16b/2-3, 17a/5-
11, 17b/5-13, 18a/6, 18b/13, 19a/6,
19a/9, 19a/13, 20a/1-8, 20b/5,
21a/1-5-8-12, 21b/1-3-8-12, 22a/6-
9, 22b/4-7, 23a/1-6, 23b/1-4-6,
24a/2-12, 24b/6, 24b/11, 25b/2-5,
25a/9, 26a/2, 26b/3-10, 27a/2-5,
28a/6-12, 28b/9, 27b/4-7-10-12,
29a/1-11, 29b/1-2-8-12, 30a/2,
30a/6, 30b/3-8-9, 31a/3-13, 31b/7,
32a/6-9-11, 32b/1-4-10, 33a/2-8-
13, 33b/5, 34a/6-11,34a/3, 34b/10-
13, 35a/7-8-11, 36a/2, 36b/6,
36b/9-10, 37b/3-8, 38a/10, 38b/2-
11, 39a/1-3, 39b/1-5-7-11, 40a/6,
40b/7, 41a/1-7, 42a/1-8, 42b/5,
43a/5-8, 43b/7-12, 44a/3-6, 45a/1-

7-10-11, 45b/1-4-7-12, 46a/1-5-6-
7-8-10-12, 46b/4-6-9, 47b/12,
48a/3-6-13, 48b/6, 49b/4-7, 50a/3-
12, 50b/6, 50b/13, 51a/4-7-11,
51b/8, 51b/11, 52a/1-13, 52b/3-13,
53a/3
d. - e 49a/8
d. - üp 2a/2-11,3a/6,15b/6, 18b/3,
19b/10, 23b/9, 25b/4, 27b/5
d. meyeler 30b/9
d. - miş 34a/8, 35a/13, 2a/2, 4a/8-
12, 40b/12, 42a/9, 51a/10, 49a/10,
46b/1

dögül- : döğölmek, ezilmek.

d.-üp 18b/5

d.-miş 5a/3, 18b/4

dök- : dökmek.

d. - eler 6b/1, 10b/9, 10b/13, 11b/5,
11b/7, 12b/6, 31a/11, 46b/1, 49a/11

dökül- : dökölmek.

d.-mek 46b/9*

d. - mekten 49b/13

(sağal d.) 46b/10, 47a/13

d. - meye 47a/3

d. - megi 55a/8

d. - mege 10b/4

(saç d.) 47a/6

d.-ürse (saç d.) 46b/3

döndür-: döndürmek, çevirmek.

d.-eler 49a/1

dörder : dörder.

d. 18a/12, 22b/12, 24b/1, 25b/2,
52a/9, 24a/11

dört : dört, 4.

- d. 3b/10, 4a/7, 2b/6, 6b/4, 7a/5,
7a/7, 10a/6, 12b/12, 16a/3, 16a/8,
17a/5, 20b/9, 22a/6, 24b/7, 27a/11,
27b/9-10, 32b/5, 34a/3, 34b/3,
36b/5-7, 40b/5, 41a/13, 43a/13,
47b/12, 50a/13
- dudak** : dudak.
d. - a 49a/4
- duku** (A.) : yaban keşuru tohumu.
d. 27a/10, 33b/4, 44b/13*, 51b/13
- duka-** : tıkanmak.
d. 10b/8, 11a/7
- dur-** : durmak, bitmek, sona ermek.
d. - a 5b/1, 7b/13, 8b/1, 11b/7,
19a/3, 20b/8, 21b/12, 40b/10,
44a/9, 44a/12, 45b/8, 46a/2,
47b/13, 49a/9
d. - muşa 53a/9, 55b/8
d. - masa 23b/11
d. - mazsa 32a/12
- durrâc** : turaç kuşu.
d. 55b/7
- durul-** : durulmak.
d.- ur (kanı d.) 54b/12
- dut-** : I.engellemek, bir durumda kalmasını sağlamak.
d. -ar 2b/4
(küsmağı d.) 54b/3
d. - a 3b/8, 9a/5-6, 8b/1
10b/8, 12a/8, 13a/9, 13a/13, 14b/4
(sağlıkda d.) 9b/3
(kıvam d.) 9b/11, 28b/3, 29a/7,
29b/4, 36a/12
d. - asun 12a/8
- d. - alar 9b/1, 11b/13, 14b/3
d. - unca (kıvam d.) 19a/4
d. - mamağa (suyını d.) 33b/3
d.-ıcak "dutunca" anl.
d. 51a/9
- dut-** : II.ısırmak, hayvan ısırması.
d.-sa (it d.) 51a/5
- dutam** : tutam.
d. 4a/8-9, 5a/8, 6b/5, 13b/8, 20b/7,
34a/8, 37a/3-4, 52b/6
d. - a 8a/1
- dutul-** : tutulmak, tıkanmak.
d.-a (nefes d.) 13b/9
d.-mağ 31b/10*
d.-mağına (şu d.) 31b/9
(sidük d.) 56a/6
d. - maklığına
- düğme** : 1.düğme.
2.tomurcuk.
d. 9a/10, 13b/3, 15b/7-10, 16b/2,
40a/12, 31b/8, 42a/4
d. - sinden 24a/6
d. kez ola 33b/1
- dühn** (F.) : yağ.
d. (d. -i bārid) 6a/11
(d. - ü'l - kuşt) 6a/2
- dükeli** : hepsi, bütün.
d. 1b/5, 18b/28
d. - in 46a/1
- dükeli** : hepsi, bütün.
d. 17/9
- dün** : gece.
d. 6a/8, 19b/10
- dürlü** : türlü.

d. 6a/3, 13b/4, 54a/2
dürt- : sürmek, yaymak.
d. - eler 1b/9, 2a/1, 4a/5, 4b/5-8,
5b/3, 5b/6, 6b/2, 11b/7, 13a/3,
34b/13, 35b/11, 39b/9, 43a/9,
44a/9-13, 44a/6, 44b/1, 45a/1,
45a/10, 45b/8, 46a/1, 46b/12,
48b/13, 49b/4, 49b/9, 50a/3-8,
50b/8, 42a/4
d. - e 49b/3, 8a/3, 35b/8, 37b/5-6,
49a/8

dürtün- : sürünmek.
d.- eler 44a/12-13, 44b/4,45a/10,
46b/2, 47a/3-4-11, 47b/4

düş- : düşmek.
d.-se (koñak d.)52b/12
d. - e 50b/1
d. - miş 50b/4
d. - mişe 50a/11

dütüz- : kokusunu etrafa yaymak.
d. - eler 41b/11-12, 35b/6

dütüzdür- : kokusunu etrafa yaymak.
d. - eler 13b/12

düz- : düzmek,bir araya getirmek.
d. - eler 51b/4

E

ebūcehil karpuzu : acı karpuz, hanzal.
e. 14b/7

ebhül (F.) : kara ardıcı.
e. 24a/1, 51b/13

ebyaz (A.) : beyaz.
e. 18b/5

(şandal - 1 e.) 10a/9

eczā' (A.) : ilaç.

e.-nuñ 2a/12

e.-ı 14a/2, 14b/5

Eflāṭūn (k.a) : Yunan filozofu.

E. 17/10

edviye (A.) : ilaç, ilaçlar.

e.-tü'l-kalb 17a/1*

e.-tü'l-ḥamiyyāt 40b/1

e.-tü'ş-şadr 13a/5*

e.-tü'ş-sad 4a/1

efrencmüsk(A.) : müşk otu.

e. (toḥm - 1 e.) 17b/2

efsentīn (Y.) : pelin, acı pelin, acı yavşan.

e. 9a/5-8, 44b/7, 51b/10

effīmūn (Y.) : gelin saçı, bostan bozan.

e. 3a/6, 3a/9-10, 21b/8

e.-ı saḳatūrī 5a/4

e. -ı 44b/9

e. - sız 3a/9

eger (F.) : şart edatı, eğer, şayet.

e. 5b/1, 6a/10, 7b/11, 8a/1-4, 10b/1-
7-10-12, 12a/1,12b/1-2-3-4, 13b/7,

14b/5, 16b/4, 16b/5-7-10, 18/2-3-5-
13-19-22-30, 21a/1, 24b/12,

32b/13, 33a/9, 34b/7, 25b/7, 26a/7,

36a/8, 37a/11-13, 37b/4-5-6-8,

38b/9, 40a/8, 40b/1, 41b/2-7, 42a/2,

44a/7-8, 45a/1, 46b/2-4, 48b/13,

49b/3-8, 50a/4, 50b/1, 51b/1, 52a/3,

53b/3, 54a/12, 56a/1

egerçi (F.) : her ne kadar, olsa da, ise de.

e. 53a/13

egir (Y.) : kasık otu, hazambel.

e. 7a/4, 18a/6, 25b/9, 27a/10,
32b/4, 47b/6

ehl (A.) : *usta*.
e.-ine 17a/19

ek- : saçmak, serpiştirmek.
e. - rler 7a/2
e. - e 49a/9, 10b/2,
e. - eler 4a/12, 7a/8,
10b/6, 11a/1035a/1, 38a/1-4, 42a/8,
44a/1, 49a/9, 54b/8

eklîlü'l - melik (A.) : keçi boynuzu
bitkisi, kroton tohumu.
e. 34a/5, 50a/6

ekşer (A.) : daha çok, daha ziyade.
e. 35b/11, 56b/2

ekşi : ekşi.
e. (e. havîc) 17a/7

el : el.
e. 2b/4
e. - in 49b/1-2
e. - ine 49b/4
e. - inden 44a/9
e. -e (e. girerse) 50a/6

elbette (A.) : mutlaka
e. 37b/11

ele- : elemek.
e. - yeler 7a/5, 14b/2, 15a/1-5,
16a/3, 17a/5, 21a/2, 21b/3, 22a/6,
23a/123b/2, 28b/9, 31a/7, 32a/6,
36b/9, 37b/3, 38a/11, 45b/3-6,
48a/13, 50b/13, 51a/4, 51b/8,
52a/17, 52b/13

elek : *elek*.
e.-den 6b/7

elem (A.) : dert, keder, tasa.
e. 41a/8

elli : elli,50.
e. 15b/2, 29a/4

emlec (A.) : amlaç otu.
krş.āmlac
e. 3b/4*, 5a/2, 6b/8, 3b/6, 11a/9,
18a/6-7, 21b/11, 22a/2, 22b/13,
31a/13, 30b/12

emberyāris (Y.) : *kadıntuzluğu*,
dikenüzümü.
e. 6b/4

encüzān (A.) : kadı ağacı, şeytan boku,
hıltit.
bkn.hıltit
e. 19b/3

engüset (F.) : hadı ağacı ve bundan elde
edilen zamk.
krş:kasnī
e. 25b/7

er : erkek, kişi.
e. 35b/8
e. - e 35b/7
e. - üñ (e. hem avratuñ ğussasın)
33b/10
e. - ye 11a/3
e. - miş 37b/3

erit- : eritmek.
e. - ür 42b/9
e. - eler 7b/11, 9b/7, 22b/2, 22b/10,
34a/10, 42b/1, 43a/13, 47a/4,
49a/6, 49a/10-12

eritil- : eritilmek.
e. - miş (e. bādem) 11a/5, 13a/10,

(e. küncīd) 6b/1
 e. - e 3b/9, 8b/1
 e. - miş 15b/9, 31a/9, 32b/8,
 33a/11, 45b/10, 48a/2, 49b/6
erkek : erkek.
 e. (e. şişek eti) 388a/1, 53a/10
erlik : erkeklik, cinsel güç.
 e. 35b/11, 36a/5, 36b/4, 38a/5,
 55b/6
 e. - i 37a/2
 e. - e 36b/9, 18a/2
erte : ertesi, gelecek sabah.
 e. 45b/8
 e. - ye 45b/8
 e. - sinde 40a/13
erük : erik
 e. 4b/1, 6a/7, 24b/11, 54a/13
e.-i (yaz e.) 14a/1
eşer (A.) : nişan, iz alamet, tesir.
 e. eyleye 5b/3
 e. eylemeye 50a/3
eski : eski.
 e. 13b/9
 (e. ısıtmalara) 41b/12
 (e. kuluncı) 21b/6
 (e. öksürük) 53b/10
 (e. şarb süci) 9b/8
 (e. süci) 27a/13, 29b/3, 39a/3,
 47a/7, 51a/1-4, 54a/7, 56a/4
 (e. şişlere) 20a/12
 (e. yeni başlara) 44a/2
 (e. zeytün yağı) 46b/9
 (e. zeytün yağın) 8a/2
 (e. zeytün yağına) 46b/10

e. - den 9a/7
eskulufendiryün (Y.) : geyik dili otu.
 e. 25b/8
eşre (A.) : eski zamanlardan rivāyet
 edilen bilgi ve haberlerin neticesi.
 e. 33a/10
esrüt- : sarhoş etmek.
 e. - ür 49b/5
esved (A.) : siyah, kara.
e. (helīlec-i e.) 25b/1
eşek : eşek.
 krş.ħar
 e. südi 16b/4
eşek püşküli : bir çeşit ot.
 e. 25a/10
et : I. et.
 e. 42a/8
 e.-i (durrāc e.) 55b/7
 (kuzu e.) 53a/8
 (şişek e.) 38a/1, 53a/10
 (koyun e.) 53a/9
 (oğlaç e.) 53a/10
 (tavşan e.) 53b/2
 (kamusınuñ e.) 53a/10
 e.-inden (keklik e.) 55b/7
 e.- inüñ (köpek e. ziyānı) 53b/1
 e. - i 42b/6, 53b/2
 e. - lerinden 53a/13
et : II. deri.
 e. - i 23a/11
 e.-in (baş e.) 42a/6
e.-lere 4a/2*
etmek : ekmek.
 e. 16b/5, 53a/5

e. büresi 52b/13
evvel (A.) : önce, ilk.
 e. 2a/5, 9b/11, 53a/6, 26b/13, 55a/3
evvelā (A.) : önce, ilk.
 e. 8b/430a/5-6,
eyle- : eylemek, yapmak.
 e. 17a/5, 21a/10
 e. - r 12a/1-2, 19b/2, 121b/11,
 27b/2, 34a/5, 35a/12, 37b/11,
 42a/13, 48b/10, 53a/10, 53b/5,
 53b/7, 54a/2, 54a/10, 54b/7, 54b/1,
 54b/2, 54b/11, 55a/1-12, 55b/4-8-
 11, 56a/7-8, 56b/1-4
 (eyü e.) 3b/2
 (sākin e.) 5a/6
 e. - rler 5b/9
 e. - ye 5b/3, 8a/4-6, 11a/1, 12a/9,
 12b/8-9, 14b/5, 14b/10-11,
 17a/21, 18a/3, 33a/5, 35b/8, 36a/11,
 37a/7-11, 37a/13, 37b/2, 40b/9,
 45b/6*, 46a/2, 47b/10, 48b/4,
 50a/10
 e. - yeler 3b/11, 4a/7-9, 5a/9, 6b/4,
 7b/5, 8a/11, 8b/1, 8b/2-3, 9a/10,
 11a/11-12-13, 11b/1-6, 12a/4-11,
 12b/10-12, 13a/6-12, 13b/3-11,
 14b/2-4-7-9, 15a/1-6, 15b/7-12,
 16a/4-11-12, 17a/6, 18a/6-7-8,
 18b/8, 19a/1-3-9-13, 19b/7, 20b/3,
 20b/8, 21a/8, 21a/13, 22b/8, 23a/7,
 23b/5, 23b/7, 23b/10, 24a/3, 24b/3,
 24b/7, 24b/9, 24b/10, 24b/11,
 25a/4, 25a/9, 25b/5, 26a/3, 26a/7,
 26b/4, 27a/6, 27a/12, 27b/13,

28a/3-7-8-12, 28b/2-10, 29b/8-12,
 30a/2, 30a/6, 29a/2-11, 30b/1-4,
 31a/4, 31b/7, 30a/3, 32b/5-10,
 34b/10, 35b/4, 35b/11, 36a/8,
 36b/12, 37a/3-10, 37a/6-12, 38a/11,
 38b/2, 39a/7, 39b/2-12, 40a/7,
 40b/7, 41a/1-11-12-13, 41b/4-8,
 42a/1-12, 42b/1-3-8-10, 43b/5,
 44a/4, 45a/4, 45b/4-6-12, 45b/6-9-
 11-13, 45a/7-8-12, 46a/5-7, 46b/4-
 7-10, 47b/8, 48b/2-12, 49a/2-7,
 50b/8, 51a/8, 51b/2, 52a/2, 52a/13,
 52b/3, 52b/10, 54a/5, 54b/6,
 48a/10, 53b/1
 (ḥabb e.) 1b/6, 2b/3, 3a/5
 (kırḥa e.) 1b/8
 (kırşlar e.) 2a/8
 (ḥuḳne e.) 3b/13, 6b/7
 (tılā e.) 2b/13, 4a/2, 5a/3
 (şāf e.) 2a/12, 5a/9, 6b/6
 (şafcugazlar e.) 7a/1
 (merhem e.) 9b/12, 10a/1-8,
 (ḥacāmat e.) 10b/8
 (ma^c cūn e.) 2b/12, 6b/10
 (isti^c māl e.) 3b/10
 e. - mek 37a/2, 55b/13
 e. - yüp 14b/4, 16b/13
 e. - meye 5b/3
 (eşer e.) 50a/3
 e. - meyeler 37a/8
eylet- : yapmak.
 e. - eler 12b/3, 13a/1-2-4, 41b/9
eyt- : söylemek.
 e. - elüm 33b/8-10,

e. - mişiz 12b/1
e. - ügi 56a/6
eydül- : söylenmek.
e. - mişdür 6a/11, 41a/9
eyü : iyi.
e. - eyler 3b/2
e. 12a/1-3-9, 18a/7, 19b/2,
22b/4, 23a/9, 36a/6, 38a/11, 49b/9,
51a/4, 53a/6, 53a/8-9-10-13,
53b/13, 54a/4, 54a/8, 54b/10,
55b/11, 56a/13, 53b/2, 22a/12
e. - dür 2a/9, 2b/8, 4a/6, 4b/10,
5a/11, 7a/3, 7b/13, 11a/6, 11b/13,
14a/5, 16b/4, 17a/8, 18b/2, 19a/8,
23a/12, 26b/5, 27a/1-8, 31a/8,
34b/8, 35a/9, 35b/9, 36a/5, 43a/2,
46a/4, 49b/5, 53b/4, 53a/9, 54a/4,
54a/8, 54a/12, 54b/3-7-10, 55a/1-
11, 55b/8, 56a/1-6-12
e. - si 2b/9, 53a/5
ez- : ezmek.
e. - e 37a/13
e. - eler 1b/8, 2b/3, 4a/11, 4b/4,
7a/1 7b/10, 8b/5, 9a/10, 9a/13,
9b/12, 13b/7, 28b/4, 29a/1, 34a/9,
43a/9, 35b/4, 36a/4, 39a/2, 44a/9,
44b/10, 47a/4, 51b/2, 52b/10
e. - mişler 47b/3
e. - ince 2a/12, 43a/1
ezil- : ezilmek.
e. - e 50b/5
e. - miş 44b/3
e.-üp 2a/4

F
fâliç (A.) : felçli
f. 2a/9, 4b/9
(f. rencine) 4a/2
f. - e 6a/3
fayda (A.) : yarar.
f. (f. ider) 50b/12
(f.kıla) 6b/3, 20b/11, 28a/3,
36b/4-8, 37a/7, 39a/1248a/10,
52a/6
(f. ola) 50b/4
(f. bula) 37a/2-12
fazalât (A.) : necasetler, pislikler.
f. - ı 26b/13
fāvāniyāy (A.) : ay, gülü, şakayık.
krş:° udu'ş - şalib
f. 3a/1
feķiştūdās (F.) : teke sakalı.
krş:teke sakalı
f. 16a/10
flencmüşk (A.) : çetük otu.
f. 18a/5, 18b/4, 17b/11
ferah (A.) : gönül açıklığı.
f. 3b/3
ferāsiyyūn (A.) : yabancı pırasa tohumu.
f. 14a/9
ferfiyyūn (A.) : sütleğen otu ve bundan
elde edilen tıbbi zamk.
f. 1b/7, 2a/11, 2b/1-13, 4a/4, 4b/11,
5a/1, 8b/11, 9a/4, 9a/9, 9b/7, 37b/9,
39a/2, 41a/2 46b/8, 50a/2, 51b/1
ferrūce (A.) : piliç
f. 17a/7
(semüz f.) 52a/6

- fesāt (A.)** : bozukluk
f. - a 23a/4
- fesād (A.)** : fitne, fesat.
f. 55a/456a/6
- fıkdānū's - ŧemm (A.)** : koklamadan mahrum olmak.
f. 8a/1
- findık (F.)** : fındık.
f. 27b/13, 36b/1, 48a/2
f. - dur 32a/1
f. - a 13b/11, 27a/12, 43a/9
f. - lar 32a/6, 27b/13,
- fistık (A.)** : fıstık
f. 19a/12
- fı°1 (A.)** : iŧ, kār, amel, eylem.
f. 13b/8
- fitīl (A.)** : anüse konulan donmuŧ yaę kıvamında ve koni biçiminde ila.
f. 7b/5-9-12, 8a/9,
f. - i 8a/6, 9a/2
f.-e 42a/4
- flūniyā (A.)** : girit sūmbūlü.
f. 27b/1, 28a/3
- fuful (A.)** : biber.
f. 30b/2
- fulya (F.)** : nergisgillerden, soęan köklü bir bitki.
f. 44a/11
- fūm (A.)** : ekmek.
f. 33b/3
- futen** : yarpuz.
krŧ:yarpuz
f. 8b/10, 9a/5, 51b/6
- fuzen** : krŧ. futen
f. 27a/10
- fuvāk (A.)** : hıkırık.
f. 21a/9
- fūfūl (A.)** : biber
f. 1b/7-13, 2a/9, 2a/10, 2b/2-13, 4a/3, 4b/11, 7a/11-13, 10a/9, 10b/12, 11a/1, 14b/1-3, 18b/5, 19b/4, 20b/2, 20b/12, 21a/4, 21b/6, 22a/2, 22b/11, 23b/6, 24a/2, 25b/1-2, 26b/9, 27a/1, 27a/9, 27b/2, 27b/7-8, 28a/4, 28b/2, 36a/2, 37b/9, 38b/1, 43a/7, 46a/8, 47b/5, 50a/1, 51b/5, 51b/7, 52a/9, 53a/12
(a f.) 40a/4
- G , Ğ**
- ĝāfit (A.)** : koyunotu, kasıkotu.
ğ. 19a/8, 23a/13, 23b/13, 25a/3, 25a/7, 25b/1-4, 26a/1, 40b/12
(ğ. suyu) 41b/13
- ĝālib (A.)** : ūstūn gelen.
ğ. 18b/3-4-6-19
- ĝargār** : gargara, ilacı ağızda alkalama.
ğ. 8a/6, 12b/2-3-8-9, 13a/1-2-4-5-6, 15b/10-12, 41b/9, 47b/11
- ĝārīkūn (A.)** : katran köpüğü.
ğ. 2b/9, 3a/3-11, 14b/6-8, 25a/3-8, 26b/3, 39b/4
- ĝavun** : kavun.
ğ. 37a/4
- ĝavzūbān (F.)** : sığırdili otu.b/13
ğ. 6b/8, 18b/4, 19a/8
- ĝāyet (A.)** : ok, fazla, son derece.

- ğ. 9b/9, 10a/7, 18b/32
ğ.-ile 18b/13
ğ.- inde 27a/4
- ğayrı (A.)** : başka, ayrı.
ğ. 12a/6, 17a/18
- gece** : gece.
g. 1b/6
- geç-** : geçmek, ”karın “kelimesiyle kullanılınca ishal olmak anlamına gelir.
g.-e 23a/12
g.-erse 16b/7
g.-meye 16b/6
- geçir-** : geçirmek.
g.-üp 6b/8
- gegir-** : geçirmek.
g.-megi 21b/4
g.-mege 20a/4
- gel-** : gelmek.
g.-dük 40b/2, 53a/4
g.-e 5a/13, 12a/6, 13a/13, 13b/9, 14a/15, 14b/10, 15a/3, 16a/5, 20a/1 26b/11, 27b/7, 37b/4, 50b/2
g.-se 8a/4, 16a/1
g.-irse 34b/7
g.-mekligine 32b/7
- gendüm (F.)** : buğday.
g. 22b/12
- geñiz** : geniz.
g. 15b/13
g.-ne 2a/9
- gerek** : gerek, gerekli.
g. 23a/2
- g. kim 8b/3, 37b/7-11-12,40a/3, 49b/12, 52a/5
-mağ g. 29a/7
-mek g. 48a/10, 51a/12
g.-dür 45b/5
g. vaktin 7a/1, 24a/12, 27a/6-12, 27b/5-13, 29b/4, 30a/3, 36b/12, 43a/2-9, 51b/8
g. vaktinde 29b/2
- gerek ... gerek** : gerek ... gerek bağlacı.
g. ... g. 50a/7
- getir-** : getirmek.
g.-e 17a/1, 19b/2, 22a/16, 30a/7, 30a/3, 32a/13, 36a/5, 37a/13
g.-eler 18b/9, 19a/3, 24a/8, 35b/10, 36a/11, 36b/3-6, 37b/2-3, 42a/9, 42b/10, 43b/12, 46a/6, 46b/6, 47a/8, 47b/11, 48a/1013, 49a/10, 51a/9, 52b/9
g.-mişlerdür 18a/1
g.-üp 14a/3
- geyik boynuzı** : geyik otu, kekik otu, âşık otu.
g. 10a/13, 16a/2, 30b/12
- geyik otı** : kekik otu, âşık otu.
krş. geyik boynuzı
g. 53a/12
- gezne** : ısırğan otu.
g. 14a/8-13
- gezmâzû (F.)** : ılgın ağacı.
krş. gezmâzûk
g. 10a/13, 33b/13
- gezmâzûk (F.)** : ılgın ağacı.
krş. gezmâzû

g. 26a/9
ğidā (A.) : besin, gıda.
ğ. 13a/8, 38a/1-3, 41a/10, 46a/2,
53a/11, 54a/8, 54b/9, 55a/3, 56b/3
ğ.-yı 41b/5
ğ.-sı 17a/7, 33a/4, 36a/7
ğ.-dur 53a/7-8-9, 53b/13, 54b/10
ğ.-lar 37b/10, 49a/1
ğidālīk : besin malzemesi.
ğ.-ı 53b/12
gibi : gibi edatı.
g. 4a/13, 4b/1, 5b/13, 6a/2-7, 7a/7-
11, 7b/2-5-8, 8a/2, 12b/5, 14a/10,
17a/8, 17b/8, 18a/13, 20b/5, 21b/1,
22b/11, 31a/5, 34a/6-10, 34b/13,
36a/6, 39a/1, 43a/5, 43b/6-12,
49a/8, 56a/5
gice : gece.
g. 1b/2, 2b/3, 3a/5, 3b/10, 13a/9-13,
14b/4, 15a/12, 19a/3, 25b/3-5,
30a/8, 32b/2, 35b/10, 37a/6-12,
38b/11, 39b/9, 40b/10, 44as/12,
44b/9, 45b/8, 46a/1, 47a/5-11,
48a/10, 53a/1
g.-de 41a/6
gici- : kaşınmak.
g.-r (g. olsa) 49b/1
gicid- : kaşındırmak.
g.-se 52b/12
giç : geç.
g. 3b/10, 18a/2, 20a/2, 47b/5-9,
49b/5, 54a/2, 55a/6, 56b/1-4
giç- : geçmek.
g.-se 9a/12

giçrek : daha geç.
g. 53b/13
gider- : gidermek, yok etmek.
g.-ür 3b/2, 5a/1, 7a/13, 14a/11-12,
17b/9, 18b/3, 19b/3, 21b/4-5-6,
27b/11, 26b/13, 42b/9, 44b/6, 46a/5-
7, 50b/12, 52a/9, 53a/2, 52b/5,
53b/10, 54a/9, 54b/1-6, 55a/10-11-
12, 55b/3, 55b/4-10, 56a/9-12
g.-e 3a/3-5-10, 6b/8, 7a/3-9, 8b/4,
11a/8 12a/12, 12b/1-5, 27b/9,
30a/7, 32a/8, 32b/3, 39a/13, 39b/3-
10, 42b/4, 44a/6-10, 45b/3, 48b/7,
48b/6, 50a/9
g.-eler 3a/10, 22b/2-4
g.-mek 7a/8
gil-i ermenī (F.) : ermeni kili denen ve
ilaç olarak kullanılan bir tür
kil.
g. 10a/9, 16a/11-13, 16b/7, 29a/13,
30a/12, 30b/2-7, 31b/6, 32a/5,
32b/1-8, 33a/12, 34a/1, 41b/2,
43a/7, 43b/4
girmānī (?):
g. 25b/2
girü : tekrar, sonra, yine.
g. 4b/4, 6a/10, 7a/6-7, 12b/13,
13a/6, 13b/7, 16b/6, 18b/15, 29a/6,
33a/6, 44b/10-12, 47a/9, 52b/8
git- : gitmek.
g.-er 27b/2
g.-miş 17a/3
g.-e (gide) 6a/9-11, 8b/7, 27b/10
30a/7*

- g.-ince 16b/6 (ot g.) 35a/4
- g.-mekligine 17a/12
- g.-meye 44b/11
- g.-mese 12b/1
- göger** : soğan.
g. 2a/6, 48a/2
- gögerde** : soğan.
g.46b/8
ağ g. 44a/11
- göbek** : karın.
g. 30a/8
- gögez** : laciverte yakın bir renk.
g. 23/9
- gögüs** : sine, göğüs.
g. 53b/10, 56b/4
g.- e 53b/4, 54a/1
g.- de 14b/11
g.-den 14a/11, 14b/3
g.-inde 14a/6
g.-inden 14a/12
- gör-** : *görmek*.
g.-di 17a/11
- gövde** : *gövde, vücut*.
g. 45b/3
g.-ye 12a/6
- göyün-** : yanmak, sızlamak.
g.- e 23b/6
g.-miş (sıfatfiil) 10a/13,12a/10,
26a/2, 30a/12, 30b/12, 31a/1
g.-mek 31b/10*
g.-megin (yürek g.) 17b/9
g.-mekligine (yürek g.)40b/3
(şu yolu g.) 31b/3-9,
32a/2
- göyündür-** : sızlatmak.
g.-eler 51a/9
g.-meyeler 51a/10
g.- miş 35a/8
g.-mek 43b/3
g.-ince 32a/10
g.-mekligine (issi şu g.) 43a/12
(issi yağ g.) 43a/12
- göyüz** : göğüs, sine.
g. 10a/8
- göz** : göz, görme organı.
g. 1b/3, 6b/11, 38a/10, 41b/7
g. ağrısına 6b/11
g. nürin 55b/9, 56b/1
g. yaşın 7a/9
g.-üñ (g. ağın) 7a/2
(g.zulmetin) 7a/12
g.-i 41b/6, 55a/8, 55b/11
g.-e 7a/2-7-11, 7b/3, 41b/6-8-9,
53b/6, 54b/7
g.-in 49a/13
g.-inde 7a/8
- göz ağacı** : göz otu.
g. 48b/8
- ğubār (A.)** : *ince*.
ğ. 17a/5
- ğubārī (A.)** : *toz*.
ğ. 8a/1
- ğufrān (A.)** : *affetme, merhamet etme,*
yarlıgama.
ğ. 3b/5
- ğumre (?)** : *yüzde beliren leke (?)*.
ğ. 45b/6-9-11-13

ğunare (?) :

g. 45b/11

ğuşşa (A.) : sıkıntı, keder, üzüntü.

ğ.-ı 52b/5

ğ.-ya 3b/2, 17a/13

ğ.-sı 3b/3

ğ.-sın 33b/10

gül (F.) : gül.

g. 1b/13, 2a/3, 5a/3, 5b/12, 8a/7, 11a/9, 15b/11, 17a/4, 17b/9, 19a4-7-8-11, 20a/7-8-13, 21a/6, 23a/5, 23b/3-6, 24a/6, 25a/3, 24b/5, 26b/5, 29b/10, 30a/9-13, 30b/2-3, 36b/4, 38b/1-2-7-10, 40a/5, 40b/12, 45a/1, 41a/12, 41b/11, 13, 46b/5, 46b/10, 47b/6, 48b/11, 52b/6

(g.-i ħorāsānī) 21a/7

(g.-i maĥtūm) 16a/6, 30b/12, 50a/12, 50b/2

(g. şuyı) 2a/1, 5b/12, 11b/13, 50b/8, 52b/9

(g. ħurşı) 48b/11

(g. yağı) 5b/7, 7b/10, 10a/4, 11b/13, 35a/5, 40a/13, 44a/6, 44b/4, 45a/6-7, 49a/5, 50b/3-8

(g. yağın) 4b/6, 8b/5-7, 10b/8, 34b/10, 44b/1, 49b/3

(g. yağına) 8b/5, 10b/9

(g. gübre yağı) 8b/6

(kızıl g.) 3b/4, 19a/6, 40b/3

(beyaz g.) 45a/1

g.-den 8b/7

g.-ün (kızıl g. toĥmı) 11b/9

g.-i (yılğın ağacınıñ g.) 25a/11

gül- : gülmek.

g.-mek 3b/3

gülāb (F.) : gül suyu.

g. 10b/8, 11b/12, 18b/7, 19a/6, 23b/4, 24b/2, 39a/6, 41a/11, 41b/6-9, 43a/9, 48b/12

gülbeşeker (F.) : bir tür gül tatlısı.

g.-i 54a/5

güllük : günlük ağacı ve bundan elde edilen zambak.

krş. günlük

gün : I. gün, zaman.

g. 3b/9, 5a/1-9, 5b/1-2, 6a/7, 11a/3, 13b/11, 14b/2, 16a/9, 17a/2, 17b/6, 18a/9, 18b/5-6, 19a/9, 19b/7, 20a/11, 20b/3-8, 21b/12, 23a/7-10, 23b/2, 24a/3, 24b/6, 25a/1-5, 25b/11, 27b/5, 28b/429a/11, 29b/12, 31b/2, 32b/5-11, 33a/3, 36a/6-12, 36b/3-7-11, 37a/18, 40a/8-11, 40b/8, 41b/1-2-4, 42a/1, 44b/11-12, 47b/8, 48a/4, 48b/2-6-10, 52a/2-4

g. aşru ısıtmaya 4a/6

g.-e 12b/12

g.-de 7a/2, 8a/4, 11a/4, 14b/5, 19a/7, 20b/10, 40b/1, 47b/8

g.-den 5a/8, 12b/13, 30a/8

g.-i (yaz g.) 5b/1

g.-ler 51a/12

II. güneş.

g. suyu 21a/13

III. gündüz.

g. 19b/10, 35b/10, 40b/10
güneş :güneş.
g. 45a/10
g.-de 5b/1, 11b/6, 36b/11
güneyig :güneyik, hindiba, kasni.
krş. güneyih
g. çiçeği 4a/7
güneyih : bkn. güneyig
g.-ile 16a/3
gülnār (F.) : yabanî nar.
g. 21a/9
günlük : günlük ağacı ve bundan elde edilen zamk.
krş. güllük
g. 8b/13, 9b/12, 16a/5-10, 16b/8, 18b/3, 18b/11, 20b/13, 21a/3, 29a/13, 31b/6, 32b/3, 33a/2, 33b/13, 34b/9, 42a7-10, 47b/6, 51a/10, 17b/10
güvle- : kulak uğuldamak.
g.-ye 8b/9

H, Ĥ, Ħ

ħabb (A.) : hap şeklinde ilaç.
ħ. 3a/2, 2b/4, 13a/9, 14b/4-5, 14b/2-4-9, 8b/2, 39b/3-9, 46b/4
(ħ. eyleyeler) 1b/6, 3a/5, 2b/3
(ħ. ü'l -ās) 16b/8
(ħ.-ı ayāriç) 5a/2*
(ħ.- ı cünd) 51a/3
(ħ.- ı ġārīkūn) 25b/3
(ħ.- ı ° ırķu'n - nisā)
(ħ.- ı fūlfül) 35b/12, 36b/1
(ħ.-ı kұқыā) 1b/1

(ħ.- ı maħleb) 32b/3
(ħ.-ı mī^ca) 2a/11*
(ħ.- ı muql) 34a/13
(ħ.- ı müshil) 14b/7
(ħ.-ı rīvend) 25a/5, 25a/5*
(ħ. - ü's- sevdā) 4b/11, 39b/3
(ħ.- ı sūrincān) 38b/9
(ħ. - etü'l- ġarāib) 20b/4
(ħ. ü'z -zelem) 36b/1
(ħ.- e'l - belesān) 2b/9, 4b/12, 5a/3, 51a/2, 52a/10
(ħ. - ü'l- ġar) 5b/5,27b/3, 27a/11, 51b/6, 52a/1, 28a/5, 50b/13
(ħ. - ü'l - qar) 31a/10
(ħ. - ı kұқыā) 13a/4, 9b/8, 9a/6
(ħ. - ü'l metīn) 2a/12
(ħ. - ü'l - nīl) 12b/5-6, 28b/8, 31a/6
ħ.-uñ 36b/6*
ħ. - ı 12a/5, 14b/5, 8b/2, 38b/9, 46b/5
ħ. - dur 2a/12
ħ. - lar 26b/4, 25b/5, 13a/12, 12a/4, 13b/11, 18b/29-31, 34b/3, 38a/12, 39a/7, 39b/2-5-12, 38b/11, 45a/12, 46b/7
ħ. - ı (iyelik) (rīvend ħ.)25a/5

ħacāmat (A.) : kanı vücudun bir yerine toplayıp kesme.
ħ. (ħ. eyleyeler) 41b/4
(ħ. vaķtinde) 22b/8
(ħ. dahı) 11b/13, 10b/7

ħacer (A.) : taş.
ħ. (ħ- i ermenī) 3a/11

- hācet (A.)** : ihtiyaç.
 h. (h. vaktinde) 1b/8, 22a/13,
 22b/12, 24a/8, 26b/11, 27b/8,
 27b/8, 28a/6, 29b/8, 30a/6, 30b/9,
 31a/4
- hafakan (A.)** : yürek oynaması.
 h. 17a/3, 17a/9, 17b/7
 (h. ideler)8b/11
 h. - a 18a/2, 54a/11
- hāl (A.)** : hal, durum.
 h. (h. ola) 22b/4, 42a/10, 42b/12
 (h. olunca) 40a/11
 (h. eyler) 56b/7
 (h. eyleyeler) 28a/3, 41b/8
 (h. ider) 17a/17
- hām (A.)** : olgunlaşmamış, pişmemiş,
 işlenmemiş.
 h. (h. eyler) 55a/12
 (h. ibrişim) 18b/1, 17b/4
 (h. süg) 21a/7
 (h. hılt) 29a/13
- hamam (A.)** : banyo.
 h.-a 18b/30
- hamāmā (A.)** : hamama otu.
 h. 22a/5, 12a/10
- hamīr (A.)** hamur.
 h. benefşe
 h. 14a/10, 14a/4
- hamīrlü (A.)** : mayalanmış, maya katılmış.
 h. 53a/5
- hanāzire (A.)** : siraca adı verilen bir çıban.
 h. 43a/3
- handīkūn (A.)** : yaban yoncası.
 h. 28a/12
- hangi** : *hangi, ne.*
 h. 45a/1
- hanzal (A.)** : ebuçehil karpuzu.
 h. 51b/10
- hār (F.)** : eşek.
 h. - uñ (h. südi) 36a/5
- hār (A.)** : sıcak.
 h. (müfferihü'l - h.) 18a/2
- harāb (A.)** : yıkık, viran.
 h. 19b/2
- harbak (A.)** : çöpleme otu.
 h. 3a/4
 (ağ h.) 3b/12-13
- hardal (A.)** : hardal otu.
 h. 1b/8, 46b/8, 10b/11, 2b/2-13,
 4a/2, 13a/6, 12b/2, 32a/11, 45a/9
 h. - ı 13a/1
- hareket (A.)** : hareket.
 h.-e (h. gele) 37b/6, 37b/4
 (h. getire) 36a/5
- harnüb (F.)** : keçi boynuzu.
 h. şām 15b/11, 21b/2, 29a/13
- haşba (A.)** : kızamık.
 h. 5a/6, 41b/8
 h. - ya 41b/10
- hašta (A.)** : *hasta, sayrı.*
 h. 17a/12
 h.-yı 17a/19
- hāşiyet (A.)** : özellik.
 h. 39b/9
- hāşşa (A.)** : özellikle.
 h. 50a/1
- haşhaş (A.)** : haşhaş.

- h. 2a/3, 5b/8, 15a/2, 15a/4-7-13,
16b/9*, 16b/10-11-12, 30b/7, 31b/4,
32a/5, 32b/10-11, 48a/2-12, 55b/6
(ağ h.) 31b/11
(kara h.) 15a/13, 26a/1
- hatmi (A.)** : hatmi.
h. 17a/1, 16b/12, 2a/3, 14a/2, 6b/5,
52b/13, 42b/13, 34a/8, 32a/4, 49a/7
- haṭṭa (A.)** : *bundan başka, fazla olarak.*
h. 12/5, 37a/4
- hāvan (F.)** : havan.
h. - da 18b/3-12, 19b/10, 22b/3,
35b/4, 34a/6, 50b/5, 43b/1, 51b/2
- havīc (F.)** : havuç.
h. 17a/7
- havlincān (F.)** : havlincan.
h. 38a/8
- hayr - ı bevvā (A.)** : küçük hindistan cevizi.
h. 22b/6, 28b/1-7
- hayz (A.)** : adet olma, regl.
h. - a 21a/6, 18b/11, 19b/2
- hazm (A.)** : sindirim.
h. (h.olur) 53b/13, 54a/2, 54b/11,
55a/7, 56b/1-5
(h. olmamağa) 19b/5
(h.-ı ṭa^c am) 2a/5
- hefte (F.)** : hafta.
h. 11b/6, 17a/7, 19b/8, 37a/17,
h. - de 9b/4, 24b/12, 25a/8
45a/12, 45b/12
- hekīm (A.)** : hekim, tabip.
h. (Cālyunus h.)
h. - ler 12a/12, 19b/6, 34b/10,
40b/2, 55a/5
- h. - lerüñ 56a/6
h. - lere 33b/9
- helile (F.)** : helile otu.
h. 11a/9, 22b/13, 35b/12,
(maṭbūh - ı h.) 4a/6
(h. maṭbūhı) 4a/6
(kara h.) 3a/6, 33b/12, 34b/1,
47a/7, 47b/5
(saru h.) 21b/11, 38b/4, 40a/3,
40b/9, 44b/6, 46b/5
(zerd h.) 11a/9
(h. - i ḳāblī) 17b/5, 22a/2
- helilec (F.)** : helile otu.
h. (kara h.) 5a/2
(maṭbūh-ı h.) 4a/4*
(ḳābil-i h.) 5a/2
(h.-i esved) 25b/1
- hem (F.)** : hem ve daha.
h. 6a/11, 8a/6, 9a/2, 23b/4, 25a/2,
28a/6, 33b/9-10, 35b/7, 54a/4
- hemān (F.)** : hemen, derhal.
h. 13b/9, 30a/7
- her (F.)** : her.
h. 1b/2, 2a/3, 6b/9, 17a/18, 18b/9-
10, 17a/2, 17b/6, 27b/5, 25b/3-5,
25b/11, 25a/1-5, 24b/7, 20b/3,
23b/2, 24a/3, 23a/7-10, 20a/11,
19a/9, 19b/7, 16a/9, 5a/9, 13a/9,
13a/13, 12a/4, 13b/11, 15a/1,
14b/2-4, 5b/2, 27b/9, 28b/4, 37a/18
40a/8, 54b/6, 52b/10, 50a/3, 52a/2-
4, 48b/2-6-10, 48a/4, 47b/8, 40b/8,
41b/1, 41b/1-2-4, 42a/1, 29a/11,

- 29b/12, 36a/6, 36a/12, 36b/3-7,
33a/3, 32b/1-5-11, 44b/11, 45b/2
- herbir** :herbir.
h. 19a/13
h.-i 17a/13
h. - sin 13a/12
h. - nden 5a/2-4, 24a/2
- heyl** (*F.*) : hil otu, kokule otu.
h. - i bevvā 17a/10, 17b/2, 52a/11
- helyūn** (*A.*) : tilki kuyruğu denilen bir ot.
h. 35b/12, 38a/6
- hilt** (*A.*) : karışım, besinlerin midede sindiriltikten sonra kan, balgam, safra ve sevda maddelerin her biri.
h. 55a/13
(hām h.) 39a/13
h. - dan 22b/1, 38b/4
- hiltfīš** (*A.*) : kadı ağacı, şeytan boku ve bundan elde edilen zamk.
h. 2b/2-3, 28a/10, 35b/4, 51b/8
- hiltūt** (*A.*) : kadı ağacı, şeytan boku ve bundan elde edilen zamk.
krş:hiltfīs.
h. 36a/1, 2b/9
- hılveyn** (*A.*) : biberiye.
h. 37b/12
- hınnā** (*A.*) : kına ağacı.
h. 11b/10, 44a/5
- hınzır** (*A.*) : kötü.
h. şiş 42b/9
- hırhır** : sürekli hırıltı.
h. 14b/10
- hıyār** (*A.*) : acur.
h. (h. tohmin) 2a/5, 15a/4, 15b/5,
17a/4, 17b/12 23a/5, 24b/5, 25a/3,
25b/1, 31b/4-10, 32a/3, 33a/11,
40b/4, 56a/5, 35b/3
- hıyārşenber** (*A.*) : acur.
h. 4a/11, 13b/6, 23a/11, 29a/1
h. - i 13a/1
- hiç** (*F.*) : hiç.
h. 3b/3, 8a/1, 7a/8, 30a/8, 36b/8,
44b/11, 44b/9*
- hilāl** (*A.*) : demirdikeni, pıtırak.
h. 9b/2
- hindī** (*A.*) : hindiba, yaban marulu.
krş:hindibā
h. 17a/3, 40b/4
- hindība** (*A.*) : yaban marulu.
krş:hindī, kasni
h. 4a/8, 40a/3
- hindistān kozi** : hindistan cevizi.
h. (h. yağı) 36a/3
- hiyū** : açık renk.
h. (h.kıstıdās) 10b/5
- hoş** (*F.*) : güzel, iyi.
h. eyler 42a/13
- haz** (*F.*) : kendi.
h. 18a/7
- hüb** (*F.*) : güzel, iyi.
h. 10a/7, 17a/18
- huḳne** (*A.*) : lavman, bağırsağa ilaç sıringa et.
h. 3b/11, 30a/7*
(h. birle) 12b/11
(h. dahı) 48a/5
(h. kim) 28a/1-6, 30a/7

(h. - i leyyīne) 6b/3, 5a/9
 (h.-i çöpni) 37a/15
 (h. eyleyeler) 3b/13, 6b/7,
 28a/13-8, 30b/1, 37a/6-11
 h. - yi 48a/9-10
 h. - dür 6b/3
hulbe (A.) : çemen otu.
 h. 14a/6, 20b/6, 34a/8, 42b/13,
 50a/6
 (h. - yi hurufā) 35b/5
 h. - sı 55b/2
hūliñcan (F.) : havlincan otu.
 krş:havlincan
 h. 2a/8, 27a/2, 29a/6, 32b/4
humār (A.) : sarhoşluk.
 h. - a 49b/5
 h. - ı 49b/9
hummā (A.) : başta sıtma olmak üzere
 ateşli hastalıklara verilen genel ad.
 hummā - yı dıkk “verem.”
 h. 40b/2
hummaş (A.) : kuzukulağı otu.
 h. 29a/9, 29b/11
hummaż (A.) : kuzukulağı otu.
 krş:hummaş
 h. 30b/6, 30b/12
 (h. rubbıdur) 49b/10
humre (A.) : yilancık, alazlama
 hastalığı.
 h. 43a/6
hurmā (A.) : hurma.
 h. 14a/6, 54b/5, 55b/5
hurf : tere tohumu.

h. 25b/9, 14a/1, 14b/1, 34b/1-2,
 31a/7, 36a/1
huşūşā (A.) : özellikle.
 h. 17b/5, 53a/10, 54a/9
hużaż (A.) : topalak, kırkboğum bitkisi.
 h. 10a/10, 30a/4

I

ılı : ılık.
 1. 32a/10
 1. suya 9b/8, 52a/5
ımık : ılık.
 1. şu 47a/5
ınçkır- : hıçkırık.
 1. - mağa 22a/11
ınçkırık : hıçkırık.
 1.-a 22a/11
ırku'n - nisā (A.) : siyatik.
 1. 38a/12, 39a/13, 40a/1, 39b/3
ısır- : ısırmak.
 1. - dıgına (kuduz it ı.) 51b/3
 (cānavarlar ı.) 51b/9
ısrğan : ısrğan otu.
 1. 14/8
ısıt- : ısıtmak.
 1. - ur 52a/8
 1. - a 21a/3
 1. - alar 43a/2
 1. - up 11a/6, 27a/13
ısıtma : sıtma.
 1. 16b/6, 24b/3, 24b/8, 29a/8,
 30b/1
 1. - ya 17b/8
 (gün aşru ı.) 4a/6

1.-sı 13a/3, 13b/1, 14b/5, 16b/5
 (katı 1.) 11a/3
 1. - sına 24b/4
 (balgama 1.) 19a/5-7
 (muḥrıka 1.) 40b/3
 (muṭbiḳa 1.) 5a/6
 1. – sında (° ab 1.) 40b/8
 1. - malar 40b/2
 1. - laruñ 23a/12
 1. - larda 27a/4, 28a/7
 1. - sız 26b/8
ısla- : ıslatmak.
 1. - ya 25b/10
 1. - yalar 26a/6
ıslāh (A.) : iyileştirme, düzeltme.
 1. - ı 53a/11
ıslan- : ıslanmak.
 1. 50a/12
 1. - alar 5a/8
ıslat- : ıslatmak.
 1. - alar 23b/9, 24b/2, 26a/12,
 34b/2, 34b/6, 39a/6, 39b/2-12,
 41b/7, 48b/1
 1. - mış 19a/12
1.-up 18b/12
ıssık : sıcak.
 1. 10a/3
 1.-lar 19b/9
ıtrifil (A.) : bir tür macun.
 1. 3b/9
 (1. - i şağır) 21b/10
 1. - i 45a/12
 1. - dür 21b/1

İ

ibrışim (F.) : kalınca bükülmüş ip.
 i. (hām i.) 17b/4, 18b/1
ibtida (A.) : başlangıç.
 i. 56b/5
icābet (A.) : kabul etme, kabul edilme.
 i. 14b/6
iç- : içmek.
 i. - ür 4b/11
 i. - e 1b/6, 2a/4, 4a/13, 4b/5, 5b/2,
 9b/9, 13b/3, 13b/7, 14a/4, 15a/11,
 15b/3, 15b/8, 16b/3, 16b/9, 17a/2,
 17a/7, 17a/12, 18b/10, 19a/2-7,
 19b/8, 20b/9-10, 22a/13, 23b/3,
 23b/4, 24a/4, 24a/9, 24b/8, 24b/10,
 25a/1-5, 25b/5, 25b/11, 26a/8,
 26b/4-7, 27a/3-13, 27b/1, 28b/4,
 31a/10, 31b/1-2-8-13, 32a/1-7-10,
 32b/11, 33a/4, 35b/5, 37a/2, 36a/8,
 36a/13, 37b/1-2, 38b/11, 39b/3-7,
 40a/8, 40b/8-11, 41a/6-7, 41b/2,
 42a/5, 43b/6, 44b/11-12, 45a/10,
 45a/12, 45b/12, 46b/4-7, 49b/8,
 49b/12, 50a/1-13, 50b/3, 51b/11,
 51a/2-4-11-12, 52a/3-4-5-6,
 52b/11, 54a/7, 56a/4, 56a/8
 i. - eler 5a/10, 8b/3, 14a/10, 19a/10,
 31a/8, 36a/4, 38b/8
 i. - er 6a/2
i.-mez 2a/6
 i. - mek 16b/4, 51a/12, 38b/9
 i.- dikden 52a/5
iç : I. karın.
 i. 33b/7

(i. sovuqlığına) 28a/13
 (i. yağı) 51a/6
 (arslanuñ i. yağın) 37b/5
 (keçinüñ i. yağın) 49a/10
 (i. yağıdur)7b/11
 i.-in (ademüñ i.) 56a/8
iç : II. iç, bir şeyin içi.
 i. 55b/11
 i.-i (kāvün toħmı i.) 14b/12, 26b/5
 (hıyār toħminuñ i.)15a/4,25b/1,
 31b/4-10, 40b/4
 (kabağ toħmı i.) 15b/5, 24b/5
 (hıyarşenber i.) 29a/1
 (kavun toħminuñ i.) 30b/2,
 31b/10, 32a/3-8, 44b/1
 (kabağ toħminuñ i.) 32a/3
 (ħatmī toħminuñ i.) 32a/4
 (kavun çekirdeginüñ i.) 36b/5
 (kabağ çekirdegi i.) 40b/5
 (zerārīc i.) 45b/1
 i. - i 56b/4
 i. - ine 12a/7, 13a/1,27b/6, 33a/10,
 i. - inde 35a/3, 6a/7, 7b/11, 31a/5,
 33b/6, 40a/11, 44b/9, 49b/2
 (göz i.) 41b/7
içün : için.
 i. 2a/5, 2b/7, 6b/1, 7a/8, 10a/1,
 10a/5, 10b/6, 20b/3, 35b/9, 37a/1-
 2-5, 42b/6, 45b/3
 i.-ise 18b/24
içür- : içirmek.
 i.-e 18b/5, 27b/9
 i. - eler 3a/4-13, 3b/1,15a/7, 16a/3
 18a/1,18b/3, 20a/11, 21a/13,

23a/8, 24b/13, 31a/9, 41b/2
idrār - ı bevl (A.) : idrar akıtma.
 i. - e 23b/11
igde : iğde.
 i. (kızıl i.) 4a/9
iki : iki, 2.
 i. 2a/8, 2b/7-10-12, 3b/5, 4a/3-4
 4b/2-6, 7a/4-11, 7b/2, 8b/2, 9a/8,
 9b/11, 10a/10-11, 11b/5, 12b/5,
 14a/7, 14b/13, 17a/7, 16a/2-3-
 4-6-7, 16a/2, 16b/2-13, 18b/1-22-
 25, 19a/8-12-13,19b/1-6-13,20b/1-8
 21a/8, 22a/6, 24b/3, 25a/3-9, 25b/4,
 26a/4-5, 26b/6, 27a/2-5, 29a/10,
 29b/4-7, 30a/5-10-11-12, 30b/1,
 31b/7-12, 32a/8-9, 32b/10, 33a/2,
 33b/6, 34a/4-7, 34b/1-2-3, 35a/5-10
 36a/9-10, 37a/5-6, 37b/1, 38a/11,
 38b/6, 39a/10, 39b/10-13, 40b/5,
 41a/6, 41b/13, 42a/3, 43a/13,44a/2
 44b/7, 45a/7-11, 46a/11-12, 46b/8,
 47b/5-12, 48b/6, 49b/8, 51a/11-12,
 50a/12-13, 52a/13, 52b/6
 i. - sin 50a/7
 i. - sinden 52b/5
ikinci : ikinci.
 i. 55a/3
iki yüz : iki yüz, 200.
 i. 15b/1-2
iki yüz elli : iki yüz elli, 250.
 i. 3b/6
iki yüz kırk : iki yüz kırk, 240.
 i. 6a,78
ikişer : ikişer.

- i.* 1b/2, 2a/1, 14b/6, 17a/4,
17b/13, 18b/2, 20b/13, 21a/1-4,
22b/6, 23b/1, 24a/12, 24b/2-7,
25b/11, 27a/11, 27b/9, 28b/8-
13, 29b/8, 29a/11, 31a/2,
31b/6, 33b/4, 32a/5, 33a/1-13
33b/13, 38b/7, 39a/11, 40a/3-12
40b/7, 41b/1, 42a/11, 45b/4,
51a/3, 52a/11
- ° **ilāç** (A.) : ilaç.
° i. 8b/8, 9a/3, 9a/13, 11a/2, 24b/8,
41b/8, 43b/4, 44b/11, 45a/1, 49b/1,
° ilācū'l - ° ala 12b/2,
° ilācū'l - meslül 16b/3
° *ilāc-ı sil* 16b/1*
° i. - ı 12b/8-12, 16b/4, 34b/11,
38a/12, 41a/8, 50a/4
° i. - dur 49a/13
° i. - ları 38a/12
- ilerrek** : daha önce.
i. 5b/2
- ilerü** : önceden, önce.
i. 8b/2
i. den 3a/12
- ilic** : ilik, kemik iliği.
i.-i (sığır inciginüñ i.) 34b/5,
- ilkin** : ilk, öncelikle.
i. 3a/11, 8b/3, 8b/9, 9a/1, 9b/11,
10b/7, 12a/7, 12b/8, 13a/3-5-8, 13b/8
20a/8, 25b/9, 26a/5, 26a/12, 30a/9,
30b/8, 33a/6, 37b/12, 39b/11,
41b/3, 44a/8, 45b/2-5, 49a/6-11,
49b/1-12, 49b/1-12, 55a/1
i. - üñ 5a/11, 14a/10, 22b/10
- i. - inüñ 6a/10, 7a/5
i. - de 40a/13
- illā** (A.) : mutlaka.
i. 7b/12, 11b/7, 21b/8, 23a/2, 30b/8,
32b/6, 37b/1, 40b/11, 53a/8,
53a/11, 54b/10
- ° **illet** (A.) : hastalık.
i.-ne (geñiz ve nefes i.) 15b/13
i. - er 15a/2-3, 53b/6,
i. - e 12b/4, 33b/2
i. - erse 12b/2, 32b/3
i. - ince 30a/5
i.-lerine (baş i.) 1b/2
- ° **ināyet** (A.) : yardım.
° i.-inde (Tañrı ° i.) 44b/13
- ince ađrı** : verem.
i. 40b/2*
i. - ya 40b/2
- incecük** : incecik.
i. 43b/12
- incibār** (A.) : *beşparmak otu, yediparmak otu.*
i. 4a/7*
- incik** : incik kemiği.
i.- inüñ (sığır i.) 34b/5
- incir** (F.) : incir yemiş.
i. 2a/1, 6b/5, 13b/4-5, 14a/6,
14a/8, 17b/10, 18b/7, 26a/11,
42b/1-2, 46a/3, 49b/3, 50a/4,
53b/4, 55b/2
(ađ i.) 13a/1
(saru i.) 42a/3
(şarāb-ı i.) 15b/4
- indür-** : indirmek.

i.-e 38a/3
i. - eler 28b/3, 43a/1
inşallāh (A.) : Allah isterse, Allah nasip ettiyse.
i. 12a/13
iplik : ip.
i. - i 43b/12
ir- : *ermek.*
i.-er 17a/16
irik : ermiş, olmuş.
i. - i 43b/4
irilik : büyüklük.
siñe i. - ine 15a/8
iriñ : irin, iltihap.
i. 9b/10, 8b/12, 14a/12, 14b/11, 32b/7, 42b/6
i. - i 8a/11
irük : *erik.*
i. 2a/1
ishāl (A.) : ishal, hafifleme, azalma.
i. 16b5*, 18b/2, 21b/1, 22a/1, 30b/4-10*, 56a/13
i.-e 29a/8
i. - ine 22a/1
(şafra i.) 30b/4
isfizāc (A.) : üstübeç, kurşun karbonat.
i. 6b/12, 30a/11, 34b/7, 43b/1
(merhem –i i.) 7b/13
(ḳal° ı i.) 43a/8
(i. ḳal° ı) 10a/3-10
(i. merhemine) 43b/5
(i. merheminiñ) 43a/10
issi : sıcak.

i. 5a/13, 7b/10, 7b/11, 10a/5, 10a/8, 14b/11, 15b/3, 23b/7, 24a/8, 27a/3-4, 34a/12, 43a/11, 55a/5
(i. duta) 49b/13
(i. ısıtma) 24b/3
(i. ısıtmaya) 17b/8
(i. ısıtmalara) 55a/13, 56a/3
(i. mi° deye) 54b/9
(i. mizāçlu) 56a/11
(i. mizāçlunuñ) 56a/3
(i. müferriḥ) 18a/2
(i. otlar) 49b/13
(i. otları) 38a/1-2-4
(i. otlardur) 6a/1
(i. rençlere) 4a/13, 5b/7, 54a/4, 55a/13, 56a/9
(i. sayrılığa) 6b/3
(i. sersāma) 6b/4
(i. şu) 40a/12, 44a/9-10, 46a/2, 47b/12-13, 49b/2, 52a/2
(i. şu göyündürmekliğine) 43a/12
(i. yağ) 43a/12
(i. şu bühārna) 9b/1
(i. şiş) 33a/5, 33a/6*
(i. şişe) 43a/6
(i. şişlere) 43a/6*
(i. yağlar) 5b/2-9, 5b/8*, 50a/8
(i. yağlara) 5b/2*
(i. ḳoḳular) 5b/13, 6a/1*
i. -dür 3b/1, 22b/1, 54b/9-12
i. - den 1b/12, 4b/6, 8a/12, 8b/4, 10b/7, 12b/7, 13b/13, 15b/4, 20a/7,

- 22a/11, 23a/3, 23b/3, 23b/5, 25a/6,
27a/4, 27a/3*, 28b/11, 38b/4-13
i. - dendür 6a/12, 17b/7
- issilik** : sıcaklık.
i. 17a/3, 21b/1, 29b/9, 30b/2,
32a/13, 32b/6
i. - i 26a/7-8, 26b/2, 26b/12, 29b/5,
55b/3, 55b/7, 49b/8, 53a/9-11
- iste-** : istemek.
i.-r 14b/5
i.-rse 14b/6
- isti^c māl (A.)** : kullanma.
i. (i. eyleyeler) 3b/10, 27b/10,
34b/10
- istişka (A.)** : siroz hastalığı.
i. 25a/1*, 26a/13*, 26b/2, 28b/6
(i.-y1 laħmiye) 23b/11
(i.- i řabliye) 26b/5, 26b/3*
(i.-y1 zıkkıyye) 25a/6
i. - ya 25a/1, 25a/12, 25b/3
i. - de 53b/9, 54a/3, 2a/5, 29a/8
- iř** : iř, durum.
i. - i 3b/3
- iře-** : iřemek.
i. - mekligine (řan i.)32b/12
32b/13*
- iřit-** : iřitmek, duymak.
i. - meye 9a/7
- iřlet-** : faaliyete geřirmek.
i-e (řarmı i.) 28a/9
- iřtihāsızlık (A.)** : iřtahsızlık, yemek
yiyeyeme.
i. - a 20a/1*, 20a/3
- it-** : etmek.
- i. 17a/8, 41a/2*
i. - eler 8b/11, 23a/10, 34b/3-7
38b/11, 42b/5, 48b/4,
37b/8, 44b/10
i.-er 14a/3, 18b/2, 50b/11-12,
51a/5, 54a/6, 55a/6
i.-miř 17a/12
i.-e 1b/1, 2a/4, 5a/5, 16a/7,
37a/16
i.-mek 27b/10
i.-üp 2a/4, 6b/7-9, 12a/3,
17a/13, 18b/29,37a/14,
45a/3
- it** : köpek.
i. (řuduz i.) 51a/5-9, 51b/3
- it üzümü** : tilki üzümü.
23a/7, 23a/9, 23b/7, 24b/9, 24b/11,
38b/3
- i^c tidāl (A.)** : itidal, ılımlılık.
i. 5b/3, 20a/3
- i^c tidālen (A.)** : ılımlılıkla.
i. 54a/11
- iz** : iz, belirti, iřaret.
i.-i (bař i.) 44/10
- izin (A.)** müsaade, izin.
i.-y-ile 14a/3
- J**
- jencār (F.)** : bakır tası, göz tası.
krř. jengār
j. 7b/1
- jengār (F.)** : bakır tası, göz tası.
krř. jencār

j. 8a/10, 8b/13, 9b/10-11-13,
11b/4,32b/7, 42b/2-4-7-8

jīvī (F.) : civa.
j. 44a/10

K, K

ķabak : kabak.
ķ. 2a/2-5, 4b/8, 15a/4, 15b/5, 24b/5,
31a/10, 31b/10, 32a/3, 32b/8,
(ķ. ķekirdegi) 6a/13
(tatlı ķ.) 40b/5
ķ.-lar 23a/12

ķabız (A.) : kabız.
ķ. (ķ. nesnelər) 20a/10
(ķ. ola) 26b/2, 28a/7
(ķ. eyler) 54b/2, 55b/8, 56a/13,
ķ.-dur 55b/11

ķabilī (F.) : helile.
k. 5a/2, 21b/11, 34b/1

ķadar : kadar, az, biraz.
ķ. 5a/13, 6a/9-10, 13a/12, 14b/4,
26b/10, 27b/4, 29a/5, 34a/6, 37a/6,
38a/3-4, 47b/13, 49a/7, 48b/1
(ne ķ.) 10b/13
(ol ķ.) 47a/2-10
(şol ķ.) 47b/1
ķ.-ı 6a/7, 6b/2, 11b/6, 18b/31,
20b/8, 23a/2, 24a/12, 24b/7, 27b/5,
28a/2,
ķ.-nı 27b/13, 29b/5, 35b/5, 47a/2
ķ.-ınca 19b/12, 25b/5

ķadeķ (A.) : bardak.
ķ. 5b/2, 17a/12, 51a/1

ķafa (A.) : kafa, baş.

ķ.-sı 8a/2

ķāfūr (A.) : kafur otu ve bundan elde edilen koku.
k. 4b/8, 5b/13, 10b/8, 11b/11,
17a/6, 17b/13, 18b/13, 23b/3-6,
24b/7, 29b/11, 35a/7, 40b/6,
41a/11-12, 41b/11, 43b/2

ķāğıd (F.) : kağıt.
ķ. 30a/12
(ķ. Kūlin) 7b/4-7

ķāğır- : balgam çıkarmak için öksürmek.
ķ.-a (ķan ķ.) 50b/1
ķ.-mağa (ķan ķ.) 16a/4-9
ķ.-mağına (ķan ķ.) 16a/12

ķāhī : hem de, ayrıca.
k. 55b/1

ķāķıyā (A.) : çeşitli bitkilerden yapılan bir tür hap.
krş. ķūķıyā
ķ. 11b/5, 52b/2

ķāķule (A.) : hil otu.
k. 2a/6, 3b/5 17a/10, 17b/1, 18b/1-
12, 22a/4, 22b/6, 28b/1, 52a/11
(ulu ķ.)22b/13

ķākūneç (A.) : kanbil otu, güveyi feneri.
k. 31b/5, 33a/11

ķal- : kalmak.
ķ.-ur 41a/5
ķ.-a 3a/9, 3b/7-13, 4a/10, 4b/3,
6a/9-11, 6b/6 7a/5, 8b/1-8, 13b/5,
14a/3-10, 15b/1, 16b/13, 18b/8,
19b/7, 22a/12, 24a/7, 28a/2,
30a/11, 36a/10, 38b/8, 39a/12,
42a/4, 44b/8, 45b/13, 47a/3, 47b/3

q.-an 2b/3, 6a/11, 11b/11, 23b/9,
24b/2, 26a/6, 34b/3, 49a/6, 55a/3
q.-anın 30b/9, 34b/7
q.-maya 3b/3
qal° (A.) : kök, sökme, yerinden
çıkarma.
isfīzāc q.-ı 10a/3-10, 30a/11
q.-ı isfīzāc 34b/12, 35a/6, 45a/6
qālimiyā (Y.) : ak toprak.
krş. tēbāşir
q. 7b/2
qaliyā (< ğaliye) (F.) : misk ve anber
karışımı bir koku.
q. 10b/3
qalkaṭār (F.) : demir sülfatın ısıtılaması
ile meydana gelen kırmızı,
kahverengi demir oksit.
krş. zāc
q. 7b/4, 11b/4, 43b/11
qamu : bütün, hepsi.
q. 4a/3-6, 4b/10, 5a/5-6, 6a/6,
10b/12, 13b/10, 14b/10, 18a/10-12,
20a/10, 26b/10, 28b/11, 33a/10-13,
33b/7, 38a/10, 38b/1, 40b/6, 42b/9,
43a/6, 47b/7, 48a/3, 50b/10, 51a/5,
53a/12, 56a/9
q.-nuñ 6b/1, 37a/5
q.- dan 10a/7, 11a/12, 11b/1, 12a/3,
13b/10, 14b/3, 17a/5, 27a/2, 27b/3,
34b/6, 39a/2, 42b/1, 44a/11, 46a/8,
47a/7, 50b/13, 51b/8-11
q.-sı 47a/11
q.-sın 1b/13, 2a/4, 2b/6, 4b/8,
5a/12, 6b/13, 7a/11, 7b/2-5, 9b/13,

10a/4, 10a/11, 14b/1-9, 15a/1,
16a/7, 16b/2, 17a/2, 17b/5-13,
18a/6, 18b/6-13, 19a/9-13, 19b/13,
20b/2, 21a/1-12, 24a/2, 24b/6,
26a/12, 27a/11, 28a/6, 28a/12,
28b/9, 29b/1-2, 30b/3-9, 31a/7-13,
32a/6-9-11, 32b/8, 33a/2-8, 34a/3,
35a/3, 35b/4, 36b/6, 37a/10,
39a/11, 39b/1-5, 40a/6, 41a/1,
42b/5, 43b/12, 45b/1-11, 44a/5,
44b/8, 45a/11, 46a/12, 48a/13,
48b/6-12, 49a/7, 51a/3-11, 51b/2,
52a/1-13, 52b/13
q.-sinuñ 53a/13
q.- sın 12b/3, 21b/3, 22a/6, 23a/6,
23b/4, 30a/9
q.-sına 33a/9
q.-sından 2a/11, 4b/12, 5a/4, 5b/5,
6b/1-9, 7b/7-8, 10a/13, 10b/3-5,
11a/10, 11b/11, 12a/3-10, 13a/11,
16b/8, 17b/4, 18a/5, 20b/13, 22a/9,
25a/11, 27b/12, 30a/4, 34b/9-13,
37b/1, 42a/7, 45a/9, 51a/6
q.- sinca 11b/11
qan : kan.
q. 12a/5, 12b/10, 16a/1-6-12, 16a/4,
24b/12, 30b/11, 32b/12, 33a/6,
34b/7, 41b/3, 43a/11, 43b/5-10,
44a/10, 50b/2, 53a/8, 53a/10-13,
54a/1-4, 56a/13
(q. alalar) 8b/3, 10b/7
(q. alduralar) 20a/9, 45b/5
(q. qağıra) 50b/1
(q. qağıрмаğa) 16a/4-9

(k. kıusmađına) 16a/12
(k. sayrılıđına) 5a/5-6
(*k. iřemekligine*) 32b/13*
k.-ı (bel.) 33b/9, 33b/10, 41b/4
k.-dandur 6b/11
k.-dan (koyu k.) 39b/4
k.-ı (iyelik) 54b/12
(koyun k.) 37a/4
k.-ın (tams k.) 33b/11
(bevāsır k.) 34b/8, 34b/8*
kana- : kanamak.
k. 7b/4
k.- sa 11b/3
k.- mađın (kanamađın) 11a/8
kanbıl (A.) : kambil otu, gıvey feneri.
k. 31a/7-12, 53a/3
kand (A.) : řeker kamıřı özsuyu.
k. 44b/3
kankı : hangi.
k.-sın 50a/6
kanťuryün (Y.) : kantaron çiçeđi, kan otu,
mayasıl otu.
k. 2a/13, 3b/11, 37b/3, 39a/4
kap : kabuk.
k.-ı 11a/10, 32a/4, 51b/4, 54a/1
k.-a 5a/13
k.-ın (semüz k.) 48a/6
k.-ını 22b/2
k.-ından 30a/9
k.-ı (fıstık k.) 19a/12
(ħařħāř k.) 2a/3
(kebere dibi k.) 51b/10
(kebere dibinüñ k.) 25b/7
(kebir dibinüñ k.) 14b/12

(kerefs dibinüñ k.) 41a/2
(mercimek k.) 5a/8
(nār k.) 11a/112, 44a/5, 50b/5
(saru helīle k.) 4a/9, 7a/10,
8a/13, 38b/5, 40b/9, 44b/6
(sırmā k.) 29b/1
(turunç k.) 12a/2-10, 17a/10,
18a/10
(yumurda k.) 30b/12

kap- : kapmak.

k.-mıř 39b/4

k.- ar (koyu kan k.) 53a/13

kapkara : simsiyah.

k. 48a/1

kaplumbađa : kaplumbađa.

k. 16a/5

kar- : karmak, karıřtırmak.

k.- alar 45b/12

kara : siyah.

k. (k. eyleye)47b/10

(*k. ide*) 47b/9

(k. bahađ) 3a/6, 45b/3, 45b/3*

(k. boya) 7b/8

(k. çörek otın) 8a/1

(k. ħařħāř) 15a/13, 26a/1

(k. helīle) 3a/6, 5a/2, 6b/8,

33b/12, 34b/1, 47a/7, 47b/5

(k. merhemdür) 42a/13

(k. suyu) 59b/6

(k. tuz) 28a/11

(*k. üzümü*) 18b/7

(diř k. ola) 11a/1

karābādın (Y.) : içinde ilaç terkipleri
bulunan ecza kitabı.

- ķ. 53a/4
- ķ.-i (kitābuñ ķ.) 53a/4
- ķaranfil (A.)** : karanfil.
- ķ. 6a/4, 8a/5-7, 12a/2-10, 14a/1, 17a/7, 17a/9, 17b/1, 18a/3, 18b/1-13, 19b/13, 21a/7, 22b/6, 26b/8, 28b/1, 29a/6, 34a/2, 54a/9
- ķarār (A.)** : sabitleşme, ölçülülük, durma.
- ķ.- ina (ķ. getire) 32a/13
- ķardamānā (?)** : Türkçe “sara” denilen bir tür ot.
- ķ. 2b/9, 14a/13, 22a/3, 26a/1
- ķarĥa (A.)** : yara.
- ķ. (ķ. eyleyeler) 1b/8
- ķarın** : karın.
- ķ. 30b/10
- (ķ. aĥrısı) 22a/7
- ķ.-ıla 14a/1
- ķ. baĥla- “ishali durdurmak, pelik vermek.”
- 19b/2, 22b/10, 29a/8, 30a/1, 54a/9, 54b/10
- ķ. bur- “sancılatmak.” 54b/4
- ķ. geĥ- “ishal olmak.” 23a/12, 16b/6-7
- ķ. sür- “”ishal etmek.” 22b/1, 27b/9
- ķ. var- 30b/1, 22a/7-11, 29b/3-9,
- ķ. yürüt- “ishal yapmak.” 54a/13
- ķ.- 24b/13, 25b/5, 26b/13, 27b/1, 28a/9, 54b/2
- ķ.-da 25a/6
- ķ.-dan 25a/6
- ķ.-ın 12b/11-12, 50b/8
- ķ.- ını 24b/11
- ķ.-ına 25a/10-11, 30b/4
- ķ.-daĥı 12b/4
- ķ.-nında 35b/1/
- (ana ķ.) 35b/2
- ķarışdur-** : karıştırmak.
- ķ.- alar 3a/12, 3b/9, 15b/7, 18a/1, 35a/7, 35b/1, 36a/3, 40a/7, 44a/651b/8, 53b/6
- ķ.-up 14a/2, 26a/12, 37a/6, 39b/12, 45a/6
- ķarpüz (F.)** : karpuz.
- ķ. 43b/656a/8
- ķarşu** : karşı.
- ķ. 45a/10
- ķaşabü’z-zerfire (A.)** : kazayaĥı otu.
- ķ. 8a/7, 16a/2, 20a/13, 23b/8, 50b/6
- ķāsen (A.)** : keĥi boynuzu.
- k. 17a/4
- ķāsnī (F.)** : hindiba, yaban marulu.
- k. 4b/2, 5a/8, 10a/11, 17b/12, 18b/3, 19a/8, 20a/10, 23a/4, 23a/9, 24b/5, 24b/9, 25a/1-4-7-9, 25b/1-2, 26a/7, 26b/7, 29b/10, 35b/10, 37a/13, 34b/3-6, 40b/5, 44b/7
- (k. yapraĥı) 4a/8
- (k. toĥmı) 4a/8
- ķaş** : kaş.
- ķ.-ın 49a/13
- ķaşen (A.)** : keĥi boynuzu.
- ķ. 6b/3
- ķasıĥ** : kasık.
- ķ. (ķ. yolu) 33b/3

ķ.-dan 52a/3	36a/6, 36b/12, 37a/6-11, 37b/10,
ķasık : kasık.	39a/7, 39b/2, 41a/7, 42a/11, 42b/2,
ķ. 33a/10	42b/3-8, 43a/5-13, 43b/1-2, 44a/12-
ķ.-ı (bel.) 32a/10	13, 44b/4-10, 45a/7-8, 45b/2-10,
ķ.-a 32a/10, 33a/6	46a/7-13, 46b/10-12, 47a/2-4-9-10,
ķ.-ı (ķasıęı) (iyelik) 32a/10-11	47b/2-3, 48b/2, 49a/7, 50a/3,
ķasıķ : kaşıķ.	50b/5-6, 51b/2, 52a/4, 52b/10,
ķ. 14a/2, 29b/2	55b/1
ķaşın- : kaşınmak.	ķ.-arsa 10a/7
ķ.-maęı 44b/6	ķ.-up 2a/11, 2a/13, 8a/9, 8b/8,
ķ.-maęı 46b/2	11a/1-2, 12a/7, 12b/6, 13a1-2,
ķāsum (A.) : horozgözü otu.	14a/414b/2, 15a/1, 15b/10, 30a/2,
krş. ķāşum	33b/5, 34b/3-7, 36a/4, 37a/1, 37b/5,
k. 19b/4	42b/1, 43b/5, 45a/1-10, 45b/4,
ķāşum (A.) horozgözü otu.	46b/6, 54a/12
krş. ķāşum	ķ.-arak 9b/6
ķ. 20b/6-12, 21a/4, 27a/9	ķ.-madan 36b/13
ķat : tabaka, üst üste konulmuş	ķatı : sert, pek, çok, şiddetli.
şeylerden her biri.	ķ. 20/5, 4a/13, 4b/1, 6b/3 , 8a/1,
ķ. ķat 11b/7, 45a/2	9b/8, 11a/2-3, 11b/5, 13a/13, 14a/2,
ķat- : katmak, eklemek.	14a/12, 17b/13, 20a/4, 22b/4-11,
ķ.-a 7b/12,9a/1, 17a/2, 18b/9,	24a/9, 25b/12, 28a/1-4, 29b/9,
22a/13, 24a/8, 50a/9	31a/9, 32a/7, 34a/12-13, 36a/5,
ķ.-alar 1b/6, 2b/3-12, 4a/2-5-11,	36b/13, 37b/8, 39a/9, 39b/6, 42a/9,
4b/4, 5a/5, 5b/5-6, 6a/11, 6b/7-13,	42b/9, 47a/8, 47b/9, 49a/9, 49b/3,
8a/2, 8b/6, 9a/4, 10a/1-4-7-8,	51a/10-13, 53b/9, 50b/11
10b/2-9, 11a/7, 11b/12, 12a/4,	ķ.-y-ısa 16b/10
13b/7-8-11, 15b/3, 16b/2-3, 17a/6,	ķ.-dur 3b/11
17b/5, 18a/6-13, 19a/7, 19b/12,	ķatılık : sertlik, peklik.
21b/4-9, 22a/6, 22b/11, 23a/1,	yil ve iç ķ.-ına (ķatılıęına) 33b/7
23b/4, 24a/12, 24b/2, 25b/2, 26a/6,	ķatrān (A.) : katran.
26b/11, 27a/2, 27b/5-6, 28a/8, ,	ķ. 11a/7, 45b/1
29a/2, 29b/2-4, 30a/13, 30b/9,	(ķ. kōpügi) 2b/9
31b/2, 32b/1, 34a/3-9-12, 35b/10,	ķ.-ı 42a/2

ķ.-a 11a/2
ķatre (A.) : damla.
ķ. ķatre 8a/3, 32b/2, 33b/2
ķaṭūnā (A.) : pire otu. karnıyarık otu.
ķ. 2a/2-7, 15a/10, 27a/5, 30b/5,
40b/7
(ķ. lu° ābın) 43b/8
ķ.-yı 30b/8
ķavrul- : kavrulmak.
ķ.-mıř (sıfatfiil) 22a/9, 29b/12,
30a/10-13, 30b/13, 34b/2, 37b/11,
38a/9
ķavuk : mesane.
ķ. 31b/2-3-9, 32a/2, 33a/7, 51a/3,
55b/10, 56a/6
ķ.-ı (ķavuęı) 53b/4-11
ķ.-a (ķavuęa) 33a/9, 54a/2, 55b/5
ķ.- da 33a/5, 33a/6*
ķavun : kavun.
ķ. 14b/12, 26b/5, 30a/1, 31b/7-10,
32a/2-8, 32b/7, 36b/5, 45a/1,
46a/13, 56a/5
ķavur- : kavurmak.
ķ.- alar 8b/9, 21b/1, 30a/9, 30b/8,
36a/7, 37b/13, 38a/4
ķavuręa : kavrulmuř mısır, buęday, nohut
gibi řeyler.
ķ. 48b/1
ķavut: kavrulmuř tahıl unu.
ķ. 39a/1,
kavzūbān (F.) : sıęirdili otu.
k. 17b/10, 52b/6
ķayısı : *ķayısı*.
ķ. 18b/1

ķayęana : *bir yumurta yemeęi*.
ķ. 45a/3
ķayna- : kaynamak.
ķ.-ar 47b/1
ķ. -ya 3a/10, 49b/4
ķ.-duęın 5a/6
ķ.- mıř (sıfatfiil) 7a/6, 30a/13,
45b/9, 47a/12
ķ.-ar (ķ. řu) 40b/9
ķaynat- : kaynatmak.
ķ.-a (ķaynada) 3b/8, 8b/10, 18b/8,
37b/4, 47b/7
ķ.- alar (ķaynadalar) 1b/9-10-12,
2a/4, 2b/11, 3a/9, 3b/6-12, 4a/10,
4b/2, 5a/9, 5b/6, 6a/9-10, 7a/5,
8a/6-13, 8b/7, 9a/5, 9b/11, 10a/1,
11a/3-10-12, 11b/1, 13a/1, 13b/5-8,
14a/8-9, 15b/3-12, 16b/12, 19a/4,
19b/7, 20a/1-11-12, 22a/12, 23a/9,
24a/7, 24b/9, 26b/1, 26b/10, 27b/7-
8, 27b/7, 28b/3, 29a/4-6, 29b/4,
30a/11, 33a/9, 35a/3, 35b/5, 36a/6-
9-12, 37a/10, 37b/12, 38b/7, 39a/11,
32b/9, 40a/9-10, 41a/4, 42a/10,
42b/12, 43a/1, 44b/8, 45b/1, 46b/1,
46a/6, 47a/2-10, 47b/1-3-4, 48a/2-
13, 52a/3, 52b/7-9, 50a/5-7, 55a/10,
55b/2
ķ.-maķ 29a/7
ķ.-up 2a/2, 27b/3
ķayřum (A.) : ayvadana bitkisi.
ķ. 46b/11-13
ķayz (?):
ķ. 22a/6*

- kaz** : kaz.
k. (k.olmağa) 47/6
k. yağı 49a/6
- kaz-** : kazmak.
k.-ma (k. tuz) 28b/12, 39b/5, 40a/4
- kebāb (A.)** : kebab.
k. 36a/8
- kebābe (A.)** : kebabiye, kuyruklu biber.
k. 17a/10, 17b/1, 18b/12, 21a/8,
35b/7, 38b/13,
- kebere (A.)** : gübre otu, kedi tırnağı.
k. 25b/6-7, 40a/2, 45a/3, 51b/6-10
- kebir (A.)** gübre otu, kedi tırnağı.
krş. kebere
k.14b/12
- keçi** : keçi.
k. (k. südin) 16b/4
k.-nüñ (k.tersi) 25a/10
(k. boynuzu) 26a/1
(k. iç yağın) 49a/10
- keçi boynuzu** : keçi boynuzu otu.
k. 22a/7-8
- kef (A.)** : köpük.
k. 5a/12
k.-in 19a/4, 19b/12, 27b/7, 37b/5
- kehrübā (F.)** : kehribar.
krş. kehrübā
k. 16a/5-13, 17b/4-10, 18a/11,
30b/11, 32b/13,
- kehrübār (F.)** : kehribar.
krş. kehrübā
k. 30b/10
- keklik** : keklik.
k. (k.etinden) 55b/7
- kel** : kel.
k. (k.olmağa) 47/6
- kelef (A.)** : un şeklinde döküntüler gösteren deri hastalığı.
k. 46a/4
- kelem (F.)** : lahana.
k. 49b/6, 50a/5
- kelkelenç (A.)** : zencefil ağacı ve palmye ağacı.
k. 25a/11, 25a/12*
k.-i- hār 25b/1-5
- kemmūn (A.)** : kimyon.
k. 17a/6, 19a/11, 19b/3, 20b/6,
21a/12, 26b/1, 27a/1, 27a/8, 27b/3-
12, 28a/5, 33a/12, 34a/2, 48b/4,
49b/6, 52a/10, 54b/8
kemmūn-ı müdebbir 21b/6, 22a/8
- kendāne (F.)** : yabanî pırasa.
krş. kendene
k. 14b/9, 38a/8
- kendene (F.)** : yabanî pırasa.
krş. kendāne
k. 34b/2
- kendir (A.)** : ak günlük.
k. 45b/13
- kene** : kene otu.
k. 5b/4
- kenevür** : kenevir, kendir bitkisi.
k. 31b/5
- kepek** : kepek.
k. 6b/5, 33a/8
- kere** : defā, kez.
k. 18b/12-30
- kere yağı** : tere yağı.
k.-n 52a/4

- kerefs (A.)** : kereviz.
 k. 5a/2, 13b/1, 14a/7-8, 14b/9,
 19b/3, 20b/6, 22a/5, 23a/5, 23b/1-
 12, 24a/3-4-5-11, 25a/8, 25b/1,
 29b/7, 31b/5, 32a/5-8, 32b/10,
 33a/2, 33a/11, 38b/6, 39a/11,
 39b/12, 40a/4, 41a/2-3,
 51a/352a/12, 55b/1
 (k. şuyı-y-ıla) 2b/7
 k.-dür 55a/7, 56b/2
- kerevyā (A.)** : karaman kimyonu.
 k. 19b/4, 22a/3, 27a/9
- kerkem** : safran.
krş. za°feran
 k. 24a/10*
- kes-** kesmek.
 k.-er 33b/12, 34b/8, 34b/8*, 55a/8,
 56a/2
 k.-e 11a/8, 22b/12, 33b/9, 47b/9
 k.-eler 44a/10, 45a/5, 51b/4
- kesil-** : kesilmek.
 k.-e 43b/11
- keşirā (A.)** : keven dikeninden çıkarılan
 bir tür zamk, gün sakızı, kitre zamkı.
 k. 2a/6, 6b/13, 13a/10, 15a/5-10,
 16b/12, 17a/1, 31a/2, 31b/11,
 32a/4, 45b/7-10, 47b/11, 48a/11,
 49a/5
 k.-yı 49a/8
- keşür (A.)** : havuç.
 k. 36b/6, 38a/7
- keşüş (A.)** : bağbozan, küsküt.
 k. 41a/3
- kettān (A.)** : keten bitkisi.
 krş. kettēn
 k. 2a/2, 223b/4, 33a/8, 34a/8,
 34b/6, 35a/9, 42b/12, 50a/6
- ketten (A.)** : keten bitkisi.
 krş. kettān
 k. 13b/2
- keven** : geven.
 k. 25b/2, 40a/3
- kevkeb (A.)** : yıldız.
 k. 24a/1
- kez** : defa, kere.
 k. 2a/4, 7b/12, 8a/4, 8b/8, 9a/1-6,
 9b/2-4, 11a/4, 12a/13, 19b/6, 23b/5,
 24b/12, 30b/1, 31b/13, 32a/1,
 40a/13, 40b/1, 41b/9, 44a/8,
 44b/12, 45a/3-12, 49b/1, 50a/3
 k.- den 7a/7, 20b/8
- kez** : gibi.
 k. 9a/10, 13b/3, 15b/7-10, 16b/2,
 331b/8, 33b/8, 40a/12, 42a/4
- kezmāzec (A.)** : ilgın yemişi.
 krş. kezmāzek
 k. (k. kal°ından) 52b/2
- kezmāzek (A.)** : ilgın yemişi.
 krş. kezmāzec
 k. 11b/1, 21b/2, 45a/4
- kığ** : hayvan dışkısı.
 k.-ın (k. koyun) 26a/13
- kıl-** : kılmak, eylemek.
 k.- ar 6a/3, 22a/1, 36b/8, 39a/3,
 43a/4
 k.-a 4a/5, 6b/3, 15b/4, 16a/9,
 20b/11, 23b/7, 25a/5, 28a/3, 33b/9,

- 34a/13, 36a/7, 36b/7, 37a/7, 39a/12,
48a/11, 52a/6
k.-mişdan 4b/4
- kına (A.)** : kına.
k. 13b/10, 18b/5, 33b/4, 51b/1
k. (k. yaprağı) 40a/4
- kıpkızıl** : kıpkırmızı.
k. 45b/11
- kırfa** : anber kabuğu, tarçın ağacına
benzer bir ağacın kabuğu.
k. 3b/5, 6a/5, 12a/2, 12b/13, 18a/3,
19b/5, 19b/13, 26b/9, 27a/2, 32a/4,
36a/1
- kırk** : kırk, 40.
k. 4b/1, 15b/9, 17a/12, 18b/9, 28a/8,
28b/4, 36b/11, 37a/1, 42b/11-12-13,
45a/6, 48a/7
- kırkar** : *kırkar, kırk tane.*
k. 18b/1
- kırk biş** : kırk beş, 45.
k. 15b/9
- kıstās (Y.)** : teke sakalı otu.
hiyū k. 10b/5
- kış** : kış mevsimi.
k.- ısa 5b/1
- kıvām (A.)** : sıvı için çağ, tav.
k. (k. duta) 3b/8, 28b/3, 29a/7,
29b/4, 36a/12
(k. dutınca) 19a/4
(k. getireler) 36b/3
(k. getirmişlerdür) 17b/13
(k. ola) 47a/1
(k. vireler) 10a/1, 18a/12, 22b/11,
48a/4
- k.-ını* 17a/21
k.-a 14a/3, 39a/8
(k. gele) 20a/1, 26b/11, 27b/7
(k. getire) 22a/13
(k. getireler) 17a/1, 18b/9,
24a/8, 36b/6, 46b/6, 52b/9
- kız-** : *kızmak, ısınmak.*
k.-miş (sıfatfiil) 42b/1
- kız oğlan aşı** : kız oğlan aşı bitkisi.
k. 8b/12
- kız oğlan südi** : kız oğlan aşı bitkisi.
k. 7a/1
k.-in 8b/8
- kızdur-** : ısındırmak.
k.- ur 43a/6
- kızıl** : kızıl, kırmızı.
k. 7a/2, 12a/1, 15b/13, 47b/1
(k. eyleye) 18a/3, 45b/13, 46a/2
(k. behmen) 17b/11, 18a/4, 18b/1,
52b/5
(k. būya) 2a/11, 45a/8*
(k. būyanuñ) 45b/1
(k. büre) 21b/8
(k. gül) 2a/4, 3b/3, 4a/7, 19a/6,
40b/3
(k. gülüñ toħmı) 11b/9
(k. igde) 4a/9
(k. koyu süci) 46a/3
(k. şandal) 17b/10, 20a/7, 23b/3,
30b/2, 38a/13, 43a/7
(k. şeker) 6b/7
(k. üzüm) 3a/7, 4a/7, 12b/13,
14a/1, 42a/3
(k. zerenç) 13b/10

(k. zerunnec) 45b/11
(k. zirnīh)11b/3
k.-durur 43a/11
kızılık : kızılık, kırmızılık.
k. 45b/12
ki : ki, ki edatı.
krş. kim
k. 4a/13, 9a/13, 10b/3, 14a/2,
14a/9, 16b/4, 17a/20,18b/14, 22b/3-
4, 23b/11, 37a/7, 38a/2,42b/2,
48a/8, 54a/4
kiçrek : daha küçük.
k. kiçrek 9a/10
kifāl (Y.) : şahdamar.
k. 12b/9
(k. tamarından) 10b/7
kifāyet (A.) : yeterlik, yararlık.
k. 5a/4
kil (F.) : kil, ıslanınca kolay şekil
alabilen b,r tür toprak.
k. 22b/12
kim : ki, ki edatı.
krş. ki
k. 1b/3-6-9-12, 2a/5-8-12, 2b/4-11,
a/1-2-5-6-10-13, 4a/6-12, 4b/5-7,
5a/7-13, 5b/2-3-7-9, 6a/1-3-4-9-10-
12, 6b/2-8-11, 7a2-7-8-9, 7b/10-13,
8a/1-12, 8b/3-4-9-12, 9a/2-6-7-13,
10a/2-8-12, 10b/2-4, 11a/2-5-6-10,
11b/7-9-10, 12a/1-6-8-12, 12/1-7,
13a/2-7-13, 13b/4-7-9-13, 14a/5-
11, 15a/2-3-11-12, 15b/4-8-11-13,
16a/4-9, 16b/3-5-6-9, 17a/3-9,

17b/5-7-13, 18a/2-8-9, 18b/3,
19a/1-2-3-4-7-10-11, 19b/1-6-9-10,
20a/3-6-8-10-12, 20b/8-10, 21a/3-
5-1-01-3, 21b/10, 22a/1-7-11,
22b/1-3-9-12, 23a/3-7-8-11, 23b/3-
4-5-8, 24a/4-9-13, 24b/3-8-10,
25a/1-5-6-12, 25b/3-5-6-11-12,
26a/1-3-8, 26b/2-4-5-8-12-13,
27a/1-3-4-7-13, 27b/1-5-11, 28a/1-
6-9, 28b/4-5-11, 29a/5-8-12, 29b/2-
4-5-9, 30a/3-7-8, 30b/1-11-12,
31a/5-8-10, 31b/1-2-3-8, 32a/1-7-
12, 32b/2-7-11, 33a/4-5-7-10,
33b/2-8-9-11-12, 34a/4-6-7-11-13,
34b/4-5-8-10-12, 35a/1-2-4-8-9-12,
35b/2-5-7, 36a/5-6-7-13, 36b/4-8,
37a/8, 37b/1-2-7-10-11-12, 38b/4-
11-12, 39a/1-3-8-9-12-13, 39b/2-3-
6-7-13, 40a/1-13, 40/2-8-11, 41a/1-
6-7-8-9-13, 42a/2-5-6-13, 42a/2-4-
10, 43a/1-2-5-6, 43b/3-4-6-7-10-11,
44b/2-5-11, 45a/1-5-8-10, 45b/3-5-
6-12-13, 46a/2-4, 46b/4-7-13,
47a/3-6-9-13, 47b/1-2-3-10-13,
48b/1-3-4-7-9, 49a/4-5-9-13, 49b/1-
4-5-8-9-11-12, 50a/1-4-8-9-11-13,
50b/3-4-5, 51a/1-4-5-7-9, 52a/2-4-
5-8, 52b/1-4-11, 53a/2-5-13, 53b/2-
5-6-7, 54a/3, 54b/3-5-7, 55a/1-7-9,
55b/1-2

kīmūlyā (A.) : tebaşir.

k. 10a/11

kirās (Y.) : kiraz.

k. 56a/11

- kise** : kese.
k. 3a/10, 6b/5, 29a/7
k.-yi 20a/2
k.-ye 20a1, 44b/9, 52b/7
- kişi** : kişi, kimse.
k. 12a/4, 12a/6, 27a/13, 27a/13*,
37a/13, 50b/1
k.- nüñ 2b/4, 8a/4, 12b/2
k.-ye 19a/10, 49a/1, 54b/3-10
k.-de 41a/1
k.-lere 56a/10-12
- kişniç (F.)** : kişniş.
k. 4b/7, 6b/9, 17b/10, 19a/12,
22a/9, 32a/13, 41b/ 8
ğuru k. 5a/7, 11b/10, 30b/13
- kişniç (F.)** : *kişniş.*
k. 2a/6
- kitāp (A.)** : kitap.
k.-uñ (kitābuñ) 18a/7,
(k. qarābādīni) 53a/4
k.-da 4a/2, 33b/10
- ko-** : koymak.
k. 54a/2
k.-rsa 53b/3
k.-maya 7b/13, 47a/6, 47b/13
- koça** : yaşlı, ihtiyar.
k.-lara 56a/10
- koğu** : koku.
k.-sıdur 5b/13
k.-lar (issi k) 6a/1, 6a/1*
(*sovuğ k.-a*) 5b/12*
- koñağ** : başta saç aralarında olan kepek.
k. 52b/11
- kop-** : meydana gelmek, ortaya çıkmak,
kaynaklanmak.
k.-ar 54b/13, 55a/3
- korğu** : korku.
k.-ya 18a/2
- korğu** : korku.
k.- yı 18b/3
k.-ya 3b/1
- koruğ** : koruk, olgunlaşmamış meyve.
k. (k. müzevveresi) 33a/4
(k. rubbıdur) 49b/10
- kov-** : kovmak, atmak.
k.-ar 27a/8
- koy-** : koymak.
k.-a 3b/8, 7b/12, 32a/11, 49b/2
k.-alar 1b/9-10-12, 2a/4-12, 3a/10,
3b/10, 4b/7, 5a/13, 5b/1 ,6a/8-10,
6b/2, 7b/6-9, 8a/9, 9a/10-11, 10b/4,
11b/6-7-12, 19a3, 20a/1, 20b/8,
28b/3, 32b/12, 33b/6, 36b/9-11,
37a/5, 37b/13, 40b/10, 41a/12,
42a/9, 42b/11, 43a/1-2, 43b/4,
44a/9, 44b/9, 45b/12, 46a/2,
47b/13, 48a/8, 48b/1, 49a/7, 50a/7,
50b/6, 52b/7-8
k.-up 27b/7, 27b/7, 29a/7, 37a/15
- koyu** : koyu, yoğun.
k. 13a/13, 36a/6, 42a/12, 43a/1,
43b/1, 46a/6, 47a/10-11, 53a/13
(k. balğam) 14a/5, 14b/3-10
(k. balğamı) 14a/11
(k. kandan) 39b/4
(*k. mizāca*) 18b/4-5
(k. süci) 46a/3

- ķoyun** : koyun.
ķ. (ķ. kıđın) 26a/13,
(ķ. ķanı) 37a/4
(ķ. eti) 53a/9
- ķoz** (*F.*) : ceviz.
ķ. 23a/1, 37a/6-8, 53b/11
(ķ. ađacı) 32b/13
(ķ. yađı) 48a/9, 49a5-6
(ķ. yađın) 9b/5, 34a/10, 47a/2
(ķ. yaprađı) 11a/13
(hindistān ķ. yađı) 36a/3
ķ.-ca 15b/10, 48a/4-5, 51b/9
- ķozak** : *koza, kozalak.*
ķ.-ı (*ardıç ķ.*) 10a/13*
- ķozlu** : cevizli.
ķ. (ķ. yiyesi) 49b/13
- ķök** : ķök.
k. 2b/1, 5a/2, 10b/9, 29b/7, 34b/3,
38b/13, 39b/5
- ķöknār** (*F.*) : ķöknar ađacı ve yemiři.
k. 15b/9, 31b/5, 35b/12, 36b/1,
37a/11
(k. lū^c ūķı) 15b/8
- ķöpek** : ķöpek.
krş. it
k. (k.etinũn ziyānı) 53b/1
- ķöpük** : ķöpük.
k.-i (ķavun tođmın ve k.) (ķöpüđi)
46b/1
(řu k.) 45b/9
- ķuduz** : kuduz.
ķ. (ķ. it) 51a/5-9, 51b/3
- ķūkıyā** (*A.*) : çeřitli bitkilerden yapılan bir tür hap.
- ķ. 1b/1, 10a/10
- ķulađ** : bir bitki.
ķ. 11b/9
(ķ. otı) 11b/8
- ķulak** : kulak.
ķ. 9a/7
(ķ. ađrısı) 8b/4, 9b/5
(ķ. ađrısına) 8a/12, 8b/9
(ķ. otları) 8a/12
(ķ. güvleye) 8b/9
(ķ. üstine) 8b/10
ķ.-uñ (ķulađuñ) 9a/3, 12a/1
ķ.-ı (ķulađu) 9b/3
ķ.-a (ķulađa) 8b/5-8, 9a/1, 9b/4-6-8,
54b/7, 56a/2
ķ.-da 8b/12, 9a/11, 9b/10
ķ.-ın 9b/1-2
ķ.-ına 8b/12, 9a/2-10
- ķulunç** (*A.*) : bađırsak ađrısı, bađırsak düđümlenmesi.
ķ. 26b/13*, 27a/3*, 28b/8
ķ.-uñ 27b/10-11
ķ.-ı 21b/6
ķ.-a 26b/7-13, 27a/4, 27b/5, 28a/6,
28b/11, 29a/3, 54a/10, 54b/4,
55a/11
- ķundūs** (*A.*) : kunduz otu, aksırık otu.
krş. ķundūsa
ķ. 2a/6, 3b/11, 4b/11
- ķundūsa** (*A.*) : kunduz otu, aksırık otu.
krş. ķundūs
ķ. 14a/9, 44a/11, 45a/9, 45b/4
- ķunduz hāyası** : *çavřir denilen ot ve bundan elde edilen zamk.*

ķ. 4b/11
ķunduz tařađı : avřir denilen ot ve bundan
elde edilen zamk.

ķ. 4a/11
ķurř (A.) : yuvarlak hap řeklinde ila.
krř. ķurřa
ķ. 13a/13, 15a/7, 15b/3, 16a/8,
17a/11, 19a9-10, 23a/7, 24b/7,
25b/5*, 25a/4-5, 27a/3-6, 29a/12,
29b/5-8-12-13, 30a/3, 31a/4, 33b/1,
35b/5, 41a/5, 42a/2
ķ.-ı (bel) 24b/13, 25b/11, 26a/7,
32b/11, 33a/3, 40b/8
ķ.-dan 35b/6, 41a/1, 52a/2
ķ.- ı (iyelik) 31b/3
(fuvāk ķ.) 21a/9
(göl ķ.) 19a/4, 48b/11
(incirün ķ.) 53b/8
(kebere ķ.) 25b/6
(sünböl ķ.) 20a/12
(ziriřk ķ.) 23a/2
(ķ.-ı ās) 29b/13*
(ķ.-ı benefře) 15a/8, 27a/3
(ķ.-ı büssez) 16a/12
(ķ.-ı gül) 19a/4-7, 40b/11,
41a/5, 48b/11
(ķ.-ı ğāfit) 41b/12
(ķ.-ı hařhař) 15a/2
(ķ.-ı ķāfūr) 17a/3, 24b/3,
40b/2, 41a/9, 41b/4
(ķ.-ı kākune) 33a/10
(ķ.-ı kevkeb) 24a/1
(ķ.-ı kendir) 18b/10
(ķ.-ı māzeryün) 24b/13

(ķ.-ı muķl) 26a/3
(ķ.-ı müřk) 17a/8
(ķ.-ı ° üd) 21a/5, 21a/4*
(ķ.-ı ög) 23b/10
(ķ.-ı rāsen) 21a/9, 21a/7*
(ķ.-ı rīvend) 23a/10, 26b/4
(ķ.-ı sersām) 2a/2*, 2a/4
(ķ.-ı sünböl) 20a/11
(ķ.-ı tebāřir) 29a/8, 29b/9
(ķ.-ı zaķir) 29b/4*29b/5, 30a/3
(ķ.-ı zirnīh) 11b/2
(ķ.-ü'l- istiskā) 25a/1*
ķ.-dur 26b/4, 32b/7, 33b/11, 35b/2
ķ.-lar 2a/8, 11b/6, 15a/6, 15b/7,
16a/4, 17a/6, 19a/13, 20b/3, 21a/12,
23a/7, 23b/2, 24a/3, 24b/6, 25a/9,
25b/10, 26a/10, 26b/6, 29a/11,
29b/8-12, 30a/2, 31a/4, 31b/7,
32b/10, 33a/3, 33b/1, 35b/4, 38b/1,
40b/7, 41a/1, 42a/1, 48b/12, 52a/2,
52b/3

ķurřa (A.) : yuvarlak hap řeklinde ila.
krř. ķurř
ķ. 13b/3, 16a/9-11, 17a/6, 19a/1-13,
20b/3, 21a/8-9, 23a/7, 23b/2, 24a/3

ķurt bađrı : bir eřit ot.

ķ. 26a/1

ķurt : kurtuk, böcek.

ķ.-lar 31a/8-10

ķ.-ları 31a/11

ķ.-dur 31a/10

ķurtcuđaz : kurtuk.

ķ. 9a/11, 31a/5

ķ.-ları 12b/4

ķurtul- : kurtulmak.

ķ.-a 8a/4, 44b/13

ķuru : 1. suyu, nemi olmayan.

ķ. 6b/9, 32a/13, 37a/3, 511b/11,

53b/3, 54a/6, 54b/6, 55b/1

(ķ. başı) 42a/13

ķ.-dan 36b/13

ķ.-sı 54a/9

ķ.-dur 53b/1, 54b/12, 55a/8

2. daha sonra kullanılmak için
kurutulmuş.

ķ. (ķ. baġanūs)49b/6

(ķ. benefşe) 14b/6, 45b/9, 46b/1

(ķ. dikenden) 36b/10

(ķ. kişniç) 5a/7, 11b/10,

17b/10, 30b/13

(ķ. rāsen) 21a/9

(ķ. yarpūz) 21a/10

(ķ. zūfā) 14a/7-12

3. müzmin.

ķ. (ķ. öksüre) 13a/8

(ķ. öksürüġe) 115a/2-12,

15b/4, 56b/3

(ķ. südde yilin) 55b/9

(ķ. uyuzı) 44b/2

ķuru- : kurumak.

ķ.-ya 7a/7, 36b/11

ķ.-mıř (sıfatfiil) 21a/10, 21b/8,

30a/13

ķurulıġ : kuruluk.

ķ. 5b/3

ķ.-da 53b/9

ķ.-ına (dimaġ ķ.) 6a/12

ķurun- : kurutulmuş.

ķ.-mıř (sıfatfiil) 16a/11

ķurut- : kurutmak.

ķ.-ur (ķurudur)53a/11, 56a/1

ķ.-a (ķuruda) 21a/3, 44a/2-8

ķ.-alar (ķurudalar) 6b/12, 7a/1-6-7,
36b/9

ķus- : kusmak.

ķ.-ar 19a/10

ķ. 19a/10

ķ.-maķ 16a/12, 22a/11

ķ.-maġı (ķ. sākin eyler) 55a/12

(ķ. dutar) 54b/2

ķ.-maġa 18b/11, 19a/2, 21a/6,

22a/11

ķ.-maġına (ķan ķ.) 16a/12

ķuř (A.) kust otu ve bunun kökünden
elde edilen ilaç.

ķ. 4a/3, 6a/5, 9a/9, 20b/2, 22a/4,

23b/13, 24b/1, 25b/13, 26a/4,

33b/4, 37b/7, 45b/4, 46a/6-12,

50a/2, 51b/6

(dühnü'l- ķ.) 6a/3

(ķ. yaġı) 4a/1*, 4a/2, 6a/3

(acı ķ.) 31a/13

(tatlu ķ.) 44b/3

ķuřür (A.) : damlatılacak şey,kulaġa

aġrısında damlatılmak üzere

hazırlanmıř ilaç.

ķ. 8b/4, 9b/4, 25a/13, 41b/6

(ķ.-ı āsāliyūn) 27a/10

ķuvvet (A.) : güç.

ķ. (ķ. virür) 18a/10,54a/1-4-

8,54b/2-3-9

(ķ. vire) 18b/11

k.-i 17a/16 (otlarıñ k.) 52b/8	edilen zamk. l. 6b/4, 47/b3
k.-ile 27a/8	(l. süci) 47a/4
k. birle 25a/7, 26b/13	(l. yağı) 47a/8
k. ider 55a/6	lağva (A.) : yüz felci.
kuvvetlendir- : güçlendirmek.	l. 2a/9,4b/9
k.-ür 18b/3, 19b/2, 20a/6, 22b/10, 52a/8, 55b/11-12	l.-ya 2a/12, 6a/3
k.-e 36b/4, 37a/8	lañf (A.) : hoş, güzel, temiz.
kuzu : kuzu.	l. 48b/10*
k. eti 53a/8	l. eyler 48b/10
kühl (A.) : sürme.	l.-dür 18b/32
k. 7a/9, 34b/9	lāyık (A.) : yakışan, yaraşır.
(k.-i rüşenāy) 7a/12	l. 27a/12
kükürd (F.) : kükürt.	levz (A.) : badem.
k. 26a/11	bkn.badem
kül : kül.	l. 23b/13
k.-in (kağıd k.) 7b/5-7	leyyīne (A.) : yumuşak.
küncīd (F.) : küncüd, susam.	l. (hukne-i l.) 6b/3
k. 6b/1	lezzet (A.) : tat, çeşni.
kündür ü : çam sakızı, günlük.	l. (l. vire) 35b/7-9
k. 19b/4,20b/10*, 21b/2, 32b/9, 52a/10	lisānū'1 - āsāfir (A.) : kuş dili bitkisi.
kündüs (A.) : aksırık otu, çöğen, kunduz.	l. 25b/2, 38a/7, 35b/13
k. 2a/10	lu° āb (A.) : bitki suyu.
küzbere (A.) : fare kulağı, sıçan otu.	l. - a 34b/7
k. 19b/4	l.-ı (ayva l.) 15b/6
L	(hātmi toħmı l.)
lāciverd (A.) : koyu mavi, değerli bir süs taşı.	(ayva çekirdeği l.)13a/12
l. 18b/9	15a/6,17a/1, 49a/6
lāden (F.) : laden otu ve bundan elde	(kañunā l.) 2a/7,15a/10, 27a/5,40b/7, 43b/8
	(ketten toħmı l.) 13b/2, 34b/6, 42b/13
	l.-ın (hātmi l.) 42b/10
	(hulbe l.) 42b/13

(bezr-i kaçūnā l.) 15b/2
 l.-y-ıla (ḥatmi l.) 52b/13
luffāh (A.) : adam otu kankusturan.
 l. (l. dibi) 1b/13, 38b/1
lū° ūḳ (A.) : pastil.
 l. 15b/6*
 l.-ı (köknār l.) 15b/8
lūbān (A.) : günlük.
 krş:günlük
 l. 30a/4
lū° lū (A.) : inci.
 l. 17b/3, 18a/11

M

māū'1 - ° asel (A.) : bal suyu.
 m. 13a/4-5, 27b/5
ma° cūn (A.) : bir grup ilacın genel adı.
 m. 2b/7, 14b/10, 22b/12, 47b/4
 5a/5, 6b/9, 15b/12, 17a/14
 (m. kim) 24a/9, 36b/4
 (m. daḥı) 35b/11
 (m. otların) 38a/5
 (m. eyleyeler) 2b/12, 6b/10,
 12a/11,14b/215a/1, 16a/3,
 18a/6, 22b/8, 24b/3, 26a/2,
 27a/12, 28b/10, 29a/2, 32b/5,
 36b/12,38a/11, 47b/8,51b/12,
 52a/13
 (m.-ı enberbārīs) 23a/2
 (m.-ı ḥabbū'1 – ğār) 27a/7
 (m.-ı ḥıyārşenber) 28b/11
 (m.-ı kıġı) 15b/12
 (m.-ı misk) 17a/5

(m.-ı müferrih) 3b/1
 (m.-ı nūcāc) 5a/1
 (m.-ı rāsen) 24a/9
 (m.-ı su° āl) 14a/1, 14b/12*
 (m.-ı sūrincān) 39b/13
 (m.-u'r- rīv) 14a/10
 m.- ı 32b/6, 17a/8
 m.- dur 6b/8, 14a/11, 15b/13,
 24a/9,25b/12, 27a/7, 52a/7,
 14a/2
 m.-ında 18a/8
 m.-ıdur (demirdikeni m.) 36b/8
 (anduz m.) 24a/9
 m. - lara 36b/8

mādām (A.) : madem, çünkü.
 m. 9b/3, 12a/5, 37b/7, 38a/3
ma° de (A.) : mide.
 m. - ye 12b/4
mağās (A.) : yabancı nar ağacı kökü.
 m. 48a/11
māhīz (A.) : ayran.
 m. 2a/13
māhīzehrec (F.) : sığır kuyruğu bitkisi.
 m. 39a/5-10, 40a/2
maḥmūde (A.) : mahmudiye otu.
 krş:sakmunya
 m. 1b/4, 4a/12, 15a/9,
 22b/7, 26b/9, 27b/4, 28a/11,
 38b/13, 39a/7, 46b/6,
 2a/4,18b/3-18-21-25-32
maḥmūr (A.) : sarhoşluğun verdiği
 sersemlik.
 m. 54b/3
maḳbūl (A.) : kabul olunmuş; beġenilen.

- m.-dür 17a/18*
- mağ° ad (A.)** : oturak yeri, anüs.
m. 34b/10, 35a/2
m. - uñ 34a/11-13
m. - a 33b/8, 34b/13, 35a/5,
35a/8, 35b/1
- ma°kūl (A.)** : *akla uygun, mantıklı.*
m. 17a/11
- mālīhūlyā (A, Y.)** : melankoli.
m. 3a/3, 3a/6, 6b/8
m.-yı 4a/2
- māmīrān (F.)** : kırlangıç otu.
m. 7a/4
(m.-ı çīnī) 44b/7
- ma°na (A.)** : anlam.
m. - da 37a/7
m.- sina 4a/2
- ma°rūf (A.)** : herkesçe bilinen, belli.
m. - dur 5b/9-10, 55a/5,
38a/4
m.- durur 4a/1
- mārūl (F.)** : marul.
m. 1b/12, 15a/13, 17b/12,
24b/5, 29b/10, 40b/4,
56a/12, 2a/3-6, 4b/7, 6a/13
- mashaqūniyā (Y.)** : yeşil bir bitki suyu.
m. 7a/3
- maştakī (A.)** : sakız, sakız ağacından elde edilen reçine.
m. 3b/4, 5a/4, 17a/9, 17a/13,
18a/4, 19a/6, 19a/12,
19b/13, 20b/1, 22a/3-9,
22b/5, 23a/13, 23b/8-13,
26a/5, 26b/8, 28b/13, 31a/2,
34a/2, 40b/13, 41a/7, 42a/1,
46a/1, 47a/9, 52a/12
17a/6, 18b/11-22-27, 42a/1
- maṭbūḥ (A.)** : pişirilmiş nesne.
m. 3a/5-6, 3a/13, 8a/12,
8b/3, 4a/3, 13b/4, 41a/2
(m.-ı eṭīmūn) 45b/5
(m.-ı helīle) 4a/5, 38b/3
4a/4*,38b/2*
- maṭlab (A.)** : bahis, mesele.
m. 2a/8*, 2b/5, 3a/6, 4a/2*
4b/9*, 5b/7*, 9a/12, 10a/1
12b/3, 14b/1, 15b/4, 16a/1,
16a/12, 19a/2-5-10, 20a/12,
21a/7, 21b/4, 22a/1-7-11,
23a/3, 28b/8, 29a/3-8, 30a/3
30b/4, 31b/7, 32a/10, 32b/2,
33b/10, 39b/8, 41a/8, 43b/2,
44a/1, 45a/1, 45b/6, 46b/12,
47b/9
- maye - ḥoş (F.)** : ekşimsi.
m. 12b/8, 19b/9, 20a/5, 20a/9,54a/3
(m. nār) 22a/11, 24b/8
- mazeryūn (A.)** : defne, mezeryan, gulapa.
krş: māzeryūz
m. (m.toḥmī) 11a/7, 25a/2,25a/8
- māzeryūz (A.)** : defne, mezeryan, gulapa.
krş:māzeryūn

m. 25a/2
mażmaza (A.) : gargara.
 m. 11a/1, 11a/11, 11a/13, 11b/1,
 47b/7
māzū (F.) : mazi.
 m. 7b/7, 7b/5-8, 8a/8, 11b/1-4,
 12a/13, 16a/10, 30a/10, 30b/3,
 33b/13, 34b/9, 34b/12, 35a/2,
 47a/7, 47b/10-11, 50b/2
 m.-yı 49a/11
meclis (A.) : defa, kez.
 m. 24b/13, 25b/6
meded (A.) : yardım.
 m. 37b/10
meflūc (A.) : felçli.
 m.-a 2a/12
meger (F.) : meğer, oysaki, ancak.
 m. 53b/11
melḥ (F.) : tuz.
m.-ül °acāyib 25b/2
m.-i aḥmer 25b/2
 m. 10b/1
melhem (A.) : merhem, sürülerek
 kullanılan yağlı ilaç.
 m. 45a/7
melḥ - i hindī (A.>F.) : hint tuzu.
 m. 3a/11, 26a/10, 28b/7
melḥü'l- hindī (A.>F.) : hint tuzu.
 m. 25b/12
memzūc (A.) : karışmış.
 m. 41b/1
menāfi° (A.) : faydalı.
menāfi'n-nās 2a/4, 5a/9
m.-dür 18b/32

menī (A.) : dölsuyu.
 m. 17a/15, 37a/3
mercān (A.) : mercan.
 m. 7a/10
mercimek (F.) : mercimek.
 m. 11/10, 30a/9, 51b/4, 52a/3, 5a/7
mersīn (Y.) : mersin ağacı ve yemişi.
 m. 16b/9, 21b/2, 22a/1-2-8, 30a/1-
 3-6, 30b/4, 35a/3, 45a/2
 (m. yaprağı) 41b/11, 47a/7
 (m. yağı) 47a/4
 (m. süci) 47a/12
merhem (A.) : merhem
 m. 8a/11, 9b/12, 10a/5, 34a/6,
 34a/12, 42a/12, 42b/1-3-8, 44a/4,
 45a/8, 49a/7
 (ağ m.) 10a/1, 45a/5
 (yeşil m.) 42a/2
 (m. eyleyeler) 9b/12, 10a/1-8,
 51b/2
 (m. - i °acāyib) 42a/8
 (m. - i °asel) 43a/4
 (m. - i aşfer) 42b/1
 (m. - i basalikhūn) 10a/5
 (m. - i daḥiliyyūn) 42b/8
 (m. - i ebyaž) 45a/5
 (m. - i esved) 42a/12
 (m. - i jengār) 44a/1
 (m. - i isfīzāc) 7b/13,
 32b/12, 43a/10
 (m. -i muḳl) 34b/4
 “m. ‘ül – hazır”
 krş:yeşil merhem
 m.-i 8a/9

(isfızāc m.) 35b/8
(dahiliyyūn m.) 42b/9
(mıřır m.) 9b/9
(zencār m.) 44a/2
m.-ine (isfızāc m.) 43b/5
m.-inūñ (isfızāc m.) 42a/11
m.-idür (bal m.) 43a/4
m. - dūr 35a/4, 51a/13, 49a/4
(kara m.) 42a13
merhemāt (A.) : merhemler.
m. 41b/11*
merrī (A.) : ekmek aşı.
38a/2
merzencūř (F.) : mercanköřk çiçeęi.
m. 1b/11, 2a/11, 8b/11, 9a/5, 48b/5
toħm - ı m.17b/3
merzengūř (F.) : mercanköřk çiçeęi.
krř:merzengūř
m. 50a/6
meřelā (A.) : misal olarak.
m. 3b/7, 10b/1,20b/13, 31b/1
6b/10
meybih (F.) : ayva suyu.
m. 19b/9, 29b/2
meypuħteç (F.) : pekmez.
m. 15b/2
meyvireç (F.) : yaban üzümü.
m. 45a/13, 46b/9
mezālikun (Y.) : bir tür bitki.
m. 23b/9ı
mıřır (A.) : mısır.
m. (m. merhemi) 9b/9
mī ā (A.) : günlük ağacı, sıęla.

m. 1b/6, 1b/7, 6a/5, 13b/10,
19b/9,35a/13, 39a/2, 44b/4-5
mī de (A.) : mide.
m. 17a/13, 18b/10, 19a/5, 19b/9,
20a/3, 20b/4, 20b/12, 21b/4,
24a/10, 22a/1, 22a/8, 28b/6, 29b/2
19b/9,20a/12, 20b/4, 28b/4*
(m. ağrısı) 54b/10
m. - yi 19b/1-2, 20a/6, 21a/3,
22b/2, 49b/13, 52a/8, 53b/7, 54b/1,
55a/6, 16a/12
m.- ye 17a/16,18a/9, 18b/11,
54a/8, 54a/11, 54a/12, 54b/3,
54b/9, 55a/4, 55b/5
m. - de 20a/6-12, 56a/7,
m. - den 55a/10
m. - sin 20a/8
m. - daęı 50b/10
miħceme (A.) : hacamat řiřesi.
m. 13a/3
miħdār (A.) : miktar, oran.
m. 14a/1-3, 18b/5
m.-ı 2a/13, 5a/4, 6b/11, 18b/6
mirī (A.) : yemek borusu.
m. 12a/8
mīrsīn (Y.) : mersin bitkisi ve yemiři.
krř:mersīn
m. (m.yapraęı) 47b/1, 48b/9, 50b/4
misk (A.) : misk, güzel kokulu bir
madde.
m. 17a/1-2, 37a/13
miřkā (A.) : yirmi dōrt kıratlık bir aęırlık
ōlçüsü.
m. 14b/2, 37b/1

mişkāl (A.) : yirmi dört kıratlık bir ağırlık ölçüsü.

m. 2b/12, 3a/3, 4a/3-4, 6b/2-4-5,
16a/3, 18b/4-32, 15a/1
15a/9, 17a/5-6-10, 19a/1,19a/7-9-
10, 19b/6, 20b/2, 21a/12, 23a/7,
24a/3, 25b/2, 26a/3, 27b/5, 28b/1-2,
29b/4, 31a/4, 33a/3, 36b/3-4-7,
41a/6, 41b/1-2
44b/12, 48b/6, 52b/9
m. -dür 15a/11, 17a/12, 18a/1-8,
18a/13, 51a/1.
m.-e 51a/1, 52b/1
m. -den 26b/7, 52a/3, 42a/1

mişl (A.) : benzer,kat.

m. -i 7a/8

miyāne (A.) : orta, mutedil.

m. 56b/3

mizāç (A.): bünye özelliği.

m.- a 18b/5,21b/9, 22b/9, 29a/3,
33b/7
53b/3-11,55a/7
m.-ı 18b/13, 23a/3, 36a/8, 54a/13,
53b/1,54b/5-9-12
(hıyār m.-ı) 56a/5
(tarhun m.-ı) 55a/4

mizāçlu (A.) : mizaca sahip.

m. (issi m.) 56a/12
(sovuğ m.) 56a/10
m. -ya 36a/5
m.-nuñ (issi m.) 56a/3

mu° addil (A.) : düzelten, denkleştiren.

m.-dür 56b/3

mu° ālece (A.) : tedavi.

m. 33a/5

muğlab (A.) : kaynatılarak yapılmış şerbet.

m. 2a/1,18b/6

m.-ı 18b/16

m.-dan 18b/9

muhrıka (A.) : ateşli hararetli.

m. 4a/13,17b/8, 24b/4,40b/3

muql (A.) : günlük ağacı.

m. 26a/5, 26a/9, 28a/10, 34b/1,

34b/2-6, 35a/13, 38b/11, 39b/1-11

39a/5-6, 46a/8-9

m. -i 26a/5-12, 34a/9, 34b/6, 39b/2

m.-den 46a/9, 39b/2-11

mūm (F.) : bal mumu.

m. 10a/4, 10a/6, 11a/5, 37b/3

42a/13, 42b/7, 43a/13, 45a/6-7

41a/6

(saru m.) 34b/4, 35a/5, 49b/4

m.-ı 49a/6

mūm-ı rūgan (A.) : mum yağı.

m. 42b/7, 45a/7, 49a/2

mūm-ı şāf (A.) : saf mum.

m. 43a/12

mu° nī (A.) : yardımcı.

m.35b/9

muṭbiqa (A.) : bürüyen, tam.

m. 4b/1, 5a/6, 17b/8

mu° tedil (A.): ılımlı, orta.

m. 52b/4

m. - dür 53b/8, 54a/73

muvāfık (A.) : uygun,yerinde.

m. - dur 54a/12

m. - durlar 55a/5

müberrid (A.) : soğutan, soğutucu.

m. - dür 27a/4

mücâ^c amat (A.) : cinsel ilişki.

m. 37a/8

m. - a 37a/12

m. - dan 37b/1

mücerreb (A.) : *tecrübe olunmuş.*

m.-dür 10a/3, 12a/6, 14a/2

müdebbir (A.) : *tedbirli.*

m. 5a/4

müddet (A.) : süre tanıma.

m. 45b/13

müferrih (A.) : ferahlatıcı.

m. 18a/2, 18a/8

(ma^c cün-ı m.) 3b/1

(m.ü'l - hār) 18a/1

m. - dür 55b/12

müfid (A.) : *faydalı.*

m.-dür 47b/3

müherrā (A.) : kaynama.

m. 34a/5,38a/3

m.-yı 17a/13

münevver (A.) : *nurlandırılmış,*

parlatılmış.

m. eyleye 45b/6*

mümessek (A.) : misk kokulu.

m. 22b/9

mürdeseng (F.) : doğal kurşun oksit.

m. 10a/10, 42a/9, 42a/10,42b/10-

11, 44a/5, 44a/11

(ağ m.) 45a/5

(m.-i perverde) 10a/4,35a/6,

46a/12

mürr (A.) : mira adı verilen ve

Arabistan'da yetişen bir ağacın
zankı ve usaresi.

m. 6a/6, 8a/8, 8b/13, 13b/10, 16a/3,

16a/10, 18b/9, 20b/1, 23b/9,

23b/13, 24b/1, 25b/13, 26a/4,

30a/4, 30b/6, 30b/9, 32b/4, 33b/4,

35b/3, 44b/3, 50b/13

m. - ile 24b/2

m. - i 24b/2

müsāfir (A.) : gözün saydam tabakasında

herhangi bir sebepten meydana
gelen beyaz leke.

m. - ler 49b/11

müşhil (A.) : ishal edici.

m. 15a/8

m.-i safrā 15a/8*

m.-in (sevdā m.) 49a/1

müşk (F.) : misk otu.

m. 4b/12, 4b/13, 5b/6, 6a/1, 8a/8,

12a/3, 17a/11, 17b/5, 18a/4-5,

28b/7, 50a/3, 50b/6, 52b/9, 28b/4,

m. - den 12a/5

müzekker (A.) : *zıkr ettiren, hatıra*

getiren.

m.-leri 47b/5

müzevvere (A.) : çeşitli sebze ve

meyvelerden yapılan çorbalar.

m.-si (sumak m.) 33a/4

(koroğ m.) 33a/4

N

na^c fi (A.) : faydalı.

n. 2a/4

- n.-dür 1b/2, 37a/8
n.-durur 27b/10
- na - hult (A.>F.)** : lılsız.
n. 56a/7
- naql (A.)** : bir şeyi başka bir yere
götürme.
n. 4a/2
- na° na (A.)** : nane.
n. 20b/7, 52a/12
n. - dur 56b/2
- nāḥuvāh (F.)** : anason.
n. 20b/6, 20b/12, 19b/3, 21a/4,
21a/11, 21b/3, 21b/7, 2a/5, 23a/1,
23b/12, 24a/6, 24a/11, 27a/8,
27b/2, 27b/12, 28a/4, 28b/7, 29b/7,
41a/3, 48b/4-5, 49b/7
- nar (F.)** : nar.
n. 11a/12, 18a/4, 18b/13, 19a/1-2,
20a/9, 21a/8, 22a/10, 22a/11,
22a/12, 24b/8, 28b/7, 41b/7. 44a/5,
50b/5, 54a/12
(tatlı n.) 46a/3
(n. çiçeği) 15b/11
(n. suyu) 12b/8
n. - dur 54a/3
n. - lar 19a/3
- nārçıl (A.)** : hindistan cevizi.
n. 36b/1
- nārdeng (F.)** : nar pekmezi.
n. 17a/7, 19a/13, 29b/1, 41a/10
- nār - ı müşk (F.)** : nar - ı mısırlı ve nar - ı
hindi adıyla da bilinen beyat ve hoş
kokulu çiçekleri olan ot.
n. 36b/2
- naṭūl (A.)** : kompres, pansuman, başa
sürülecek ilaç.
n. 1b/9, 2a/1
- naẓīr (A.>F.)** : benzer, eş.
n. - i 27b/1
- ne** : ne.
n. 6a/4, 7a/8, 17a/20, 43a/5
(n. kadar) 10b/13
- ne ... ne** : ne... ne bağlacı.
(n. kabız eyler n. ishāl) 56a/13
- nef° (A.)** : fayda.
n.-ine 2a/5
- nefes** : nefes.
n. 12a/1, 13b/13, 15a/3, 15b/13,
37a/4
(n. içige) 13b/13, 14a/5
(n. içikmesin) 14a/11
(n. içikmekliğinin) 55b/3
(n. dutula) 13b/9
n. - i 8a/3
- neffaḥ (A.)** : kokusu çok.
n. 16a/2
- nemām (A.)** : marsanza.
n. 1b/10
(toḥm-ı n.) 17b/3, 21a/11
- nemle (A.)** : karıncalanma biçiminde
ortaya çıkan ve hızla yayılan sivillece
şeklinde ateşli ve yakıcı bir tür
alerjik cilt hastalığı.
n. 43b/2
- nergīs (F.)** : nergis otu.
n. 5b/10, 6a/1
- nesne** : nesne, şey.

- n. 4b/5, 12a/12, 19b/8, 20b/9,
33b/10, 35a/5, 45b/3
(sovuğ n.) 43b/6
n. - den 50b/1
n. - dür 2a/8, 2b/4, 4b/9, 8b/4
n. - ler 23b/10, 53b/2
(sovuğ n.- ler) 41b/5
n.-lerden (tuzlu n.) 33a/5
- nesrîn (F.)** : yaban gülü, ak çiçek.
n. 8a/7
- netice (A.) sonuç.**
n.-y-ile 4a/2
- nev (F.)** : yeni.
n. 12a/9
- nezle (A.)**: nezle.
n.- ye 15a/2
- nıkrıs (A.)**: gut hastalığı.
n. 38a/12, 38b/4, 39a/1, 40a/8,
53b/3
n. - a 38b/9, 40a/1, 55b/13
(sovuğ n.) 2a/13, 39a/3
n. - da 27a/4
- ni** : ne.
krş:ne
n. 31b/2
- nice** : kadar, nice.
krş:niçe
n. 14b/4, 18a/7-8, 19a/3, 20b/10,
42b/10, 55a/5,
- niçe** : kadar,nice.
krş:nice
n. 50b/10
- nihāyet (A.)** : son.
n. 2a/5
- nīlüfer (F.)** : nilüfer çiçeği.
n. 4a/9, 5b/12, 17b/9, 52b/6
- nīm (F.)** : yarım yarı.
n. küft
n. 16b/13, 28b/2, 52b/7
- nisbet (A.)** : kıyaslama, ölçü.
n. - i 36b/8
- nişasta (F.)** : nişasta.
n. 2a/6, 6b/12, 7b/7, 11b/9, 13a/
15a/5, 15a/10, 16b/1, 30b/6, 32a/4,
31a/2, 31b/11, 34a/1, 35a/6, 45b/7,
49a/5
- nohūd (F.)** : nohut.
n. 12a/4, 18b/31, 25b/5, 29a/4,
37a/3, 48a/7, 46b/1,50a/13, 52b/12
(n. ābı) 46b/2
(n. unı) 45b/7-10
- nuhās - ı muhrık (A.)** : rastık taşı.
n. 7a/13
- nuḫū° (A.)** : çeşitli bitkilerin suyunda
hazırlanmış şurup.
n. 12b/12, 40b/8, 50b/8
(n. ° el – anberbārīs) 5a/10
- nūr (A.)** : aydınlık, parlaklık.
n.-in (göz n.) 55b/9, 56b/1
- nūşādır (F.)** : nişadır, amonyum klorür,
panzehir.
n. 12a/13
- nūş - ı dāru (F.)** : nişadır.
krş:nūşadır
n. 3b/1,3b/1, 18a/8
- nüfūz (A.)** : içe geçme,işleme.
n. 36a/11
- nūşā (A.)** : yazılı, yazılı şey.

n. 3a/4*
n. - da 18a/13
n. - ı 3a/6
n. - sı 45a/5
n.- sın 1b/4, 9a/6, 12b/11, 16b/11,
41a/9

O
od : ateş.
o. 9b/7, 42b/11, 43a/11, 47a/4,
6a/8, 42b/1
o. - dan 3a/10, 20a/2, 22b/4, 43a/1,
47b/4

oğlak : oğlak.
o. (o. Eti) 53a/9

oğlan : çocuk.
o. 34b/12
o. -in 35b/2

oğlan aşısı : cavşir ağacı ve bundan elde
edilen usare.
o. 4a/11, 9b/7, 25b/13, 27b/3,
28a/2-11, 33b/3

oğlancuk : küçük çocuk.
- laruñ 44a/4
o.- lara 16a/4

ol : işaret sıfatı.
o. 1b/1, 2b/11, 2b/12, 3b/7-8, 4b/4,
6a/10, 8b/2, 8b/8-9, 9a/4, 9b/6,
10a/1-2-12, 10b/10, 11a/1-2-4-11,
11b/13, 12a/6, 13b/7-13, 15a/12,
17a/8, 19a/10, 20b/11, 22b/3,
23b/3, 26b/10, 27a/4, 27b/8, 28a/3,
29a/5, 30a/7, 31a/11, 33a/9, 34b/7,
35a/8, 35b/2-6-8, 36b/11, 36b/13,

38b/11, 39b/12, 40a/11, 41a/9,
42b/13, 43b/5-13, 44b/4-9, 45a/2,
45b/1-12, 46a/13, 47a/9-10-11,
47b/2, 48b/1, 49a/1-19, 49b/2,
50a/9-10, 52b/8, 52b/10, 53a/13,
53b/9, 56a/5

ol : işaret zamiri
o. 5a/13, 5b/2, 6b/2, 14b/6, 17a/3-
20, 31a/8, 37a/6, 38a/3-4, 49b/4
o. kadar 47a/2-10, 49a/7
o. - dur 4b/5, 11a/10, 32a/12, 41a/8,
49b/1, 50a/8, 59a/5, 53b/2, 53b/7,
54b/7, 55a/1
anuñ onun.
o. 33b/10, 35b/5, 36b/12, 37a/9,
37a/13, 53a/3
a. - nı 3b/7, 6a/9-11, 8b/, 9a/3,
10b/1-8-13, 11a/4, 11b/8, 17a/5
18b/6, 21b/12, 35b/3, 37b/12,
43b/11, 52a/5, 5a/4-10
aña ona.
8a/6, 12a/4, 12a/13, 18b/7, 23b/9,
25b/10, 2a/6, 26b/11, 34a/9, 34b/3,
34b/10, 26b/3, 36b/11, 37a/15
39a/7, 39b/2, 45a/7, 45b/5, 46a/7,
46b/6, 47b/3, 56a/7
anda onda.
o. 47a/9
andan ondan.
o. 3a/10, 3b/7, 3b/8-10, 4a/1,
4a/10-12, 4b/7, 6a/8, 6b/6, 6b/12,
8b/1, 8b/3, 8b/10, 9b/11, 9a/1, 9a/2,
11a/3, 11b/12, 12a/7, 13a/6,
143a/4, 19a/3, 19b/11, 19b/8,

20a/2, 20b/8, 21b/13, 22b/4, 24a/7,
26a/12, 27b/7, 27b/7, 27b/8, 28a/2-3
28b/3, 29a/5, 29b/4, 30a/5, 30a/10,
30a/11, 30b/8, 31a/10, 33b/6, 34a/9,
34a/ 6-10-12, 34b/13, 35b/11,
36a/6, 36a/10, 36a/12, 36b/12,
36b/13, 37a/6, 37a/10, 37b/13,
38b/8, 39a/12-13, 39b/12, 40a/12,
40b/10, 41a/6, 42a/10, 42b/6,
43a/1, 43b/1244a/9-12-13, 44b/2-5-
10-12, 45b/3, 45b/5, 46a/6-13,
47a/8-10-11, 47b/3-11-13, 48a/8-
13, 48b/1, 49a/9-11, 49b/3, 50b/5,
51a/10-11, 51b/2, 51b/4, 52b/8-9,
55a/2-3, 56a/13
o. *şoñra* 48a/3
anlar onlar.
o. - *uñ* 34a/10
ol-: olmak.
o. *dı* 53a/4
o. *mış* 53b/2
o. - *ur* 10a/7, 11b/9, *12a/5, 18b/17,*
20a/13, 33b/12, 37b/7, 31a/5,
34b/12, 43a/10, 43b/7, 45a/2-
3, 53a/8, 53a/10, 53b/13,
54a/1-2-4-8, 54b/11, 55a/7,
56b/3, 56a/13
(*hażm o.*) 56b/1-5
o. - *sa* 5b/1, 9a/11, 9b/10, 11a/11,
18b/3-4-6, 20a/3, 44a/4, 49b/1,
55a/5
o. - *a* 1b/3-7-10-12, 2a/5, 2b/11,
3b/9, 3b/3, 4a/7, 4b/6-7-13
7a/9, 8a/1-12, 8b/12, 9b/2-5, 10a/3,

10b/3-7, 11a/2-3, 11b/10, 12a/1-6-
12, 12b/7, 13a/2-3, 13b/9-13, 14a/6,
14b/4-8-11, 15b/3-4-9, 17a/3-7,
18a/7, *18b/18-31*, 19a/1-11-12,
19b/1-11, 20a/7-12, 21a/1-2-5-10,
21b/1, 22a/6-11, 22b/4-8-9,
23a/3-4-7-8-11-12, 23b/5-8,
23b/2*, 24a/13, 24b/4, 24b/8,
25a/8, 25b/2-7-11, 26a/2-3, 26b/2-8,
27a/1-4, *27a/3, 28a/7, 28b/4-7-10-*
7-8, 11, 29a/3-29b/5-10, 30b/2-12-13,
33a/4-6, 31b/1, 33b/10, 34a/6-7, 35a/8-
10, 35b/3, 36a/7, 38a/3-10-13, 38b/4
38b-12, 39a/1, 40a/2, 42a/2-10-12,
42a/3, 42b/12, 43a/1, 44b/1, 45b/5
45b/9, 46a/6, 47a/2-9-10-11,
47b/2-3, 48a/1, 49a/5-8, 50a/1, 50b/4
51b/5, 53a/6, 53b/2-4, 54b/5, 55b/2
(*ķara o.*) 11a/1
(*ķızıl o.*) 12a/1
o. - *ursa* 7b/12, 10b/1, 14b/5,
27a/13, 38b/10, 37b/7, 44a/7,
46b/5, 45a/4, 49b/8, 52a/3
o. - *maĝa* *38a/347a/6*
o. - *maklıĝına* 25b/13
o. - *ınca* 40a/11, 43b/1
o. - *ıcaķ* 39b/6
o. - up *18b/20*
o. - an *4a/1, 12a/1-3, 20a/2**
(*o. - durur*) *2b/9*
o. - *mış* *5a/3, 16a/4, 19b/2*
o. - *mayıcak* 32b/6
o. - *maya* 13b/1
o. *mamaĝa* 19a/5

- o. - maya 26b/3, 26b/12, 34b/5,
40a/9, 49b/12
- o. - masa 2a/2, 49b/3
- olun-** : *olunmak.*
o.- *dığı 4a/2*
- on** : on, 10.
o. 2a/6, 2b/8-10, 3a/8, 4a/9, 4b/2-3,
5a/9, 6a/5, 6b/5-6-12, 7a/4-10,
8a/10, 10a/4, 10a/6, 10a/9, 11b/4,
13a/10, 13b/4-5-6, 14a/1-2-6-13,
16a/6-8, 17b/9, 18a/5, 18b/5/12,
19a/6, 19b/6, 21b/7, 22a/3, 23a/4,
23b/1, 24a/5, 25a/2-4-9, 26a/4,
27a/5-6-8, 27b/10, 28a/8, 28b/1-9,
29a/3-12, 29b/7, 30b/7, 30a/1-8-13,
31a/12, 32a/3-8, 30a/11, 35a/6-13,
35b/10, 36b/3-10-12-13, 37a/4-6-8-
9-10-12, 38a/2, 38a/10, 38b/8,
39b/8, 40b/3-6, 42a/9, 42b/2-3-4,
44b/6-10, 45b/4, 47a/8, 47b/5,
48a/8, 51a/10, 51b/13, 52a/3
- onar** : onar.
o. 5a/2, 17b/4, 21b/3, 25b/8, 26a/9,
26a/11, 28a/5, 28b/8, 29a/9, 29b/1,
31b/5-11, 34b/1, 32b/1, 35b/13,
37a/8, 41a/3, 47a/1, 48b/12, 51b/1
- on biş** : on beş, 15.
2a/1, 14a/5, 15a/5, 18b/6, 21b/7,
25b/4, 34b/2, 47b/3,
52b/10
- on bişer** : on beşer.
o. 26a/10
- on iki** : on iki, 12.
o. 8a/13, 21b/6-8, 22b/7, 38b/5
- on ikişer** : on ikişer.
33b/5
- oñul-** : *iyileşmek.*
o.- *maz (sıfatfiil) 45a/7*
- ot** : ot, bitki.
2a/10, 6a/3, 7b/6-7-8, 8a/7, 9b/6,
10b/12, 11a/6, 12a/8, 12b/4,
14a/5-6, 14b/1 26b/2, 27b/9,
28a/12, 35a/1-4-8, 36a/4-11,
40a/9, 41b/2, 42b/3-6, 49a/9
55a/9
o.-ıla 30a/8
o.-ı 7a/5, 45a/10, 51a/12
o.-a 7b/5, 17a/5
o.-dan 13a/7, 31b/2, 44a/1
o.-ı (iyelik)
(diş o.) 10b/2
(kulağ o.) 11b/9
(maħmüde o.) 4a/2
(turağ o.) 29b/6, 40a/10
o.-dur 7a/2, 10b/1, 11b/8, 12a/1-12,
13b/9-12, 26b/13, 27b/11, 32a/7,
32b/2, 35b/6, 41a/13, 48b/9, 52b/1
o.- durur 42a/6
o.-ıdur (semüzlük o.) 48a/1
o.-lar 5a/13, 6a/2, 9a/4, 12b/1,
18b/7, 21a/1, 32a/12, 45a/4
o.-laruñ (o. kuvveti) 52b/8
o.-ları (bel.) 1b/5-8-9-11, 12b/12-
13, 3a/13, 3b/8, 5a/5, 6a/6, 7a/5,
8b/3-10, 9a/12, 10a/1, 11a/10,
11b/11-13, 12a/4-7, 13b/11,
15b/6, 16a/3, 16b/8, 18a/12, 19b/7-
11, 20a/2, 22b/5-7-10-11, 23a/1-2-9,

23b/6-9, 24a/7-12-13, 24b/2, 25a/7,
25b/10, 26a/6, 26b/11, 28b/2, 29a/1-
2-6, 33a/13, 33b/5-8, 34a/9, 34b/1-
3-8-12, 35a/7-11, 36a/2, 36b/3-4-7-
9, 37b/9, 38a/1-2-4-10, , 38b/2,
39b/1-2-7-11-12, 40b/7, 41a/4-6-
13, 42a/1-3, 42b/4, 44a/7, 45a/6-7,
46b/6-9, 47a/1, 47b/7-12-13, 48a/3,
48b/3-10, 49a/6, 50a/3, 50b/6,
51a/9-13, 51b/2-3
o.-lara 2b/3, 4a/5, 6a/10, 9a/2-5,
27a/12, 53a/5
o.-lardan 6a/9, 9a/2, 21a/1, 26b/10,
30a/10, 32a/1, 33a/9, 47a/9
o.-larca 5a/4, 8a/5, 13b/11, 31b/12,
38a/10
o.-lardur 3a/1, 6a/1, 7b/9, 19b/7,
43b/9, 49b/5, 50a/11, 53a/2,
o.-ları (iyelik) 1b/3-4-7, 2a/2-5-13,
2b/5-8, 3a/3-7, 3b/3-11, 4a/1-3-7,
4b/1-5-13, 5a/3-7, 6a/2-4-13, 6b/4-
8-11, 7a/3-9-13, 7b/10, 8a/5-12,
8b/4-12, 9a/7, 9b/3-10, 10a/1-5,
10b/3-4-11, 11a/7-9-12, 11b/2-3-9,
12a/2-9-13, 12b/5, 13a/7-10, 13b/1-
4-10-13, 14a/6-12, 15a/4-9, 15b/4-
9-11-13, 16a/5, 16b/4-7, 17a/4-9-
13, 17b/9, 18a/3, 18b/3-11, 19a/5-
8-11-12, 19b/3-9, 20a/5-7-12,
20b/7-12, 21a/3-6-9, 21b/1-6-11,
22a/2-8-11, 22b/2-13, 23a/4-13,
23b/8-12, 24a/4-10, 24b/4, 25a/1-
10-13, 25b/3-7, 26a/4-9, 26b/5-8,
27a/1-5-8, 27b/2-4, 28a/1-4-7-9-13,

28b/7-12, 29a/9-11, 29b/3-6-10,
30b/1-2-4-8-11, 31a/6-9-11, 31b/3-
4-9, 32a/2-8-11-13, 32b/3-7-13,
33a/7-11, 33b/3-12, 34a/5-11,
35a/2-5-9-12, 35b/3-7, 36a/5,
36b/1, 37a/5-8-10, 37b/3-4-6,
38a/12-13, 38b/4-10-12, 39a/2-4-9-
13, 39b/8, 10, 40a/2, 40b/3-9-12,
41a/2, 41b/6-13, 42a/7-8-13, 42b/2-
3-7, 43a/3-5-7, 43b/7-11, 44a/2-3-
5-10, 44b/2-4-13, 45a/5-6-13,
45b/3-7, 46a/5-11, 46b/5, 47a/3-6-
13, 47b/5-10, 48a/2-11, 48b/4-7,
49a/4, 49b/6, 50a/2-11, 50b/2-4,
51a/2-6-7, 51b/10-13, 52a/9, 52b/2-
5-7-12, 53a/3

(ārāyiş o.) 45a/8

(burun o.) 7b/3

(diş ağrısı o.) 10a/12

(diş dibi o.) 11b/3

(kulağ ağrısı o.) 9b/5

(kulağ o.) 8a/12

(kurtcuğaz o.) 31a/5

(mi° de o.) 18b/10

(sağal o.) 46b/3

(yürek o.) 17a/3

o.-ların 38a/5

o.-larna 40b/2

o.-larınca 32b/9

o.-larında (ağız o.) 12b/1

otur- : oturmak.

o.-a 40a/12-13, 44b/5

oturt- : oturtmak.

o.-alar (oturdalar) 35a/4, 40a/11

- otuz** : otuz,30. (kuru ö.) 56b/3
o. 2a/1,5a/7, 6b/4 ,10a/4, 14a/2-4-
15a/5, 15b/1-5, 16b/11, 17a/7,
18b/4, 19b/8, 20a/3, 21a/3, 21b/8,
22a/13, 24a/8, 27b/10, 29a/4,
30b/6, 31b/10, 36a/6-12, 36b/11,
42a/3-9, 48a/8
- otuz biş** : otuz beş, 35.
o. 22b/7
- ov-** : ovmak, sürmek.
o.-alar 12a/13, 12b/1, 21b/12 ,36a/3
40a/7, 44a/7, 47b/8-9
- Ö**
- öd** : öd maddesi, safra.
bkn:safra
ö.-i (sığır ö.) 9a/9
ö. - ine (sığır ö.) 37b/5
- ög** :ög ağacı.
ö. 23b/10-12, 26b/6, 25b/1, 31a/2,
32b/13, 34a/1
(ö. ağacı) 48b/5
- ögsüş** : bağbozan, küsküt.
ö. 5a/12
(ö. tohum) 4a/8
- ögün** : öğün.
ö.-nde 42a/5
- ökçe** : ökçe, topuk.
ö. 49a/9-10
- öksür-** : öksürmek.
ö. - e 13a/8
- öksürük** : öksürük.
ö. 13a/7, 13b/9-13, 13b/7*,14a/5,
14b/10, 15a/3, 15b/4, 16a/4, 16b/10,
55b/2
- öküş** :çok.
ö. 12b/8, 19a/3, 19b/8, 20b/9,
20a/4, 20a/10, 21b/4, 26b/10,
29b/3, 49b/12, 53b/2, 54a/5, 54a/9
- öl-** : ölmek.
ö.-miş 42b/4
- ölç-** : ölçmek.
ö.-üp 2a/3
- örgüc** : hörgüç.
ö.-i (deve ö. – i) 34b/5
- örtül-** : örtülmek, kapanmak.
ö.-e (göz ö.) 1b/3
- öyken** : akciğer.
ö. 13a/7, 15a/12,
ö. - e 54a/1, 55b/12
- öyle** : o şekilde, öylece, öyle.
ö. 5a/3
- P**
- padişāh (F.)** : padişah.
p.-ları (Yunan p.) 28b/5
- panbuğ (F.)** : pamuk.
p. 9b/2, 10b/10, 10b/13, 11a/2,
42a/12
- pāzū** : pazı.
p. 28a,/7, 49b/2
- perhiz (F.)** : perhiz.

p. 33a/5
persiyāvşan (*y.,f.*) baldıkara adı verilen ot.
p. 13b/1-8, 14a/7, 14a/13, 14b/11,
16b/8, 30a/1, 47a/1
perverde (*F.*) : terbiye etmek.
p.-den 47b/8
peyāpey (*F.*) : birbiri ardınca.
p. 37a/6, 44b/11, 40a/11
peynir (*F.*) : peynir.
p. 50a/10
pīrejed (*F.*) : firuze taşı.
p. 35b/3, 42a/11, 51a/6
piyāle (*F.*) : *kadeh*.
p.-ye 2a/3
p.-sine 20a/3
pūs : ağaçların kütük ve dallarındaki
yosun.
p.-i (kız ağacı p.) 33a/1

R

rāhat (*A.*) : tasasız.
r. 40b/9
rahim (*A.*) : döl yatağı.
r. 35a/9
r. - e 33b/8,35a/5
r. - den 33b/9
rāmek (*F.*) : üzümünden yapılan pastil.
r. 44b/13
rās (*F.*) : baş.
r. 28a/7
rāsen (*F.*) : andız otu.
r. 6a/5, 21a/10
(*kurş-ı r.*) 21a/7*

rastıh (*F.*) : rastık.
r. (r.taşın) 47b/11
raṭb (*A.*) : rutubet.
r. 6a/12
raṭbe (*A.*) : yonca.
r. 38a/7
rātiyāneç (*F.*) : rezene otu.
krş:razyāne.
r. 44a/3
rāvend - i çīnī (*F.*) : ravend ilaç olarak
kullanılan bitki kökü.
r. 18b/1, 23b/5
razyāne (*F.*) : rezene otu, tere, dere otu.
r. 2a/6,13b/1, 14a/8, 14b/3,16b/2,
18b/6, 18b/1, 19b/3, 23a/13, 24a/5-
11, 27b/5, 28b/13, 29b/6-8, 38b/7,
40a/4, 41a/2-3,42a/2, 48b/4,
55b/1-9
(*toḥm-ı r.*) 2a/1
rāzıķ (*A.*) : bir üzüm cinsi.
r. (r. üzümünüñ) 53b/12
remād (*A.*) : kül.
r.-ü'l- ḥuruf 6b/5
reñç (*F.*) : hastalık.
r. - e 2b/12, 20a/10, 23a/9, 34b/11,
46b/7
(sovuķ r.) 4a/3
r.-i (uçuk r.) 2b/7
r.-e 46b/6*
r. - üñ 39b/6
r. - inüñ (sekte r.) 4a/1
(sil r.) 16b/3
r.- ine (sil r.) 15a/3
r. - ine (istiskā r.) 28b/6

(bevāsır ve şaķāk r.) 34b/4
 (bögrek r.) 29a/4
 (° ırķu'n - nisā r.) 39a/13
 (fāliç r.) 4b/9-10, 4a/2
 (sekle r.) 4b/9-10, 3b/11
 (laķva r.) 4b/9-10
 (mālīhūlyā r.) 3a/7
 (hayza r.) 18b/11
 (cüzām r.) 3a/3
 (uçuķ r.) 3a/1
 (hayzam r.) 19a/2, 21a/6
 r. - dür 11b/9, 43b/7
 r. - lere 3a/5, 5a/11, 23b/11, 50b/10
     (issi r.) 4a/13, 5b/7, 54a/4,
     55a/13, 56a/9
     (sovuķ r.) 5b/3
renk (F.) : renk.
 r. - i 46a/2
revā (F.) : uygun, yerinde.
 r. - dur 6a/11, 16b/5, 33a/10, 41b/3,
 51b/12
revāk (A.) : petek.
 r. 23a/10, 24b/9, 37a/7
reyhān (A.) : fesleģen.
 r. 17b/11, 41a/10
rībās (A.) : ışgın otu.
 r. (r. rubbıdır ve şerbetidür) 49b/12
rīvend (F.) : ravend.
     krş:rāvend.
 r. 3a/6, 23b/12, 24a/10, 25a/5,
 25b/1-4, 26b/6
rīvend - i çīnī (F.) : ravend.
     krş: rāvend - i çīnī
 r. 20a/13, 23b/1, 25a/7, 25b/2,

50a/11
rubb (A.) : iç, öz, meyve ve sebzelerin
 özü.
 r.-ı (alma r.) 6b/9, 20a/9, 21a/8
     (° asel r.) 38b/11
     (ayva r.) 20a/9
     (mersīn toħmı r.) 16b/9
     (nār r.) 19a/1-2, 21a/8
 r.-ıdur (ħummāz r.) 19b/10
     (ķoruķ r.) 49b/10
     (rībās r.) 49b/11
 r. - inca 10b/1, 16b/8, 20a/1*,
 20a/6, 48b/5
rubb - ı sūs (A.) : buyan dibi.
 r. 2a/6, 13a/10, 13b/1, 14a/12,
 14b/3-6, 15a/10, 15b/10, 16b/1,
 19a/9, 29a/1, 31b/11, 32a/5, 40b/6
rubbü'1 - rummān (A.) : nar suyu.
 r. 19a/1
ruģan (F.) : yaģ.
 r. - a 50a/12
rūģanas (?) :
 r. 39a/10, 45a/9, 45b/13
S, Ş, S
sa° at (A.) : saat, altmış dakikalık zaman
 dilimi.
 s. 3a/12, 8b/2, 11b/7, 11b/12,
 13b/10, 37b/2, 40a/12, 44a/9,
 44b/3, 47b/12, 49a/9
 s.-den 20b/9, 3a/13
şabah (A.) : sabah.
 ş. 1b/2, 20a/3, 6b/10, 14a/2
şabır (A.) : sabırlık otu ve bu ottan elde

- edilen zamk.
 ş. 7a/10, 7b/1-4, 8b/1, 8b/13, 9a/13,
 37a/12, 39b/10, 41a/13, 42a/3,
 42a/7, 44b/12, 46b/5
 (saru ş.) 39a/2
- şabr - ı uskūturī (A.)** : Sokotra adında bir yerde yetişen sabırlık otu.
 ş. 5a/4
- şābūn (A.)** : çöven.
 ş. 44a/8
- şad (A.)** : aksu, göz perdesi.
 s. (edviyetü'ş-ş.) 4a/1
- şadr (A.)** : göğüs.
 ş. (edviyetü'ş-ş.) 13a/5*
- saç** : saç.
 s. 3b/10, 4b/2, 46b/13, 46b/9*
 47a/3, 47b/8, 48a/1, 55a/8
 (s. dibine) 47b/4
 (s. dökülmege) 47a/1
 s. - uñ (s. dibin) 47a/13
 s. - ı 18a/3
 (ağ s.-ı) 47b/9, 47b/10
- şadef (A.)** : yazı yaprağı, biganos.
 s. 31a/1
- şāf (A.)** : saf, halis, katkısız.
 ş. 2a/3, 4a/2, 5a/9, 18b/8, 19a/10,
 19b/7, 20b/8, 21a/2-5, 21b/3-9-11
 22a/6, 36a/3, 40a/7, 40b/10, 44b/10,
 45b/6-9, 47a/9
 (ş. eyleye) 45b/6*
 (ş. eyleyeler) 6b/6, 8b/1
 (ş. bala) 18a/6
 ş. - i 4b/4
- şāfrā (A.)** : dört ana öğeden biri olan öd maddesi.
 ş. 18b/2-9-23, 21a/13, 22a/1, 22a/1,
 28b/8, 28b/11, 30b/4, 30b/4, 53b/7
 (ş. sayrılığına) 4a/6
 ş. - yı 54a/9, 55b/4, 55a/11, 56a/12
 (ş. sürer) 54a/13
 ş. - dan 40a/1, 46b/4
 ş. - dur 15a/8
- şāfrān (A.)** : safran.
 ş.-ı 2a/4
- şāfrāvī (A.)** : safraya ait, ödle ilgili.
 ş. 18b/2
- şāğıl-** : sağılmak.
 ş.-miş (sıfatfiil) 42b/2
 ş.-up 2a/2
- şāğın** : sakın, asla.
 s. 26a/2, 36a/8
- şāğlık** : sağlık.
 s. - ı 54b/6
 s. - da 9b/3
- şāhhaç (A.)** : tahriş edici, irinlendirici.
 s. 30a/7, 30b/5
- şāhķ (A.)** : döğme, döğülme, ezme.
 ş. 17a/5
 (ş. ide) 14a/3
 (ş. ideler) 42b/5, 49a/7
 (ş. idüp) 6b/7, 14a/2, 37a/14,
 47a/6
- şāķal** : sakal.
 s. 46b/3, 46b/10-13, 48a/1, 55a/8,
 38a/6
- şāķın-** : sakınmak, korunmak.
 s.- alar 40a/13
- şāķin (A.)** : sakin, dindirilmiş.

- s. 5a/6, 27b/2, 28a/4, 35a/12, 40a/9,
53b/5, 55a/12
(s. eyler) 34a/5, 54a/9, 55b/4
- sağla-** : korumak.
s. 17a/5
s.-r 47a/13, 54b/6
s. - ya 41b/6, 46b/10, 49b/12
s. - yalar 16b/6
- şakmūniya (Y.)** : bingözotu., mahmude.
s. 27a/1, 27a/5, 28b9, 40a/6
- şalāh (A.)** : iyilik ,iyileşme, düzelme.
ş. 19b/1
- şamg (A.)** : zamk, çeşitli bitkilerden elde edilen tıbbî zamk.
ş. 34a/1, 34b/9, 44a/2
“ş. - ı ° arabî” bir tür zamk.
29a/10, 29a/13, 30a/4, 30b/7,
30b/13, 31b/6, 32a/13, 32b/9,
33a/12, 34b/1, 34b/2, 44a/3
- şan° at (A.)** : ilaç yapma formülü.
ş. - ı 2a/6, 5b/8-10, 18b/6, 25b/11*
- şanavber (A.)** : köknar ağacı ve yemişi.
ş. 44a/2
- sancu** : sancı, ağrı, sızı.
s. 20a/3 52a/3
s. - yı 30a/7, 55a/11
- şandal (A.)** : sandal ağacı, çeşitli türleri olan bir ağaç.
ş. 1b/13, 2a/9,5b/13, 24b/6, 24b/11,
29b/13, 33b/13, 38a/1, 41a/11,
41b/11, 47b/7
(ş.-ı ebyaz) 10a/9
(ağ s.) 17b/10, 20a/7, 23b/3-6,
30b/2
- (kızıl s.) 17b/10, 20a/7, 30b/2,
38a/13, 43a/7
- şara° (A.)** : sara hastalığı.
s. 2a/9
- şarb** : keskin, kuvvetli.
ş. (eski ş. süci) 9b/8
- sarımsāk** : sarımsak.
s. 46a/4, 50a/10, 56a/1
s. ve soğanlu yiyesiler 49b/10
- saru** : sarı.
s. 15a/3, 23a/3
(s. helīle) 4a/9, 7a/10, 8a/13,
21b/11, 38b/4, 40a/3,
40b/9, 44b/6, 46b/5
(ş. incīr) 13b/5, 42a/3
(s. mūm) 24b/4, 35a/5, 49a/4
(s. şabır) 39a/2
(ş. sidügi) 55b/4
(ş. zırnīh) 11b/3
s.-sı (yumurda s.) 30a/12, 35a/9,
37b/13, 38a/3,
46a/4, 34a/7
s.-sın (yumurda s.) 43a/3-5
- şaralık** : sarılık hastalığı.
krş. yarağan
ş. 4a/7
- sa° ter (A.)** : güveyi otu.
s. 1b/11, 6a/2 ,9a/5, 11a/1, 19b/4,
21a/11, 27a/9, 40a/4, 48b/11,
53b/11, 54b/8
- sayığı** : tere yağı.
s. 21b/12, 48b/3-13
- şayru** : hasta.
ş. 8a/3, 40a/11, 8a/2

s. - nuñ 3a/1, 23a/11, 26a/7
s. - yı 4b/9, 35a/3, 31a/9
sayrılık : hastalık.
s.-a (issi ve tiz s.) 6b/3
s. - dan 20a/4, 53a/9, 55b/8
s. - in 53a/2
s. - ina 28b/11
(bağır s.) 23a/10, 23b/5,
223b/8*, 24a/13,
25a/12
(boğaz s.) 15b/13, 15b/12
(kan s.) 5a/5-6
(şafra s.) 4a/6
(sil s.) 15a/9
(zatü'l - cenb s.) 15a/9
(şiş s.) 55a/10
(talağ s.) 25a/12
s. - nda 2a/9
s.-ı (bağır s.) 23b/3
(kovuğ ş.) 31b/3
s.-uñ (bevvāc s.) 38a/13
ş. - lara 23a/3, 27b/6
s.-larına (balğam s.) 33b/7
sāzeç (<sadeç) : hint sümbülü.
s. 6a/4, 12a/9, 17a/3, 20a/3, 22a/5
s. - i hindī 52a/11
sedir : dağ servisi.
s. 48a/7
sefercel (F.) : ayva.
s. 20a/3
s. - i 22b/9
sehl (A.) : kolay.
s.- ide 1b/1
sekbīnec (F.) : salatalığa benzer bir bitki.

s. 2b/2-6, 27a/1, 28a/2, 28/9, 34b/1,
35b/3, 39b/10
sekiz : sekiz, 8.
s. 2a/6, 4a/11, 9b/10, 41b/13,
43a/3
sekiz yüz : sekiz yüz, 800.
s. 3b/6
seksen : seksen, 80.
s. 3b/7
sekte (A.) : felç.
s. 4b/9
s. rencine 3b/11, 4a/1
s. - nüñ 4a/1
selāka (A.) : gargara ilaçları.
s. 11a/10
s. - ı 11a/11
selīha (A.) : Seylan tarçın kabuğu.
s. 5a/3, 6a/6, 16a/1, 17a/2, 20a/13,
22a/4, 24b/1, 48b/10, 52a/10
seleş (A.) : prostat, idrarı tutamama.
s.-i 18b/32
semiz otu : tohmekan, soğukluk otu.
s. 11a/4*
semür- : şişmanlamak.
s. - e 8a/6
s. - eler 7b/10, 7b/11
semürt- : şişmanlatmak.
s. - ür 37a/8, 48a/5, 54a/1, 54b/10,
56b/3
s. - eler 41b/10
semüz : şişman.
s. 48a/6
s. ferrūca 52a/5
s. şarvā 52a/5

- s. - se 48b/3
- semüzlük** : şişmanlık.
s. 48a/1
s. - dür 48a/11
- senderüs** : kehrüba nev'inden bir ağaç.
s. 34a/1
- serçe** : serçe.
s. 52b/13
(s. beynisi) 38a/4
- serd** : *sert*.
s. 45b/11
- serhes (F.)**: kuzgunotu.
s. 12b/5, 31a/6, 31a/12
- sersām (F.)** : menenjit hastalığı.
s. 2a/4, 4a/13, 6a/12, 28a/6
s. - a 6b/4
- serv (F.)** : selvi ağacı.
s. (s. ağacı yaprağı) 11a/13
- sevdā (A.)** : dört ana ögeden kara safra maddesi.
s. 18b/5-23, 49a/1, 53a/11-13, 53b/13, 55a/1-7-9
s. - y1 3a/2-5, 5a/1, 6b/8, 39b/3
- sezāb (A.)** : sedef otu.
s. 1b/7, 20b/6, 21a/10, 48b/4, 51b/7
- şif^e at (A.)** : ilaç terkip etme tarzı.
s.-1 25b/1*, 42b/10
- sığır** : sığır.
s. 16a/2, 25a/11, 26a/13, 34b/5, 37b/5
(s. yağı-y-ıla) 37b/13
(s. ödi) 9a/9
(s. böğrek yağı) 10a/6
- (s. yağın) 34a/12
- s. - uñ 13b/11
- şihhat (A.)** : sağlık.
ş. 3b/1, 30b/1
ş.-i (çeşm ş.) 37a/1
- sık-** : sıkmak, suyunu çıkarma.
s. - alar 2b/11, 19a/3, 37b/12, 38b/8
- sırma** : altın yaldızlı tel.
s. 21b/1, 29b/1, 34b/13
- sızı** : ağrı.
s. - lar 19b/2
- sidük** : sidik.
s. (s. yolına) 31b/3
s. - i 32a/7, 32b/2, 33b/2
(s. sürer) 54b/2, 55b/4
- sigil** : siğil.
s. 45a/1, 45a/2-4
- sikencübīn (F.)**: bal, şeker ve türlü meyvelerin öz suyundan yapılan bir grup şurşba verilen genel ad.
krş. sirkengübīn
s. 2a/3, 5a/9, 5b/2, 12a/7, 17a/8, 20a/3-6, 20b/4, 23a/8, 24b/9, 42a/2, 56a/8, 53b/8
s. - dür 54b/1, 55a/4
- sil (A.)**: verem.
s. 15a/3-9, 16b/3
(^e ilāç-ı s.) 16b/1*
s.-lerüñ (yüz s. şerrin) 50a/9
- sil-** : silmek.
s. - eler 9b/2
- siñ-** : sinmek, hazm edilmek.
s. - e 2b/12, 36a/9, 47a/11
- sināmekī (A.)**: sinameki.

- s. 2a/1, 3a/8, 18b/1
- sinā ü mekkī (A.)** : sinameki.
s. 14b/2
- sinā - yı mekkī (A.)** : sinameki.
s. 38b/5
- sīnā (A.)** : dış rahatsızlığında kullanılan ilaç.
s. 2a/11
- sīne (A.)** : göğüs.
s. 13a/7, 13b/13
(s. iriligine) 15a/8
s. - ye 16a/11
s. - sin 19a/10
- siñir-** : hazm etmek.
s.-ür 52a/8
- siñir** : sinir.
s.-lere 54a/5
- siñirlü** sinirli, yapısında sinir olan.
s. (s. ° uzuvlarda) 10a/3
- sipistān (F.)** : sibistan ağacı ve bunun meyvesi.
s. 4a/9, 4b/2, 6b/4, 13b/4, 14a/1
- sirhişt (A.)** : cavşir ağacı ve zamkı.
s. 4a/11
- sirke (F.)** : sirke.
s. 2a/1, 4a/2, 4b/6, 8b/6-7, 9b/1, 9b/10, 11b/1, 12b/2, 20a/5, 22b/2, 25a/11, 26b/1, 31a/8, 38b/2, 41b/2, 41b/10, 44a/6-7-12, 45a/3-4, 42b/5, 43b/7, 45b/2, 50b/7-8, 51b/1-2
s. - y - ile 8b/6, 9b/13, 10b/8, 11b/5, 12b/3, 25b/10, 43b/4
(acı s.) 10b/13
s. - nūñ 11a/3
- s. - yi 9b/11
s. - ye 5a/8, 7b/12, 9a/1, 9b/4, 19a/11, 44a/12, 45a/1-10, 45b/74, 50a/9, 50b/5
s. - de 26a/12, 26a/11
s. - si 23a/8
- sirkengübīn (F.)** :
krş. sikencübīn
s.9b/11, 10a/1, 13a/5, 23a/10, 25b/11, 26b/, 41a/5
- sīsāliyūs (Y.)** : yeşil yapraklı bir bitki.
s. 2b/8
- soğan** : soğan.
s. 19b/5, 35b/13, 36a/9-11, 37b/11, 38a/4, 38a/8, 45b/2, 46a/1, 49b/4, 50a/10, 51a/7, 51a/8
(aķ s.) 38a/1
s. (aķ s.-i) 37a/6
s.-ı (anṭalya s.) 2b/11
(deşt s.) 38a/9, 45b/2
- soğanlu** : soğanlı.
s. (sarmısaķlı ve s. yiyesiler) 49b/13
- soĝu-** : soĝumak.
s. - sa 36a/8
- soĝulcān** : baĝırsak solucanı.
bkn. ķurtcuĝaz
s. 12b/4, 31a/5
- soķ-** : (böcek, zehirli hayvan için) iĝnesini batırmak, zehirlemek.
s.-sa (böy s.) 53b/5
s. - a 8a/7, 9a/3,
s. - alar 20a/2
s. -ıcak (° aķreb s.) 50b/10,

51b/12
s. - maqlığına (° akreb s.) 51a/2
solu- : solumak, nefes almak.
s. - ı 14a/12
şoñra : sonra.
ş. 2a/5, 3a/13, 4b/4, 5a/8, 7a/7,
11b/12, 12a/7, 12b/10, 16a/13,
18b/9-16, 20b/9, 37a/8-17, 37b/1
40b/11, 43a/2, 44a/13, 44b/1,
46a/13, 46b/2, 47a/3, 47b/2,
48a/3-9, 49a/11, 50b/7-8, 52a/5
sovuq : soğuk.
s. 4b/4-5, 6a/4, 10a/12, 15a/3,
17b/7, 23b/10, 33b/7, 50a/3
(s. ağırlara) 4b/10
(s. hevādan) 40a/13
(s. hūqne) 12b/10-11
(s. quluncun) 27b/11
(s. koqulara) 5b/12
(s. nesne) 43b/6
(s. nesneler) 41b/5
(s. nıkrısa) 2a/13, 39a/3
(s. mizāçlu) 56a/10
(s. rence) 4a/3
(s. rençlere) 5b/3
(s. şayrılıqlara) 18a/10, 27b/6
(s. su) 39b/7, 44b/1-2, 49b/8,
51a/11-12
(s. suyu) 41b/10
(s. şu-y-ıla) 14b/4.
(s. yağ) 6a/12
(s. yağlar) 5b/6
(s. yağlara) 5b/7*
(s. yağular) 33a/7

(s. yimişler) 5b/13
s. -ın 21b/4, 34a/12
s. - dan 1b/7-10, 2a/9, 4b/13, 9b/4,
13a/2, 14b/7, 15b/9, 23a/11, 23b/8,
24a/13, 25b/7, 27a/1, 37b/12,
39a/1, 49b/12, 50a/2-4, 55a/11
s. - dan - ise 10b/11
s. - dur 5b/12, 54a/6, 54a/13,
54b/1-5, 54b/7, 55a/11, 55b/3,
56a/2-5-8-11-12
s.- dandur 17a/9
sovuqlıq : soğukluk.
s. 37b/8
s. - ı 52a/8
s. - ina 28a/6
(iç s.) 28a/13
(mi° de s.) 19b/9, 19b/9, 20b/12
soya (F.) : fasülyeye benzer bir bitki.
s. (s. yağı) 52a/4
söğüt : söğüt.
s. (s. ağacı) 3b/8
(s. yaprağı) 2a/3, 41a/11
sök- : hastalığı iyileştirmek.
s. - ünde 23a/12
s. - er 22b/10
sökel : hasta.
s. - üñ 3a/2
söker- : iyileşmek.
s.-ler ağrısına 54b/4
s. - mez 19a/10
söndür- : söndürmek.
s.-ür (göñül s.) 52b/5
su : su.

- s. 2a/6, 7b/10, 8a/2, 33b/1, 35a/3,
38a/3, 40a/11, 41b/2, 47b/1, 55a/13
s. - yı 5a/13, 33a/3, 35b/5, 39b/12,
41b/10, 50a/9
(gün s.) 21a/13
s. - y - ıla 1b/11, 2a/4, 3b/6, 3b/12,
13b/5-6, 14b/4, 18b/2-32, 27b/2,
29a/4, 37a/10, 37b/12, 40a/8,
43b/4
s. - y - ılan 4b/10
s. - ya 3b/8, 4b/4, 13b/7, 27b/8,
29a/5, 30a/13, 40a/13, 47a/2,
52b/8, 55a/1
(ılı s.) 9b/8, 52a/5
s. - dan 47b/2
s. - yın 12a/5, 19a/3, 22a/12, 29a/5,
33a/6, 36a/8, 36b/10, 45b/1, 56a/1,
36b/10
(şāf s.) 40b/10
s. - dur 35a/2
- su** : meyvelerin özsuyu.
s.-yı (alma s.) 24b/6, 29b/12, 30b/3
(aşfūr çiçeği s.) 46a/9
(ayva s.) 20a/1, 20a/5-7, 29b/3
(bağa yaprağı s.) 31a/3
(bal s.) 13a/6, 26a/8, 37a/13
(bengdür ve s.) 55a/8
(çügündür s.) 6b/5
(efsentīn s.) 9a/8
(erük s.) 24b/11
(ġafit s.) 23a/13, 23b/13,
25a/4-7, 25b/4,
26a/1, 40b/12,
41b/13
- (göz ağacınınuñ yaprağı s.) 48b/8
(gül s.) 5b/12, 11b/13, 20a/8,
38b/2, 50b/8, 52b/9
(it üzümü s.) 23b/7, 24b/9,
24b/11, 38b/3
(kaşnī s.) 10a/11, 25a/4, 25b/2,
26a/7, 26b/7, 38b/3
(kendene s.) 34b/2
(kerefs s.) 23b/1, 24a/2
(mersīn s.) 30a/6, 30b/4
(mīrsīn yaprağı s.) 48b/9
(nar s.) 12b/8
(nārdeng s.) 19a/13
(nohūd s.) 50a/13
(pazu s.) 28a/7, 49b/2
(rāzyāne s.) 29b/8
(soğan s.) 36a/9-11, 46a/1
(şumağ s.) 29a/11, 33a/3
(teke saçalı s.) 33a/1-13
(toħmekān s.) 29b/13
(uzun yavşan s.) 39b/12
(yarpüz s.) 9a/12
(yaş anduz s.) 31a/13
(zerdālū çekirdeği s.) 9a/12
(yāş kişniç s.) 41b/8
s.-yın (arpa s.) 16b/6
(ayvanuñ s.) 19b/10
(bal s.) 9a/1, 20a/9, 41b/7,
(it üzümü s.) 23a/9
(ayva s.) 26b/10
(sa° ter s.) 11a/1
s.-yınıñ (nār s.) 22a/12
s.-yıdur (cev - āb veya s.) 55a/12
- su** : idrar.

- s. (s. yolu) 31b/10*, 32a/1
 (s. yolundan) 32b/6*, 32b/7-12
 s.- yı 32a/12
 s.-yını (s. dutmamağa) 33b/2
- şu** : su.
 ş. 4a/10, 4b/3, 5a/13, 6b/6, 7a/4-6,
 8a/13, 11a/11, 14a/3, 14a/9, 15b/3-
 12, 16b/13, 24a/8, 25a/6, 27a/3,
 27b/6, 28b/4, 29a/7, 30a/11, 33a/9,
 34a/5, 35a/3, 36b/11, 37a/5, 38b/7-
 11, 39a/12, 40a/9, 40a/12, 41a/4,
 42a/4, 42b/2, 43a/8, 44a/9-10,
 44b/1-2-8-9, 45b/2-8, 46a/2-6,
 46b/1, 47a/1-5, 47b/1-12, 48a/1-8,
 49b/2- 8, 50a/7, 50b/5-7, 51a/11-12
 52a/1-2, 52b/7
 (ş. köpügi) 45b/9
 (ş. bühârna) 9b/1
 (issi ş. göyündürmekliğine)
 43a/12
 (kaynar ş.) 40b/9
 ş. - ın 52 a/3
 ş. - y - ıla 4b/3, 15b/1
 ş. - yı 4b/4, 11a/12, 15b/2, 23a/2,
 ş. - dan 19a/11
 ş.- y-ın 2b/11
 ş.-y-ından 2a/2-3
- şu** : meyvelerin özsuğu.
 ş. 31b/9
 (ş. yolu) 31b/3-9
 şu - y - ıla (kerefs ş.) 2b/7
 ş.-yı (ak soğan ş.) 37a/6
 (alma ş.) 17a/7
 (bağa yaprağı ş.) 16a/8
- (incir ş.) 42b/1
 (it üzümü ş.) 23a/7
 (mārūl ş.) 4b/7-8
 (kişniç ş.) 4b/7-8
 (kabağ ş.) 4b/7-8
 (kāsni ş.) 24b/9
 (kendāne s.) 14b/9
 (kerefs ş.) 5a/2, 39b/12
 (nār ş.) 19a/1
 (sumak s.) 52b/3
 (şeb ş.) 48b/7
 (tut şerbeti ş.) 12b/9
 ş.-yım (kāsni ş.) 23a/9
 ş. yına (bal ş.) 13a/1
 (bağanūs ş.) 2b/3
- şu kabağı** : su kabağı, bir kabak türü.
 ş.-nuñ 12a/1
- su° d (A.)** : topalak, kırkboğum.
 s. 3b/4, 10a/13, 12a/2-9, 17b/2,
 19b/5, 2b/4, 34a/2, 52a/9
- şūf (A.)** : yün, yapağı.
 ş. 27a/13*
- sufūf (A.)** : toz halindeki ilaçlar.
 s. 16b/9, 29a/12, 31b/8, 38b/12,
 39b/6
 (s. - l ħarnūb) 22a/7
 (s. -l- buzūr) 30b/5, 30b/6*
 (s.- l def° -i ishāl) 16b/5*
 (s.-l kayz) 22a/6*
 s. - ı 16b/7
 (ħaşħaş s.) 16b/10
 (keçi boynuzu s.) 22a/7
 s. - dur 48b/3
- şulħ (A.)** : rahatlık.

ş. 14a/3
sulurağ : daha sulu.
s. 36a/8
şumağ (A.) : sumak.
krş. sumāk
ş. 13a/11,
sumāk (A.) : sumak.
krş. şumağ
s. 11a/12, 11b/10, 12b/9, 19a/11,
22a/8, 29a/10-11, 29b/11, 33a/3,
41b/6-9, 47b/4, 52b/3
(s. müzevveresi) 33a/4
sunb (F.) : at, sığır gibi büyükbaş
hayvanların tırnağı ve ayağı.
s. 11a/9
sūrincān (F.) : eğri kestane, çiğdem.
s. 28a/10, 38b/6-13, 39b/6
ağ s. 40a/2
şusa- : susamak.
ş. - ya 2a/5, 20b/10, 23a/3
ş.- mağı 4b/1, 54a/9, 53b/5, 54a/13,
54b/3, 55b/4, 56a/9
ş.- mağa 13a/4, 29a/9, 29a/8
ş. - lığ 17b/8
şusamağlık : susama.
s. 15b/4, 15b/4*, 23a/3
s.-a 20a/1
şusuz : susuz.
ş. 38a/3
su° üd (A.) : enfiye.
s. 2a/7, 2a/8
s.-ıla 14a/1
süci : şarap.

s. 6a/7-9-10-11, 17a/12, 19b/7,
22b/2, 26a/6, 27a/13, 28a/13,
28b/3, 29b/3, 34a/8, 35a/11, 36a/8,
37b/1, 41b/1, 46a/3, 47a/9-11-12,
47b/3, 49b/4-12, 50b 3-7, 52a/6
(ayva s.) 17a/11
(kāsnī s.) 20a/10
(lāden s.) 47a/4
(mersīn s.) 47a/12
(mürr s.) 23b/9
(eski şarb s.) 9b/8
(eski s.) 39a/3, 47a/7, 51a/1-4,
54a/7, 56a/4
(şatlu s.) 50b/2
s. - y - ile 8a/6
s. - ye 47a/10, 50a/9
s. - dür 55a/9
süd : süt.
s. 12b/6, 16b/5-6, 24b/12, 31a/8,
31a/9, 36a/4, 36a/11, 36a/13, 37a/5,
44b/3, 45b/7
s. - i 37a/9
s. - in 53b/6
s. - e 32a/10, 37a/1, 44b/4, 45b/12
s. - den 18b/8, 32a/9
s.-i (kavun tohumu s.) 31b/7
(ħaruñ s.) 36a/6
südde (A.) : peklilik; mide dolgunluğu,
çeşitli organlarda görülen
tutkunluk.
s. 17a/17, 23b/11, 46a/13, 55b/9
(s. eyler) 54b/11
s. - yi 25b/6
s. - sin 21b/5

- s.-sini (bağır s.) 24a/4, 23b/11
s. 8a/5, 10b/5, 10b/3, 10b/13,
12a/2, 12a/9, 17a/10,17b/1, 18b/13,
21a/7, 26b/9, 29b/4, 31a/4, 48b/11,
52b/2
- südlü** : sütlü.
s. birinç 54b/10
- sügrāt (?)**:
s. 46a/10, 53a/10
- sülük** : sülük.
s. 10b/11, 12b/2, 12b/4
- şülüş (A.)** : üçte bir.
s. 13b/5, 16a/5-7
- sünbül (A.)** : sünbül otu.
s. 3b/4, 5a/4, 6a/4, 8a/5, 10a/13,
12a/2, 12a/9, 16a/1, 17a/2,17a/9,
17b/1, 18b/1, 19a/6, 19b/5-13,
20a/12, 20a/13, 20b/12, 21a/4,
21a/7, 22a/4, 23a/6, 23a/13, 23b/8,
23b/12, 24a/6, 24a/13, 25a/13,
26a/1, 26a/4, 27a/9, 29a/6, 37a/9,
40b/13, 41b/13, 48b/11, 51b/5,
51b/13, 52a/9
- süngpešt (?)** :
s. 6b/3
- sünūn (A.)** : diş ve diş etlerinin sağlığında
ilaç olarak kullanılan terkipler.
s. 10b/2-4, 11a/8
- sünük** : kemik.
s. 12b/3,33a/10
- sür-** : sürmek, yaymak, “karın”
kelimesiyle kullanıldığı zaman
“ishal yapmak” anlamındadır.
s. - e 28a/1, 28a/4, 39a/13
- (karın s.) 22b/1, 27b/9, 24b/13
s.-er (şafraýı s.) 54a/13
(sidügi s.) 54b/2
(yil s.) 21b/5, 22b/10, 26b/13,
27b/1, 32a/7, 55a/10, 55b/4
s. - eler 10a/5, 12a/7, 33a/6, 42b/3-
6-8, 43b/2, 45b/352b/4, 53a/4
s.-erlerdi 28b/5
- sürme** : sürme.
s. 7a/7-9-11-12, 7b/2-5-8, 43b/12,
47b/12, 49a/8, 20b/5
- sürül-** : sürülmek.
s.-ür 45b/4
- süsen (F.)** : süsen, zambak, eşek lalesi.
s. 5b/4, 5b/10, 6aa/1, 6a/5, 14a/8,
14b/12, 18b/5, 37a/4-8-9, 43a/3,
50a/2
(s. yağı) 9b/7
(s. yağına) 4a/5
- süst (F.)** : gevşek, güçsüz.
s. 11a/11, 23a/11, 37b/6, 56a/8,
(s. eyler) 54b/1
(s. eyleyeler) 54a/5
- süstliđ** : güçsüzlük.
s. - ma 21b/10, 22a/8
- süt** : süt.
s. 31b/1
s. - e 10a/3, 31b/1
s.-i (sütlügen s.) 11a/7
(eşek s.) 16b/4
s.-in (keçi s.) 16b/4
- sütlügen** : sütlügen otu.
(s. südi) 11a/7
- süz-** : süzmek.

- s. - e 3b/7
- s. - eler 3b/13, 4a/10-12, 4b/4, 6a/9, 13b/6, 19a/3, 29a/2-5, 30a/11, 36b/10, 37a/6, 37a/10, 38b/8, 40a/11, 44b/9-10, 47a/8, 52b/8
- s. - miş 15a/1, 21a/2, 49a/6, 15b/2
- Ş**
- şab** (*F.*) : şap.
ş. 7b/7-8
- şadenç** (*A.*) : hint sümbülü.
ş. 16a/6
- şāf** (*F.*) : fitil.
ş. 28a/12
ş. (ş. eyleyeler) 2a/12, 9a/9, 37b/3
(ş. -1 müşhil) 28a/9
(ağ ş.) 6b/11
(bir ş.) 9a/10
ş. - a 6b/11
ş. - dur 34b/8
ş. - lar (ş. eyleyeler) 30a/6, 34b/10
- şāf - ı māmīšā** (*A.*) : kırmızı çiçekli kırlangıç otu.
ş. 1b/13, 38b/1, 43a/7
ş. - yı 9b/4
- şafcuğaz** (*F., T.*) : küçük fitil.
ş. - lar 6b/13
- şahm - ı hanzal** (*A.*) : ebucahil karpuzu.
ş. 1b/4, 2a/10-13, 2b/6, 3b/11, 9a/7, 14b/8, 18b/27, 28a/11, 39a/4-11, 39b/1-10, 45a/11, 46b/3
- şāhtere** (*F.*) : şahtere otu.
ş. 38b/6, 44b/6
- şakak** (*A.*) : yarım baş ağrısı.
- ş. 34b/4, 34b/5
- ş. - a 34a/13
- şakakul** (*A.*) : yabani havuç.
ş. 35b/12, 38a/6
- şalgam** (*F.*) : şalgam.
ş. 35b/11, 36b/6, 37a/3, 38a/7, 50a/5,
- şam sakızı** : çam sakızı.
ş. 10a/5, 42a/13
(ş. sırcası) 53a/3
- şārab** (*A.*) : şarap, şurup, şerbet.
ş. (ş. 'ül - ° unnāb) 5a/5
(ş. - ı uşul) 24a/4, 27a/13
(ş.-ı *haşhaş*) 16b/9*
(ş.-ı *incir*) 29a/3
(ş.-ı *asel*) 27b/1
(ş.-ı *muğlab*) 2a/1
- şaytare** (*A.*) : serkile otu ve kökünden elde edilen ilaç.
krş: şaytarec
- şaytarec** (*A.*) : serkile otu ve kökünden elde edilen ilaç.
krş: şaytare
ş. 2b/2-5, 10b/12, 25b/1, 37b/9, 40a/3, 44b/13, 45a/9-13
- sāzec** (*A.*) : hint sembolü.
krş: şadenç
ş. 17b/4, 18b/1
- şāzenç** (*A.*) : hint sembolü.
krş: şadenç
ş. 7a/13, 16b/1
- şeb** (*F.*) : şap.

ş. 10b/5, 11a/12, 11b/5, 16a/6,
34b/9, 34b/12, 47b/11, 48b/7,
48b/12, 52b/2

şeb (*F.*) : gece.
ş. (ş. körlüğü) 7a/12

şeftālū (*F.*) : şeftali.
ş. (ş. çekirdeği) 9a/13, 56/2

şehyārān (*A.*) : eşek turpu.
ş. 26b/13

şehvet : cinsel istek.
ş. 36a/13, 37a/8, 55a/7, 56b/2,
36a/10
ş. -i 55b/8, 55b/12, 54b/11
ş. - e 37a/5, 37b/11
ş. - in 56a/3

şekāgi : dikenli bir ottur.
ş. 41a/4

şeker (*F.*) : şeker.
ş. 2a/3, 5a/9, 7a/3, 11b/12, 13a/10,
14b/2, 14b/3-7, 17a/1, 17b/13,
18a/12, 18b/9, 22a/12, 23a/8,
24a/7, 25b/4, 24b/10, 27b/10,
28b/9, 29a/2-5, 32a/9, 36a/5-12
37a/9, 38a/10, 38b/b8-13, 48a/4,
48b/2, 54b/11, 56a/11, 56b/5
(ş.- ile) 18b/13, 24b/12
(ş. cūlabı) 15a/11, 33b/1
(kızıl ş.) 6b/6
ş. - i 19b/12, 27a/6, 31b/12, 36b/6,
46b/6, 52b/, 54b/1
ş. - e 36b/3

şenkıyār (*F.*) : acur.
krş:şenhıyār
ş. 17a/4, 17b/12, 56a/5

şerbet (*A.*) : şurup, içecek.
ş. 2a/8, 2b/7, 3b/10, 5a/5, 6b/10,
8b/2, 13a/9, 15a/11, 16a/4, 18a/1,
18b/2, 21a/3, 21a/5, 21b/13, 22a/6,
23a/8, 24b/3, 25a/10, 25b/1, 27a/2,
39b/13, 40a/7, 47b/8, 49b/7, 52b/2,
51a/1, 52a/13, 52b/10
(ş. - i haşhaş) 15a/12
(ş. - i incİR) 29b/3
ş.-i (bāzrenbu ş.) 17b/6
(şeker ş.) 24b/10
(sufūf ş.) 16b/9
(haşhaş ş.) 15a/7, 16b/11
(° unnāb ş.) 5a/5
(tut ş.) 12b/9
(zūfā ş.) 13b/3
(benefşe ş.) 15b/7, 32a/6
(mersİN ş.) 30a/3
(ayva ş.) 29a/12
(şandal ş.) 29b/13
(haşhaş ş.) 32b/10-11
(müferrih ş.) 18a/8
(alma ş.) 17b/13, 17a/6, 30a/2
(sikencübİN ş.) 17a/8
ş. -i 5a/5, 15b/3, 19a/1, 22b/8, 26a/3,
31a/7, 31b/12, 29a/2, 38a/11, 41b/1
ş.-in (haşhaş sufūfi ş.) 16b/10
(benefşa ş.) 13a/9
ş.-idür (nār ş.) 22a/10
(hummāz rubbidur vayā ş.)
49b/10
(koruğ rubbidur ve ş.)
49b/10
(rībās rubbidur veyā ş.)

- 49b/11
 ş. - ini 33b/6
 ş. - e 16b/2, 17a/2, 18b/9, 21b/4,
 34a/3, 52b/10
 ş. - den 17a/2, 28b/4
- şerbet (A.)** : şurup, içecek.
 ş. - dür 1b/6, 2b/4, 14b/10, 15a/7,
 17b/6, 19b/1, 38b/12, 39a/8, 39b/3-
 5, 46b/7, 52b/4
 ş. - lerdür 49b/9
- şerr (A.)** : kötülük, fenalık.
 ş. 50a/10
 ş. - nüñ (ş. def^e i) 53b/8, 54a/2-5-7-
 1054b/1-4-7-11, 55a/1-4-7, 55b/5-6,
 13, 56a/4-8-10, 56b/2-4
 ş.-in (yavız sillerüñ ş.) 50a/9
- şevniz (F.)** : kara çörek otu.
 ş. 6a/2, 20b/5, 20b/13, 21a/4,
 25b/9, 27a/9, 27b/12, 28a/4, 51b/7-
 13
- şifā (A.)** : *hastalıktan kurtulma.*
 ş. 16a/6-13
- şih (A.)** : sarı yavşan otu.
 ş. 8b/11, 9a/5, 31a/12
- şikāyet (A.)** : yakınma, rahatsızlık.
 ş.-i (mi^e de ş.) 20b/3
- şire - ruğan (F.)** : şırlağan, susam yağı.
 ş. 6a/8, 6b/7
 (ş. - yi ruğan) 34b/4, 33a/8
- şiş** : şiş.
 ş. 20a/12*
 (hınzır ş.) 42b/9
 ş. - e 11a/11, 13a/2, 23a/11, 24a/10,
 50a/4
- ş. - mez 51a/13
 ş. 10a/12, 20a/7, 26b/1, 33a/5,
 43a/4, 50a/7, 55a/10
 ş. - ine 24a/10, 34a/11, 43a/6, 47b/2
 (bevāsır ağrısına ş.) 34a/5
 (talağ ş.) 25b/7, 26a/9
 (istiskā ş.) 26b/2
 (bögrek ve kavuğ ş.) 33a/7
 (mi^e de ş.) 24a/10*
 (bağır ş.) 24a/10*
- ş.-i (boğaz ş.) 12b/7
 (dil ş.) 12b/7
 (göyüz ş.) 10a/8
 ş. - ler 42a/6, 53b/9, 42b/9, 53b/9
 ş. - lere 20a/12, 43a/3, 43a/6
- şişe (F.)** : şişe.
 ş. - ye 4b/6, 6a/10, 36b/9, 36b/10
- şişek** : iki yaşında koyun.
 ş. (ş. eti) 38a/1
 (erkek ş. eti) 53a/10
- şiryān (A.)** : atardamar.
 ş. (ş. tamarı) 43b/11
- şiyāf - i māmīšā** :
 bkz:şāf - ı māmīšā
 ş. 23b/6
- şol** : şu.
 ş. 6a/9-10, 34a/6, 38a/1
 (ş. kadar) 47b/1, 48b/1
- şorvā (F.)** : çorba.
 ş. (semüz ş.) 52a/5
- şöyle** : şöyle, şu şekilde.
 ş. 20b/10, 22b/3, 34b/11
- şū^e rā (A.)** : toplama yeri.
 ş.- sına 53b/3

T

tā (**F.**) : ta, bir şeye bir yere doğru.
t. 3a/9, 3b/6, 3b/8, 3b/12, 4a/10,
4b/3, 5a/7, 6b/6, 8a/13, 8b/7, 9b/11,
11a/3, 13b/5, 14a/3, 14a/9, 15b/3,
16b/6, 16b/13, 18b/8, 19b/7, 20a/2,
21b/9, 22a/12, 22b/4, 14a/7,
26b/11, 27a/3, 27b/8, 28b/3, 29a/2-
5-7, 30a/11, 32a/10, 34a/4, 34a/5,
36a/9, 36a/12, 36b/11, 37a/5-10,
38a/3, 38a/11, 38b/7, 39a/12,
40a/11, 41a/5, 42a/4-10-12, 42b/12,
43a/1, 43b/1, 46a/6, 47a/1-10-11,
47b/1-11, 50b/5, 52b/8

ta° āla (**A.**) : “yüksek olsun” anlamında
olup Allah adıyla birlikte kullanılır.
t. (t. *izni-y-ile*) 14a/3
(inşallahü t.) 12b/1

ta° ām (**A.**) : yemek, yiyecek.
t. 2a/5, 22b/10
t.-dan 2a/5

tabağ : dilde çıkan bir tür yara.
t. 11b/9
(ağ t.) 12a/6
t.-ı (ağız t.) 55a/5
t.-ına (ağız t.) 12a/9

tabī° at (**A.**) : mizaç özelliği.
t. 21b/5

tabli (**A.**) : kulak zarı.
t. - ye 26b/2

tafuğ : tavuk.
t. (t. Yağın) 34a/10

tahlīl (**A.**) : çözümlenme.

t. (t. ider) 50b/11

tağuk : tavuk.

t. 35a/11

(t. iç yağı) 7b/10

talağ : dalak.

krş:talağ

t. 22a/10

talak : dalak.

krş:talağ

t. 25a/11, 25b/6, 26a/9, 26a/13

(t. ağrısın) 50b/11

t. - a 53b/10, 54a/2

taamak : damak.

t. - u 13b/7

tāmām (**A.**) : tamam bütünüyle.

t. 38b/12

(t. oldı) 53a/4

taamar : damar.

t. - ı 24b/12

(şiryān t.) 43b/11

t. - indan (gövde t.) 33a/6

(kifāl t.) 10b/7, 12b/10

(basilīk t.) 20a/8

taamş (**A.**) : yok etmek.

t. 33b/11

taamzur - : damlatmak.

t. 55a/8

t. - a 9a/2

t. - alar 7a/2, 8a/3, 8b/4-5-6-8-12,

9a/4, 9a/12-13, 9b/1-4-6-8, 41b/7-

8-9

t. - urlarsa 56a/2

t. - ma 8b/12

taancire : tencere.

-  . - ye 42b/11
  . - de 52b/7
ta ıla : sabahleyin, sabah vakti.
  . 4b/4, 12a/4, 13b/7, 18b/10,
 31b/13, 32b/1-5, 36a/3, 36b/3-7,
 39b/9, 46a/2, 47a/5, 49b/1-8, 53a/1
ta ılacak : sabahleyin, erkenden.
  . 23a/1, 40a/12, 48a/4, 51a/11
Ta ırı : Tanrı, Allah.
 T. (T.  in ayetinde) 44b/12
ta ılan : kaplan.
  . 37b/7
ta ıha k k : k nik  i eđi.
  . 51b/11
ta ı ı  (A.) : deve dikenini.
  . 11a/12
ta h n (A.) : tarhun otu.
 t. 55a/4-6
ta t- :  ekmek.
  . - alar 7a/12, 7b/3, 53b/6, 53b/7
ta u : darı.
  . - yı 8b/9
  .-lar 17a/17
tasa : tasa. keder.
 t. - sını 46a/5
tasalan : tasalanmak.
 t. - mađa 20a/4
ta  : ta .
  . 19b/10, 22b/3
  . - ı 32a/7
  .-in 42b/1
 (b grek  .) 56a/7
 ( avu   .) 55b/10
 (rastı  t.) 4b/11
ta ra : dı arı.
  . 41b/10, 42a/3
ta lu : tatlı.
  . 56a/5
 ( . b dem) 6a/13, 32a/4, 36b/1,
 45b/10, 48a/2
 ( . b dem yađı) 5b/8
 ( . er k) 4b/1
 ( .  aba ) 40b/5
 ( .  u ) 44b/3
 ( . n r) 46a/3
 ( . s ci) 50b/2
  . - dur 18a/9
  . - sı 53b/12, 54a/10
 (alma  .) 54a/3
 (ayva  .) 54b/1
ta van : tav an.
  . 40b/1
 ( . eti) 53b/2
t ze (F.) : taze, yeni, bayatlamamı .
 t. 27a/5, 36a/7, 37a/9
 t. - si 53b/4
 t. - lere 53a/5
t zele- (F.) : yenilemek.
 t.-r 18b/1
te a ir (F.) : bambu Őekeri, hintkamı ı
 Őekeri.
  . 11a/9, 11b/10, 16b/7, 17a/4,
 19a/11, 21a/7, 24b/4, 29a/9,
 29b/10, 31a/2, 40b/4, 41b/13, 47b/6
te r be (A.) : deneme, sınama.
 t. id p 17a/13
tedb r (A.) :  nlem,  are.
 t.- id r (m s firler t.) 49b/11

teke sakalı : teke sakalı otu.

t. 33a/1-13

temme (A.) : “tamam oldu, bitti.”

anlamındadır.

t. 4a/11

temr - i hindī (F.) : demirhindi.

t. 4b/3

ten (F.) : ten, beden, vücut.

t. 20b/5, 43a/3

(t. ariklığına) 20b/4*

t. - de 43a/5

tencire : *tencere.*

t. 42b/2

tenkıyye (A.) : *makattan ilaç vererek*

pekliđi gidermek.

t. 20a/1*

(t. ide) 1b/1

tennūr (A.) : fırın, tandır.

t. - da 51a/9, 53a/6

terle- : terlemek.

t.-r (t. yirlere) 48b/13

terengübīn (F.) : Basra balı, bir tür

kudret helvası.

t. 4b/3, 13b/6, 15b/6, 36a/6, 40b/6,

40b/10, 44b/10

tere yađı : *tere yađı.*

t. 42a/2

ters : dışkı.

t.-i (sıđır t.) 25a/11

tertib (A.) : düzeme, koyma.

t. - i 56a/4

tesviye (A.) : beraber etme, düzleme.

t. 56b/4

tezek : dışkı.

t.-in (sıđır t.) 26a/13

tılā (A.) : sürülerek kullanılan ilaçlar.

ř. 1b/6, 2b/12, 4b/13, 10a/8, 16a/9,

25a/10, 30b/1, 32a/10, 39a/1,

43a/6, 45b/3, 45b/5, 55b/13

(ř. kim) 4a/1, 44b/2, 44b/13

(ř. eyleyeler) 2b/13, 4a/2, 5a/3,

16a/12, 23b/5-7-19, 24b/11, 41a/11,

43b/5, 45a/4, 45b/3-4-6-12, 46a/5-

7-9-10, 46b/7-10, 54a/5, 54b/6

(t. ider) 37b/8

(ř.- yı āh) 25a/10*

(ř.- yı ishāl) 30b/1*

(ř. -yı istiskā) 26a/13, 26a/13

(ř.- yı katrān) 45b/1

(ř. - yı nıkrıs) 38a/13

(ř. - yı sāzer) 46a/10

(ř.- yı yaraķān) 24b/8*

ř. - dur 46a/4

ř. ları 45a/13

tırnaķ : tırnak.

ř. 49a/2

ř. lar 48b/13

tile- : dilemek.

t. - r 54a/5

tīn - i ĥorāsān (A.,F.) : potasyum nitrat, bir

tür kil.

t. 18b/12

tiryāķ (A.) : panzehir özelliđi olan

macun.

t. 27b/10, 51a/2, 51b/12

tiz : tez, acele.

t. 6b/3, 12b/1, 33a/4, 35a/5, 45a/4,

54a/1, 54b/11

tizcek : tezce, tez olarak.

t. 37b/4, 42a/2

tizlik : tezlik.

t. - in 55a/13

toğrıyalar : doğramak.

t. - yalar 43b/13

toğur - : doğurmak.

ṭ. - masa 35b/2

toħm (A.) : tohum.

t. (t.-ı nemām) 21a/10, 17b/3

(t.-ı merzencūş) 17b/3

(t.-ı bāzerūc) 17b/2

(t.-ı efrencmüşk) 17b/2

(t.-ı bāzrenbūya) 17b/2

(t.-ı rāzyāne) 2a/1

t.-ı (ağ haşhaş t.) 6b/1

(ağ beng t.) 15b/1, 31a/2

(azğun t.) 46a/5-8-11, 38a/8

(bābūneç ve t.) 33a/8

(bāzerūc t.) 18a/5

(ba^crū'l-ğār t.) 6b/2

(ceviz - i bevva t.) 19b/5

(bağa yaprağı t.) 30b/5

(bazrenbū t.) 18b/4

(beng t.) 1b/12, 2b/5, 15a/4,

16b/3, 25b/13, 27b/3, 28a/5, 29b/1-

6, 31b/7, 31b/12, 32a/3, 33a/12,

34a/3, 35a/10, 41a/2

(felencmüşk t.) 17b/11, 18a/5,

18b/4

(ğavun t.) 37a/4

(gezne t.) 14a/8-13

(göz t.) 38a/10

(gül t.) 8a/7

(haşhaş t.) 5b/8, 31b/4, 48a/12

(hatmi t.) 2a/3, 14a/2, 16b/12,

17a/1

(helyün t.) 38a/6

(hıyār t.) 15b/5, 17a/4, 23a/5,

24b/5, 25a/3, 25b/1, 33a/11

(hıyār ve şenkıyār t.) 17b/12

(ħummaş t.) 29a/9, 29b/11

(ħummaż t.) 30b/6-12

(incir t.) 14a/8

(jencār t.) 32b/8

(kabağ t.) 2a/2, 15b/5, 24b/5,

32b/8

(kabağ ekirdeği t.) 6a/13

(kākunec t.) 31b/5

(kara haşhaş t.) 26a/1

(kāsen t.) 17a/4

(kāsni t.) 24b/5, 4a/7, 17b/12,

18b/3, 19a/8, 23a/5,

25a/2-7, 25b/1, 29b/10

38b/6, 40b/5, 44b/7,

47b/7

(kāvün t.) 14b/12, 26b/5, 31b/7,

31b/10, 32b/7

(kebere dibinūñ kabı ve t.) 25b/7

(kelem t.) 49b/6

(kendāne t.) 38a/8

(kene t. yağı) 5b/1

(kerefs t.) 2a/2, 13b/1, 14a/8,

19b/3, 22a/5, 23a/6, 23b/12,

24a/5-11, 25a/8, 29b/7, 31b/5,

32a/5-8, 32b/10, 33a/2-12,

38b/6, 39a/11, 40a/4, 41a/3,

51a/3, 52a/12, 55b/1,

(kettān t.) 34a/8, 50a/6	t.-ını (bağa t.) 30b/9
(ketten t.) 13b/2	(mürr ve t.) 30b/6-9
(keşür t.) 36b/6, 38a/7	
(kızıl gülün t.) 11b/9	t.-inuñ (kettān t. lu° ābın) 42b/12
(küncid t.) 6b/1	(hatmī t.) 32a/4
(mārül t.) 1b/13, 2a/3, 2a/5,	(hıyar t.) 15a/4, 30a/1, 31b/4-
6a/13, 15a/13, 17b/12,	10, 32a/2-3-8, 40b/4
24b/6, 29b/10, 40b/4	45a/1
(māzeryün t.) 11a/7	t.-ından (zirişk t.) 23a/4
(mersin t.) 16b/9, 21b/2, 22a/1-	t. - lar 5b/9, 30b/8
2-8, 30a/1	tohmekān (F.) : semizotu.
(nesrīn t.) 8a/7	t. 2a/3, 11a/4, 11a/4*, 16a/9, 17a/4,
(ögsüs t.) 4a/7	17b/12, 18a/1, 24b/6, 29a/10,
(raṭbe t.) 38a/8	29b/10-13, 30b/11, 31b/10,
(razyāne t.) 13b/1, 14a/8, 18b/6,	32a/4, 40b/5-8, 43b/6
19b/3, 23b/1, 24a/5, 24a/11,	toḳuzar : dokuzar.
28b/13, 29b/6, 40a/4, 41a/3	ṭ. 36b/2
(reyhān t.) 17b/12	ṭol- : dolmak.
(soğan t.) 19b/5, 38a/8	ṭ. - mış 25a/6
(şenkıyār t.) 17a/4	tolu : dolu.
(ṭurak otı t.) 29b/6	t. - y - sa 24b/12
(turb t.) 38a/8, 45b/3-7, 45a/9,	topalak : kırkboğum.
46a/5-8	krş. su° d.
(° unnāb t.) 5a/11-12	t. 6a/3
(zirişk t.) 5a/11-12	ṭoy- : doymak.
t.-ı 17a/6	ṭ. - unca 20b/9
t.-ın (şalgām t.) 35b/12, 36b/6,	toz : toz.
38a/7	t. 8a/1, 34b/13
(kettān t.) 35a/9	ṭur- : durmak.
(ḳāvün t.) 46b/1	ṭ.- a 37a/16, 45b/12, 49b/3
(ekşer t.) 35b/11	ṭurak : turak otu.
(helīle t.) 35b/12	ṭ. 29b/6, 40a/10, 47b/3
(hıyār t.) 2a/5	(ṭ. otın) 50a/5
(ḳabaḳ t.) 2a/5	(yaban ṭ.) 14a/4

- turb** (*F.*) : turp. 32, 22b/7, 26b/3, 28a/10, 28b8-12,
t. yağın 9a/3, 38a/8, 45a/9, 45b/3-7, 31a/6-12 38b/5, 39a/5-10, 39b/1,
46a/5-7 41a/6, 45a/11, 46b/3
- turunç** (*F.*): turunç. (ağ t.) 40a/6
t. 17a/10, 17b/1, 18a/3
(t. kabı) 12a/2, 12a/10
- türmis** (*A.*) : acı bakla, termiye.
t. 31a/6, 31a/11, 46a/7
- tut** (*F.*): dut.
t. 10a/1, 12b/9
- tūtiyā - ı marāzī** (*A.*) : göz hastalığı.
t. 7a/10
- tuç** : tuz
t. 3a/4, 7b/12, 11a/6, 12a/13, 12b/3,
40a/10, 44a/7, 45a/3, 47b/12,
49b/6, 51a/8, 54b/8
(kızma t.) 28b/12, 39b/5, 40a/4
t. - ı 12a/7, 55a/1
t. - dan 10b/1
- tūzerī** (*F.*) : tuderîç otu.
krş:tuzūrī
t. - ler 36b/5, 38a/6
- tuçlan-** : tuzda bekletilmiş.
t. - mış 34b/5
- tuçlu** : tuzlu.
t. 20b/9, 33a/4, 49b/2
- tuçsız** : tuzsuz.
t. 49a/10
- tuzūrī** (*F.*): tuderîç otu.
krş:tūzerī
t. 35b/13
- tūkūr-** : tūkürmek.
t.-en 16a/6
- türbūd** (*F.*) : türbit otu.
t. 1b/5, 3a/8, 4a/12, 18b/4-21-26-
- U**
- uç** : uç kısım.
u.-ı (barmaç u.) 43b/7
u.-ına (barmaç u.) 43b/8
- uçuk** : sara hastalığı.
u.2b/7
(u.rencine) 3a/1
u.-a 50b/11
- °ūd** (*A.*) : öd ağacı.
° ü. 5a/1, 17a/9, 17a/7, 21a/7, 38a/2,
50b/6, 52b/6
- °ud-ı belesān** (*A.*) : eğir otu.
° u. 2b/10
(° ü.-ı belesān) 5a/3, 6a/6
(° ü.-ı maştakī) 12a/10
- °ūd-ı hindī** (*A.*) : Hindistan öd ağacı.
° u. 37a/9
- °ūd-ı şalīb** (*A.*) : favaniya, ayı gülü şakayık.
° u. 3a/2
° ü.-dur 6a/1
- uğun-** : bayılmak.
u.- mağın (yürek u.) 3b/2
- °ulik** : böğürtlen.
° u. (° u-ı nebāt) 16a/2
- ulu** : büyük.
u. 27a/12

(u. kākūle) 22b/13
un : un.
 u.-ın (arpa u.) 26a/13, 45b/2
 u.-ı (bakla u.) 45b/7-10, 46a/11,
 (bellūt u.) 32a/13
 (buy u.) 52/12
 (burçağ u.) 14b/13
 (noğud u.) 45b/7-10, 52b/12
 (serçe u.) 52b/13
 (tut yaprağınuñ u.) 10a/2
 u.-ı 45a/5
 ° **unnāb (A.)** : kızıl içde.
 ° u. 4a/9, 4b/1, 5a/5-11, 6b/4, 13b/4,
 14a/1
 ° **unnāb-ı curcānī (A.)** : üzüm çeşidi.
 ° u. 5a/7
ur- : vurmak, yapışdırmak.
 u.-a 37b/5, 41b/10
 u.-alar 3a/1-2, 4a/1, 4a/2, 4b/13,
 6b/2, 7b/5, 7b/8, 8b/10, 10b/10-11-
 12-13, 11a/2-4-6-8, 12a/11, 13a/3,
 20a/8, 35a/8, 38b/3, 42a/12,
 42b/11, 43a/4-6-10, 43b/8-9,
 44a/1, 45a/4-6, 53b/5
 ° **uruk (A.)** : zerdeçöp.
 u. 17a/5, 44a/5, 44b/2
us : akıl.
 u. 17a/12
 ° **usr (A.)** : zorluk, güçlük, idrar zorluğu.
 ° u. ola 44b/11
uşkūtur (Y.) : sabır otunun bir türü.
 u. 6b/5
ustūhūdūs (Y.) : karabaşotu.

krş.ustūhūzūs

u. 1b/5, 3a/4-7
ustūhūzūs (Y.) : karabaşotu.
 u. 2b/8
 krş.ustūhūdūs
uşacuk : küçücük.
 u. 43b/2
uşak : çadır uşağı otu ve bundan
 elde edilen zamk.
 u. 9b/12, 20b/1, 25b/9-10,
 26a/12, 26a/9, 42b/5, 28a/10
uşak : çocuk.
 u.-a 34b/1*
uşalt- : küçültmek.
 u.- maz 28a/4
uşçugaz : küçüçük.
 u.- lardur 43b/1
uşna (A.) : ağaç yosunu ketencik.
 u. 6a/5, 18a/11, 26a/9
uşturgār (F.) : devedikeni.
 u. 24a/10
uyku : uyku.
 u. 2a/1, 27b/2, 30a/3, 48b/6*
 (u. getire) 30a/7
uyu- : uyumak.
 u.-yalar 48a/10
 u.-maya 15a/12
uykusuz : uykusuz.
 u. 2a/5
uyuz : uyuz hastalığı
 u. 44a/1
 u.-a 3a/6, 44b/11
 u.-ı (kuru u.) 44b/2
uzun yavşan : yavşan otu.
 u. 23a/13, 49b/7, 51b/6, 40b/12

° uzuv (A.) : organ.

u.- larda (siñürlü u.) 10a/3

Ü

üç : üç,3.

ü. 1b/2, 2a-7, 2b/5, 3a/8-9, 3a/12-13, 3b/4-7, 4a/8-10, 4b/2-3, 5a/8-12, 5b/1, 6a/6, 8a/4-5, 9b/13, 10a/9, 6b/-6-10-12, 12a/5, 12b/10, 13b/3-5-6, 14a/1,14a/3-9, 14b/12, 16a/5-7, 16b/2,17a/9, 18b/8, 18b/32,19a/8-11, 19b/8, 20a/13, 21a/2-5-6-11, 21b/4-9-13, 23a/5, 23b/12, 24a/7, 25a/8, 26a/5, 26b/5, 27a/3-11, 28b/13, 27b/4, 30b/10, 30a/10-11, 31a/3, 31b/1-2-12, 32b/9, 33a/11, 34a/9, 35a/13, 36b/4-13, 37a/3, 38a/11, 38b/7, 39a/9, 40a/6-8-11-13, 40b/1-6-12, 41a/4, 42a/4, 44b/3-7-11-12, 47b/8, 47b/8, 50a/13, 51b/13, 52a/13, 52b/6,

üçer : üçer.

ü. 15a/6, 15b/7, 17a/14, 17b/10, 22b/6, 24b/5, 24a/6, 25a/13, 25b/9, 26a/6, 28a/10-13, 29a/7, 30a/2, 30b/13, 31a/1, 31b/5-8-12, 32a/6, 32b/10, 33a/2, 33b/1, 35b/4, 36b/2-6,37a/12, 38a/10, 38b/5, 40a/5, 44b/8, 47b/7, 52a/12, 56a/2

üçük- : nefesi, soluğu kesilmek.

ü.-e (nefes ü.) 13b/13, 14a/6

üçükme : nefes daralması.

ü.-sin (nefes ü.) 14a/11

üçükmeklik : nefes daralması.

ü.-in (nefes ü.) 55b/3

ünüğe : tartısı yerine göre deęişen bir aęırlık ölçüsü.

ü.-ye 20a/5

üsküre (F.) : çorba tası,tas.

ü. 31b/1

üst : üst.

ü.-ine 4a/12, 5a/13, 6a/8, 7a/1, 8a/2, 8b/10, 10a/11, 10b/4, 11a/2, 11a/4, 11a/6, 20a/8, 20b/7, 23b/4, 23/7, 26a/13, 26b/2, 32a/10-11, 34a/9-10-11-13, 35a/1, 37a/5, 37b/13, 38b/2-3-9, 42a/8-9, 42b/11-13, 43a/6-10, 43b/9-13, 44a/1, 47b/13, 49a/2, 49a/11, 50a/7, 51a/7, 53b/5-9, 54a/3-4-6-8, 56a/8
ü.-inde 9b/7, 30a/8

üşü- : üşümek.

ü.-miş (sıfatfiil) 4a/2*

üzer : üzer.

ü.-ne 10a/8, 43a/4,45a/3

üzere : üzere, üzerine.

ü. 4a/2, 45a/2

üzüm : üzüm.

ü. 21b/1, 53b/11-13, 29a/13
(kızıl ü.)3a/7, 12b/13, 14a/1, 42a/3

(kara ü.-i) 18b/7

ü.- i 54a/2

ü.- den 53b/13

ü.-inüñ (rāzıķ ü.) 53b/12

V

vācib (A.): yapılması gerekli.
v. - dūr 33b/9

vaḳit (A.): vakit, zaman.
v. 7b/13, 41a/1, 43a/3
v.- de (ol v.) 35b/8
v.- den (birez v.) 43a/2, 44a/13
v.-in (gerek v.) 7a/1, 24a/12, 27a/6,
27a/12, 27b/5, 27b/13, 29b/4,
30a/3, 36b/13, 43a/9, 51b/8
(görklü v.) 11b/6
(yatsı v.) 36a/10
v.- inde (gerek v.) 29b/2
(ḥācet v.) 1b/8, 22a/13,
22b/12, 24a/8, 26b/11,
27b/8, 27b/8, 28a/6, 29b/8,
30a/6, 30b/10, 31a/4, 43a/2
(cimā° v.) 35b/7
(ḥacāmat v.) 22b/8

vaḳiyye (A.) : okka, dört yüz diremlik
tartı.
v. 3a/9, 3b/13, 4a/10, 4b/2, 6b/6,
8a/13, 8b/1, 13b/5, 14a/3, 14a/9,
16b/13, 18b/8, 20a/5, 20b/8,
20b/11, 24a/7, 27b/1-2, 27b/6,
30a/10, 36a/4-9-12, 37a/5, 37a/5,
37b/1, 38a/1-2, 38b/7-8, 39a/12,
41a/4-5, 41b/1, 42a/4-5, 44b/8,
47a/2, 47b/2, 48a/6, 52b/8

var : var.
v. 17a/20, 31a/8, 31a/10, 34b/10-11
43a/11
v. - isa 16b/5, 16a/7
v.- dur 53a/8

var - : ishal olmak.
v.- a (ḳarın v.) 30b/1
v. - maḡa (ḳarın v.) 22a/11
v. - maḡına (ḳarın v.) 29b/3, 29b/9
v. - maḡlıḡına (ḳarın v.) 22a/7
v.-up 18b/30

varaḳu'l - ḡār (A.): defne ağacının
yapraḡı.
v. 1b/11

vebā (A.): veba, salgın hastalık.
v. 41a/8, 41a/8

vecā (A.) : aḡrı, sızı, acı.
“vecāü's – esnān” diř aḡrısı.
v. 10b/6
“vecāü'l - mefāsıl” mafsāl aḡrıları.
v. 38a/12, 39a/9, 38b/12, 40a/1,
54a/7

vehm (A.): kuruntu, yersiz korku.
v. 3b/1, 17a/13
v. - i 18b/3

veyā : veya, ya da.
v. 2b/1, 6a/1, 8b/5-7, 9a/3-4-12-13,
9b/5, 12a/8, 12b/8-9, 12b/13, 13a/5,
17a/2, 22b/2, 22b/8, 26a/3, 26b/1-7,
28b/10, 29b/13, 30b/1-3, 31b/13,
34a/10, 35a/5, 35a/9, 35b/2, 35b/7-
8, 37a/11, 37b/7, 40a/9, 41a/8-13,
41b/4-7-8, 43a/2-11-12, 44a/5,
47a/4, 48b/8-9, 49a/13, 49b/10,
50a/5-6-13, 50b/3-9-10, 51b/4,
52a/4, 52b/10, 53b/11, 54b/2,
55a/12

vir- : vermek.
v. 5b/9

v. - miş 23a/4
v. - ür 55a/4, 18a/10, 33b/2, 53a/11,
54a/1-4-8-11, 54b/2-4-9
v. - e *1b/1*, 8b/9, 9a/3, 9b/8, 52a/5,
18b/11, *18b/8-10*, 20b/3-4, 29b/6,
30b/11, 35b/7, 47a/5
v. - eler 1b/4, 1b/6, 2a/13, 3a/3,
3a/5, 3a/10, 4a/7, 4a/12-13, 8a/12,
9b/8, 4b/5, 12a/8, 12b/4, 12b/6,
13a/8, 13a/9, 13a/13, 13b/7, 14b/5,
15a/11, 1b/3, 16b/5-6-7-9, 17b/6,
18a/13, 19a/1, 19a/7, 21b/9,
22b/11, 23a/13, 23b/2, 24a/4,
24a/13, 24b/8, 25a/1, 25a/5,
25a/10, 25b/3, 25b/5, 25b/11,
26a/7-8, 26b/4, 26b/12, 27a/3-7-13,
27a/4, 27b/5, 28a/1-6, 29b/9,
29a/12, 29b/13, 30a/3, 31b/1-2-8,
31a/4, 31a/10, 32a/7, 32a/10,
32a/12, 32b/6-11, 33a/4, 33b/1,
33b/7, 35b/5, 36a/13, 37b/1-2,
38a/1-4, 38b/9-11, 39a/12-13,
39b/2-6, 40b/8-9-11, 41a/1-5-7-9-
10, 41b/1-5, 42a/2-5, 43b/6,
44a/12, 44b/11, 45a/10, 45a/12,
46b/4-5-7, 48a/4, 49a/1, 50a/11-13,
50b/3, 51a/1-4, 51b/9-10-11-13,
52a/2-4, 54b/5
v.-eler (kıvām v.) 10a/1
v. - se 13b/8, 37b/9
(zahmet v.) 52b/12
v. - mek 16b/4
v.-üp *18b/16*
v. - meyeler 49b/8

vur- : vurmak.

v. vurduktan 48a/9

Y

ya : ya...ya, veya.

y. 1b/6, 9a/12, 23b/2, 27a/6,
31b/13, 37a/3, 43b/2, 44a/4, 50b/4,
54b/12

yā : ya...ya, veya.

y. 2b/4, *14a/3*, 14b/9, 15a/7, 21a/8,
21b/12, 22b/1, 26b/11, 27a/6,
33a/4, 33b/6, 36a/7-8, 43a/11,
49b/10, 56a/10-11

ya...ya : ya...ya, veya.

y. 37a/3, 50b/1

yaban : *yaban.*

y. (*y. turağ otı*) *14a/4*

yabāne (F.) : *yaban.*

48a/9

yābis (A.) : kuru özelliğe sahip.

51b/7

yağ : yağ.

y. *5a/3*, 6a/9-11, 6b/1, 8b/7, 28a/3,
42b/13, 47a/3, 47b/3, 47b/10,
48b/7, 49a/11

(issi y. göyündürmekliğine)

43a/12

(sovuğ y.) 6a/12

y. ı - y - ıla (sığır y.) 37b/13

(*ferfiyyūn y.*) *41a/2*

y. - ı 42a/11-10, 54b/8, 54b/13

y. - a 6a/11, 8b/8, 47a/11

y. - dan 8a/3, 9b/6, 47a/11, 48a/8,

55a/2

y.-1 (acı bādem y.) 9a/10
(bādem y.) 21b/12, 40a/7, 48a/8
(benemşük y.) 5b/4, 36a/2
(benefşe y.) 5b/8
(tatlu bādem y.)
(haşhaş tohmı y.) 5b/8
(çörek otı y.) 5b/12
(gül y.) 10a/4, 11b/13, 30a/13,
35a/5, 43a/13, 44a/6, 44b/4,
45a/6-7, 49a/5, 50b/3
(gül gürbe y.) 8b/6
(hindistān koz y.) 36a/3
(iç y.) 51a/6
(*incir y.*) 42b/2
(kaşığı y.) 33b/3
(kaz y.) 34b/5, 49a/5-6, 37a/8,
48a/9
(kuş y.) 4a/1, 4a/1*,6a/3,37b/7
(lāden y.) 47a/8
(mersīn y.) 47a/4
(sığır bögrek y.) 10a/6
(süsen y.) 5b/10, 9b/7, 37a/4-8
(taquq y.) 35a/11
(taqlan y.) 37b/7
(gül y.) 5b/7
(nilüfer y.) 5b/7
(bābüneç y.) 5b/11
(demir diken y.) 5b/11
(bağanūs y.) 5b/11
(acı bādem y.) 5b/11
(zeyt y.) 5b/11
(nergīs y.) 5b/10
(yāsemīn y.) 5b/10
(zerdālū çekirdeğiniñ y.) 35a/13

(zeytūn y.) 11a/3
y.- in (acı bādem y.) 9a/3
(arslanuñ iç y.) 37b/5
(benefşe y.) 4b/628a/8
(gül y.) 4b/6
(benemşük y.) 37a/11
(gül y.) 8b/5, 8b/7, 10b/8,
34b/13, 44b/1, 49b/3
(kere y.) 52a/4
(koz y.) 34a/10, 37a/6, 47a/2
(tafuk y.) 34a/10
(köknār y.) 37a/11
(keçinüñ iç y.) 49a/10
(soya y.) 52a/4
(şeftālū çekirdegi y.) 9a/13
(turb y.) 9a/3
(zanbaq y.) 37a/11
y.- ina (acı bādem y.) 8b/11
(gül y.) 8b/5, 10b/9
(sığıruñ y.) 13b/11
(süsen y.) 4a/5, 37b/10,
50a/2
(zeyt y.) 10a/8
y.- ında (acı bādem y.) 9b/6
y. - dur 35a/12, 47a/6, 46b/1-3,
47a/13, 50a/1
(habbū'1 - ğār y.) 5b/4
(zerdālū çekirdegi y.) 5b/4
(yāsemīn y.) 5b/4
(kene tohmı y.) 5b/4
(süsen y.) 5b/4
y.- lar (y. birle) 53b/2
(issi y.) 5b/2, 5b/8*, 5b/9,
50a/8

(sovuğ y.) 5b/7
y. - lara 9a/4
(sovuk y.) 5b/5*
(issi y.) 5b/2

yāgāt (?)
y. 5b/7*, 46b/12

yaḥṣi : iyi, güzel.
y. - sı 35a/11

yaḳ- : yapıştırmak, sürmek.
y. - a 32a/10
y. - alar 10b/9, 25a/10, 25a/12,
26b/2, 34a/10, 33a/9, 35a/11,
35b/1, 32a/12, 38b/3, 39a/3,
45a/13, 49a/2, 50b/7, 51a/7, 53a/1
y. - sa 53b/9
y.-up 16a/12

yaḳın : yakın.
y. 3a/10
y. - dur 38a/13

yaḳu : yakı.
y. 10a/8, 16a/9, 20a/6, 30b/4,
34a/9, 37b/10, 38b/3, 43a/6, 51a/8
y. - yı 25a/10, 50b/8
y. - dur 34a/4
y.-lar (sovuğ y.) 33a/7

yan : kalça kemiğinin üst bölümü.
”siyatik.”
y. (y. ağrısı) 54b/13
(y. ağrılarına) 27a/8

yan - : yanmak.
y. - a 49a/9
y. - nalar 47a/12

ya° ni (A.) : yani.

y. 8a/9, 10a/8, 16a/9-10, 20a/1*
20a/5, 22b/13, 23a/2, 23b/11,
30a/5, 37a/2, 42b/2

yapraḳ : yaprak.
y. 41a/1, 45a/2, 47b/13
y. - ıla 45a/3
y. - ı 2a/3
y.-ı (bağa y.) 30b/5, 31a/3
(bağanūs y.) 21b/7
(buyān y.) 48b/8
(defne y.) 44a/11
(göz ağacınıñ y.) 48b/8
(kasnī y.) 4a/8
(ḳına y.) 40a/4
(ḳoz y.) 11a/13
(māzeryūn y.) 25a/2
(mersīn y.) 35a/3, 41b/11,
45a/2, 47a/7
(mīrsīn y.) 47b/1, 48b/9, 50b/4
(nilüfer y.) 17b/9
(söğüt y.) 41a/11
y.-ın (defne y.) 39b/8
(toḥmekān y.) 11a/5
y.-ını 16a/7
y.-ınıñ 10a/2

yara - : yaramak, fayda etmek.
y.- r 17a/15, 4a/3

yara : yara, sızı.
y. 10a/2
y. - sina 41a/11
y.-lara 42a/4

yaraḳan (A.) : sarılık hastalığı.
y. 24b/8, 24b/3*-8*
y. - a 4a/7, 24b/3

- yāre** : yara. (y. baş) 44a/7
y.-leri 45a/7 (y. kebere) 45a/3
- yarık** : yarı, çatlak. (y. mārūl) 4b/7
 y. - ina 49a/10 (y. kişniç) 4b/7, 41b/8
 y. - lara 49a/9, (y. yaprak) 47b/13
- yarıl -** : yarılmak. (y. zūfā) 49a/5
 y. - ır 48b/13 y. - ını 36b/10
 y. - sa 49a/10 **yaş** : nemli.
 y. - maqlığına 49a/4 y. 19b/9
 y. - miş 49a/8 y. - dur 53a/8-10, 53b/4, 53b/12,
 54a/8, 54a/13, 54b/2, 55a/3, 55b/3-
 6-7, 56a/3-5-9-11-13
- yarım** : yarım, yarı. **yaşlık** : nemli.
 y. 18b/4-18-24,19b/11 y. - a 49a/1
 y. - da 54a/3
- yarın** : ertesi gün. **yat-** : yatmak.
 y. 41b/11 y. - sun 31b/13, 32b/5, 36a/4
 y. - a 36a/10, 8a/3
- yarındası** : ertesi, ertesi gün. y. - sun 36b/3, 49b/1, 51a/11
 y. 47a/11 y. - alar 2b/4, 15a/13
 y. - an 8a/3
- yarı** : yarım, yarı. **yatsı** : yatsı.
 y. (y. vaktin) 36a/10
- krş:yarım. **yavız** : kötü, fena.
 y. 20a/4
 (y. cānavarlara) 50b/10
- y. 4a/8, 19b/7, 22a/12, 35a/10 **yavlaq** : pek, çok, gayet.
 y. 2a/9, 2b/4-7, 3b/1, 6a/3, 6b/2,
 7b/13, 7a/3, 8a/11, 11a/2, 11a/6,
 15b/4, 18a/7, 18b/2, 25b/6, 29b/9,
 36a/10, 39a/12, 43a/2, 48b/3,
 55a/13
- (y. bişmiş ola) 34a/7 **yavşan** : yavşan otu.
 y. - sı 29a/5, 54b/7 y. 1b/10
 y. - sınca 22a/12
- yarpüz** : bir tür nane. (y. cānavarlara) 50b/10
- y. 1b/8, 9a/12, 10b/13, 20b/12, **yassı** : yassı.
 y. 3b/9
- 21a/10, 27b/2, 49b/6 **yaş** : taze.
 y. 2b/11, 16b/11, 31a/13, 37a/3,
 42a/6

yaylak : *yayla*.

y.-larda 2a/10

yaz : yaz mevsimi.

y. 5b/1

(*y. erügi*) 14a/1

yazıl - : yazılmak.

y.- muşdur 12b/11

y. - ıpdu 13a/5

y. - an 5b/2

yebrüh (A.) : kankurutan, adamotu.

y. 27b/3, 28a/5

yek (F.) : bir, tek.

y. 12a/5

yimiş : çeşitli bitkilerin yenilen tohum ve meyvelerinin genel adı.

y. - ler 5b/13, 19b/9, 53a/5

y. - dür 21b/5

yengeç : yengeç.

y. - i 51a/9

yeñi : yeni.

y. (eski y. başlara) 44a/2

y. - den 9a/7

yeşil : yeşil.

y. (y. çoğan) 44a/7

(*y. merhem*) 42b/2

(*y. merhem otu*) 8a/9

yılğın : ılgın.

y. 10a/13*,25a/11

yi - : yemek.(yiyecek, gelecek)

y. - yecek 40a/8

y. - ye 9b/9, 11b/3, 13b/9, 15b/10,

16b/5, 19b/8, 20b/9, 28a/1, 29b/2-

5, 30b/10, 31b/2, 32b/2, 36a/7,

36a/10, 36b/4, 36b/13, 37b/11,

38a/4, 42b/4, 46a/4, 48b/6, 49b/12-

13, 47b/8, 48a/10, 50a/10, 51b/9

y. - yeler 3b/3, 3b/10, 5b/12, 14b/2,

15a/2, 22b/12, 23a/2, 48b/2,

43b/11, 54a/3, 54a/4, 54b/3-8-12,

55b/5-7, 56a/11, 56b/5

y. - mek 45a/1,42b/6

y. - mekden 22b/12

y.-dügin 19a/10

y. yicek 54b/4, 56b/1

y. - rlerse 54a/12

y. - meye 19b/8-9, 20b/9, 37b/12

yiyesi : yiyecek, yenilecek şey.

y. 19b/8, 20b/9, 33a/6, 55a/8

37b/12, 49b/7/12, 52a/8

(*kozlu y.*) 49b/13

y.- ler (sarmısaklı ve soğanlı y.)

49b/13

yidi : yedi, 7.

y. 2a/11,3a/8, 4a/11,5a/7, 9b/10,

13b/6, 14a/7,2b/9, 25b/8, 31a/12

40a/3, 40b/4

yidişer : yedişer.

y. 18b/6, 30b/6

yidür- : yedirmek.

y. - eler 2b/3, 8b/2, 16a/5, 20a/9-

10, 33a/6, 36b/7,38a/2, 41b/5

y. - meyeler 23b/10

yigirmi : yirmi, 20.

y. 4a/7-9-10, 4b/1, 6b/7, 12b/13,

15b/3, 16b/11, 17a/2, 18b/9, 21b/8,

22a/2, 26a/10, 28a/1, 28a/7, 28b/4-

9, 29a/8, 29b/4, 32b/9-11, 36a/7,

- 40b/10, 41a/5, 42a/4, 42b/10-13,
48a/8, 52b/10
- yigirmi biş** : yirmi beş, 25.
y. 9b/13, *14a/4-5*, 15b/10, 16a/1,
10a/6, 18b/4, 28b/12, 32b/8
- yigrek** : daha iyi.
y. - dür 53a/12, 53b/12, 55b/7
- yil** : gaz.
y. *29a/3*, 29b/5
(y. ağırlığı) 27b/9
(y. ve iç katılığına) 33b/7
(y. eyler) 53b/7, 54a/2, 56a/13
(y. sürer) 21b/5, 22b/10, 27b/1
y. - i *27a/7, 27a/8*, 27b/1, *27b/1**,
528a/1-4, 2a/8, 55a/10, 56a/1
y. - den 1b/9
y. - dendür 25a/1
y.-ine (bevāsır y.) 21b/10
(talağ y.) 25b/7
y.-i (bağırsaklardaki y.) 50b/11
y.-in (südde y.) 55b/9
- yil ağrısı** : romatizma.
y. *30a/7**, *39b/7**, *39b/8*
y.-na 6a/4, 39b/7-10, 29a/3
(y. ağrılarında) *17a/14-15*
- yildürt -** : tıraş ettirmek.
y. - e 45b/6
- yin-** : yenmek, yenilmek.
y. - se 11b/3
- yir:** yer.
y. 35a/8, 54a/4
y. - e 34b/12, 49a/8
y. - de 10b/10, *17a/18*
- y. - ine 27b/6, 45a/1
y. - lere 48b/13
- yir:** iz, nişan.
y. -in (çiçek y.) 46a/11
- yişi** : koku.
y. 8a/1, 8a/5, 12a/5
y.- y- ilen 6a/2
y.-sin (ağız y.) 3b/2, 12a/1-9
(derinüñ y.) 48b/10
- yişi-** : kokmak.
y.- megine (diş y.) 11b/8
- yişilü** : kokulu.
y. 12a/3, 20a/4
- yişilt-** : koklatmak.
y. - eler 41a/10
- yişile-** : koklamak.
y. - yürek 8b/7
- yok** : yok.
y. - ısa 16b/5-26-8
y. - dur *2a/5*, 7a/8, 27b/1, 36b/8
- yol** : yol.
y.-da 2a/6
y.-ı (şu y.) 31b/3-9, 32a/1
y.- ına (sidük y.) 31b/3
y.-ından (su y.) 32b/7-12
- yoz** : zararlı.
y. (y. yişi) 8a/5
y. - dur 53b/7, 54b/7, 55a/4, 56a/10
- yu-** : yıkamak.
y. - a 46a/2
y. - yalar 6b/12, 33b/10, 44a/9,
48a/1, 53a/1
- yuğur-** : karıştırmak.

y. - alar 2a/8-11, 2b/5, 3a/5, 7a/6-7, 9a/9, 9b/6, 10a/11, 13a/12, 11a/7, 11b/5, 13b/2, 14b/9, 15a/6, 15a/11, 17b/6, 19a/9, 21a/2, 21a/5, 21b/13, 22b/8, 25b/10, 26b/11, 27b/13, 28a/6, 31b/1, 33a/8-13, 33b/1-6, y. - up 24b/6
y. - alar 35a/11, 36b/3-7, 39a/7, 40b/7, 42b/6, 43a/8, 45a/8, 46a/1, 46a/9-10, 46b/4, 47b/8, 47b/12 48a/3, 48a/4, 50b/7, 51a/1-4, 52a/1
y. - da 12b/11, 13a/5, 41a/9, 9a/7, 18a/8

yumru : eğri, büğrü.
y. 12a/12

yumşak : yumuşak.
y. 4b/13, 5a/3, 6b/3, 10b/3-6, 12a/7, 23a/11, 41a/2, 42b/10, 49a/8, 53a/3

yumşat - : yumuşatmak.
y. - ur 27b/1, 59b/10, 54a/11, 56b/4

yumurda : yumurta.
y. 18b/29, 30a/12, 30b/12, 34a/6, 35a/9, 37b/13, 38a/3, 45a/2-5
(y. ağın) 43b/1, 45a/7
(y. ağına) 43b/13
(y. sarusın) 46a/3
(deve y. ağına) 35a/7
y.-sı (kaplumbağa y.) 16a/5

yun- : yıkanmak.
y. - a 16a/9, 44b/2-5, 47a/5, 45b/10
y. - alar 44a/13, 44b/1, 46a/13
y. - madan 44a/13
y.-madur “yıkanma, banyo.” anlamında. 52b/11

Yunan : Yunan.
y. 28b/4

yunul - : yıkanmak.
y. - mış 3b/9, 5a/3, 14a/2
y. - maya 30a/8

yut - : yutmak.
y. - sun 48a/5, 40a/12
y.-a (yuta) 14b/5-6, 18b/2-15
y. - a (yuda) 1b/6, 3a/5, 12a/5, 18b/12-30
y.- alar (yudalar) 45a/12

yüce : yüce, yüksek.
y. 2a/10

yülüt- : saç yoldurmak.
y.- eler (yülüdeler) 4a/1

yürek : yürek, kalp.
y. 17a/3, 17b/8, 31b/9*36b/4, 54a/4-8
(y. göyünmegin) 17b/9
(y. göyünmekliğine) 40b/3
(y. oynaması) 17a/14
(y. oynamaya) 50b/12
(y. oynamasına) 17a/13
(y. uğunmağın) 3b/2
y. - i 18b/3, 55b/12
y. - e 17a/16, 54b/2, 41a/11

yürit- : “karın” kelimesiyle beraber “ishal olmak” anlamını verir.
karının y. - eler 12b/11-12, 24b/12, 50b/9
karın y.-ür 54a/13
y. - ür 18b/3-22-28, 55b/4
y. - meyeler 40a/10

yüz : çehre, surat.

- y. 8a/4, 23a/11, 44a/9, 45b/6-8-11-12-13, 45b/11*, 46a/1, 50a/9
y.-i 45b/6*, 45b/9
y. - e 49a/4
y. - de 41a/8
y. - in 46a/2
- yüz** : yüz, 100.
y. 5a/8, 15a/13, 15b/2, 21b/6, 29a/13, 32b/3, 39b/8, 47a/8, 51b/1, 55a/3
- yüz yigirmi** : yüz yirmi, 120.
y. 3b/6, 5a/7, 5a/11, 7a/4, 14a/6, 19b/12, 22b/3, 32b/3, 47b/10, 48b/11
- Z, Ž, Ẓ, Ẓ**
za° ferān (A.) : safran.
krş. şafrān
z. 7b/1, 5a/2-3, 18a/3, 20b/1, 22b/6, 23b/8, 24a/13, 25b/13, 28b/2, 33b/5, 34a/7, 35a/10, 29a/6, 30a/4, 31a/3, 37a/11, 41a/13, 45b/13, 51b/5, 55b/10
z.-ı 17a/4
- zahīr (A.)** : bağırsak iltihaplanması, dizanteri.
z. - e 29b/5
- ẓāhir (A.)** : açık, belli.
ẓ. 12a/5
- zahm (A.)** : yara, darbe.
z. 51a/7, 51a/13, 43b/13, 45a/1
z. - dan 32b/13, 43b/10,
(ğayr - ı z.) 32b/13
z.-ına (° akreb z.) 54b/6
- z. - uñ (z. Ağusun) 51a/7-13
- zahmet (A.)** : ağrı, acı, zorluk.
z. (z. vire) 29b/6
(z. virse) 52b/12
- ẓa° if (A.)** : zayıf, güçsüz.
z. 56b/1
- ẓa° iflık (A.)** : zayıflık, güçsüzlük.
ẓ. - ın 7a/12
ẓ-ına (bağır ẓ.) 25b/11*, 25b/12, 41b/12
(kasıg yolu ẓ.) 33b/3
(mi° de ẓ.) 17a/13, 19b/9, 19b/9*, 20b/4*, 20b/5, 22a/1
(yürek ẓ.) 17b/8
- zamğ (A.)** : zamk, çeşitli bitkilerden elde edilen reçine.
ẓ. 7b/10, 15a/5, 16a/10, 16b/12, 17a/1
ẓ.-ı (mi° a ağacı ẓ.) 1b/6
(ağaç ẓ.) 6a/4
ẓ. - lar 28a/12
- zamğ - ı ° arabī (A.)** : Arab zamkı.
ẓ. 5a/1, 16a/13, 16b/7
- ẓamm (A.)** : eklemek.
ẓ. idüp 2a/4
- zammād (A.)** : merhem, yakı.
ẓ. 20a/6, 26a/8*, 33a/7, 34a/4-11, 35a/8, 50b/4, 51a/5-7
(ẓ. - ı uşak) 26a/8
(ẓ.-ı mi° de) 20a/1*
ẓ. - ı 24b/10, 49a/2
- zanbağ (A.)** : zambak.
z. 37a/10

- zar** : zar.
z.-in 12a/2
- zātü'l - cenb (A.)** : safran, kan veya balgamdan olan verem.
z. 15a/8
- zehîr (F.)** : zehir.
z. (kırış-ı z.) 29b/4*
- zeker (A.)** : erkek cinsel organı.
z. 37b/6-7
z. - i 37a/2, 37b/4
z. - e 36a/11
z. - ne 37b/5-6-10
- zencâr (F.)** : bakır pası.
krş:jengâr
z. (z. merhemi) 44a/2
- zencebîl (A.)** : zencefil.
z. 2b/1, 10b/12, 14a/1-4, 18a/12, 18b/4, 19b/5-13, 21b/7, 22a/3, 22b/5-11, 23a/1, 24a/2-10, 26b/3-9, 27a/1, 27b/10, 28b/1-7, 36a/1-2, 36b/12, 37a/1-9, 38a/7, 41a/7, 47b/6, 51b/7, 52a/9, 53a/12
(z. - i perverdedür) 54a/10
- zerâric (A.)** : İspanyol sineği, kuduz böceği, kuduz böceğinden yapılan bir ilaç.
z. 45a/13, 46b/9, 51b/4
(z. devâsın) 51b/3
- zerâvend (A.)** : zeravend.
z. 4b/12, 13b/10, 14b/13, 24a/1, 44a/5, 51b/6
- zerâvend - i müdahrec (A.)** : karga dülegi kökü, dölcük dibi, uzun zeravend.
krş:zerâvend - i tavil
- z. 2b/9, 9a/8, 14a/13, 52a/1,
- zerâvend - i tãvil** :
krş:zerâvend - i müdahrec
z. 25b/8, 50b/13
- zerd (F.)** : sarı.
z. (z. helîle) 11a/9
- zerdâlû (F.)** : kayısı zerdali.
z. 2a/1, 5b/5, 35a/13
(z. çekirdeği) 9a/12
z. - yi 12a/4
- zerenç (F.)** : çıyanotu.
kri:zerûnec
z. (kızıl z.) 13b/10
- zerneb** : çekirge ayağı, çekirge otu.
z. 3b/5
- zerre (A.)** : pek ufak parça.
z. 4b/8, 5b/6, 8b/5, 9a/13
- zerûnec (F.)** : çıyanotu.
z. 18a/4, 18a/11
(kızıl z.) 45b/11
- zevür** : zehir.
z. - e 30a/3
- zeyt (A.)** : zeytin.
z. 10a/6, 14a/1, 42a/13, 45a/1
(z.-ile) 14a/2-3
(z. yağı) 5b/11, 42b/7-11, 45a/5, 47a/8, 51a/6
(z. yağına) 10a/8
- zeytün (A.)** : zeytin.
(z. yağı) 11a/3, 28a/1, 39b/8, 42a/9, 42b/7, 44a/4, 46b/10, 47b/2, 49b/4
(eski z. yağın) 8a/2
(z. yağına) 46b/12, 35b/10

- zıfa° (F.)** : kurbağa.
z. 12a/13
- zırnıh (F.)** : zırnık, arsenik.
z. (kırş -ı z.) 11b/2
(kızıl z.) 11b/3
(şaru z.) 11b/3
- zift (A.)** : zift.
z. 10a/6, 37b/3, 42a/11, 42b/1
- zihn (A.)** : zihin.
z. - i 21b/11
- zirişk (F.)** : kadın tuzluğu, anberbaris.
z. 5a/11, 17a/8, 23a/2, 24b/4, 41a/1
(z.- i naķu°) 5a/10
z. - i 23a/4
- ziyāde (A.)** : fazla.
z.-si 14b/5
- ziyān (F.)** : zarar, ziyan.
54b/13, 53b/7,
- z.-ı (köpek etinüñ z.) 53b/1
z. - in 53b/1
(ağularuñ z.) 50b/12
z. - dur 54a/2-7-10, 54b/4, 55b/5-
13, 56a/4
- zūfā(A.)** : çörtük.
z. 13b/3, 13b/12, 14a/7, 14a/12,
27a/11, 43a/5
- zūlmet (A.)** : karanlık.
z.-in (gözüñ z. – in) 7a/12
- zurunbāđ (F.)** : yabanî zencefil
z. 18a/4-11
- zücāc - ı şāmī (A.)** : sırça, şam sırçası.
z. 10b/3
- zūķām (A.)** : nezle.
z. 13b/7*

BİBLİYOGRAFYA

ADIVAR, Adnan; **Osmanlı Türklerinde İlim**, Remzi Kitabevi, 6. Basım, İstanbul, 2000.

ATALAY , Besim; **Divanü Lügâti't - Türk Dizini "Endeks"** 4. baskı, cilt 4, TDK Yayınları, Ankara, 1999.

BAYAT, Ali Haydar; **Osmanlı Devleti'nde Hekimbaşılık ve Hekimbaşılar**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 1999.

.....; **(Göz Hastalıkları) İnceleme- Metin- Dizin- Sözlük/ Muhammed bin Mahmud-i Şirvani**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yay.,Ankara, 2004.

BAYTOP, Prof.Dr. Turan; **Türkçe Bitki Adları Sözlüğü**, TDK Yayınları, 2. Baskı, Ankara 1997.

CANPOLAT, Mustafa; **Edviye - i Müfrede, 14. yüzyılda Yazılmış Değerleri Bir Tıp Eseri**, Türkoloji Dergisi, 1973 sf:21 - 41.

DEMİR, Remzi; DOSAY Melek; UNAT, Yavuz;TEKELİ, Sevim; KAHYA, Esin; **Bilim Tarihi**, Doruk Yay., İstanbul, 1997.

DEVELLİOĞLU, Ferit; **Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lugat**, Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara, 2001.

DİLÇİN, Cem; **Yeni Tarama Sözlüğü**, TDK Yayınları, Ankara, 1983.

1.Edirne Tıp Tarihi Günleri Bildirileri 3-4 Ekim 2001 "Dr.Rıfat Osman'ı Anısına (1874 - 1933) Trakya Üniversitesi Rektörlüğü Yayınları, Nu:42, Edirne, 2001.

ERDEMİR DEMİRHAN, Ayşegül;KAHYA, Esin; **Bilimin Işığında Osmanlıdan Cumhuriyete Tıp ve Sağlık Kurumları**, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2000.

GÜLSEVİN, Doç.Dr. Gürer; **Eski Anadolu Türkçesinde Ekler**, TDK Yayınları, Ankara, 1997.

HACIEMİNOĞLU, Prof.Dr.İsmail Hakkı; **Osmanlı Tarihi**, 1.Eilt, TTK Yayınları, Ankara, 1947.

İZGİ, Cevat; **Osmanlı Medreselerinde İlim**, İz Yayıncılık, İstanbul, 1957.

İZGİ, Cevat; AKPINAR, Cemil; ŞEŞEN Ramazan; **İslâmî Tıp Yazmaları Kataloğlu** (Arapça - Türkçe - Farsça) - Türkiye Kütüphanelerinde - Editör Ekmeleddin İHSANOĞLU; İslâm Tarihi, Sanatı ve Kültürü Araştırmaları Merkezi, Renkler Matbaa, İstanbul, 1984.

KARABULUT, Ali Rıza; **Tıbb - Nebvi Ansiklopedisi**, Mektebe Yayınları, Ankara, 1993.

MUALLİM NACİ; **Lugât - ı Nâci**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1995.

ÖMER, Zafer; **Müntehâb ı Şifâ**, Celalüddin Hızır (Hacı Paşa), II.Sözlük, Simurg; İstanbul, 1999.

- ÖZALTAY Bülent; KÖSE Abdullah, **Mehmet Bin Ali Terceme - i Cedîdefi'l Havvâsi'l ' - Müfredde (1102, 1690), Metin - Bitkiler - Sözlük - Sadeleştirilmiş Metin - Tıpkıbasım** , 7. Merkezefendi Geleneksel Tıp Festivali Anısına 2-11 Haziran, İstanbul, 2006
- ÖZÇELİK, Saadettin; **Kitâbü'l - Mühimmât**, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara, 2001.
- REDHOUSE, Sir James W.; **Turkish and English Lexicon**, 2 Edition, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1992.
- ŞAHİN Prof.Dr.Hatice; **Eski Anadolu Türkçesi**, Akçağ Yayınları, Ankara, 2003.
- YURTAYDIN, Hüseyin; **Türkiye Tarihi 2, Osmanlı Tarihi 1300 - 1600**, Cem Yayınları, İstanbul, 2002.
- ŞEMSETTİN SAMİ; **Kâmûs - Türkî**, Çağrı Yayınları, İstanbul, 1999.
- ŞEVKİ, Osman; **Beş Buçuk Asırlık Türk Tabâbeti Tarihi**, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1991.
- ŞEVKİ, Osman; **Osmanlı Tababeti** , Akşam Matbaa, İstanbul,
- Tabîb İbn - i Şerif, Yâdigâr 15.Yüzyıl Türkçe Tıp Kitabı Yâdigâr - ı İbn - i Şerif, Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günleri Anısına**, İstanbul, 2003.
- TİMURTAŞ, Faruk Kadri; **Tarih İçinde Türk Edebiyatı**, Vilayet Yayınları, İstanbul, 1981.
- TOPDEMİR, Gazi; **Bilim Tarihi**, Doruk Yayınları, İstanbul, 1997.
- TÜRKÇE SÖZLÜK**, TDK, Ankara, 1998.
- UZEL Prof.Dr. İlter; **Şerefeddin Sabuncuoğlu Cerrâhiyyetü'l Hâniye**, İki Cilt, TTK Yayınları, Ankara, 1992.
- UZEL, İlter; SÜNEREN Kenan; **Şerefeddin Sabuncuoğlu Mücerrebname (İlk Türkçe Deneysel - Tıp Eseri - 1468)** Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara, 1999.
- UZUNÇARŞILI, Prof.İsmail Hakkı ; **Osmanlı Devleti'nde İlmiye Teşkilatı**, Ankara, 1984.
- UZUNÇARŞILI, Prof.İsmail Hakkı ; **Osmanlı Tarihi**, 1.Cilt, TTK Yayınları, Ankara, 1947.
- YILDIZ, Ramazan; **Şifalı Bitkiler ve Hastalıklar**, Akpınar Yayınevi, İstanbul, 1983.

TIPKIBASIM

دواء داء الثعلب اول مسهل اده وحب قوفيا ويره دماغه نقیبت ایده
ویچه اوچ دانه وصیاحه کشه وهی بلغمی باش عطرین نافه در اوچ

12031

الحمد لله حمد الشاکرین والصلوة علی نبینہ محمد والذات الجبرین
ادویه عمل الزین باش اغرسکه بلغه الا وکر از نیلا تلخ
قویا در ریح قویا غسل تلخ ایاچ بر در شحم خنظل بر دنگه
بر دنگه ترید بچق در راه طوخو در زین بچق در مر دکل اتلری دکل ویرین
گنلر وحب الیلر وکجا ورتکر اچایه ید او بو بر شتر در طلا باش اغرسنا
بر یوز خردل بو اتلری دکل وقرحه الیلر حاجت وقتند از لویا
در تلر نطول بر سودر که اتلر قیندلر ویا شنه قیلر باش اغرسکه بلایه
وسوقدن اولا بو اتلر قیندلر و قیلر باش لرنه با بونج و یوشان و نما
و مر زنجوش و یرنخاغ و سحر و ورق الفاز بو اتلری چقن شله
قیندلر ویا شنه قیلر طلا باش اغرسنا که اسدا اولا بنگ شخم و ما
شخم و شاف ما میاشا دکل و صندل و قفل و قفاح دپ وافیون قا

دکل

شبه مقلایا ایاچ و ایدک و ذرد الی اللہ شدر در شخم از زیاده اون پیش در هم و شامه
اون تو زرد دره از زیاده ایله شامه و در اچله سن بر جملته اچده قینقوا بعد صندل و صوندره
ایرو تا صغیر سویند نه در صیاحه بر قویا اچده تا ایتت بو شخم بعده بر بیاله او اچده بر بیاله
سک بر دنگه بخوره صتم ایدر ویا ایاچ صفرک و یله سورر منا و اتلر
دیکر نغمه طلا ایاچ و یکن حر ایاچ و قینقوا و یا ایتت بر دنگه اما طعمه بر اون و صندل
سوا شخم منقعه بو یکن کوه و کشف و از زیاده و یا شنه در دم و قافوله ایدم
دکلر و کل صوم و بر ز سر که بر له باشه در گلر بر نطول دغ باش تا اغرسا و قویا و صندل و بر ز سر
اولن اتلر بودر بنفشه و ارید دکلر و قیق شخم و کتان شخم و بر ز قطننا و یرینه و حنظل
و تخمان و خشخاش قب و کل و خطم شخم و مار و تلخ شخم و سکت پراغ
و قرل کل قامسن قیند لویا و صویلا و یجد باشه قیلر بر شخم قرص و صندل و صوندره
که اسکلدن اولا و باغشرا و لوقت صویا اتلر ایاچ شخم و قیق شخم اردلر ار اسنده ایده
و مار و تلخیم دکا سندا اون در مر رب سوس و نشانه و کتر وافیون
دکا سندا اوچ در مر و بر دنگه قامسن دکلر و بر ز قطننا و صاب بیه
یعور لور و قرصلر الیلر شربت که در مسعود بر نسندر که بون دکند
کمز ناله فایح و لغوم و صرع سیر لند و سوقدن باش اغرسنا لویا
اتلری چند بید ستر بر در کدس و قفل و عرطنه اویلا هنک و شخم
و قرل بو یا و فریون دکلر قامسندن بر ابر و مر زنجوش سناقت یغرد
و از چنانف الیلر و بر نفا قیلر حب المین بو بر جدر که مقلو جا و قویا
و سوق نقر سا و رلر اتلری ایاچ بر در شخم خنظل و قنطاریون و ما

هرج
او صغیر
قنطاریون

دکاسندن چینی درم فریون الت کولک ویا بردنک سجد بید سز زنجبیل
حلیت یکینجا و شیر و شیطرج و خردل و قفل بر بر چکودک یکینجا
و حلیت بغنوس صونده از رو قلان انرا قتل و حب ایلیر و کجا بدرد
وینلر بو بر شیرند رجب که کشکال و پاش تریا بونق عظیم نسا در
انلری عاقر قرحا و چند بید سز و شیطرج وینک تخم دکاسندن اوج
یکینجا و تخم خنظل دکاسندن درت درم ایارج بش درم فاسن در
و کرفس صوبلا یغور لوشرت که بچینی درم مجنون اچینی رنج اچینی بو
بودر انلر عاقر قرحا و سیالیوس و اسطوخودوس دکاسندا لون
درم غاریفون بش درم فردمانا و حلیت و زردراوند مدحرج و نخت
و عود بلسان دکاسندن اچینی درم شیرش بباون درم انطالیه
سوغان که پاش کلا سقلر و صوبین اللرو بال برله قیندر که اول صوبله
سکا و بو انلری باله قنلر مجنون ایلیر شرت که متقال طلا اولر رنجا
انلری خردل قفل فریون و عمل بلادر دکلا طلا ایلیر باشتا

شیرین مانتقال و ده شش
بنتک علی الا شکار مثل الامان
و ایلستقل منرمانت علی
مخبره اودومج فاجیت
مشتق

نخه

احاطة بالاد و اوله علی قلمه مسجودا شمشاد الموصوف

الزینة نبات و درت کلسان الجمل ایمن و اسود کلامها بجلوا و یسحق و ینفع الصرع و یخیر
و المناسل و البساق و القالیج و یسحق القشور اللزجیه و ریحان و ریح تشنجر افراتمه و الملاء و هه
سما للکلاب و الخنجر و وان ثبت یجبت کرمه اصل جیت

نخه براتلر درم که سیرنک برننا از لورا و چینی رنجا انلر فا و انیای که
بود قلیت درم کلر و سوکلک برننه از رجب که سودای کوردن
گذره و مالینجولیا و جذام رنجا و در لور انلری بسفاج بر مشقال غاریفون
بر درم خرق بر دنک اسطوخودوس بر درم طوز بر دنک دکلا و بال بر
ببورلو و حب ایلیر و کجا و رلر که بدین مطبوخ بو رنجل که سودای کدره
مطبوخ اقیمون نسج که جذامه و قه لقی و ابوزه و درم کربا و مالینجولیا
رنجا و در لور قرا هلیله و اسطوخودوس و قنلا از م که چکر و کچکر
دکاسندن اون درم بسفاج یک درم سماکی الت درم تربل اوج
اقیمون سنرا و قیه صوبله قیندر تا برو قیه قلا و اقیمون برین
کجا قیلر و کبراسیا اقیمون بر غلر که بر قینیا اندن اودن کدر
مطبوخ دن لکن بچینی دنک غاریفون بر درم مله هند بچینی درم مجنون
ارمنی بر دنک دکلا بال جلاب برله قرشدر لر مطبوخ دن اوج ساعت لور
دن جلاب بر لور انلری اچر لور اوج ساعت دن صکن بو مطبوخ که در دکلی
لیست کر اچر لور
نخه و اعطال
کریمه مطط

نخه
نخه
نخه

نوش دارو

نوش عامه

نوش کله

ان اچر بر صحت بلبل معجون مفرح که نوش دارو در لورانی دیوانی و هم فرود
 و غصیا و بکریا و ابلیس و اغریسین ابوابی و برون اغناغنی کدر و چون
 نمجد بلبل عظیم فرح بلا و هیچ غصی قلیا دایما شکی کلان کلا انگری قوی
 کلاک در مرصد بش در مصطکی و سنبل و اسارون دکا سینه ^{در} ^{سینه}
 زرنی عنبران قرفه دکا سندن که در سبب ساسه و فاقله وجود یواکه
 بر در امیج یوز بکر در مر و امیج سکر یوز در سبب قیند در تا که یوز
 الی در فلا مثلا اوج بخشیدن بزخمش قلا اندن ان ستم و سکن در
 بال اول سیا قیا و قیند تا قوام دتا اندن بو انگری اول باله قتا و سکن
 اعاج بر لایت نیش اول بر بر نه قرشد رلو اطر فیل کب بر سق کن اریدا
 قبل اندن استعمال ابلیس شربت در در کجا ابلیس باج دخیج که غزه
 حصنه عظیم قند رسکته ریخا ابلیس انلر شخم خنطل بخور مر مرید قنطری
 عطینتا اقی خربق دکا سندن بزا اوج اوج و قینه سیلا قیند لریا بر
 و قینه فلا و سز لرو حصنه ابلیس نفوخ قند و سواقی خربق دکا سکن

و از آن سینه

اطا و با اول علی قاتل معجون

از آن سینه و سینه که ندر در باده اولان ادویه من بره در و دارو در لورانی
 افق قاتل غصی و سینه که ندر در باده اولان ادویه من بره در و دارو در لورانی

و از آن سکنک بر سینه از طلا که سکنک ریختن داشته اور لوباشن بر لوراند
 اول انلر خردل ریختن بد ستر سر که قتل و طلا ابلیس قسط یاغ فایح ریخا
 و قاموسوق ریخا بر انلر قسط بشن شمال فلفل که بیچی در مر عا قو قوا
 که بیچی در مر فرنیون که بیچی در مر چند بید ستر که بیچی شمال دکلو قنتر
 در مر سوسن یاغنه قتل و ایشمش اتلن کو دنک در نلر عظیم انی قلا مطبخ
 هلیله هلیله مطبخ که قاموسق اسپر لضا ابو در دکن اشرو استامیه
 و زرقان و لور انلری قولا زمر بکر در مر چکر دی چیقن اول انلر کل در
 در مر انکوش نخم اوج در مر کاسنی نخم بارود کلس کاسنی بیراغ برد تم
 هلیله قاب بش در مر شاهتر برده قناب بکر در ایستان اوین فلور
 اوج در مر قیند لرو اوج و قینه صور که تار و قینه صو قلا اندن سز لرو بکر
 در مر غره نه که و سکر در مر خیار شنبه ویدی در مر شخمش قتل و از لری
 اندن سز لرو برده مر ترید دکلس بر در نک محموده او استنا اکلر و در
 اچا مطبوخ الفواکه بو مطبوخ قنق اش ریخلو و لور سرام کب محر قکب

فیله

طیوح و طبوح

اکتبر در ریح و سوره
 ترکیب اوج در سینه
 اول انلر خردل و لور

طیوح

طبقه کب وقت سوخته کدر را نذر طلوارک فرق دانه عناب بکوبد
بنفشه اوج درم کاسنی بش درم پستان اون دانه فندل اکر
صوبلا تا اوج بخش صوفلا بکوبد درم ترمه که اون درم ترانکین
اول صوی صافی قلشدن صکه اول سیاقنلو و از لکر و ستر لکر
سوق و لکر اچا **لخانه** اولد که نسته باشه در نلر اتلر باش اغز کم
استن اول کل باغن و بنفشه یاغن اکر جزو و ستر که بچس جزو
قبله رخ چلقیلر که این اول اندن باش مارول صوی دیش کشنج
صوی دیش بق صوی و بززه کافور قاسن قتلر باشه در نلر
عطوس بر نسته در که سیری افسرد لرفایر رنجنا و سکنه رنجنا
رنجنا بود رود ماغ ارد رو قام سوق اغزلن بود رو و سولن رو
اچرا تلر قندوس وجته السودا و فریون و فلفل و چند بید ستر
زراوند و مشک و حب البلسان و غاقر فحا و بورق فامسندن براب
دکلر میثاق و بر نسته اولر لطلا باش اغز سا که سو قدن اولر مشک

بیلبله
ایده شریقی
عقلک بشدان
نایدی درهم
مقاوم الناس
عطر
بیلبله
ایده شریقی
عقلک بشدان
نایدی درهم
مقاوم الناس

مجموعه نجاج بلقی و سودا و مال نخویان کدور و صنفه
کابل هلیل و قرق هلیل و املیج و بیلبله هر بر تان اولر درم
یونلش و کیمش و دو کاشی بسفنج و دو کاشی یاغ اولر اولر
اقتیمون و سقطوری مدید هر پیر تان بش درم کفایت مقدرای
بر نلر فریون و چند بید ستر کاسندن بچس درم قتمع عربی و
زعفران د کاسندن بچس درم افیون الک کوک کوق صوی بر له
طلا بیلبله اراج اتلری سلخه کاجت بلسان عود بلسان داچینی
مصطکی سنبل و اسارون فامسندن برابر صبر اسقوطری اکتلر جاد کلر
و بلا قتلر فامولری شربت بر درم **شراب العناب** عناب شربت قان سیراغه
و بندغن ساکن ایلو و حصبه و مطرقة استمانسه و قام قان سیراغه
استر اتلری عناب جرحانی یوز بکومر درم قرق و کشنج اولر درم مجمل
قاب چیش یوز درم کاسنی ب برد تم سر کیه اسلدر اوج کندن
قندلر صاف بیلبلر و شکر بر له سکینجین بیلبلر و هر کون اون درم
زرشک نقوع بر له اچلر **نقوع لانه یار پس** زرشک نقوع بودخ
الکل رنجله بودر اتلر عناب تخم چیش یوز بکومر درم زرشک
تخم چیش یوز بکومر درم اکشوت بر کف راوند خالص اوج درم قاسن
برقا بیلبلر و اس سوی استنه قیلر اول قدر که بر بر من صوانلر استنه کلا

۶۹

۱۰۰

اوج کن کشتا قیلدره اگر یازکن اولسه و اگر قشاد زنت کن قیلدره
 و هر کون بر قدح اول الرک یازکن کنجین برله اچا اتن یاغله که
 سوق ریخلره در تلر که اعتدال برله اثر ایلیا و کوده قورون ایلیا
 یاسمین یاغدر و بنمشک یاغ و کند تخم یاغ در و سوسن یاغدر و زرد
 دالو چکر دیکی یاغدر و حبت الفاز یاغدر فامسندن برابری قتلر و بریز
 چند بیدستر و بریز مشک قتلر و بریزه قیندلر و در تلر سود
 یاغله که اتن ریخلره اشاورر کل یاغ و نیلو فریاغ و کل کر بی یاغ و
 بنفشه یاغ و ظنلوباد می یاغ و خشنخاش تخم یاغ و بلوک صنعت
 معروف در اتن یاغدر ق و در که چکر دن ایلر و تخم لربله ایلر
 و بلوک صنعت دغ معروف در سوسن یاغ و نر کپس یاغ و یاسمین یاغ
 و یابونج یاغ و در مرد کن یاغ و بنسوس یاغ و اجم یاغ و زیت یاغ
 و چرک اوت یاغ اما ایلر که سو قد کل و بنفشه و نیلوفر و کل سی و
 صندل و کافور و سوق میشلر قوسد ر الماکب ایو کبیا اما اتن

اتن یقلا
 سوق نظر آه
 اتن یقلا چکلا
 باید بیچکه
 سوق قورون

قورون

قورون کس و یاسمین و سوسن و عنبر و مشک و غود و زویا اتن اتلدر که
 انلی سی بلن اچر اتلری شوینز کب سحر کب چند بیدستر کب
 الفسطی بر در لوقسط یاغ دخی که بولق اتن قورون لجا و لغویا و در لغزنا
 و بل اعترسان و نمک سوقا غر و رسه اتلر قورون لیش در سنبیل سازج و
 میعه و سوسن کب و قورون و اشند و قسط دکا سندن اون در طاس
 و غود بلسان و سلیحه دکا سندن بش در هر مراح در هر قام اتلر
 و کلر ادرک بلغور کب و درخ بک دره قدری سیخ اچند برکن و بر
 دغ قیلر اندن بلرک استنه اگر یوز فرق دره شپهر روغن قیلر
 قیندلر شول قدر که سیخ کن و یاغ قلا وان سزله و اتلردن ایرلروان
 بر شپشیا قیلر و اگر کرو اول اتلر سیخ قیلر و قیندلر شول قدر که کلک
 کب سیخ کن و یاغ قلا وان قلا ن یاغ قتلر هم رواد و ایدلشدر
 بار در طب سوق یاغ باش غر سما که استند در و سر سام و در ماغ قور
 استدر اتلری مارول تخم و قین چکر دک تخم و ظنلوباد مرقا خشنخاش

75

اتن قورون

دهه یازده

معمول

العلاج للصبي ان يستعمل احد الكمايين المذكورين في الاخر الكمايين
المطاعر القليظة كالصبي سنة والتطير المطاعر السوداوية كلج البقر
كالشوم والقفلق وخوا ذلك وينفذ الارز المطبوخ باللبين وخوا الحما
نزيد جوف البيا وخوا الحما وخوا الكيش وخوا المطبوخ باللبين وخوا الحما
من طب اللوحنة وفيه فلا وصف ايليلدر المذن برور صبر وبرد نك محمود

صفت كل المذکور شربت بر له حسب ايليلدر مطبوخ من ابي ساعيت المروا وخوا حيا يلدو
كل الاغصان ان يانق اندن مطبوخ اجلوا اما الكن كوكه فان للمرا اندن بو انلي ايليلدر
دوهم بر ادة النقت اندن مطبوخ اجلوا اما الكن كوكه فان للمرا اندن بو انلي ايليلدر
و درهم بولق و درهم البقر وخوا حيا يلدو
صبر قطره و درهم البقر وخوا حيا يلدو
ايض و درهم البقر وخوا حيا يلدو
دوهم بولق و درهم البقر وخوا حيا يلدو
كل العمد لا يانق
الجميع وخوا حيا يلدو
الزجاج وخوا حيا يلدو
عند النقم وخوا حيا يلدو

انقواء وخوا حيا يلدو
عقبة زرق بلق وخوا حيا يلدو
و درهم بولق و درهم البقر وخوا حيا يلدو
الجميع وخوا حيا يلدو
الزجاج وخوا حيا يلدو
عند النقم وخوا حيا يلدو

قلا واول ياغ برز غلان سدن قتب قلنا طمز زلو بر جكوا علاج
اول قلا في اغر سنه كه خلق كوكيا وان ورة الكن طاروي قور ارا ارا
وخلق استنه ارا و اندن بو انلي قسدا وياش بو غننه ونا فو شخ
وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو

قلنا طمز زلو بر طمز زله وخوا حيا يلدو
انز روت و صبر و در كوكيك و بور و اومني و در الا حوين وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو
وخوا حيا يلدو

70
و در نقل قامو ابرو بولري سركيا قنا اندن الكن قلنا بر جكوا بال

خمر اندن بو انلر و اكم دك طمز زله وخوا حيا يلدو
سقا علاج قلا غك كه ان ورة ابح بادم ياغن ويا ترب ياغ ويا برز حيا

ببريستر وياغ نيون قتل اول ياغلن طمز زلو و بو انلر بخار نه باشن
دلا مرز نجوش فانسين و شخ و فو شخ و سحر قيندر و باشن بو

بخار نه و نا انا بر جكوا كه حب قويا اچا حب قويا شخس يقا
روده دك قلو كه اشيد كدا او اسكد اثلري شخظل

اگر درم چند بيد سز و زرا و ند مخرج و فانسين سي كاف
بجني دره فرنيون بردنك سغرا دبر له بصور لور بردنك قسط بر له

ايليلدر كچرك كچرا دك كا كز بر شاف قلنا قيلراج بادم ياغ بر له ازلر
وقيلر قطور اللود و خوا حيا يلدو

وكسا اثلري بر برز بر يوزني طمز زلو ويا زلو وخوا حيا يلدو
ويا شخفا لوجكرد كي ياغن دم زلو كه بر زن صبر ازلر و طمز زلو علاج ك

ويا شخفا لوجكرد كي ياغن دم زلو كه بر زن صبر ازلر و طمز زلو علاج ك

لور الان

لور الان

قلا وخوا حيا يلدو

قلا وخوا حيا يلدو

قلا وخوا حيا يلدو

قلا وخوا حيا يلدو

قلا وخوا حيا يلدو

قلا وخوا حيا يلدو

چرخین اردا بر سر که بوز بر لا طمن زرد و قلعن اش صیخار و دندل
و کلک برله بنیق اول قلعن سلور و چکر قطور و حفظ علی الای
صحتها برده مزه مادی که قلاغ ماد اسطمنه دنا انتر شاف ما
میشای سرکیما از لرد و کما هفتنه برکز قلعنا طمن زرد قطور و سوزن
اول خلق اغرس انتر غنوس و یا سخن قوز یا غننا و یا باج باد یا
غننا یغزلر و بر ناول یا غدن قلعنا طمن زرد بر او ت دج بندن تا
فرقیون بر درم اغلان اش بر درم سوسن یاغ برله او دانسته اردک
قلعنا طمن زرد و حبت فوقیا و زکوالیسیا بجد و را وقت اسک صریح
ایکا اما از اجا و یا سوخ ازینا **درم المصری** مهر مهر غایت اشدر
قلعنا باش اولسه و اولن اقه انتر سر که پدک درم بال سکر درم زنگار
اکه درم الکن سرکی بال برله قندلر تا قوام دتا اندن اولن زنگار اول سکر
از لرد و مرهم یلیلر بر مرهم دج اشق و کلک دکا سندن الت درم
زنگار و ج درم بومریش درم بال یکر میش درم قاسن دکلو بوسر کلک
دندل

دوره اول
دوره دوم
دوره سوم
دوره چهارم
دوره پنجم
دوره ششم
دوره هفتم
دوره هشتم
دوره نهم
دوره دهم
دوره یازدهم
دوره دوازدهم
دوره سیزدهم
دوره چهاردهم
دوره پانزدهم
دوره شانزدهم
دوره هجدهم
دوره نوزدهم
دوره بیستم

قندلر و قواه و رلر و یوانتری اول سر کنکین قتلر و مرهم یلیلر ای مرهم
اشدر اول بشلر که قشاشدن اول و کینا و بوشلر ده دج اشدر که سکرلو
عضولر ده اول و اسلک برله اول انتر اسپنداج قلعی بش درم مرد سترک
برورده بش درم مومرون درم کل یاغ اتوز درم قاسن بلا قتلر
و مرهم و اشاسر لرد **مرهم با سلیقون** ات بترک لجن انتر شامه
زفت و زعفران زیت یکره شدر درم و صغیر بکوک یاغ اون درم و درت
درم دانه چدر قتر سه غایت خوب اولر قامود اولر بر قتلر و دکلر
و زیت یاغنا قتلر و مرهم یلیلر **طلای** یمنه یا قوکر اش و کینر شیش ازین
انتر صندل ایضاج درم ما میشا و ج درم کل ارمنی ان درم قلعن
اکه درم قاقیا اکه درم اسپنداج قلعی بر درم مرد اسنک بر درم
اکه درم قهولیا بش درم قاسن دکلو و کاسنی صوی برله یغور لرد
و سوق سوق اول بشش استنا اولر ادر **وید الاستان** دیش اغرس انتر
دیش کلکیا انتر کیک یمنر کینش کز ما زوسعد سنبل قامسندن برابر

این بنویسد که
باید بنویسد که چون
باید بنویسد که
باید بنویسد که

باید بنویسد که

در وقت که پسران بچیل و عازر و حاکم را بر ایوب لعین آید و بر مقدار سر صوم و بی ثواب در وقت
که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت
در اول وقت در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت
در اول وقت در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت

و سحر سینه قبت مضمضه ایلیا اما اول دش قوا اول و اغریا فلعل
قطران قبت بنیق برله استا ارا علاج اول دش اغریا حکم بونق قوا
وقتا استاس اول سر کنت درد سن زیتون یاغ بولله قندلر تا اریا اند
ان اول اغریا دش استا ارلر بر چکن و دکا کنن بر چکن و تخکان
پیر غنم بزمن در لر جینیا و اردلش باد رخ چینیا و مو و جینمک
بولق بود رودش استه طوز اسدب ارلر بر او دش که دش چکن
دکا اکر ما ز ریون تخم سنگن سد برله یغریا و قطران قتلر و دش
دنا ارلر بر **سستون** دش دش برن برک و اغریا کدره و قمنض کسا
انلری هلیله ز بر بلیله امیج کل و جلتار و سنب و تیاشر و عاقر قرحا
قامسندن بوا برد کلو دش دنا اکر **سلافه** اولد کما انلر قیندلر
اول صوبله مضمضه ایلیلر دش دب شیا و سست و اسابولا
ایلیلر انلر طراپت و شب نارب و سماق قامدن بر ابر قیندلر و صوی
مضمضه ایلیلر بر **سلافه** رخ سرو اغراج پیراغ و قوز پیراغ و جلتار

در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت

فلح اندرانی متلک در صحنه مثلا اکر بولر دبر و اولر اساطور دن بر
قتلر دکر و دش دنا که **سستون** بردش دش که دش ارده و دین
بر که انلر زجاج شای رسک و قلیا قامسندن برابر دکر کلر کیشق اول
و دیش دنا و استا قیلر بر **سستون** دش که دش دین برکن و دکا
قومیا انلر جلتار و شب و سک و اقا قیا و هیو قهید اس قامسندن
بر ابر دکر عیشق و دش دنا اکر **لوجع الاسنان** دیش اغریا چون
اگر دش اغریا استا اول الکن یفعل طمرند اکان اللر و ججامسرخ
ایلیار و اغریا سر کلا کلاب دنا و آن دکا و کل باغی و نابرخ کافور
و عاقر قرحا دین دکر و یغریا بر رخ بر کون فیون کل یاغنه قتلر
و بنیق برله دیش دینه ارلر و اگر اغریا دش دین اینه اول برده
سلوک ارلر اما اگر دش اغریا سو فدن اسا انلر عاقر قرحا و خردل
دبوره و شیطخ و قفلر و زنجیلر دکر و دش دنا ارلر کوا موات
بلماز سانقدر بلسو رسان دکر و ارلر بنیق برله سلخ سر کلا و بوز
دسور

در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت
در اول وقت در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت
در اول وقت در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت
در اول وقت در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت

در وقت که پسران ایوب را در کوه سوره از غنایا برین زمان طوبت بعدا تو کورا بعین و کس کن و کورا کس و بیعت اولاد و بیعت

وماز و کوزمازک قامود ابر بر قند ارسکه برله مضمنه ایلیلر
ادویه الفم و اللسان و اللؤلؤ اغزودل و بجز اغرس اقله قرض زرنج
دیشرب اقلینیا و بیبا و قناتلر قرض زرنج و قزین زرنج و اهل
وماز و دکاسندن ان درم زنجار و قلفطارد کاسندن بش در
قاقیا و شب و جلنارد کاسندن ان درم دکلفت سر کلا بفرل
بر هفته کشت قیلر و قوسلر ایلیلر کر کلور قین بردنک قدر
دکلر و دشنک دینا در تلفت و بر ساعت قیلر دره الا قیلر
بغز تا انجا پایا و تدریش همکا و چرمکا **دواء القلاع** قلاع
است قلاع بر بخدر که ادمان اغز طبق اولانلر قزل کاک تخم و نشا
و طباشیر و مرجک که قیچمش اولان و تخم کان و قزو کیشج و سماق و خنا
قامسندن برابر کافور برزجک عاقر قرحا و خ قلان ایلر قامسندن
دکلر و بلرک قامسجا اشکر قتلر و قیلر بر ساعت اندن دج صکر کلا
و کل سی و کل باغ بلا قی اغز ناد تلر **دواء القلاع** اغز اول
قلاع

قلاع در که قزل اولان دواء البحر بر اولندر که اغز قیچمش ابویلو
کر کجک ایلر تلر قز نفل سک قز جوز تو اسعد سنبل قز قاقیا
قامود ابر بر مشک برزجک قامسندن دکلر و دین جفتش ابویلو
زرد الوی دکلر و بوانلر کاک قزل نخود و کلر حبیب اولان ایلر هر طکلا
اج صاحب ارقون ارقون چینی و سنبل قناتلر ادمان مو شکر کلا
دواء القلاع الا حین هو ایلر اول کیشج و کوه اغز اولان اول
ایله الی قیچمش طوز داله قیچمش اغز قناتلر چینه سر اولان صکر کلا
بوردلر که اغز ناد درم قناتلر و ایلر قناتلر قناتلر بر دیش اوت دج که بو
نوع اغز طیفقا و اغز قیچمش ایلر ایلر ایلر سنبل ساج سک
تسخ قیچ قز نفل حاما معود مصطکی کیشمش طوز قامسندن برابر
دکلر و بالله معجون ایلیلر و دشنا ایلر **دواء القلاع** التی تحت
اللسان بر اولندر که بر بر و نسک دل التی اولان کدر حکیم لر
کاضفدع در لائلر نونشادر و ماز و بر لائلر اولان اولر بر قز کزان شال الله

دواء البحر

از صوفانی که در اول
ظاهر اولان اولان
ایرود اولان اولان
کله اولان اولان اولان
بهر کله اولان اولان

دواء البحر
دواء القلاع
دواء القلاع
دواء القلاع

مطلب
العلق

تعالی که کدره اگر کتسارخ نیز انزل اولاد و از غز انزل اینست
علاج العلق اگر کشند بغز ناسک از ساخر دل سر که بر غز
ایلدلر بر چکر اگر چقا ز ساسر کلا قاسیر و طوز برله غزغز ایلدلر
اگر صده برانراوت در لرسلوک و سحجان و قارندغ قرچجرای
کدر انزل بر خمس برانک کایلی حبیب انزل کب دکاستدن که در
خت التیل بر در دکلر و سد برله قتب و در لر **الخواتق و اورام**
اللسان الحارفة بهوار شش و دل شش که استدن اولاد علاج الکن
چیا خوش ناز سوی بر لا غزغز ایلیا و یا کفن الماصوی بر لا و یا
نوت شربت صوی بر لا و یا سماق کل صوی بر له غزغز ایلیا قفا
طهرندن قان الدقلین صکر اوج بو غزغز لری ایلیلر و سوت
حقنه برله قارین یوردلر سوت حقنه نسحن بقارده برلشد
اما نقوع برله قورن یوردلر درت کنا دکن بو علاج ایلیلر
کندن کرو قول از مچکر دکی چوشن کور درم و یا فرق درم واق

بخور

انچر قیدلر و خیار شنبلیله قتب غزغز ایلدلر و اما خردل بال صوی
قت غزغز ایلدلر **الخواتق الباردة** بر بغز ششک سو قدن اولاد
وقت اولاد الکن بغز نه مجمه ارلو و بغز نابلاد در بان در تیلر و خردل
و ماز العسل بر لا غزغز ایلدلر و حبت فوقیا اچر لرحبت فوقیا
بقارده بریلیدر و الکن غزغز ماء العسل برله و یا سر ککین بر لا
ایلیلر اندا اگر موز بر لا و اندن کرو بال صوی و خردل بر له غزغز ایلیلر
ادویه التلبه و الرویه سینه و ایکن انلر کسرک که استدا اولاد
و قرا کسر و استماس رخ اولاد الکن خمیر بنفشه و رلو و غد اجوا
اولاد شربت بنفشه شربین و رلو و بو حبت هر کجا دل الش دنا
انلری رت سوس اون درم شکر اون درم نشاسته و کپرا وارو لشر
بادنه و صمغ و بنفشه دکاستدن بش درم قامسندن دکلر و ایوم
چکر دکی لعاب برله یغز لرو و جیلر ایلیلر هر برس بر بقله قدر اولاد
و هر کجا برن دلی الش دنا قورص که کسرک و رلو که قیو بلغم کلا

82

ادویه الصمغ

و استاسا و اولیا التلر از یانه تخم و کرفس تخم و رب السوس و پیرسیا
و شان واج با دم دیگاسندک بر اول کلا و کفان تخم اهاب بر اول
واج در مدن قوصه ایلیلر و دکا کر بر قوصی زوفا شربت بر اول اچا
مطبوخ که بر در لو اکس که ایودر اتلر عتقا و سپستان و اون انجیر
قیند لراوج و قیده صویله فانلث قلا و اون دانه صرو انجیر قیند لرا
اوج بخش صویلا و سز لروید درم خیار شبر و اون درم ترنگین
اول سیا قتلر و از لرو کور و سز لرو و طکلا و لرو که اچا و او طمه اچا
فعل و رسا بر دم پیرسیا و شان دج قتلر و بلا قیند لرا لکن بخور که
عظیم استدر اکس که اس کلا و بلغم که کلا و ریا و نفس تلامان
ساعت اچا راتلر زراوند مزه قفا آمدن بر لبر قول زینج قفا مو
اتلر جاد کلا راتلر و سفک یا غنه قتلر و فندج جلا ایلیلر و اچله هر که
برن دتر در **الطبخ الزوفاء الصفر** بزوفامطبوخدر عظیم استدر
و اول اکس که اسدن اوله و پسته ارا اوله و نفس اچکا اتلر انجیر

اون دانه

فصل فی علاج التلر و سوس و کرفس و پیرسیا و شان و واج و اچا و اولیا التلر از یانه تخم و کرفس تخم و رب السوس و پیرسیا و شان واج با دم دیگاسندک بر اول کلا و کفان تخم اهاب بر اول واج در مدن قوصه ایلیلر و دکا کر بر قوصی زوفا شربت بر اول اچا مطبوخ که بر در لو اکس که ایودر اتلر عتقا و سپستان و اون انجیر قیند لراوج و قیده صویله فانلث قلا و اون دانه صرو انجیر قیند لرا اوج بخش صویلا و سز لروید درم خیار شبر و اون درم ترنگین اول سیا قتلر و از لرو کور و سز لرو و طکلا و لرو که اچا و او طمه اچا فعل و رسا بر دم پیرسیا و شان دج قتلر و بلا قیند لرا لکن بخور که عظیم استدر اکس که اس کلا و بلغم که کلا و ریا و نفس تلامان ساعت اچا راتلر زراوند مزه قفا آمدن بر لبر قول زینج قفا مو اتلر جاد کلا راتلر و سفک یا غنه قتلر و فندج جلا ایلیلر و اچله هر که برن دتر در **الطبخ الزوفاء الصفر** بزوفامطبوخدر عظیم استدر و اول اکس که اسدن اوله و پسته ارا اوله و نفس اچکا اتلر انجیر

ای قتل

فصل فی علاج التلر و سوس و کرفس و پیرسیا و شان و واج و اچا و اولیا التلر از یانه تخم و کرفس تخم و رب السوس و پیرسیا و شان واج با دم دیگاسندک بر اول کلا و کفان تخم اهاب بر اول واج در مدن قوصه ایلیلر و دکا کر بر قوصی زوفا شربت بر اول اچا مطبوخ که بر در لو اکس که ایودر اتلر عتقا و سپستان و اون انجیر قیند لراوج و قیده صویله فانلث قلا و اون دانه صرو انجیر قیند لرا اوج بخش صویلا و سز لروید درم خیار شبر و اون درم ترنگین اول سیا قتلر و از لرو کور و سز لرو و طکلا و لرو که اچا و او طمه اچا فعل و رسا بر دم پیرسیا و شان دج قتلر و بلا قیند لرا لکن بخور که عظیم استدر اکس که اس کلا و بلغم که کلا و ریا و نفس تلامان ساعت اچا راتلر زراوند مزه قفا آمدن بر لبر قول زینج قفا مو اتلر جاد کلا راتلر و سفک یا غنه قتلر و فندج جلا ایلیلر و اچله هر که برن دتر در **الطبخ الزوفاء الصفر** بزوفامطبوخدر عظیم استدر و اول اکس که اسدن اوله و پسته ارا اوله و نفس اچکا اتلر انجیر

اون دانه عتقا و اون دانه چکودک چمن قول از اون درم سپستان
اون دانه بویان دب یونلش و اون درم خطم تخمیش درم بزرقطونا
یش درم بنفشه یش درم قیند لراوج و قیده صویلا تا برو قیده قلا
واند آنز درم خیر بنفشه برله قتب اچا **الطبخ الزوفاء الکبیر**
بودخ عظیم ایودر اکس که حقی بلغم کلا و نفس اچکا و قیو بلغم
اولا گلستان اتلر انجیر و اون دانه خرما دانس چمن و حلله زوفا و اون
دب و قور و زوفاد کاسندن اون درم پیرسیا و شان یک درم کرفس
و راز یانه دب و کرفس تخم و راز یانه تخم و کرفس تخم و سوسن دج
و فراسون و کاسندن یش درم قیند لراوج و قیده صویلا تا برو قیده
قلا و این دج کک کب خمیر بنفشه برله آنز درم اچله **محمون الزوفاء**
محمون درم قیو بلغم کوکد اچفر و نفس اچکن کدر وقت
طلقی کدر و اول دج ککسندن کدر راتلر رب سوسن و قور و وفا
در پیرسیا و شان ککسندن اون درم کون تخم و قرد مانا و زراوند

فصل فی علاج التلر و سوس و کرفس و پیرسیا و شان و واج و اچا و اولیا التلر از یانه تخم و کرفس تخم و رب السوس و پیرسیا و شان واج با دم دیگاسندک بر اول کلا و کفان تخم اهاب بر اول واج در مدن قوصه ایلیلر و دکا کر بر قوصی زوفا شربت بر اول اچا مطبوخ که بر در لو اکس که ایودر اتلر عتقا و سپستان و اون انجیر قیند لراوج و قیده صویله فانلث قلا و اون دانه صرو انجیر قیند لرا اوج بخش صویلا و سز لروید درم خیار شبر و اون درم ترنگین اول سیا قتلر و از لرو کور و سز لرو و طکلا و لرو که اچا و او طمه اچا فعل و رسا بر دم پیرسیا و شان دج قتلر و بلا قیند لرا لکن بخور که عظیم استدر اکس که اس کلا و بلغم که کلا و ریا و نفس تلامان ساعت اچا راتلر زراوند مزه قفا آمدن بر لبر قول زینج قفا مو اتلر جاد کلا راتلر و سفک یا غنه قتلر و فندج جلا ایلیلر و اچله هر که برن دتر در **الطبخ الزوفاء الصفر** بزوفامطبوخدر عظیم استدر و اول اکس که اسدن اوله و پسته ارا اوله و نفس اچکا اتلر انجیر

تخم دکاسند انوز در و کش اوز در و صوبلا بشره انوز در و قلا و
 ال در و بز قطن نا لهاب و بز در و صوبلا بشره انوز در و قلا و
 قتل و قند لونا قنو اول شربت یکر در و در استی صوبلا اچا قوس
 قروا کسر کا که استلکن و سب حلق برله اول یوقا اتی قلا انلر بود
 بو تان و کس و بقتشه دکاسند انوز در و خیار تخم و قین تخم
 و ترا کین دکاسند انوز در و بز قطن نا و الی و لاس لولتور دیک
 قوسه لر و اچر در و قوسه لر ایلیلر دکا کوز قوسه بقتشه شربت
 بولا و یا جواب برله و رلو که اچا **کوکا و صوبلا** دین اچا که
 سو قدا اول انلر کوکا و قوق در و اچ باد و ایش قوق پیش و در
 ریش سو ص یکر پیش در و دکر و بال قتب دیکر بز قوق جایی اعر
 که بور بچد ایفون الرو ایلیلر و یلر انلر کل و یا اچیل و خردن شای
 دکاسند لبر انوز قند لر صوبله اول صوبله غرغ ایلیلر **مجموعه** قوق
 بز مجموعدر که استدر بغر سیر لغنا و ککر و نفس انلر نا انلر قزل

از چیا

از چکر دکس یکر پیش در و زعفران و سیلخه و سنبل و دار چینی
 دکاسند که در و قصب الذریره و نفاح ادخر و علك الانباط دکا
 سندن که در و حقی مزدرت در و دکر انلر ایلیلر و بال برله مجموع
 ایلیلر شربت که در و قوسه لر که استدر قان قوسه کما کسرک برله
 کلا انلر کلک و ده لا خون دکاسند اوج در و و برتلت کهر یا پیش
 در و شاد رخ بوکل مختوم دکاسند اون در و شبک در و حقی
 چلنا ر اوج در و و برتلت ایفون و دار چینی دکاسند که در و قاسن
 دکر و اون قوسه ایلیلر بغا پراغ صوی برله دکا قوسه درت در و
 تخم کان برله اچا هر کن بر قوسه طلا یعنی بقو که قان قوسه استی قلا
 انلر قس طبد اس یعنی دک سقل و کتک و ماز و و جلتار و موز وضع
 و کل ارمنی و ایفون دکاسند ابرابر دکر و ایلیلر و قوسه ایلیلر و یا
 طلا ایلیلر و معدیه قوسه سندا استدر قان قسضا و قاعر مغنا کما
 صکره الا انلر وضع غری و کل ارمنی دکاسند ایش در و کهر یا و بستد

85

قوسه لر حال مع الدم

صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه
 صفت کور برله قان کاسه

طلا لک حال مع الدم

قوسه لر حال مع الدم

و شاذنج دکاسندن بر درم بحق رب سوس و نشاسته و در ملاخیزین
ورازیان دکاسند که درم قاسن دکلو و قتلو شربت اوج درم دکا
برد نک رنک تخم دکلو قتلو و ورلو که اچا **علاج المسلول** سل رنجند
علاج انلر اشک سد کی اچک بود را کر بلنی اچ سدن و رمنک ا بود
انک بر لیا ا کر استماس بیسار و ادر که سد و رلو و ا کر استماس و
ا ریاسین و رلو نا استما کدیخا کر و سد و رلو و سفیلر که قارن کیمیا
ا کر قرن کچر سا بو سفوف و رلو ا تری صمغ عربی و طباشیر و کل ا رمی
و حب کاس قاسند ا بر ا بر سیاس و شان و کلک بلوک ز بعبجا ا تلو
دکلو و مر سین تخم رب برله و رلو که اچا سفوف شربت اوج درم
در و ا کر اسرک قیسا خشتاش سفوف شربت و رلو و خشتاش
شربت نسحن باش خشتاش کومر دانه بویان دب قرغش اتز درم
خطر تخم و کثیر ا وضع و ا یو چکر دکا دکاسند ایش درم قیندر الخشتاش
و بویان دین نیم کفت ایلوب بلا که و قیصه برله قیصه قلا و بروقیه

تکرار
تکرار

سفوف لافق اساله
نکته شغل خشتاش

شکر برله قوامه کنن و خطم تخم لعاب و کثیر ا وضع و ا یو چکر دکا
قاسن بو شربت قتا و هر کول یکومر درم ویا اتوز درم بو شربت اچا
ادویه القلب برک ا تلو قرص کافور استدر خفتا کنن استک برله اولا

ادویه القلب

حکایت
از عطر اوج درم
مجموعه مسکه
سازخ هندی جنوبیانم اول
ایک درم اوله جکر کنی
سحقا ابلغیا و سفوف اوج
کر شربت تخم مصطکی سفوف
مزکی و قرنفل و عود
اوج بود کلو بو کاسل ایلو
حالینوش حکیم اقلطوبه
نور مقبول کورد اهل نق
بوک فرقنا صمیمان ایش
یورده تخم ایدویه کیمش
مخرا این مسکه کیمش
منی ارنور عدو ایشلر
فوت معده بیه یورده
خوب استی کل ایدر
غیری خالصتین ایلو
نه بلور اوله وار سینه جگر
تکرار
تکرار

دیگر بودی جگر تازه در دهان بشوید در هم ستانید و در هر دو روز یک بار
سبب موایله اصلوی دخی اجزیه بنده انموال ابره صفایوی و بلغم سبب مال ایور اس
غلب اول بر در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
غالب اول بر در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
قلقل ایضاً و کله بر مقل از موایله ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
غالب اول بر در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
ایضاً و کله بر مقل از موایله ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
جمله قیفوه و تیره خله بر شم وان همین و قون همین و سنبل و شادج و قاقله و قرقند
مقلیدن مقل لاجورد
بر در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
در هم مضطرب بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
دو کله در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر قح که برین غایت رینو تخم در فلیج شک تخم دکا سندا ایچره اما و در مقل
ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
ایله برکه اولوی بلغمه
کیسه بنه بشو کون در مبادر بنو بش در مبادر بنو بش در مبادر بنو بش
مقلیدن مقل لاجورد
اولی برین غایت رینو تخم در فلیج شک تخم دکا سندا ایچره اما و در مقل
محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
اگر صفرا و بلغم غلبه که اولوی بلغمه
اولوی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
بر در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
مضمعه در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
صفرا و بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
در هم محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
تیره و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
حفظه اولوی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
دو کله بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار
ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اما اصلوی دخی اجزیه بنده انموال ابره صفایوی و بلغم سبب مال ایور اس
محمود و بر دندله بولغها و تیره و در هر دو روز یک بار

برایله قوصه ایلیلر دکا شربت بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اجزیه بنده انموال ابره صفایوی و بلغم سبب مال ایور اس
نخایلیلر کتر لکتر نار لرو و بنین سفله و برکیا قیلر که در اندن ستر
و بنیند لرو و کون لرو و قوامه و بنجا قیلدر **قرص کل** قرص کل استدر
معن اغرسنا و بلغم اغرسنا و بلغم استما سنا و هضم اولی ما و اولی
قون کل اون در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
برایله قتلر و کون بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
ایور در اتری کل اوچ در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اولی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اسلمش اولی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
در مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما

88
برایله قوصه ایلیلر دکا شربت بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اجزیه بنده انموال ابره صفایوی و بلغم سبب مال ایور اس
نخایلیلر کتر لکتر نار لرو و بنین سفله و برکیا قیلر که در اندن ستر
و بنیند لرو و کون لرو و قوامه و بنجا قیلدر **قرص کل** قرص کل استدر
معن اغرسنا و بلغم اغرسنا و بلغم استما سنا و هضم اولی ما و اولی
قون کل اون در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
برایله قتلر و کون بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
ایور در اتری کل اوچ در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اولی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
اسلمش اولی بلغمه و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما
در مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما و در مقل بر مقل ایچره اما

اگر در اول دو اعطیفته بالشراب بوضع بر شربتند که معدی
 کتر و بجز ابوابیل و خراب اولش معدی قوتند در وقت بطن
 کدر اتر کوفس تخم و راز یا نه تخم و کون و انسون و ناخورد
 و سحر و کاسم و کرویای کریم و فلفل و دار فلفل و کندر و در و در
 و سنبل و قرفه و جوز بواتخم جرجیر و سفان تخم و سعد و زنجبیل
 دکاسند بر منقال دم بوق که حکیم لرختت در لاون منقال است
 بواتلر جا ایو سیج برله بواتلر قیندلر تا یار و قلا و صاف یلیلر و هر
 اتزد در اندن اچا و اوج هفته بیاس ازرق بیبا و اکش نسایمیا
 یشلر بمیا **میسبه** که استقر معدی سولقنا و ضعیفنا اترمایه
 خوش ایونک پس طاش هوند دکب اللر بر کن بو بردن قیلر که صا
 اولاندن بر جنق اول سدا و بر جنق اسک سبج و بر جنق بر زار غرق
 بال اما شکر بلا قتلر و قیندلر و کفن اللر و دکابوزیکر در در قد بخا
 زنجبیل و قرفه و سنبل و قرفنفل دکاسند ابر در در مصطکی اگر دره قاس

دکول

معدی و قافنا و ضعیفنا

دکولر بر کینیا قیلر و بوابی سی برله قیندلر و چون قوام کلا او
 دن کتر لر و چمن صویا کسپی سقلر تا اتر کج اندن چقا اندن کروا سا
 التلر او تورد در **کنجین سفجل سازه** که استدر اشتهما سز لقا
 و صوغنا و اکش و یوز ییلو ککر مکا وقت تا سلفنا و سیر لقدن
 اترمایه خوش ایو سی برو قیده و شکر رخ برو قیده و سرکه بر انجا یه
 رینجا و بو سکینین معدی عظیم قوتند در **ضداد** بقو که معدی
 استن شیش اولابوا صدرا اتر لاق صندل و قول صندل و کل و ایون
 و کل سی دکولر و معدس استنار لراما الکن کرک که یا ملبق طهرند
 فان الدر لر و مایه خوش ناز سپن اچر لر و المارت و ایون رب یدر
 وقام اکش و قابض نسئلر یدر لر و بر رخ که بور بخد بولق اصدرا کاینه
 برله قیندلر و هر کن یدی دره خیار شقیل اچ برله اچر لر **قرص سنبل**
 سنبل قرصکم استدر اسک شیشله که معدی دلا و بفرده اولابوا اتر اخر
 سلخه کل ریوند چینی قصب الذرین سنبل دکاسند اوج دره مقل

سوزناقا و سوزناقا

برای کوبیدن ریخته صا و سوزناقا

89
 سنگین علی
 عمل اولی اولور اعلی
 در نه سلفنا هم مقله دانی حاکم
 نیجی در سکر لر و اوردنی
 اولو وضعنه اولر سبیلر
 و اصل کولر که طبعی
 کولر تا که آنکله
 100

معدی و بفرده اول

ازرق و مصطکی دکاسند الکی در بر اشق بحق در بر زعفران بود
اینسون و قسط و فلفل دکاسند بر در قاسن دکار و بر مشقال
قرصلر ایلیلر و هرکن بر فرصد معن شکایت این صیده بر لا و را
و بر اغر سچین سنجین بر له و را **جست اقرا پ استر معن**
ضیفلفنا و تن ارقلفنا اتلری در مریقن دکار سمرکاب و شونیز
و کاشم و ناخواه و کون و حلیه دکاسند بر اوج کرفس و سبدا
و نفع بر رد تم بلرک استا اوج چارک ایران بو اتلر ایران بر
اک کن قیلر که دره اندن صاف ایلیلر و بحق و قینه قدری بر کوزدا
اچا و درت ساعت اصکم بیاسویا طینجا و اکش و فزولر نسیایا
و نچا که صویا بو ایراندن اچا از حق از حق شمله که کنی بر نچو
و قینه اول ایراندن اچا عظیم فایق **قلا جوارش کندی رو بو جوا**
رش معن سو قلفنا اتلر فلفل و سنبل و بر پوز و کاشم و ناخو
و اینسون و شونیز قاسند بر ابر کتک و جلنار دکا اتجا اکثر

معن ضیفلفنا
و تن ارقلفنا

جوارش کندی رو

اکر اتلر

اکر اتلر ابر بر در مر اولوسا بولردا اکثر ذر مر اولا و بو اتلر قاسن دکار
و ایلیلر و صافی سز مشق باللا یغیرلو شربت اوج در مر اولا بر جوارش
دخ که معده امد او بیغم قردا اتلر کتک و جلنار دکاسند انزور
فلفل و ناخواه و سنبل و کاشم و اینسون و شونیز دکاسند اکثر
در مر دکار و صافی بر له یغیرلو شربت اوج در مر اولا **قرص عود کاتند**
قصفا و کر کل بلنما غند و هیضه ریختا اتلر کتک اوج در مر دکار
اک در مر عود خام سک و قرنفل و سنبل و کل خراسانی و طیباتر دکا
بر در مر کجا بر که در مر دکار و قرصه ایلیلر یا نار رب بر له بالماریه
بر له **قرص راسن** بو قرصه فواق قرص در لرا اتلر کتک بش در مر قرو
راسن و قرو بر پوز که کولکن قرمش اولا و سداب رخ ایلا و تخم
تمام دکاسند اوج در مر سبدر و ناخواه و سعد دکاسند ابر نچو
در مر قاسن دکار و قرصلر ایلیلر دکا تن بر مشقال و کون قیندر
و کون سی بر لا اچا **جوارش خوری** بودخ بر جوارش دکا صفا

۹۵

قرص عود

مطلوبه
و فتح بولردا

جوارش کندی رو

جوارش کندی رو

مطلوبه
مسائل صفا

اسهال اولاً اشک بولا ائلر ازو چکر دکن قورلر و دکلر و سرماک و
درم مرس تخم انز درم خر نوب و جلینار و کندر و درم کوز مالک و
ناخواه دکاسند انز درم قامنس و کلر و الیلر و صفاق بال بولا
قتلر شربت اوج درم **جوارش کون** معدن سوغن کدر و اکت
کون مکی کدر و طبیعت یمشد رویل سر و نبرست سن اچر
واسک قونج کدر و ائلر کون مدبیر یوز درم قفل اون که درم
بخیل اون اوج درم ناخواه اون بش درم بنوس بر اوج
اون که درم بوره بکر درم الا قزل بوره اقبون انز درم دکلر
و صفاق باله قتلر شربت اوج درم تا الت درم دکن مزاج کون و رل
طریفیل صغیر لوبراطر یقلد رکرا استی معدن مستقلنا و بوالینا
و ذهن صفاق الیلر ائلری سار و هلیله و کابلی و بلیله و امیل دکاسند
برابر دکلر و سابع برله ان اولر و یابا درم یاغ برله اولر و برکن درم
اندن بال برله یقرلر شربت اوج درم **جوارش حبت الی**

جوارش کون لک
کون مکی کون لک
کون مکی کون لک

بویخ بر مرس تخم جوارش درم که اتق قلم معدن ضعیفنا و صفر السها
ائلر مرس تخم و هلیله کابلی و بلیله و امیل دکاسند بکر درم قفل
و دار فلفل و زنجبیل دکاسند اون درم مصطکی و قردمانا و کرویبا
و انیسون و سنبل و سلخه و قافله و قسط دکاسند الت درم جوز نوار
و کرفس تخم و ناخواه دکاسند ایش درم و سادج و تخاماد دکاسند
درت درم قامنس دکلر و الیلر و صفاق باله قتلر شربت که درم و الا
سفوف **الخروب** کج بیوز سفوف که استدر قارن و مقلنا
و معدن است اخنا ائلر کاج بیوز کون مدبر و سماق و مرس تخم
و سوبق نین و بلوط و قورلش کشنج و مصطکی قامسند ابرابر دکلر
و طلائع اغزنا بر غاشل **الرمقان المنفع** نار شربت رکرا استدر
قسمضا و قارن و رمضا و انجمر معاکر استدا اولا ائلر میا خوش نار
سین اللر و قندلر تا یار و قلا و بوقینین نار سینک بر سنجا ابو
قنا و قوامه کتور حاجت وقتند انز درم صوقتا اجا جوارش

صفا رسوا
91

سفوف القینة
صفا رسوا

مطلوب
درم صفا و اجنونا

غالب
نار شربت
قندلر تا یار
بوقینین نار
سینک بر سنجا ابو
قنا و قوامه کتور
حاجت وقتند انز
درم صوقتا اجا
جوارش

جوارش

سفر جلی بار ذی التدر این جور شد که قارن سر و اند را غشاید
 و بلغند معداً که ارد التدر این جور شد که قارن سر و اند را غشاید
 برایش شیشه که کی بتا بوز بکر در اول بشمش بود آن طاق ها در آن
 قوت دکان حل اول اندن کی ابوال برله بشر و درخ اودن کدر بر و بو
 انلر قازنجیل و در فلفل و مصطکی دکاسند این در در چینی
 و خیر بود و فاقله دکاسند اوچ در در قرفل و زعفران دکاسند اکثر
 در در نرید انزبیش در در محمود اون که در در کلر و بو انلر بشمش
 این برله بغر لمجون ابیلر شربت حاجت وقتن بش در اول و یا
 بد که در اول مزاجه که **سفر جلی مسک** بود در این جور شد که
 قارن یغلی و قوتلند در و طعام سکر و بیل سر انلر ایو غار در لک
 کب بشر و با الله قوت توام و در و بو انلر قتلر زنجیل و فلفل دکاسند
 در در در حاجت وقتن برن بیلر **مجموع** که کل یکدی ادی کسا
 انلر هلیله بلیله امیج جوز کند مرعی بغد بک و مصطکی و الو قاقله

زناخواه

مشکل بود

مجموع کل عکله

زناخواه زنجیل بو انلر دکلر و ابیلر و بان لره قتلر و طاق اجن بر قوز
 قتلر بیلر الا انلر بر ابر کورک **مجموع** انبر بار یس یعنی زرشک قزو
 اضدر سیر یغلی که است اول و صویبا و بکر سار و اول و است امیج
 فاده در مش اول انلر زرشک تخمید ایر تیلیر اللرا و در در کاس
 تخم و خیار تخم دکاسند اوچ در در کل بش در در او نید چینی و کور
 تخم دکاسند ابر در در سنبل چینی در در ملک بر در در قاسن دکلا و
 از بی سوی برله قرفلر ابیلر دکا قرص بر مشغال اول و هر کن بر قرفص
 شکر سنجین برله که سر کس ارتق اول برز اچر لر بر شربت درخ بو
 رجا کوز و ابوالنر کاسه صون دات از بی سین اللر و قیندر و
 واق ادلو و هر کن سر کنکین برله اچر لر **قرص ربونه** که است در بغر
 سیر لغنا که سو قند اول بکر سیر نیک اول و یوزات یشاق سست
 اول و قرن کچا ر بقدر شش او از مش استملک کند درخ بود که
 و در انلر سنبل و مصطکی و غاف سی و اوران یوشن سی و زینا

در صورت مسک

قرص ربونه

ان من الكوكب وصلته جند بيد من سبل السيف طيبه التجرد قشا الميسر مكداء افيوز عقان قطع
 كوكبا الارض وبقدر الطلق المرح مكداء خث خثاشه ابيضه دقا انيسه ساسا ليونه بزرا ليخ
 الابيض ميسر يابس بزرا الكرس مكداء بييل الصمغ وبقدر الادوية ويحبه بعسل ويقرها ويحفظ
 لتفوية المعدة وتفتيتها ان كان الضعف من اجزاء الاخلط فيها تافع
 المعدة

قرصه كوكب

واهل واوران بوشان و اسارون و زراوند و انيسون و حنطيانا
 هر بند بزنجق درم فلفل و زنجبيل دكاسند ابر درم قاسن دكلر
 و كرفس سي برله قرصلا ايليلر دكافر صبر مشقال و هر كرن بر قوسه شراب
 اصوله ابر درم كراچا شراب اصول بفرسدن اچرا تلي كرفس درم
 و رازيانه دب دكاسند اون درم كرفس تخم و رازيانه تخم دكاسند
 بش درم و ناخواه دكاسند بش درم كل و سنبل دكاسند اچر درم
 بوانلر قيند لرا و ح و قيه صوبه تابر و قيه فلا اندن بال برله و شكر
 برله قوامه كغزل حاجت و قفن اتز درم او تزد درم درخ استي صوتا
 رخ اچا **مجموعه راسي** بومجون اند و زمجوند كرايتد بفرم
 شش و معد شش درخ احد راتلري رپوند زنجبيل اندر شش غار
 دكاسند ادر درم كرفس تخم و رازيانه تخم و انيسون و ناخواه
 دكاسند اكثر درم انلر دكلر و باله قتلر و كرن و قن بر قن قدر
 و رله و واء كره بودخ اند بفرم لرا كرفس اوله انلر زعفران
 و سنبل

تخم و انيسون دكاسند اكثر درم رپوند چيني اون درم كرفس و كرفس
 برله قرصلا ايليلر بر مشقال هر كرن بر قوسه بان بر سر كنجك برله و رله
 اچا و اول بفرم لرا كرفس اكثر لركل و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن
 قاسن دكلر و كلاب برله قتلر و هر بر زراچا و بفرم استاكان بيز برله
 طلا ايليلر بجد بر قن بوطلا درخ بفرم لرا كرفس اوله و عظيم
 كينا انلر كل و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن و قن
 از مي سي برله بفرم استه طلا ايليلر عظيم اتز فلا بوطلا درخ بفرم لرا
 كرفس اوله انلر سنبل و مصطكي و اخرو و قصبه الذريرين و زعفران
 و مزالكن مزرع برله اصله لرو قن انلر دكلر كرا قتلر و بفرم طلا
 ايليلر و سوق سنبلر بدميلر **قرصه ل** بولك عظيم اندر استفا
 لخميا و بفرم دستا و در رپوله بفرم سدكي در مسا بور بخلر اندر
 انلر لركل رپوند دكاسند اوج درم سنبل و كرفس تخم و ناخواه
 و مصطكي و انيسون و اخرو و لوز و مز و قسط و قن بويار و غافه سي
 و رله و واء كره بودخ اند بفرم لرا كرفس اوله انلر زعفران
 و سنبل

و بفرم لرا اصلا اوله و بوطلا

استفا

بفرم لرا اصلا اوله و بوطلا

و رله و واء كره بودخ اند بفرم لرا كرفس اوله انلر زعفران و سنبل

و سلیخه دکاسنده در دردم را چینی و مژ و فسطه و اد خرد کاسنده
 اکثر دردم مزاحله کللاب برله و قلان اتلری دکلو و بال برله مزلا قنتر
 مجنون ایلیر شربت که دردم **قرص کافور** که استدر بر فاقم این احتیما
 برله اوله و محرقة استمانه دخ و دق استمانه دخ اتلر زرشک و طباشیر
 و کل دکاسنده اچرد دردم کاسنی تخم و خیار تخم و رقیق تخم و مارول
 تخم و تخم کان و صندل قاسن دکلو و الماسی برله بغرب قرصلر
 ایلیر اکثر دردم و هرکن بر قرص درت اربا قدری کافور برلایا
 خوش نار صوی برله و در که اچا بر علاج دخ بر فاقم استمانه برله اوله
 کاسنی صوی و ایت از می سی قیندلر و رواق ایلیر و سکجین
 شکر شربت برله اوله که اچا و بغربا بو صماد ایلیر اق صندل و قزل
 صندل دکلو و ایت از می سی برله طلا ایلیر و قرن ارک سی برله و
 شکر له برله اوله و اگر طهری طلیسا فان الدردر و هفتند برکنند
 چرکن اچر قرص ماز یون بوقص فادن برنج و مجلس سر

مدقک استغناء دردم

طلا بر قاتان

داستدر

داستدر اوله استغفاء یکم یله ادر که هر کن در که اچا اتلر کاسنی
 تخم اون دردم ماز یون تخم بر دردم و هم ماز یون پیراغ بر دردم
 و بر دنگ غاریقون بر دردم و بر دنگ کل و خیار تخم دکاسنده اگر چن
 دردم غاف سی بزجق دردم بو اتلری دک کاسنی سی برله اون قرص ایلیر
 و هرکن بر قرص و در که اچا عجایب استی قلاحت **رونند** بو یون دخت
 عظیم استغفاء رقیبا استدر که استدا اوله صوکه قرن طلش اوله قنند
 قوت برله چقر اتلر رو یون چینی و غاف سی و کاسنی تخم دکاسنده
 اچ دردم غاریقون بش دردم کرفس تخم بر دردم بزجق دردم ماز یون
 اون دردم دکلو و کاسنی برله قرصلر ایلیر شربت که دردم اوله هفتند
 بر شربت و در **طلا** قرننا بو یقوی یقرا اتلری اسک بشکل کاجنک
 و سفر ترس و یلقون انجمنک کل بوره فامسند ابر بر سر که برله قند
 یقرا **کللاج** که استدر استغفاء و بغرب سیر لغنا و طلاق سیر لغنا
 اتلری داخل و سنبل و سارون و فطر اسالیون دکاسنده اچر دردم

کللاج البارد صنعت و ورق الماز یون المنقوعه و الخل سیفایه ایام الحقیقه
 اصغر منقعه عصا الا فستقیه به ابر ساورد اچر بر رقیق طلش و خیار تخم
 رب الفس مکدر بدق و بخار و بوخند تر تخمید و قلوبه و خیار تخم و قانید
 مکدر و غنل کله ماچا حار و یصغ و یقل حن یقلظ و یصغ به الا دریه تقسید

قرص استغفاء طبعی

94

جبار و تر استغفاء رقیبا

کللاج البارد

كالكلاب الحار صنعتهم طبعهم بعد بلبلج برنج فاعلموه يرد الكرفس سبيل
 قفل لسان العصافير كرون كرماني ربه نرجسي ملح اجمل العجين ملح العذري
 مكره تر يد رطل امل من زرع القمح قلم ارطال ويطبخ الاصلح باربعة وعش
 ارطال ويطبخ حتى يخضب غليظا مثل العسل ثم يصعد عليه ذلك الماء الصافي فان يد اربع
 من ليطبخ الطبخ
 ثم يرد عليه الادوية يقبض

كالكلاب الحار
 قوس كبر الطحال

در درم دگر و کاسه سی بره قنل شربت بر مشال الاحب غا
 ر یقونم استغای در ره کجا عظیم اندر انلر غار یقون اون
 درم غافت سی در یوند دکاسند الکی درم شکر اویش درم دگر
 و جبلر ابلبلر نخود قدر بخا و هر کجا بر درم و در لکه اچا قارن برنج
 مجلس اشلبا سدی اچا برضه بونق اندر کبره **قرص** که اندر طلاق
 ششنا و بلنا اگر سو قد اول اول انلر کبره دینک قاب و تخم بونق کنک
 دکاسند انرد ره استغلو فندر یون بد درم زرا و ند طویل و
 بغنوس و حرف واکر و شونیز و اشق دکاسند اچر درم الکن
 اشق سر کیلا اسلیا و بو انلری کایغر لور و فر صلر ابلبلر دکا قرصه
 اکثر درم اول و هر کن بر فر صی بال سر کنک پن بره و در لکه اچا
 لثانا سیا بودخ بر معجوندر که اندر بغر ضعیف لثنا و بغر قوت
 اولقننا انلری زعفران و مزو قیون و اغلان اش و بنک تخم قسط

درد و رمانا

و قد ما نوقه خشخاش تخم و سنبل و غافت سی و قوت بغر و کجا
 بیزی با عن که کیمش اولاد دکاسند بر ابرد کلو و بال بره معجون
 ابلبلر شربت بچق مشقال اولاد و به بر دنک اولاد **قرص** مقل که استند
 بغر ششنا انلری سنبل که درم مزو قسط دکاسند بر بچق درم
 بمصلکی که بچق درم اچا باد بر بچق درم مقل اچا درم الکن
 بچ بره اسلیا و بو قلان انلری کاتلر و اچر درم اقر صلر
 لبلبلر اگر صیر تک اسلیا و در سه فر صی کاسه صوی بره و در لکه اچر
 اشکی یقننا بال سی بره و در لکه اچا **ضماد اشق** که استند و طلاق
 ششنا انلر مقل و اشق دکاسند انرد درم اشنه و کرما زوک
 دکاسند اون بشر درم بغنوس بکر درم زبور و قلع هنر دی
 دکاسند اون درم کو کور بشر درم انجیر سر کنک بشمش اون دانه
 الکن اشق و مقل سر کد اسلر لرافدن قامسن بلا قشند رب
 طلق استنا ارطال و استغافین تغن و سفر تر کن و اولاد اولاد

95

طراد الطحال

طراد الطحال

وكون هر که اجده کانه بکشد و با شکر که از خمرش باشد قندار
استای قناروت که استسقا است تا طبله در راجن قبض اول است که
اولیای ترید بر در زنجبیل بچین در مرغار بقوی بچین در مرغار
وبال بره جملر ایلیر و در کور کور اچا **قرص پیوند** بود خمر فرود
که استسقا طبله عظیم بود در غرقا و در تخم اوج در مرغار
بش در مرغ پیوند که در مرغار که در مرغار و قور صیلر ایلیر بر
دا و با کاسنی سی برله و با سکنجین برله و در راجا **جوارش سیک**
بر جوارش قنجا اقدر که استسقا اول و کولک ایلر مصطکی و قنجا
و زنجبیل و قنقل و قرفه بود از قنقل و جوز بنوا و محموده و سکه
بوقواتلر دایر بره کراکش اوی و سین اللرو اول قدر بان بر قند
ناقوام کلا و بوانلر کاکتله و غیره و حاجت و قند بر در مرغار که در
دکن بلکم از غرق و در راجا با و اول قنجا و در کراستکی اولیای
شهریاران بود خمر بر او تدر که فرود قوت برله و در فضل کدر و قو

المشفا طبله

قلبه سوز قناره

در مرغار

قنقل و قنقله خند خوصاع و اغل سما یلیق به خن تقیه اوقه
اصق ما که تم اخلط عا الماء قنقل و در قنقل و زنجبیل و در اچین و جوز
وساع و کربیات هم القاع نار لینه و یقلا حه بکوه مثل عمل القنقل
تم استسقا و قنقل نافع جدا لادرا اتم صفا و قنقل و سودا و قنقل و لاجمبات
و خ که سقده اول بود خمر بر او ایلر قنقل و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل
و بنوس و قرفه و خولجان قود ابر بر دکلر و بال برله قنقل و قنقل که
در مرغار اوج در مرغار که این صوبه برله و در کور کور اچا **قرص پیوند** بود
اول قنجا که استسقا اول است استسقا و در مرغار و در مرغار و در مرغار
انلر تازنه بنفشه اون در مرغار که در مرغار و کور و قنقل و قنقل
برله اون قورن ایلیر و کور و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل
جلا برله و در مرغار **عصار** بود بر مرغار که بر مرغار
قور قنقل و بیان اغر لرا بود رانلری بنوس اون در مرغار و قنقل و قنقل
و شونیز راج با در قنقل و کاشم و سحر و کور و با در قنقل و قنقل و قنقل
قنقل و سالیون و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل و قنقل
انلر کاسته اکثر در سکنجین در مرغار و شرا اوج در مرغار
وانلر که این اری بال برله مجنون ایلیر و کور و قنقل و قنقل و قنقل
اسک سبج برله است و در کور کور اچا کور قنقل و قنقل و قنقل و قنقل

ای تذهب

36

العصار اللوز

و بلان عجم
و در مرغار
و در مرغار

صفا اقسیمی

که اچا نظیر بقدر میل کلکها فلونیا بودخ بی سر در قون عین
و اعز می ساکن ایرو ایفوکو انتری قفل و ناخواه و بشوین باید بود
و کون و اغلاش و حب الفار و ایون دی پر وچ و بند تخم فامو
برابر محموده اوج بخشد از بخش انتری قاسن دکور و انتری قدر
قله و هر کن بر شغال قدر کورک و قفن در **رله ماء الصل** که قفلجا
قلان سوق سیر لقل صورتی و در لبر و قیه باله الت و قیه صوفله
دقتدر و قفن اللز و بر ز قوامه کلانند از فلقل دکور و بر ز قی
اول سیابر غلر تا بر خ قفل بر ل قندل اندن حاجت و قفن اشا
التو بر اوت دح که قرن سه ویل و اعز کدره انتری ای ق ترید کور
درم زنجیل اون درم شکر انز در م لری دکور و حاجت الحاق درت
درم اغز ناب رغایند بودخ بر اوند که سوق قفلنج اعز سن کدر رالتو
بیدستر و شونیز و ناخواه و کون و ایون قاسند ابر و دکور وبال
بر ل یغزل و بخورد در قدر کند جقل ایلیل کورک و قفن بر قند
که قنیاک استغال ایتمه تا قند در

عاشق

عسل هر وقت
بالم قفس قیه سو
باید بود و کفوفون
التو از جبهه
انتهی
باید بود در کور
بهر و بظلمت اجنه
باید بود و قند اشا
التو و نور ایور
کدره قنیاک استغال

در لکم

عقده انتری سه ایله بر نه خلط خامید آریده تنه قنض ثلثینا ایدر
الاج لطیف بر یوله اولن دخی علاج تطیف بیلده و یانه کرا اوله اعز
فان اولن ده ایدر طغری ه بیلد بیا کله کن ایدر سه اکثر ادمی قند
ایله سنغ انله بیان ایده لشر خبه اول نور سه عیان ایله سه یاز و ی
درم که یاحقنه که بیفت سر انتری اغنوس نینون یاغ بر لیکر
درم قدری فلا اتدن اغلان اش و جاوشیر و سکیج دکاستد ایچغر
اول یاغ بر ل حل ایلیل اندن حقنه ایلیل عظیم فاین فلا بر فلونیا
انتمز اوله اعز می ساکن قلا ویل قس سر انتری قفل و ناخواه و شون
و خب الفار و چند بیدستر و کون و بند تخم و پر وچ دکاستد انز در
قاسن دکور وبال بر ل یغزل و حلیت و قفن بر درم و ز **حقنه** کورس
اراس استالوده ایلیل جن قبض اوله انتری یاز و سی کور در بیلکه
شون بر بر مریوره قفل و اون درم سفینه یاغ قفل و حقنه ایلیل
شاق **سهل** که قون اشاده و بر سرخ ارده بلغمه انتری سکیج
ایچاوشیر و قفل و اشق و ترید و حلیت و بر سیخان دکاستد اچرد
شخطل و بوره و قوطوز و اغلان اش دکاستد ابر ریچق درم
بر درم قاسن دکور و بو خصل بر ل شاق فلر ایلیل **خند یغون** بود
بخ استدر ایچ سوق فلنا انتری سه بک اکو بود درم بال ایچ یوز التمش
درم قفل قور دخی اول قاعی علیل التمش بر بیلده ایچ
بیلده که اول قاعی علیل التمش بر بیلده ایچ
ایچاوشیر و قفل و اشق و ترید و حلیت و بر سیخان دکاستد اچرد
شخطل و بوره و قوطوز و اغلان اش دکاستد ابر ریچق درم
بر درم قاسن دکور و بو خصل بر ل شاق فلر ایلیل **خند یغون** بود
بخ استدر ایچ سوق فلنا انتری سه بک اکو بود درم بال ایچ یوز التمش
درم قفل قور دخی اول قاعی علیل التمش بر بیلده ایچ
بیلده که اول قاعی علیل التمش بر بیلده ایچ

ایچاوشیر

درم قفل قور

ایچاوشیر

درم قفل قور

ایچاوشیر

زنجبیل اون درم قافله بر مشقال خیر بو ابر مشقال قرن فم ایچین
دارچین بر درم زعفران بر مشقال فلفل بر درم اتلری نیم کوفت البلیله
و بر کسبیا قیلر و سح و بال برله قیندر تا قوام دنا اندن اندر یازم
مشک زلر هر کن یکرم درم شربت افرق درم صوبله و رله که اچا
جوارش **شبهه باران** بودخ بر جوارش درم کوبونان پاد شاهلری نجد
اشامه رله درم و هم استدر معده سو قلنا و استفسار نجنا و قونجی
اتلری زنجبیل دارچین ناخواه و نارمشک و ملح هندک و خیر بودک
اکثر درم قیون و حبث البیلر دکاسند انرد درم سفایح بش درم تریه
یکرم درم سمونیا اون درم شکر یکرم درم قاسن دکلو و البیلر
بال برله مجنون ایلیلر شربت بش درم اوله و یا یکم درم اوله
خیار شنبلیله که استدر قونجی که استدن اوله و قامو صفر اسیر لغنا
درم استدر اتلری بنفشه و تربید دکاسند ایکرم شدرم قونجی
اوج جیحی درم زاز بانه تخم و انیسون و مصطکی دکاسند اکثر جیحی

معدن قافله

درم صغیر

درم پیوسالت درم خیار شنبلیله درم اتلری دکلو و خیار شنبلیله
رسل اوله اتلری شکر برله قنور و مجنون ایلیلر شربت بیش درم درن تا
اون درم دکن اوله مزاجه کن **شربت انجیر** که استدر قونجی و سیل
انرسنا و بکوک رنجنا اتلری انجیر اتلری و نخود اوله درم قیندر سیلا
ناکم نشاند انسر لوسین اللرا و اول سیما یارس قدر شکر و بال بر اغلیر
ذکر و قیندر لوبو اتلر برله سنبل و قونفل و خولنجان و زعفران دکاسند
اچر درم برینزه اکسیا قیباله صوبله قینمق کونک تا قوام دنا شربت
یکرم درم قرص **طیاسه** که قارن بعلر و استما که استلکد اوله
و سو سفا الصند و اتلری کل و طیاسه دکاسند اونرد درم تخم
و سماق و تخم کاندک دکاسند بشدرم جلینا که درم صمغ عربی برنج
درم دکلو اتلری و سماق جیحی قصله ایلیلر اکثر درم اوله هر کن
بر قوص اون درم اوله شربت برله و رلو **سفره** که استدر بقسماط
پوندر کنگال و کلار می و بلوط و صمغ عربی و خر نوب و از میکرک

طیاسه
شربت انجیر سیل و لوبو

طیاسه
صوبله و استما

درم

ونار دنك قامسن دكلر سهاكبه كاسندا از در ميناك تخم بشو در
دكلر قامسن براه قتلر كوك وقتند بر عاشق بيا ميه كه اسند
اغرسنا و قارن و در مينا اتلري كاش ايو سعي سجنق و اسك سيج چينو
قندلر كه قوام دتا اندن اكي متقال سك قتلر كوك وقتن بگو در
قدرك بيا **قرص زحيم** بو قرص اسدر زحيم كه اسلكي اوله و بيل قتلر
زحمت و ره اتلري ميناك تخم و طورا اوت تخم و راز يانه تخم و كا
بشر در مينا خواه كه سجنق در مافيون الت كوك كوفس تخم اون در
دكلر و راز يانه سعي برله اكثر در مرفصلر ايليلر حاجت وقتن برقر
ورلر **قرص طباشير** كه بولوق اسدر قرون و در مينا كه قات اسلك
برله اوله اتلري طباشير و كل تخم كا و مار و ل تخم و كاسن تخم
و سحاق دكاسندا بچغر در مينا تخم بزحيم در مينا كافور بر مينا
دكلر و الماسي برله فوصلر ايليلر برر در مينا هر كن بر قرص قورلر
تخكان سعي برله و يا اسندل شربت برله و در **قرص اسن** بو قرص

بازو

قصر كور او

قورلر

قورلر

قارن

قارن بغلر اتلري ميناك تخم اون در مينا و سنا و شان و قورلر تخم
اج دكاسندا بزحيم در مينا دكلر و الماشريت برله قتيبا چور مينا قورلر
كوك وقتن مرسين شربت برله بر قرص و در **قرص زحيم** كه زوره
عظيم اسدر اتلري زعفران و لبان و مروضع عرني و حفض قامندا
بر ابرافيون و رانجه كه سعي برر در مينا كاندن اوله اكي در مافيون
اوله دكلر و مرسين سعي برله و ايليك برله شافلر ايليلر و حاجت وقتن
برن كفن همان در صنجوي كدره و ايقو كفن **حقيقه** كه اوله سكره
كه هيج ارنلا بكي اواون كندا كچا و اغركيك اسندن اوله اتلري طارو
دكلر جندار و مرجك قابندا چمقش و بلوط جفت قامسن الكن قورلر
اندن بر اوج بو اتلر دا و اوج مازودخ قورلش بلا قتلر و اكه وقتنه
صوبولا قندلر تا اوج بخشد ابر تخمق قلا اندن سزله و بر در مينا سجد
قلعي و بر در مينا كغند و سجنق در مينا كل ارمني و اكه بمرده سار و
قورلش و قورلش و اون در مينا كل باغ قامسن بو قشتمش سببا قتلر

در مينا صنجوي ايقو كفن

حقيقه و الماسي كورلر

و بر کز و با که که حفته ایلیر صحت بلاطلا که قارن و ره واسه
 و اسلک و الا اتلری کل و اق صندل و قز صندل و کل ارمنی و فوفل
 و نماز و و کمل قامسن دکور الباسی بره و با ایون سی برلا و با ایون
 سی برله قرنا بقوا ایلیر **مقلیانا** بودخ استدر سحج و صفرا اسمانا
 استدر و با سفوف البر و در لر برز قطننا و بغیا پیراغ تخم دکا
 انز درم و خاض تخم و کل و نشاسته دکاسند ایدیش درم و درم
 اون درم صمغ عربی و کل ارمنی دکاسند ایش درم و خشخاش اویز
 درم بو تخم لری الکن فور لر اندا دکور الا که برز قطننا و بغیا
 تخم و مر و تخم دکیلر قلامن قامسن دکور و بلا قتلر حاجت
 وقتنا اوج درم اغزنابرها و با **قرص کهر بار** بو قوص درخ قارن
 که قان و ره بغلنا اتلر کهر با و تخم کان و بستد دکاسند ایش درم
 خاض تخم و کیک یعنی که کیمش اولای و مجرده قاب و کل خنجر
 دکاسند اچر درم صمغ عربی فور لیش و قزو کیش قو و لیش

طریقه ایستادگان

طریقه ایستادگان

طریقه ایستادگان

طریقه ایستادگان

دکاسند

دکاسند ایش درم کیمش صرف و جلنا دکاسند اچر درم اوق بنک
 تخم و کل و طباشیر و کیمش و نشاسته دکاسند اکثر درم مصطکی
 و زعفران و انجون دکاسند بر درم دکور و بغیا پیراغ سی برله بر درم
 سک برله قرص ایلیر برر مشقال حاجت وقتنا بر قوص و در لر
 او وینه **الیدین** قر تخم اتلری که در منک اچند اولر سلجان
 اتلری برنج و سرخس و تربید و حب التیل دکاسند بر درم تر مس
 حرف و قنبیل دکاسند اچر درم قامسن الیلر الی درم درم
 سد برله اچلر و سرکه درخ ایودر که اچله اچلر بر قوتلر درخ و در که اول
 بن اتلری بر نک کابلی ارد لیش یدک درم سد برلا سیر عفت اچر لر
 و ور لر که اچا بر قوتلر درخ و در که کاحب الفرع در لر بر قوتلر که قیو
 چکو دکنه کوز و اول قوتلر اشفادن دکور اتلری بر نک بش درم تر مس
 یدک درم سرخس و قنبیل دکاسند ایش درم شیخ اون درم تربید
 بش درم ایلش درم ایلش درم قسط یدک درم قامسن دکور و باش اندوز

طریقه ایستادگان

یکه و قاقاقه

برای شربت آج در مدد دست برله و در کوه ایجا مثل آب سکن است
آج در مبلواندن قنلر و آج کن بیای و در کوه ایجا بکون و قاقاقه
صیرغ انلری قوسم است در سدک یلنا و صوبل کیمک لکا و قوق
باشنه و بکون باشنا انلری خیار تخمک آج و خشخاش تخم دکا
انز در م کو کتار و کایج تخم دکا سندا اچر در م کوفس تخم و کنز و
وکل رمی و صمغ عربی و دملا خون و کلک دکا سندا اکثر در م
بر در م بنک تخم که در م دکلر و قاقاقه تخم سد برلا قوسلر ایلیله
اچر در م دن دکا کز بر قوس و در کوه ایجا **سوف زور** بوسوف
دخ استدر سوبلی کیمک لکا و صود تلغنا قوق و بکون باشنه تلر
قون تخمک آج انز در م خیار تخمک آج و قوق تخمک آج و کاک
واق خشخاش دکا سندا انز در م نشاسته و کتار و رت سوب
دکا سندا اچر در م بنک تخم که در م شکر قامو انلر جاشرب آج
در م یر بنفشه شربت برلا اچا و یر جلاب برلا طکلا بر کز اچا و قوسون
بر کز اچا

سوف زور

سوللی د تلغ و کیمو تلغ

بکون ایجا بنادق الم زور بودخ بر اقدر انلر دکا استدر سوبلی
کیمک لکا و د تلغنا و قاقاقه بکون باشنه انلری قاقاقه تخمک
آج اون در م خیار تخمک آج بش در م قوق تخمک آج و بند تخم
و تخمکان و خطم تخمک آج و وطنلو باد م قوب چشمش و کتار و نشاسته
و رت سوس و خشخاش و کل رمی و کوفس تخم دکا سندا اکثر در م
قامسن دکلر و ایلیله و اچر در م آفند قنلر ایلیله و بنفشه شربت برلا
و در کوه ایجا **اولیله در البول** بودخ بر اقدر که سدکی قوت سر و طاق
کدره انلری قاقاقه و تخمک آج اون در م کوفس تخم که در م قوق
در م که در م حقی شکر انلر نجاقامسن دکلر و سدن للر شکر برلا
و در کوه ایجا **طلا الوسن** قاسخ استنا بقا قاسخ برز کیندر نجاق
قیانلری عاق فرح او بود و خردل قامسن دکلر و بال برلا قسغی استنا
بقلو **ماسک البول** بو انلر اولدر که ادمک سی در م سا و در کوه
قرلرینه کتاره که استک اولیا انلری بلوط اون بش در م کتار قوق
عربی

عربی

وکل از منی دکاستند او زرد در دکلر وبال فتنه و هر گلا بش در روز
کجا بش در مریاد و **اهل تقطیر البول** بودخ بر او ندر که سدی قطره قطره
انان کدره انلری بلوطیوز یکرم در دکلر کلاک یوز در مریاد محلب
واند وند و سعد و مز و خولنجان و قرفه و اگر دکاستند اش در دکلر
وبال بر لا معجون ایلیر و طکلر اورت در مریاد درین درین در مریاد
ور لولا بو معجون استک الیایق و در **قرص بول المنه** بودخ بر قرض
در که عجایب استر صولیند ارنک کلک کلک انلری قاون تخم زول
تخم و قیق تخم فامسن اردلش دکاستند یکرم شردر مریاد رضی و صغ
عربی و کندر و و در مریاد خون دکاستند یکرم در مریاد خون اوج در
کرفس تخم که در دکلر خشخاش شربت بر لا اچر در مد اوقصلر ایلیر
و هر کن بر قرض یکرم در دکلر خشخاش شربت بر لا زولر که اچا و زرافه
بر لا مزهم سفید اچ سولیند اقلر **قرص کهریا** استر رقان باشه کلک
اگر زخدا و اگر غیر زخدا و یا بواسر الا انلری کهریا و لک و قوز

صو یلتد اربع انا

قاصد کلک کلک

ناله

انماچ پس دکاستند ابشر در جلنار و تک سفلی پی دکاستند اکثر در
بخی کلک که در مریاد کرفس تخم و انیون دکاستند اچر در مریاد فامسن دکلر
و سماق نی بر لا بر مریاد قرصلر ایلیر و هر کن بر قرض سماق سی بر لا
ور لک اچا و نغدا سن سماق مزور سن یا قرق مزور سن اول و تیز طوز لو
نسلر د ابر هیز ایلیرا بر مغلیه دج که قاقوق و بکر کن استر شیش
اولا لکن فان الددر کورده طهرند او بیاسین سین یدر لرو قاسیغ سولر
سوق بقولر بر لا **طهاراد** که استدر بکرک و قاقوق ششنا انلر با یونج
رغم کنان و بکر فامسن دکلر و شیره روغن بر لا یغزلر و استرک
فانغره و اشغارق فامسنه یغزلر و اگر هو انلر اچق صوبلا قیندر اول
سنک اچنا اثره و در **قرص کاینج** که قام بکرک باشند و قاسق
باشنا عظیم استدر انلر خیار تخم اردلش اون در مریاد کاینج اوج در مریاد
تخم و کتون و کل از منی و صغ عربی و در مریاد خون و سنک تخم دکاستند
اکثر در مریاد خون بر در قام انلری دکلر و تکا سقی سی بر لا یغزلر

قاصد کلک کلک انلر با یونج

رسو بره بفرلر و قورصلر اچر دهمدا اولاد کما کز بر قورس و درلر کجولر
 بلا بجز نیا که چقن اتسیر و در رسدک کما قورس قطع انا رسوین دما
 منار قسغی بلی ضعیف افغانا تلی اغلاش اینون و در اچینی و قومو
 و در قور و اسایون دکما سندا اکثر در مرزدار قفلر و قنا و قسط
 دکما سندا اون اکثر در مرز انکر و کلر و بر در مرز عفران باله هت بلو انکر
 بغولر و التای بر اچیند قیلر اندن کوروش بن بر در مرزیا که در
 و در مرز اجه که قام شوق بلغم سر لقلو نه اصدر و بیل و اچ قتلغنا
 استدراد و **بینه المفعول** و **الرحم** بلو انکر خاید لو که مقعد و رحم
 اش قلا و قان رحمد کما وهم بواسر دکما و حکیم لره و اچیند که
 هم لک و هم عورتک و غصن بیلر انچن بر قی نسند بلو کتابن ایدله
قرص یقطع الطمث و دما بلو اسیر بلو بر قورصد که طمث قان
 که عورتن اولر کسر و بواسیر قان کسر تلی قرا هلیله و بیلله و ایلج
 و در مرین و ماز و کز ماز و دکما سندا اکثر در مرز صید و کلک

واجب قاتلغنا

مطلوب اولاد قاتلغنا

در الاخوان

در الاخوان و صمغ و لک و سندروس و کل لوهی و نشاسته و کما
 بر در مرز و کون و سعد و قور نقل و مصطکی دکما سندا اچر در مرز بنک
 تخم الب کولک افیون بر در مرز و درت کولک قاسق دکما قتلر شربت
 بزنجق در مرز تاکه در مرز کون **ضمیمه** بلو دوح یقودر که بواسیر اغر سنا
 و شیشنا ساکن ایلر تلی کلیل الماک و با بوخ صور بلو بشر لره تا خمر
 اوله اندا همین شولر قان دکما که موهم کب اوله اندن بر عیرده
 خاروش که بروشمش اوله و بر در مرز عفران و اکدر مرز افیون و بر
 دانه کتان تخم کلش و بر دیم جلبه و بر دیم خطمه بشر لره بر
 رواج در مرز مقل اکا از لواندن قامو تلی بلا قتلر و بر بنه سنایقو
 یقلا اندن قاز یقین و یا تفوق یقین اردلر و انکر استنا قیلر و اغر
 استنا یقلا بر ضمد دوح که استدر مقعدک ششنا و اغر سنا تلی
 سوغن بشر لقات اندن دکما رسغریاغن قتلر و مرهم ایلر و اش ایلر
 و اغر استنا اردق اش قلا **حیبت مقل** که استدر شفاة و مقعدک اغر سنا

بلو اسیر سنا و عفران

مطلوب اولاد قاتلغنا

تولدی قرا هلیل و کبابی کاسند او نود در میسج که در حرف
تولیش که در مقل اونیش در وضع غری کند اناسی بر اسل
وقلن اتلری کاتب جملر اولو شرب اگر در مقل در تادرت در مقل
مرصه **مقل** که استدر بوا سیر و شقاق ریختنا اتلری سار و موم و ش
روغن و قازنج و سحر انجمنک الکی و در الراج که طوز نش اولیا
و مقل قاصود ابرابر و مقل و مقل کتان تخمک لعاب کلا اسلدر
وقلان اول لعاب قیب استعمال اولو اما اگر کان کلوسا سفیداج
مرهم عظیم بود **دوشاف کجلی** بو بر شافدر که بوا سیر قان کسر اتلر
کنک و جلنار و ماز و و شب و کحل و اقا قبا وضع قامسند ابرابر
دکرو شافدر ایلیلر بر رنج دغ و در که اکا حکیم لر مشو مقعد در لیر
و خروج و بوریخا آورده دغ لغر و او در و اراج بر در و او در
اولر که اغلن بفتح بر چقر اتلری قلعی سفیداج و جلنار و شب و ماز و
وسرها فامسند ابرابر دکرو توز کب اندن مقص کل باغن در تملر

مقل صغ عسک
بوا سیر
بوا سیر شقاق آه
بوا سیر قان کسر

بوا سیر

بوا سیر که دلاک اشنا اکثر عظیم استدر عورته دغ شیله مار القم
بوزخ بر سودر که استدر مقعد چقد غنا اتلری از و جلنار و خفت
بلوط و میرسین بی پراغ قاسن چی صوبله قیندر و سیری او صوبله
اوندر لور **مرهم شقاق الحامی** بو بر موهدر که استدر اوت کینک کلا
و نیز نسک مقص و بارجمه اغریا اتلری سار و موم که در مقل باغ
اون در مقلی سفیداج اون در مقل اسنک پرورده که در مقل
و کافور و انیون دکاستد ابردر مقلر دکرده و غیره اغر و شدر
و مقص اولر و اول بیر کراوت کیندر مش اولر **صمد کجلی**
در احم اغر سنا بود را تلوی کتان تخم دکرو بیش در میرده ساکن
یا ریش اولر و زعفران که در مقل بر در مقل تخم بر در مقل
دکرو و تقوق باغ بر لید بوا تلری سح نخشن بر لیر لیر و اغر بر یا قلع
و دهن **کتاب بوزخ** بر باغدر که بوا سیر اغر سن ساکن ایلر اتلری
زرد لوجر دکی نک باغ اون در مقل مبعده دکلس اوج در مقل

104

بوا سیر قان کسر

دفع لیوا لیر

بوا سیر

اما سینه قر شده اشعه اده

الشمس الك در قمر شد لر و مقعد بقلر اقر ام الصموم بوج
بر قصد که اصد را اول عورتکم اغلائق طفر مسا و با اغلقن که تا قمر
اولا ان چقره انلری من و جا و شیر و پیر زرد و کیخ دکا سندا بود
حلیت بیخ درم قاسن ها و ندا از لر و اچر درم افر صبلر ایلیر
بر قوص حلیه خرقا بر ل قیندر و انک سی بر له و ر لکه اچا و بر درم قدا
بو قصد آد نزل را اول عورتک لسنه **دوا میزید اللن** بود رخ بر اند
که جماع وقتن عظیم لذت و ره عورت و هم راه انلری کجا بر و یاد آ
و با عاقر قرحای اول وقتن جنیلر رار التادرتا و جماع ایلیا
عظیم لذت بلا را اما معنی اجکن ایودر بر اوت دخ لذت چن
کنز لر بر درم قاستی اون درم زینون یا غنده قیلر بر کن و بر کجه
اندن در تلر و جماع ایلیر بر معجون دخ ایلر که ترا اکثر تخیم و شلغم
تخم و ترب تخیم و هلیون تخم و کوکنار و حبت فلفل و شفاقل و غیره
و هم تلر و نوزری لر و سفان تخم و لسان العصاره دکا سندا اوزر

درم زنجیر

درم زنجیر و فرودار فلفل دکا سندا اون بش درم حلیت در
و فلفل و بزغن تخم دکا سندا بش درم بوانلری دکا سندا بیخ
و هندستان قریباغ بر لا اولر و صافی باله قمر شد لر طکلا بش درم
رین بش درم بیخ و قیه سد بر لا اولر و اچلر بر ز شکر قبت بر اوت
دخ کو راک لذت حرکت کنن اما اس منرا جلیا ایودر انلر بر جا
سد از درم ایو تر نکین قتلر و قیندر لکه بالاکب قیو اولر و اندن هر کن
کیر و درم اچله بیاعظیم اس قلا و غدا اس تازه بالی اولر که با قور لر
با کال ایلیر و سلور ق سب اچا اما اگر مزاج سوغاسن سین الا
رد قیه و اگر وقیه بال به لر قیندر لرا کل اکل تا بسفن سی باله سکوا بال
قلد و اندن یس وقتن که نشق بی و یا شهوت بولق از تررد عظیم
نفوذ ایلید که بر اوت دخ بکوک کتر لر سد بر لچا راک و سفان سی
بیخ چا راک و شکر بر وقیه قیندر تا قوام دنا اندن هر کن از درم
الشمس درم سد بر لا اولر که اچا **معجون لبوب** که شهوت از ترور

درم زنجیر

اتلر طبلو باد و فندق و نار چیل و کونکار و حبت قفل و حبت الزرد
دکاسند اطفر در درم زنجبیل و دار فلفل و نار شکر دکاسند الجرد
شکر قوام کتر لرو بو اتلر اکا یغیر لرو هر کن طحلا اون متقال یشون او
متقال سیا قاین قلا معجونم ار لک ار ترا و برک قوتلندره اتلر کل
درم بهسل درت درم نوذریلو بش درم قاون چکر دک کل ایچ بش
درم کشر تخم و شلغم تخم اچر درم قاسن دکلو و شکر قوام کتر لرو بو
اتلری یغیر لرو هر کن طحلا درت متقال یدر لرو **دوا الحسل**
دمردکن معجوندر که هیچ نسبت یقدر اریق معجونله و عجایب فایده
ار کک اتلری دمردکن در لرو قود لرو دکلو و الیلرو و بر شیشا قیلر و
دکنک باشنی دکلو رسین لرو سز لرو قود دکنند اون درم اولر ساسند
اندره اولر شیشا قیلر و کنش قیلر فرق کن تا اولر صواکسا و قود
اندا اون درم نانک بر درم زنجبیل قتلر و بال برله معجون الیلر و
وقت اون درم اندر ایچین بلا اما اگر اولر قود اباله قتماد ایچ

درم

درم الی حسله

درم

درمیش درم دمردکن سی قوق درم سده کتب بر درم زنجبیل
لها عظیم فایده بلا حفته **در زیاده الشهور** یعنی ار لک ار ترا اتلری

درم دکن یایاش به قور و اوج دتم بوی و شلغم بشرد درم نخود و بعد
بر درم آن غون تخم بشرد درم قین قان اون درم اوگر غالی اون درم
فاسنک استفا که وقت صوفیلر و برو قیده قیلر و قیدلر تا اتلری
کی بتا اندر لرو قوزین قتلر و اکجا بیای چفته الیلر و اون
سجامت الیلر عجایب فایده قلا حفته **تخری** و خ بومعند عجا
نظیر که سهوت او ترا و ادم سمرده و قوتلندره اتلری قوز باغ اون
دمردکن اون درم انک سد تازه انز درم زنجبیل اون درم شکر اون
اون درم قاسن قیدلر سیلان اتلری بشا و سز لراندا اون درم رتیق مسک بر دنگ مجلسین
تغ و اگر بیلور سا و یا کوناز باغن و اما بنمشک باغن قتلر و حفته قیو حقه چینی اکا
الیلر و بند فوخ اون کجا صبر الییا جامعه عظیم فایده بلا **سیح**
اکر کیشی درم سا که چن جام الییا قاسنی کتشی و بال سی برله ازه و جا

جسم صمغ ایچون
و ذکر قاع الیملع
ایچوه و منغ از تورا
مک ایچوه و حطافس
ایچوه و شحوة بر و قید
کجا اق صوغایه صوب
اولقدر عسل قارشه
درم رطل انشده اندر
بر درم دار چینی
ایلم زعفراندر قار قلق
جوزیقا اوچر درم
سحقا ایدر او رواق
قلو حقه چینی اکا
ط ایچوه
هر کوشل او نوز
درم ریم او

درم

مکن بر شفا یونانمند بروفتیج بول و در که اچا الا جماعتد اک
 ماعی مکن و در که اچا شاف **الباع** که کتر لروام چن جلع ایلیا
 اتلری قشور یون دکلر و ایلی روزفت و ارضی موم برید شاف ایلیلی و کتر
 و کفن الا در سفرا ذنابق کونادرتا و بجدایق و اکولر سیلانک ایلیان
 الا ذکر نادر تا چن حرکت کلا **دواء الا سرفامال الا شکر** اگر ذکر کنی
 اولر تا اتلری مادم کر کن ذکر قسط یاغ و یا طیلان یاغ بول و اولر
 بیدستر و عاقرفو حلای دکلر و سوسن یاغ بول طلا اولر که سولق
 و در سا جذبیدستر و قرفیون و قفل و شیطیح دکلر و اتلری سوسن
 یاغنا قتلر ذکر تا بقولیلر **طعمه النعنه علی الباه** عدال کومید
 ایلیر شهوت قوروشن بالقدر سخنان بول اما کرک کمر اسلایا ایینه
 کول که سولق ایما بر یاس هلیون الکن قیندر و سیلا سقلر و این
 سفر یاغیلا قورلر و اند انک استعناش عمده ساروسن قیلر و

کل لمت خاه الاعضاء بقل
 الجبل الوردی شهر
 و یستعمل بساها و مساه
 قدر جوز انشاء الله

چکسی حج

۱۰۵

من التلر کلر و سیلر بر عدادخ ارکان ششکات بروفتیاق خان بجز
 رفته و اون در در مری و برزاس اتلر و برز عود و برز و ارجینی و
 اولر بول بشر لرتا همز الا مادامان بیا بر عدادخ عمده ساروسن اولقند
 هر چه بنس و اولقند و سخنان قورلر و استی اتلر کلر و در لرو کویا جوا
 رش انغوی بونخ بر جوار شدت نظر از لک در بر مجنون اتلر
 هلیون تخم و شفاقل و نهنگلر و توزری اروسقنقور و سوسن دکا
 بشر در لسان العصار فیش و در زنجبیل و شلم تخم و کشر تخم و زرد
 تخم و زرب تخم و ازغون تخم و سخنان تخم و کندانه تخم و خویجان
 و جوز لرو او در ارجینی و در اقلقل بر بیدان و دشت سخنان که قوروش
 اولر کاسند اچر در مکر تخم اون در در شکر قامو اتلر اچا اتلری دکلر
 و ایلیلی و ایوبیل بول مجوز ایلیلی شربست که در مینا ج در ماد کن اولر
 نفوس و روح **القاصد** و **علاج اتلری لویج سیرا هک** علا جلی
 بر بیا و ندر طلا نفوس طلا نفوس کم استلر کن اولر اتلری قزل صندل

و مندر کله
 القاصد و علاج
 اتلری لویج سیرا هک
 علا جلی

من التلر

مطبوع علی

وکل و قوت و شفاف ما مینا و بوش در بند و ایون و قنق در قنق
انلری دگر و کل سی برله قنصلر ایلیلو و برز سر که و کل سی برله انلری
نقلر و کاسنی وایت ارجم دمدمه بقواستند ار لمطبوع
که استدر تقرسک استدن اوله و کودی ارده خلطه انلری ساروه
قبون که درم ترید و بسطخ دکا سندا اچر درم رسنای مکن
ماهتر دکا سندا بشردر سورنجان که و و کاسنی تخم و کون
وراز یانه و کل دکا سندا اکثر درم اوج و قیقه صوبه کلا قیندر ناب
وقیقه قلا اندن سفتر و سز لر و اون درم شکر برلا اچر حجت
سورنجان که مطبوع ایحکا استنا بوجت و رلر بونقر سن انلری
هینر برده و محموده بردن کل بردنک سورنجان سچن درم انلری
دکلر و بردنک مقل اسهلک و لوصو برلا جبلر ادلر و کجا و رلر که
بر شربتدر تمام **سغوف** که استدر وجع مفاصل که استدر اوله
بر عرق ناسر انجان و رلر و سه اندن خام خلط که انلری

سغوف مایعین
بقیعه سل و بجه
بماء دائمه

انلری دکلر و قوت کب اغزن ناب غاطلا برنقر س دح که استوقد اوله
انلری معی از لر و چند پیدستر و فرقیون و مر و صبر و اقا قانمو
بر رلر و کلر و اسک سچ برلا نقلر **حبت سورنجان** که سوق نقر صلا
انلری اراج بر درم شخم خنظل و قنطور یون دکا سندا اچر و تک زید
بردنک و چاوش بر بردنک ترید بر درم ماهیز هرچ بردنک مقل بردنک
انلری دکلر مقل و چاوش بر درم اوج و قیقه صوبه کلا قیندر ناب
سبیل و بر انلری کا قنلر یغور لر بردنک محموده برله و جبلر ایلیلو
شربتدر قاموا **مطبوع قوی لوجع المفاصل** بودخ بر مطبوع حده
قت استدر وجع مفاصل که بلغمد ندر انلری سورنجان اوج درم
بوزندان که درم ماهی زهرج بر درم ترید درت درم روغناس
دکرفس تخم و انیسون و شخم خنظل دکا سندا اکثر درم قامسن قیندر
بروقیقه صوبه کلا قیندر و قلا اندن و رلر که اچا یولی فایه **قلا حبت**
عرق النسا که عرق ناسر انجان و رلر و سه اندن خام خلط که انلری

تربد بر درم بچق شخم خنقل بچق در مقل بردنك قامسن دکا
 مقلد البر و مقل اسلدر و بواتلري کاکا قتلر و جبار ایلیر دورلر
 اچا بر شرتد **حبت للتودا** حکم سودای کدره عرق النساءن که
 قیو قاندن قیمتش اولانلری قیو بر درم بیغایج بر درم غار بقون
 الت کونک قو طوز بردنك قامسن دکلو و بل برله جبار ایلیر شرتد
سقوف که بوی بختک اغرسن قیو و بچق دورلر اتلر سور بختان بچق
 درم شکر بچق درم دکلو و سوق سو بوله و درلر که اچا یا غم برله
عظیم اسدر اتلری یوز درم زیتون یاغ برله اون درم دقن پیو اغن
 قیندلر و کجا و طکلر اجد بلنا در تلر **حبت للریاج** حسب که خاصیت بولا
 بیل اغرسن کدره اتلری شخم خنقل بر درم سکیسج بر درم صبر که در
 جنده بیدستر و مقل بچق درم دکلو اتلری مقلد البر و مقل کن
 اسلدر کرفس صو برله اندن بواتلری اول صوی قوشد رب جبار ایلیر
 شربت اکبچق درم در ویا که درم دکلو دورلر **بمجن سور بختان**

تربد بر درم بچق شخم خنقل بچق در مقل بردنك قامسن دکا
 مقلد البر و مقل اسلدر و بواتلري کاکا قتلر و جبار ایلیر دورلر
 اچا بر شرتد حبت للتودا حکم سودای کدره عرق النساءن که
 قیو قاندن قیمتش اولانلری قیو بر درم بیغایج بر درم غار بقون
 الت کونک قو طوز بردنك قامسن دکلو و بل برله جبار ایلیر شرتد
سقوف که بوی بختک اغرسن قیو و بچق دورلر اتلر سور بختان بچق
 درم شکر بچق درم دکلو و سوق سو بوله و درلر که اچا یا غم برله
عظیم اسدر اتلری یوز درم زیتون یاغ برله اون درم دقن پیو اغن
 قیندلر و کجا و طکلر اجد بلنا در تلر حسب که خاصیت بولا
 بیل اغرسن کدره اتلری شخم خنقل بر درم سکیسج بر درم صبر که در
 جنده بیدستر و مقل بچق درم دکلو اتلری مقلد البر و مقل کن
 اسلدر کرفس صو برله اندن بواتلری اول صوی قوشد رب جبار ایلیر
 شربت اکبچق درم در ویا که درم دکلو دورلر بمجن سور بختان

حبت اولتور

تربد بر درم بچق شخم خنقل بچق در مقل بردنك قامسن دکا
 مقلد البر و مقل اسلدر و بواتلري کاکا قتلر و جبار ایلیر دورلر
 اچا بر شرتد حبت للتودا حکم سودای کدره عرق النساءن که
 قیو قاندن قیمتش اولانلری قیو بر درم بیغایج بر درم غار بقون
 الت کونک قو طوز بردنك قامسن دکلو و بل برله جبار ایلیر شرتد
سقوف که بوی بختک اغرسن قیو و بچق دورلر اتلر سور بختان بچق
 درم شکر بچق درم دکلو و سوق سو بوله و درلر که اچا یا غم برله
عظیم اسدر اتلری یوز درم زیتون یاغ برله اون درم دقن پیو اغن
 قیندلر و کجا و طکلر اجد بلنا در تلر حسب که خاصیت بولا
 بیل اغرسن کدره اتلری شخم خنقل بر درم سکیسج بر درم صبر که در
 جنده بیدستر و مقل بچق درم دکلو اتلری مقلد البر و مقل کن
 اسلدر کرفس صو برله اندن بواتلری اول صوی قوشد رب جبار ایلیر
 شربت اکبچق درم در ویا که درم دکلو دورلر بمجن سور بختان

تربد بر درم بچق شخم خنقل بچق در مقل بردنك قامسن دکا
 مقلد البر و مقل اسلدر و بواتلري کاکا قتلر و جبار ایلیر دورلر
 اچا بر شرتد حبت للتودا حکم سودای کدره عرق النساءن که
 قیو قاندن قیمتش اولانلری قیو بر درم بیغایج بر درم غار بقون
 الت کونک قو طوز بردنك قامسن دکلو و بل برله جبار ایلیر شرتد
سقوف که بوی بختک اغرسن قیو و بچق دورلر اتلر سور بختان بچق
 درم شکر بچق درم دکلو و سوق سو بوله و درلر که اچا یا غم برله
عظیم اسدر اتلری یوز درم زیتون یاغ برله اون درم دقن پیو اغن
 قیندلر و کجا و طکلر اجد بلنا در تلر حسب که خاصیت بولا
 بیل اغرسن کدره اتلری شخم خنقل بر درم سکیسج بر درم صبر که در
 جنده بیدستر و مقل بچق درم دکلو اتلری مقلد البر و مقل کن
 اسلدر کرفس صو برله اندن بواتلری اول صوی قوشد رب جبار ایلیر
 شربت اکبچق درم در ویا که درم دکلو دورلر بمجن سور بختان

در اکثر درم شربت چوق شقال هر کوزه و بوی قوی و مزه شیرین و بوی
 که اجاب اوون رخ اگر کل رصنی بر متقال سز که بک و سوز و لاله هر کوزه
 روادر علاج **الجدري** و **الحصبه** چين علامتري بلون الكون قفا
 الدلور و باجمامت ايليلر و فان چوق اقلر و هر کوزه قوص کافور
 و لور و سوق سنلر و رلر و غداي از يد رلر و جوايب و رلر
قطر که کوزه طمر رلر کزي سقليا چي که التلري کلای بهماق
 و کلالر و کوزه طمر رلر و باندر سين طمر رلر اما اگر کوزه چينه
 حصبه و يا چيک چقا علاج سريچ باش کشج سي بر لاجل ايليلر
 و کوزه طمر رلر بر چيکر و غرغره ايلدو کلای ببوله و سماق ببوله و بر
 سوق سي بر زر که بولر سمر دلو خور که حصبی و چيکی طمر ارا
 يارن کافور و صندل و کل و مور سين پيرغ د نزلر و قشن کرافا
 د نزلر **قوص غافت** که استدر اسلند اسملر و غير ضعیف است
 التلري کل بش درم سنبل که درم طباشير که درم غافت سي سکر

الجدرى
 ديگر
 سنبل
 الحصبه
 کافور
 سنبل
 کافور
 سنبل

کون جگر چقا
 قوص غافت اسلند اسملر

صفا

درم التلري و کلر و قوصلر ايليلر بر متقال دن هر کوزه
 بر تومل کج چين بزوری بولا و رلر اما اگر دلر سا که چيک نيز
 حشر که و سيقا التلري کتر لوسار و انجر انوز دانه قولا ره دانس چمنو
 بکوز و سماق و قيه صوبلا بشر لربار و قيه قلا و دکا کزي چي و قيه
 و لور که اوج مد فقهه اچا **دوبه القرمح** و **الجراحت** و **الاورام**
 نبطلر و شيد شقال و **ذرور** که باش ان بن باش چين باش باش
 اولا التلري کنگال و انزروت و صبر و دمه الاخوين و امسندا
 بجایر و کلر و باش استنا اکلر **مرهم** عجایب که ات بش التلري مر
 دانه استنا کون درم و کلش قوت و او تون درم زيون باع استنا قیلر
 و قشندلر و لاغج بولر دیر لونا و استنا حل اول اندن کنگال و انزروت
 و دمه الاخوين و پير ژرد و زفت دکا سندا اکثر درم دکلر و بولر
 و بيش لونا قوا و لا و مرهم ايليلر سبق بولا او رلر **مرهم سود بوقا**
 لتلر کل بش که قرو باش خوش ايلر التلري موم زرب و شام سقري

جهات مرهمات

برهم
 قفا
 قفا
 قفا

طبع مصروق سو بولد نلر وکل باغن در نلر و برزخ کروالسا ان
اندلصوق مصوبه جنی بقا اندن **چقا طلا** که قزوئیون زکده الملحور
دیوره و مرق و طبلو قنط و قند و سبذ کاسند ایزرد در مینعل ایش
یش قنط و نلری و مینغه و کل باغ برلا قنلر و السد و نلر و اوج سبذ
اوترا اندا بئادخ **چقا مطبوخ الحزب و الحکله** بر مطبوخند که
ایوز و قشقاغ کدر نلری سار و هلبله قان اون در مین شاهر بئو
خدیوها ایوان چین الی در کاسنی تخم اوج در مین قنط و انفسان
دکانشد ایجور و قانسن اوج و قیده سو بولد قنلر تا بوقیده فلا
اندن سیرلر و قنط در مین قنطون کیشما قنط اوله مو اچند قنط و
اندن کرو صاف اولر و اون در مین کین دغ قنلر و ازلر و کوز سبذ
و و لکه اچا علاج بر ایزرد کوز سبذ اوله و مین کین اوج کوز بیکای قنط
بر مشقال صیر اچا اندن اوج کوز و کلنا و کوز و بیکای اچا کوزی عنا
بئند قنط طلا که در مرقوی کدر نلری رامین و ششطب کوزی

غول غنی

قوله بوی و کوز

قوله بوی و کوز

دقارون

طبلو
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز

دقارون ششمین اچ دکاسند ابر بر دکور و سبذ کانتب در نلر علاج که
سکل کدره کوز لایموسین پیراغی سبذ اوله پیراق بولد قنط اولر
چنگور و نلری کوز بولد دغ پیراغی کوز اولر و طوز و سبذ کوز بولد دغ
و کوز اولر کوز بولد طلا ایلیلر اما اگر سبذ اولر سبذ اولر بولا
کسکر **مهر ایش** اچ مرمه سبذ کین بئشله هاستد نلری اچ مردا
وقلری ایضند لاج دکاسند ایشرد موموسکر در مین کل باغ قنط در مین نلری
دکوز موموکل باغ بولا مومور و غن ایلیلر و بولری اکا قنط و کوز بولد
دغ بولا قنط و مرمه ایلیلر **دویه الرینه** ارایش نلری طلا که هوه
نلری ششطب و تربت تخم و روغن سبذ و خردل قانسندا

قوله بوی و کوز

نیز ابر دکور و سبذ کانتب کت افرشودر نلر و بوادوت در لکه اچا
بیرید که در مین اوج قنط ایزرد مین حنظل بردنک قانسن دکور و یا
بولا حنظل ایلیلر و دکاهفتن بر کوز و لکه اچا و اطریفل بجدید در مین حنظل
طلا لاج طلا لاج رصه بقدر نلری ششطب و کبک و مومور دغ اچا
قوله بوی و کوز

قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز
قوله بوی و کوز

114

سیاوشان و با بویخ دکا سندا او تیز در صورتی که بوالتری بشیر لیا
 کوه کوه و در وقتی قدر کم قوزیاغن قتلر میسا و اول قدر قیندر
 کوه کوه و باغ قلا و در نسلر بویخ دغ که ساچ بون و دکدر میا انلی
 لادن سج برله از لرو و یا اردلر او د بولا و مرسین یاغ بوله قتلر و در
 کجا و کلا و سیاوشه و امنی صورتی که **بویخ تساقط الشعر**
 ابتدا **الصلع** بر یاغدر که ساچ دکلیا قومیا و کل اولخایا انلی
 ماز و وقتا هیلل او صبر سین پیراغ قامودا ابراسک سج برله بشیر
 قوت و سوزلر اندن کتر لریوز در مزیت یاغ و اون دره لادن و بنو
 در مصلحتی بویخ برله قتلر اندا اول سج که صاف اولشد راتلد و اگو
 قیندر تا برز قیواولا اندن بویاغ اول سجیا قتلر اول قدر قیندر که
 تاسج قاموس اول یاغد سکا و قیواولا اندا بویاغد کجا در نسلر و برند
 نسلر قینتمش مرسین سی بوله **دهن بقوی الشعر و بویخ من التناثر**
 بویخ بر یاغدر که ساچک بن برکدر دکلیا اسقلر و از در انلی

تخم و کچک و قرو و بنفشه و نخود دکلو و دکلو و دکلو و دکلو و دکلو و دکلو
 فاشمندان مسکه در قتلر **بویخ من داء الثعلب** اگو یاغدر یاغ
 دکلسا و اما سقل او تری بر یاغدر و یاغ بر در وقتی که قتلر و نال
 دکلو و بال برله یغور لرو و جلیلیلو و و لرو کجا اگو داء الثعلب صفا
 اولر سا بوجت و رلر انلی سا و هلیله بچق در مصلحتی بویخ
 در مضموده بر دنک انلی دکلسکی قوامه کتر لرو بوالتری کلا
 جملر لیلر بر شند و در اچاطلا که اسدر بویخ انلی دکلسکی
 اگو در مبرزه و خردل و کور در و تانسبا و فریون دکا سندا بر در
 مبروج و ذرا بچ دکا سندا بچر در مبرو انلی دکلو و اسک بویخ
 یاغ برله قتلر و طلا بیلر بر طایغ ساچ و سقال دکلیا اسقلر انلی
 دکو کچک و قیصوم کل و کتر کچک دکلو و قیصوم کل برله اسک بویخ
 یاغنا قتلر و در قتلر **دهن تینت الشعر و بویخ من داء الثعلب** بویخ
 بر یاغدر که ساچ بویخ و سقال دکلیا اسقلر انلی قیصوم کل

داء الثعلب انا

بویخ انا

ساج دکلو انا

دهن بویخ

سیاوشان

آمیز و میسرین بیابان صوبه شول قدر قندله تا سو که قندله
اولا اور سدا بروقیه و درین بیابان برزقیه قندله و قندله که سو که
و باغ فلا اندن اوین بش در ملائکه که بیخ بود از شول اوله اکا قندله
و برزق قندله بود و در اکثر لوساج دینا او نکلر **مجموع** که
لوی کج اغرده اتلری فر اهلیله اون در در پیلله بش در مغزل الکین
در در زنجیل و کلر اگر بریجی در در کتک و طما شیر د کاسند این در
ضندل د کاسی تخم د کاسند اچر در قمو اتلر کلر و هلیله پرو
دوه باله بغور لور و مجموع ایلیلر بر ستر اوج در در هر کون بیابان
اغز رکن اغرمیا اغرمی کسا وقت کج اغرمی **حصه** بود در برین
در کراق سلج قرا ایلیا اتلری مال و بیون یکوم در بیابان اوله بش لور
تا ما زویلا اندن کتزلر راستح طماش و شب کتزلر کاسند این در
طوزا که در در بو اتلری د کلر سما کب اندن اتی صوبه لا بغور در در
قدر قندله که دره و بریاش بریق استنا اتلر که قوی با اندن اتی

بوغر غرق دیش دی
قیشم و درین
مغز و طوزا قی اوین
و ستاق و اتا غرمی
لوی جمله بیابان
لوی سحفا ایله
قندله مضمته ایله
اویند اوین دو قند

آی سبار قراب

ستاق نمانه بیغرمی
ال سبار قن حوز و شب
تا کتزلر بیابان
صاحب و سقال و در
سیاه اربع

سوزا

بوغر غرق دیش دی
قیشم و درین
مغز و طوزا قی اوین
و ستاق و اتا غرمی
لوی جمله بیابان
لوی سحفا ایله
قندله مضمته ایله
اویند اوین دو قند

اولا اور سدا بروقیه و درین بیابان برزقیه قندله و قندله که سو که
و باغ فلا اندن اوین بش در ملائکه که بیخ بود از شول اوله اکا قندله
و برزق قندله بود و در اکثر لوساج دینا او نکلر **مجموع** که
لوی کج اغرده اتلری فر اهلیله اون در در پیلله بش در مغزل الکین
در در زنجیل و کلر اگر بریجی در در کتک و طما شیر د کاسند این در
ضندل د کاسی تخم د کاسند اچر در قمو اتلر کلر و هلیله پرو
دوه باله بغور لور و مجموع ایلیلر بر ستر اوج در در هر کون بیابان
اغز رکن اغرمیا اغرمی کسا وقت کج اغرمی **حصه** بود در برین
در کراق سلج قرا ایلیا اتلری مال و بیون یکوم در بیابان اوله بش لور
تا ما زویلا اندن کتزلر راستح طماش و شب کتزلر کاسند این در
طوزا که در در بو اتلری د کلر سما کب اندن اتی صوبه لا بغور در در
قدر قندله که دره و بریاش بریق استنا اتلر که قوی با اندن اتی

بوغر غرق دیش دی
قیشم و درین
مغز و طوزا قی اوین
و ستاق و اتا غرمی
لوی جمله بیابان
لوی سحفا ایله
قندله مضمته ایله
اویند اوین دو قند

۱۱۴

بوغر غرق دیش دی
قیشم و درین
مغز و طوزا قی اوین
و ستاق و اتا غرمی
لوی جمله بیابان
لوی سحفا ایله
قندله مضمته ایله
اویند اوین دو قند

بغدي اسلار و شول قدر قيلر كچيلىلار بدن اول بغدي قورغا
ايليلر وار اكلير و بربر قتلر و باد و ياغنى شكور بلا هر كى بيلير
بغدي بدن بوخ بر سره قدر كور ادمى بولق سهر سابلور
ادلر كور قايلىا الطري ناخواه در اذنه وكون وسذار
سند ابر مر زنجوش و پوره بلك ريجنه لك باغ ناخواه
اكر دره قاسن دكلر و هر كى بر شغال يا **دوا بر عيتم** من عرق
الوجع بود و در كور ايق درن كدره اقلر يا باغ شيب
بولاجق اولر و يا بولان پيراغ بلا اولر و يا كراغ اجنه پيراغ
بلا اولر و يا بولان پيراغ سى بلا اولر بودج بر اوند و كور
درنك عيسن لطيف ايلر اقلر هر كى بر دره سينا چينا و كور
كل قرص بلا اولر **قرص كل** كل يوز بكم دره سك و شيل و معده
و شيب دكاسند او نرد دره قاسن دكلر و كلاب بلا قرص ايلر
و در لر بر لره در تلر **شقاق الطفر التي تشقق** اكر طر ناقلر بر لره

بغدي اسلار و شول قدر قيلر كچيلىلار بدن اول بغدي قورغا
ايليلر وار اكلير و بربر قتلر و باد و ياغنى شكور بلا هر كى بيلير
بغدي بدن بوخ بر سره قدر كور ادمى بولق سهر سابلور
ادلر كور قايلىا الطري ناخواه در اذنه وكون وسذار
سند ابر مر زنجوش و پوره بلك ريجنه لك باغ ناخواه
اكر دره قاسن دكلر و هر كى بر شغال يا **دوا بر عيتم** من عرق
الوجع بود و در كور ايق درن كدره اقلر يا باغ شيب
بولاجق اولر و يا بولان پيراغ بلا اولر و يا كراغ اجنه پيراغ
بلا اولر و يا بولان پيراغ سى بلا اولر بودج بر اوند و كور
درنك عيسن لطيف ايلر اقلر هر كى بر دره سينا چينا و كور
كل قرص بلا اولر **قرص كل** كل يوز بكم دره سك و شيل و معده
و شيب دكاسند او نرد دره قاسن دكلر و كلاب بلا قرص ايلر
و در لر بر لره در تلر **شقاق الطفر التي تشقق** اكر طر ناقلر بر لره

بغدي اسلار و شول قدر قيلر كچيلىلار بدن اول بغدي قورغا
ايليلر وار اكلير و بربر قتلر و باد و ياغنى شكور بلا هر كى بيلير
بغدي بدن بوخ بر سره قدر كور ادمى بولق سهر سابلور
ادلر كور قايلىا الطري ناخواه در اذنه وكون وسذار
سند ابر مر زنجوش و پوره بلك ريجنه لك باغ ناخواه
اكر دره قاسن دكلر و هر كى بر شغال يا **دوا بر عيتم** من عرق
الوجع بود و در كور ايق درن كدره اقلر يا باغ شيب
بولاجق اولر و يا بولان پيراغ بلا اولر و يا كراغ اجنه پيراغ
بلا اولر و يا بولان پيراغ سى بلا اولر بودج بر اوند و كور
درنك عيسن لطيف ايلر اقلر هر كى بر دره سينا چينا و كور
كل قرص بلا اولر **قرص كل** كل يوز بكم دره سك و شيل و معده
و شيب دكاسند او نرد دره قاسن دكلر و كلاب بلا قرص ايلر
و در لر بر لره در تلر **شقاق الطفر التي تشقق** اكر طر ناقلر بر لره

بغدي اسلار و شول قدر قيلر كچيلىلار بدن اول بغدي قورغا
ايليلر وار اكلير و بربر قتلر و باد و ياغنى شكور بلا هر كى بيلير
بغدي بدن بوخ بر سره قدر كور ادمى بولق سهر سابلور
ادلر كور قايلىا الطري ناخواه در اذنه وكون وسذار
سند ابر مر زنجوش و پوره بلك ريجنه لك باغ ناخواه
اكر دره قاسن دكلر و هر كى بر شغال يا **دوا بر عيتم** من عرق
الوجع بود و در كور ايق درن كدره اقلر يا باغ شيب
بولاجق اولر و يا بولان پيراغ بلا اولر و يا كراغ اجنه پيراغ
بلا اولر و يا بولان پيراغ سى بلا اولر بودج بر اوند و كور
درنك عيسن لطيف ايلر اقلر هر كى بر دره سينا چينا و كور
كل قرص بلا اولر **قرص كل** كل يوز بكم دره سك و شيل و معده
و شيب دكاسند او نرد دره قاسن دكلر و كلاب بلا قرص ايلر
و در لر بر لره در تلر **شقاق الطفر التي تشقق** اكر طر ناقلر بر لره

بر مقلد کجرا ولسا علاج اولد که کنین ان طکلایرکز و شون بزرگ
 طزلوان صوا چند ثیا و یاز و سی برله بشر لزان او صوا چند ثیا
 و بر زوف طره اند اچقرم و کل باغن در نا و اگر شو کلایرکز لزان
 دکور زینون یاغ بر لیا انا در نلر و سیج که سخنان برله قینبا ارایخ
 ایودر **فوقه وینیه بلصیه بالکر** بودخ ائلرد که ادی کج اسرد در
 اسدر ائلری کلر تخم و کون واج باده اوردلش ویر پیوند و طوز و فرد
 بغنوس را ورن بوشن و ناخواه دکا سند ابر ابر دکور و شربت
 اکر در در کلر طکلایر سواق صوبولا اچاقما اکر اسکلایر اولر سار و سیر
ومن جینه لاشر بمر التی نقطع الخار ابوشر تلرد که خار دفع اده
 یا خاضر رب در و یا شر تند و یا فرق رتدر و یا شر تند و یا شر
 رتدر و یا شر بند در **تدبیر المسافر فی البر** بودخ مسافر تدبیر
 سو قد اسقلیا الکن کون که سیج اچاکر اکتش اولیا و بر بیاسر سیج
 معدک اش دنا قزلو بیاسر مسافر و سفیلو بیاسر سیج اولیا

ملاحظه
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

اوله در اوله و بهانگ که نیله یاغ روغن معنایه لغه و انقول
 اوله را انک قتی و اوله کونیلر و ابروغان قشینه تلکی اقتفا و زره
 اوله اوغون باکک تیغال و یاغ الثعالب بر و غا و روغانا و ف المثل
 ائلر لایا اچا خاستکم فلفل جوق اولده من یفع من ذلک بریا غدر که روغن
 کودی سو قد بکلایر ائلری سوسن یا غنا قسط و فرقیون و چند بدست
 دکور بر زمشک برلا قتلر و کودی ادر تلر هرگز سو قد اثر ایلیا علی
اهراق ذورمت من البر اکر کوده سو قد اشاعلا بودر که انجیر
 قیندر و یا شلغم برلا کلر قیندر و یا طور ارق و یا یا بوخ و یا امر
 از کوش و یا اکل الملک و یا کتان تخم و یا خلبه بلردن قفس الکر
 کولایر سوسن کلک اکتش کر لارخ صوبولا قیندر و شیش استاقیلر
 و اسن نظر در تلر **یاغ فیض الیه المختلفه** بودخ اولده
 یوز مملوک شرتن کدره بودخ اولد که اول سیج یا غنا و یا شر کیفنا
 سفاد و یا سراسق یا و سیر یا اولر صوشن دفع ایلیا **فی القسطه**
والقصر یله بودخ بر ائلرد که دشمنش او بر ائلری بدیونید
 اکر در روغن ساس و لاک و کل مخمور دکا سند ابر در در کلر و سلس
 نخود سی برله اکر در بو ائلری و یا لاج در و یا ذرت در و اولر که

معارف و نظری
 ربن الف و غدر
 قیلد وین
 مهمل ایلیا
 قوت ضعیف
 در اوله

سو قد اسقلیا الکن کون
 در این کتاب
 در این کتاب
 در این کتاب

الربح المربح في صفة الشربان...
شربان...
هرم...
لردوا اليه...
حائل...
جانه راحت...
خفقا...
راول ايدر...
نكله كيدر...
دوار ياد ريخ...
بوع صوبله...
او قفول زو...
ياور قفول...
بيل ايد...
دماغت...
قوت...
علت...
ايدر...
كرم ايدر...
صلا...
كرك...
مرضا...
ان...
زمان...
كورد...
روني...
شول...
قو...
ان...

شربان...
هرم...
لردوا اليه...
حائل...
جانه راحت...
خفقا...
راول ايدر...
نكله كيدر...
دوار ياد ريخ...
بوع صوبله...
او قفول زو...
ياور قفول...
بيل ايد...
دماغت...
قوت...
علت...
ايدر...
كرم ايدر...
صلا...
كرك...
مرضا...
ان...
زمان...
كورد...
روني...
شول...
قو...
ان...

الربح المربح في صفة الشربان

شربان...

مقاله کن تمام قوای انسان بود بخیر و نادر که در نزد
 بر کرد از تلری چنان و شربت و شیب و سبک و قافیا و کرمان قلند
 دکاسند ابتر در مد کل و الیلر و سماق و صوفی بر یقین اصل الیلر و
 دینا سر لشراب **مفرح معتدل** بود بر بفرخند و معتدل که کج کل
 سوند در و غصه کرد در تلری قیمن و قزل منی الکسیه الیک
 در در کاوزبان که در تم نمود اوج در مکل و یلو فرده کاسند ابتر
 تلری کلر نیم کفت و برینز کس یا قیلر و طنجیره صوبه لایقند لور
 نائلر ک قوت چقا اند اسر لور و بر وقیه بچی شکر اول بسیار و کرد
 قند لور و قوامه کتر لاند ابر مقال عنبر و بردنک مشک کل سی بر
 از لور اول شربت قتلر و هراون بش در در و یا بکوم در شربت الیلر
 و اچا غسول که **اجل الخراز و حکمة الرأس** بو برینماد و کبر شدن
 دشنا و باش کج دسا و رحمت و رسا تلری نخود اون و بوی اوند
 و انک بوس و سر چه اون و خطم قاصن دکلو و الیلر و خطم قاصن

کجا باشا

کجا باشا بقدر و طکل الیلر باشن عظیم ارده سنون بجلو لاسناد
 و **ذهب الحفر** بود بخیر بر تلر در که در پیش اردر و سار لغن و چر کن کرد
 تلری شام سر چین و قنیل دکاسند ابر بر عیشق دکلو و د شلری انک
 بر لدر لر **تقریر بادین** بو ک کتابک قر با دین تمام ولادی بغر کلا
 یشلر و تره لوق و ات لور **باب الالف** انک ایوس ولدر که خیر
 اول و ابو بعد کلا اول و تره بشا استدر اول در جده ابو غدار
 اما بر زیل الیلر استنا طلو بیلرات قامو اتلر استدر و چنی غدار
 و قان اولر الا بر بزندا تقاوت و در در قوت ابو غدار استدر
 انخلق ات استکی از در و سر لقا ده زمشا ابو در قیون ات ابو غدا
 خصوصاً ارکن ششک ات استدر و یا بشدر ابو قان اولر سغرات
 استکی از در و قور در اما چق غدا و در لاسودا الیور بیدر اصلح
 زجیل و در ارجیمی و فلغل برله بشر لکیک ات قامو اتلر و کبر کرد
 کوجیه فامسنگ ات بود کل کرا و اتلر نذا قیوقان قیور و سوه الیلر

قوت در روز و نوزادی سرد و بوقان اولر کورد او اسدر ککسا و اکی تا ف
 کیم مضم اولر و سیل ایلمر و قودر لواز مرقوغا و بغیر و طلا غازیاندر شرنک
 دفع مباحوش نازدر که استناییلر الماطلوس اسلکه و یا شلفند معتدل
 بیکه قوت در روز و بوقان اولر و اسن بخلره ایودر سیا و هم بیک استنا
 طلا ایلیلر اما سکر سیست ایلیلر شرنک دفع کجدر شکر ایلمر اما اکشر
 الما سوقدر و قودر دفع ادر و عقرب زخمنا اسدر استنا اولر اما
 و جم مفاصل زیندر شرنک دفع اسک سچ ارموت سوقدر و
 باشدر معدیه قوتی و در و ایوغدا اولر و بورك استنا ایودر
 وقارن بخلر اکشر خصوصاً قوس و صومع کدر و صفرای ساکن
 ایلمر اما قولنجاز یاندر شرنک دفع زنجبیل پرورده در انار طبلوس
 اسدر اعتدالن بضر و کوزی عیشدر و معدیه جلی و رر و خفقتا
 اسدر و معدیه موافقدر و اگر اکشر ناز بلاقب بر لوسا ایودر
 اولر مزاج سوقدر و یا شدر و قون بر در و صفرای سر و صومع

قوت در روز و نوزادی سرد و بوقان اولر کورد او اسدر ککسا و اکی تا ف
 کیم مضم اولر و سیل ایلمر و قودر لواز مرقوغا و بغیر و طلا غازیاندر شرنک
 دفع مباحوش نازدر که استناییلر الماطلوس اسلکه و یا شلفند معتدل
 بیکه قوت در روز و بوقان اولر و اسن بخلره ایودر سیا و هم بیک استنا
 طلا ایلیلر اما سکر سیست ایلیلر شرنک دفع کجدر شکر ایلمر اما اکشر
 الما سوقدر و قودر دفع ادر و عقرب زخمنا اسدر استنا اولر اما
 و جم مفاصل زیندر شرنک دفع اسک سچ ارموت سوقدر و
 باشدر معدیه قوتی و در و ایوغدا اولر و بورك استنا ایودر
 وقارن بخلر اکشر خصوصاً قوس و صومع کدر و صفرای ساکن
 ایلمر اما قولنجاز یاندر شرنک دفع زنجبیل پرورده در انار طبلوس
 اسدر اعتدالن بضر و کوزی عیشدر و معدیه جلی و رر و خفقتا
 اسدر و معدیه موافقدر و اگر اکشر ناز بلاقب بر لوسا ایودر
 اولر مزاج سوقدر و یا شدر و قون بر در و صفرای سر و صومع

قوت در روز و نوزادی سرد و بوقان اولر کورد او اسدر ککسا و اکی تا ف
 کیم مضم اولر و سیل ایلمر و قودر لواز مرقوغا و بغیر و طلا غازیاندر شرنک
 دفع مباحوش نازدر که استناییلر الماطلوس اسلکه و یا شلفند معتدل
 بیکه قوت در روز و بوقان اولر و اسن بخلره ایودر سیا و هم بیک استنا
 طلا ایلیلر اما سکر سیست ایلیلر شرنک دفع کجدر شکر ایلمر اما اکشر
 الما سوقدر و قودر دفع ادر و عقرب زخمنا اسدر استنا اولر اما
 و جم مفاصل زیندر شرنک دفع اسک سچ ارموت سوقدر و
 باشدر معدیه قوتی و در و ایوغدا اولر و بورك استنا ایودر
 وقارن بخلر اکشر خصوصاً قوس و صومع کدر و صفرای ساکن
 ایلمر اما قولنجاز یاندر شرنک دفع زنجبیل پرورده در انار طبلوس
 اسدر اعتدالن بضر و کوزی عیشدر و معدیه جلی و رر و خفقتا
 اسدر و معدیه موافقدر و اگر اکشر ناز بلاقب بر لوسا ایودر
 اولر مزاج سوقدر و یا شدر و قون بر در و صفرای سر و صومع

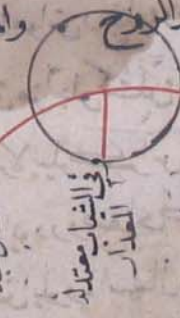
قوت در روز و نوزادی سرد و بوقان اولر کورد او اسدر ککسا و اکی تا ف
 کیم مضم اولر و سیل ایلمر و قودر لواز مرقوغا و بغیر و طلا غازیاندر شرنک
 دفع مباحوش نازدر که استناییلر الماطلوس اسلکه و یا شلفند معتدل
 بیکه قوت در روز و بوقان اولر و اسن بخلره ایودر سیا و هم بیک استنا
 طلا ایلیلر اما سکر سیست ایلیلر شرنک دفع کجدر شکر ایلمر اما اکشر
 الما سوقدر و قودر دفع ادر و عقرب زخمنا اسدر استنا اولر اما
 و جم مفاصل زیندر شرنک دفع اسک سچ ارموت سوقدر و
 باشدر معدیه قوتی و در و ایوغدا اولر و بورك استنا ایودر
 وقارن بخلر اکشر خصوصاً قوس و صومع کدر و صفرای ساکن
 ایلمر اما قولنجاز یاندر شرنک دفع زنجبیل پرورده در انار طبلوس
 اسدر اعتدالن بضر و کوزی عیشدر و معدیه جلی و رر و خفقتا
 اسدر و معدیه موافقدر و اگر اکشر ناز بلاقب بر لوسا ایودر
 اولر مزاج سوقدر و یا شدر و قون بر در و صفرای سر و صومع

يطلع كعظم ابلور وكونه يورن ضعيفا للروح يترك
 شهوت الحنك شريك دفع كرفس وروا يفتح درياح
 لذم مائة غدا اوله والاول هو سوزان وقر والحسنه كالمورد
 وسوكس يتصل به واورور وروا يفتح تنوير الامل والاعمال
 يجمعها اولور شريك دفع شريك اول ايلور وانواعه
 يفتت على الفاعل الله الرحمن الرحيم في جميع
 خواص محي النوى الاسكندراني كما جاء في النور في الورد
 الاشياء التي هاجم كون الانسان ثلثة وكلها حارة
 الدم والروح والمني

*
 لسان جوامع
 محي النوى
 الاسكندراني

في الصبيان كثيرا القرا وقال
 القراطان بول الطبيب
 كان جيدا في الصبيان

وفي الشئ قل
 القدار قارب منهم كذلك

بلغ

بلغ اصناف الاخلاط وانواعها ثلثة عشرة

حارة لطيفة
 ومنها الفوج الدم
 القوام بفضة الذائق
 الحرة التي حامضة حارة
 المقدار التي غلظت
 نوع الثلثة السوداء والبيضاء
 والثلثة الجارية ومنها
 الثلثة الصفراء والحمراء
 والثلثة الخبيثة انواع
 والثلثان والثلثان
 والثلثان والثلثان

اللطيف في البدن ثلثة اشياء

هو الحكيم ان يكون الطباع فعل ومن الفعل حركة ومن الحركة
 حرارة فمن ثلثه ثلث تلك الحركة سكون وكان من السكون برود
 الحرارة للحركة علوية والبرودة سفلية فثلث الحرارة قالت
 على البرودة فتسخنها فعرقت البرودة وسالت منها اطويات

واما جوارح
 واما جوارح
 واما جوارح

واما جوارح
 واما جوارح
 واما جوارح

واما جوارح
 واما جوارح
 واما جوارح

واما جوارح
 واما جوارح
 واما جوارح

واما جوارح
 واما جوارح
 واما جوارح